

“กาก็ สีด่า วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิง
ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี”

โดย

นางสาวดารัณ อุดมรัตน์ปภากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(สตรี เพศสถานะ และเพศวิถีศึกษา)

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

“กากี สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิง
ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี”

โดย

นางสาวดารัณ อุดมรัตน์ปภากุล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต

(สตรี เพศสถานะ และเพศวิถีศึกษา)

วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

ปีการศึกษา 2562

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

KAKEE, SITA, WANTHONG IN CONTEMPORARY LOVE SONGS: A
STUDY OF REPRESENTATION OF FEMININITY IN POP SONGS THAT
FEATURE FEMALE CHARACTERS FROM THAI TRADITIONAL
LITERATURES

BY

MISS DARAN UDOMRATTANAPABHAKUL

A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT OF
THE REQUIREMENTS FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARTS (WOMEN, GENDER AND SEXUALITY STUDIES)
COLLEGE OF INTERDISCIPLINARY STUDIES
THAMMASAT UNIVERSITY
ACADEMIC YEAR 2019
COPYRIGHT OF THAMMASAT UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์

วิทยาลัยสหวิทยาการ

วิทยานิพนธ์

ของ

นางสาวดารณ อุดมรัตน์ปภากุล

เรื่อง

“กาก็ สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วย
นางในวรรณคดี”

ได้รับการตรวจสอบและอนุมัติ ให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (สตรี เพศสถานะ และเพศวิถีศึกษา)

เมื่อ วันที่ 30 กันยายน พ.ศ. 2563

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.สมสุข หินวิมาน)

กรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา

วิทยานิพนธ์หลัก

(ดร.โกสุม โอมพรนุวัฒน์)

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ดร.กำจร หลุยยะพงศ์)

รักษาการแทนในตำแหน่งคณบดี

วิทยาลัยสหวิทยาการ

(ศาสตราจารย์ ดร.ทันตแพทย์หญิง ศิริวรรณ สืบบุญการณ์)

หัวข้อวิทยานิพนธ์	“กากี สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี”
ชื่อผู้เขียน	นางสาวดารัณ อุดมรัตน์ปภากุล
ชื่อปริญญา	ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา/คณะ/มหาวิทยาลัย	สตรี เพศสถานะ และเพศวิถีศึกษา วิทยาลัยสหวิทยาการ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	อาจารย์ ดร. โกสุม โอมพรนุวัฒน์
ปีการศึกษา	2562

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้ ศึกษาเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีโดยใช้มุมมอง สตรี เพศสถานะ และ เพศวิถี ประกอบกับการศึกษาองค์ประกอบการสื่อสาร ซึ่งประกอบด้วย การศึกษาตีความ “เนื้อหาตัวบท”(Text) ของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี และ “ผู้รับสารหรือผู้ฟัง”(Audience) เพื่อให้ทราบถึงการประกอบสร้างภาพแทนความเป็นหญิงผ่านเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

ผลการวิจัยพบว่า เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ระหว่างปี พ.ศ.2552-2562 จำนวน 15 เพลง พบว่า มีการสร้างความเป็นหญิงในสองรูปแบบ คือรูปแบบความเป็นหญิงที่ได้รับการยอมรับ และรูปแบบความเป็นหญิงที่เป็นอื่น จากการให้คุณค่ากับ รูปลักษณ์ภายนอกของผู้หญิง คือ เรือนร่างและความบริสุทธิ์ ซึ่งจากงานวิจัย บทเพลงประเภทดังกล่าวทำให้ทราบถึงรูปแบบที่มาของอำนาจชายที่ปรากฏอยู่ในบทเพลง คือ 1.ปัจจัยทางเศรษฐกิจ 2.รูปลักษณ์ภายนอก 3.อำนาจกลุ่ม 4.ความเสียใจ

นอกจากนั้นไม่ว่าผู้ประพันธ์จะเป็นเพศชายหรือหญิงต่างก็สามารถประพันธ์เพลงที่สร้างตัวตนความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีได้อย่างไม่ตายตัว โดยเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นในหลากหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็นแง่มุมที่แสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิง แง่มุมที่เสริมสร้างพลังหญิง, แง่มุมของการผลิตซ้ำลดทอนความเป็นหญิง การเสียดสีระบอบทุนนิยมและระบอบชายเป็นใหญ่ และสุดท้าย ผลการตีความของ

ผู้รับสารที่เป็นผู้หญิงมีความสอดคล้องกับงานวิจัย ผู้รับสารพบว่าเพลงส่วนใหญ่มีการผลิตซ้ำภาพตัวแทนความเป็นหญิง ในลักษณะที่ไม่ตรงตามจารีต เช่น ความหลายใจ และมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น ซึ่งเป็นการควบคุมเพศสถานะของผู้หญิงให้เป็นไปตามความต้องการของสังคมชายเป็นใหญ่ อันปรากฏในสื่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

คำสำคัญ: ความเป็นหญิง, เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี, ภาพตัวแทน, ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

Thesis Title	KAKEE, SITA, WANTHONG IN CONTEMPORARY LOVE SONGS: A STUDY OF REPRESENTATION OF FEMININITY IN POP SONGS THAT FEATURE FEMALE CHARACTERS FROM THAI TRADITIONAL LITERATURES
Author	Miss Daran Udomrattanapabhakul
Degree	Master of Arts
Major Field/Faculty/University	Women, Gender, and Sexuality Studies College of Interdisciplinary Studies Thammasat University
Thesis Advisor	Kosum Omphornuwat, Ph.D.
Academic Year	2019

ABSTRACT

This research study examines contemporary pop songs that feature female characters from Thai traditional literatures through the lens of women, gender and sexuality. It encompasses a study of communicative elements including an interpretation of “text” and audience reception to understand how representation of femininity is constructed in pop songs that feature female characters from Thai traditional literatures.

Fifteen songs uploaded to an online platform between 2009 and 2019 were selected and analyzed. The results reveal that two forms of femininity are constructed: representation of women considered socially acceptable and those considered socially deviant. This distinction is derived from social values given to the female body, namely her physical appearance and virginity. The analysis of lyric text also unfolds sources of power related to masculinity including his economic prowess, physical appearance, group power and male melancholy. Gender power relations in the songs appeared to be multifaceted. On one hand, it includes the power display that encourages women’s empowerment. On the other hand, such gender power

relations reproduce women subordination. Gender power relations also emerge in a form of satire on capitalism and patriarchy. Finally, there is a consistency between the results from the textual analysis and the female audience's interpretations of femininity represented in the songs featuring female characters from the Thai traditional literatures. The female audience reported that most songs repeatedly represented women as being morally corrupted and promiscuous. They also reported the imbalance of gender power relations in that women's sexuality has been controlled to serve men's needs in a patriarchal society.

Keywords: Femininity, Songs, Women in Thai Traditional Literature, Representation, Power Relations

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ ดร. โกสุม โอมพรนุวัฒน์ ผู้วิจัยไม่อาจทำงานวิจัยนี้ให้สำเร็จได้หากปราศจากการให้ความรู้และการชี้แนะแนวทางของอาจารย์ และกำลังใจที่อาจารย์ได้ให้แก่ผู้วิจัยเสมอมา รวมไปถึง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. สมสุข หินวิมาน ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ ดร. กำนจร หลุยยะพงศ์ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งสองท่านได้ให้คำแนะนำที่มีประโยชน์ต่องานวิจัยชิ้นนี้เป็นอย่างมาก ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นความสำคัญของการคิดเชิงวิพากษ์อันเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่งในการวิจัยเชิงคุณภาพ

ขอบคุณ ป้า ม้า เฮีย ที่มีความเชื่อมั่นในทางเลือกของผู้วิจัยและเป็นผู้สนับสนุนทางเดินชีวิตของผู้วิจัยเสมอมา

ขอบคุณเพื่อนๆ ที่อยู่ข้างๆ คอยช่วยเหลือและให้กำลังใจ ให้ปลั่งบวกแก่ผู้วิจัย แม้จะไม่ใช่สายเลือดเดียวกัน แต่เปรียบเสมือนครอบครัวที่อบอุ่น

ขอบคุณมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ แหล่งศึกษาที่ทำให้ผู้วิจัยได้รับทัศนคติที่ดี และสร้างความตระหนักถึงความเสมอภาคของมนุษย์ ว่ามนุษย์ทุกคนมีสิทธิเสรีภาพในตนเอง และควรได้รับการปฏิบัติอย่างไม่เหลื่อมล้ำ

ขอบคุณเจ้าหน้าที่โครงการที่ช่วยดำเนินการ ประสานงาน มีจิตใจในการให้บริการแก่นักศึกษาทุกท่านเป็นอย่างดีเยี่ยม

สุดท้ายนี้ผู้วิจัยต้องขอบคุณความพยายามของตัวเองที่ไม่เลิกล้มความตั้งใจที่จะทำตามความฝันและเป้าหมายในชีวิตให้สำเร็จ

นางสาวดาริน อุดมรัตน์ปภากุล

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(1)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(3)
กิตติกรรมประกาศ	(5)
สารบัญตาราง	(9)
สารบัญภาพ	(10)
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 ปัญหานำการวิจัย	7
1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	7
1.4 ขอบเขตของการศึกษา	7
1.5 วิธีดำเนินการศึกษา	8
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	8
1.7 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง	9
บทที่ 2 วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	11
2.1 แนวคิดเพศสถานะกับบทเพลง (Gender and Musicology)	12
2.1.1 ความสำคัญและอิทธิพลของบทเพลง	12
2.1.2 การเข้าถึงรูปแบบการฟังเพลง	13
2.1.3 เพลงยอดนิยมในสื่อใหม่	15
2.1.4 ภาพตัวแทนของเพศสถานะในบทเพลง	16

2.2 “ความเป็นผู้หญิง” ซิโมน เดอโบวัวร์ (Simone de Beauvoir)	19
2.3 แนวคิดการสร้างภาพแทน (Representation)	21
2.4 แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism)	24
2.4.1 แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)	24
2.4.2 แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism)	26
2.5 ทฤษฎีสัมพันธบท (Intertextuality)	28
2.5.1 นิยามความหมายของทฤษฎีสัมพันธบท	28
2.5.2 ประเภทของสัมพันธบทตามแนวคิดของ Fiske	30
2.5.2.1 สัมพันธบทแนวนอน (Horizontal Intertextuality)	30
2.5.2.2 สัมพันธบทแนวตั้ง (Vertical Intertextuality)	30
2.6 ทฤษฎีสัญวิทยา (Semiology)	31
2.6.1 นิยามความหมายของสัญวิทยา	31
2.6.2 Ferdinand de Saussure	32
2.6.3 Charles Sanders Peirce	33
2.6.4 Roland Barthes	34
2.7 ทฤษฎีการศึกษาตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding)	36
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	39
 บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	 54
3.1 กรอบระเบียบวิธีวิจัย	55
3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	56
3.3 เกณฑ์ในการคัดเลือกที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	56
3.4 ตัวอย่างของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์	59
 บทที่ 4 การสร้างความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	 61
4.1 บทเพลงที่ประกอบด้วยตัวละครในวรรณคดีในฐานะตัวบท	62
4.1.1 ภาพรวมเนื้อหาเพลง	77
4.2 การประกอบสร้างความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	79

4.2.1 ความเป็นหญิงจากมุมมองชาย	80
4.2.2 ความเป็นหญิงจากมุมมองของหญิง	86
4.3 สัมพันธบทในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	90
4.4 อำนาจที่ปรากฏในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	92
บทที่ 5 ผู้หญิงกับการตีความความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	103
5.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง	105
5.2 การตีความหมายของความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีของผู้หญิง	114
5.2.1 นิยามความเป็นหญิงอย่างเป็นปัจเจกของกรณีศึกษา	114
5.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสร้างผู้หญิงในแง่ลบหรือลักษณะใด	115
5.2.3 การตีความความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปรากฏในบทเพลงของกรณีศึกษา	117
5.2.4 เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจ	120
5.3 สรุปการตีความหมายของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีของกรณีศึกษา	122
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ	124
รายการอ้างอิง	130
ภาคผนวก	134
ประวัติผู้เขียน	169

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 รายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยเป็นลำดับขั้น	55
3.2 แสดงถึงความเชื่อมโยงของบทเพลงบทประพันธ์และตัวละครที่ถูกกล่าวถึงใน เพลง	58
4.1 แสดงข้อมูลเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่นำมาประกอบการศึกษา	63
4.2 แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของเพลงและตัวละครที่ถูกหยิบยืมจากวรรณคดีแต่ ละเรื่อง	65
4.3 แสดงให้เห็นถึงเนื้อเรื่องย่อของวรรณคดีดั้งเดิมกับเนื้อหาเพลงที่หยิบยืมตัว	66
4.4 แสดงถึงสัมพันธ์บทในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	90
5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง	104

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1.1 ภาพประกอบเพลง I'M SORRY (สีดา) - The Rube	4
1.2 ภาพประกอบเพลง พระรามอกหัก - ปิ่น สีพราย	4
1.3 ภาพประกอบเพลงผีเสื้อสมุทร - มินตรา น่านเจ้า	4
2.1 ภาพทฤษฎีการสื่อสารสี่ขั้นตอน	37

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

หากจะกล่าวถึงชื่อของ นางกากี นางสาววันทอง เป็นที่ทราบกันดีว่าเหล่านี้เป็นชื่อของนางในวรรณคดีไทย เนื่องจากการศึกษาวรรณคดีไทยได้ถูกบรรจุอยู่ในแบบเรียนภาษาไทย ตั้งแต่ระดับประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาจากทุกโรงเรียนในประเทศไทย โดยความหมายของคำว่า “วรรณคดี” ตามตัวอักษร หมายความว่า “แนวทางแห่งหนังสือ” คำว่าวรรณคดี เป็นคำสมาส ประกอบด้วยคำ “วรรณ” จาการากศัพท์สันสกฤต วรรณ แปลว่า หนังสือกับคำว่า “คดี” จาการากศัพท์บาลี คติแปลว่า การดำเนิน การไป ความเป็นไป แบบกว้าง ทาง ลักษณะ ซึ่งพจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525 (2539 : 754) ได้ให้ความหมายว่า หนังสือที่ได้รับการยกย่องว่าแต่งดี มีสาระมีคุณค่าทางวรรณศิลป์ และมีการใช้คำว่าวรรณคดีเพื่อประเมินค่าของวรรณกรรมเกิดขึ้นในพระราชกฤษฎีกาตั้งวรรณคดีสโมสร

สิทธา พินิจกุล รื่นฤทัย สัจจพันธ์ และเสาวลักษณ์ อนันตสานต์ (2524 p. 1) ได้อธิบายเพิ่มเติมความหมายของวรรณคดีที่ว่าเป็นหนังสือแต่งดี นั้นได้แก่ บทประพันธ์ทุกชนิดที่ผู้แต่งมีวิธีเขียนที่ดีมีศิลปะก่อให้เกิดความประทับใจแก่ผู้อ่านสร้างความสนุกเพลิดเพลินให้แก่ผู้อ่าน ทำให้ผู้อ่านมีมโนภาพไปตามจินตนาการของผู้แต่ง เราให้เกิดอารมณ์สะท้อนใจไปตามความรู้สึกของผู้แต่ง บางครั้งผู้แต่งจะสอดแทรกความรู้และทัศนคติในเรื่องต่างๆ ลงในงานของเขา แต่ก็ได้หมายความว่าผู้แต่งมุ่งให้ความรู้หรือมุ่งสอนปรัชญา ศีลธรรม หรือเรื่องของชีวิต ทั้งนี้เพราะวรรณคดีไม่ใช่ตำราซึ่งมุ่งสอนความรู้เป็นสำคัญ ถ้าตำราเล่มใดมีลักษณะเป็นวรรณคดีก็จะได้รับการยกย่อง วรรณคดีเป็นที่รวมความรู้สึกรู้สึกนึกคิดความรู้สึก ความฉลาด และสติปัญญาอันลึกซึ้งซึ่งคนที่อ่านวรรณคดีก็จะได้รับถ่ายทอดความฉลาดรอบรู้ได้ด้วย

แต่อย่างไรก็ดี ถึงแม้จะเห็นได้ว่าวรรณคดีเป็นสิ่งที่ได้รับการยกย่องว่าเป็นสิ่งที่สูงส่ง และ ทรงคุณค่าเป็นอย่างมากในสังคมไทย แต่วรรณคดีมีสถานะเป็นเงาสะท้อนของสังคมได้ในระดับหนึ่งซึ่งอาจไม่ใช่ทั้งหมด เพราะงานวรรณคดีที่ประพันธ์ขึ้นเป็นภาษาไทยได้รับอิทธิพลมาจากพุทธศาสนา ที่มุ่งเน้นสอนจริยธรรมว่าอะไรคือสิ่งควรทำหรือไม่ควรทำแก่คนในสังคม ส่งผลให้บทบาททางเพศของผู้หญิงจากเนื้อหาวรรณคดีที่ถูกประพันธ์ขึ้นในอดีต ประกอบไปด้วย 2 รูปแบบ ประการแรกคือตัวอย่างของความเป็นหญิงดีที่มีคุณลักษณะที่เพียบพร้อม เกิดในชาติตระกูลที่ดี มีอุปนิสัย

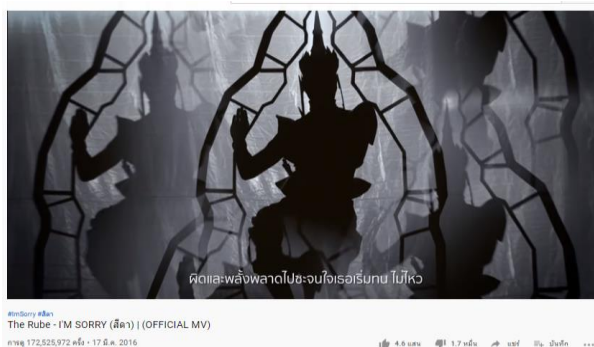
ภายนอกสวยงาม เป็นแม่ศรีเรือน และรักเดียวใจเดียว ประการที่สอง คือหญิงไม่ดีหรือหญิงเลวมี ภาพลักษณ์เป็นผู้หญิงที่หลายใจ เทียวเตร่ ใช้ชีวิตอยู่นอกบ้าน ซึ่งตัวอย่างของหญิงไม่ดีที่เป็นที่รู้จักกัน ในวรรณคดี คือ นางวันทอง โดยเรื่องราวของนางวันทองจากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นภาพ แทนของผู้หญิงหลายใจที่มีความสัมพันธ์เชิงคู่สาวกับผู้ชายที่ไม่ใช่สามีของตน วิถีชีวิตของนางถูกบิดา มารดาหรือสามีกำหนด ไม่มีอำนาจและไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง จนสุดท้ายไม่กล้าตัดสินใจเลือก ใครเพราะความกลัว ทำให้นางถูกประหารชีวิตในที่สุด ซึ่งแตกต่างจากตัวละครชายที่สามารถมีเมีย หลายคนได้โดยไม่มีความผิดและรูปแบบของความสัมพันธ์แบบผัวเดียวหลายเมียกลับถูกยอมรับได้

ผู้หญิงถูกปลูกฝังให้อยู่ภายใต้อำนาจของผู้ชาย ความไม่เสมอภาคทางเพศระหว่างชาย และ หญิง และ การปลูกฝังนี้กลายเป็นส่วนหนึ่งของสังคมไทย อีกทั้งคนในสังคมก็ยังคงส่งต่อคำสอน ต่อๆกันมา แม้ว่าเวลาเปลี่ยนไป สังคมเกิดการเปลี่ยนแปลง แต่คำสอนเหล่านี้ยังถูกกล่าวถึงอยู่ บ่อยครั้งในพื้นที่ของสื่อต่างๆ ซึ่งความเป็นเพศเป็นสิ่งที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากสังคมของผู้มี อำนาจ ทำให้การดำรงอยู่ซึ่งบทบาทและสถานภาพทางเพศของทั้งชายและหญิงนั้นมีความแตกต่างกัน อันมิใช่ความแตกต่างอันเกิดจากลักษณะทางธรรมชาติหรือในเรื่องของสรีระร่างกายที่ธรรมชาติ สร้างขึ้นมาแต่อย่างใด แต่เป็นสิ่งที่ถูกสร้างขึ้นโดยสังคม (Socially constructed) ในการจำแนก มนุษย์ให้เป็นลักษณะของ “เพศสถานะ” หรือ (Gender) ที่สร้างความเป็นหญิง (Femininity) และ ความเป็นชาย (Masculinity) สิ่งเหล่านี้ส่งผลต่อการดำเนินชีวิตของมนุษย์อย่างมาก โดยนำมาซึ่งการ ครอบงำ (Domination) การครอบงำในที่นี้ หมายถึง การมีอำนาจ หรือการบังคับ การมีอิทธิพลเหนือ ผู้อื่นหรือสิ่งอื่น การครอบงำเกิดขึ้นจากความไม่สมดุลของอำนาจระหว่างผู้ที่เป็ฝ่ายเหนือกว่าและผู้ ที่ตกเป็นรอง

การครอบงำทางภาษามักเกิดขึ้นบ่อยครั้งในเรื่องเพศในบทเพลง ความแตกต่างทางด้าน เพศของชายและหญิงถูกสร้างขึ้นผ่านผู้ที่มีอำนาจ อันแบ่งแยกเพศชายและหญิงออกมาเป็นลักษณะ ขั้วตรงข้าม (Binary Opposition) โดยสร้างคุณลักษณะของความดีงาม ความเป็นเลิศ และภาพของ ความเป็นชายในแง่บวก เช่น เพศชายเป็นเพศที่มีความเป็นผู้ นำ เป็นหัวหน้าครอบครัว เข้มแข็ง มีพลัง อำนาจ เกียรติยศ ในทางตรงกันข้าม ผู้หญิงถูกบรรยายในลักษณะขั้วตรงข้ามคือในแง่ลบ เช่น ผู้หญิง เป็นเพศที่อ่อนแอ ด้อยค่า ไร้เดียงสา ไม่สามารถตัดสินใจเรื่องใดๆด้วยตนเอง รวมถึงสื่อต่างๆนั้นก็ทำ การผลิตซ้ำ (Reproduction) มายาคติ (Myth) และภาพแสดงที่แสดงถึงความเป็นรอง (Subordinate) ทางเพศของผู้หญิงออกมาผ่านสื่อต่างๆ ยกตัวอย่างเช่น สื่อโฆษณา ที่มักจะเห็น บทบาทของผู้หญิงที่ถูกผูกติดกับบ้าน ทำงานที่ไม่ได้รับค่าจ้าง เอามาเป็นจุดขายสำหรับผลิตภัณฑ์ เครื่องใช้ในครัวเรือน และภาพของผู้ชายในทางตรงกันข้าม คือมีความประสบความสำเร็จในหน้าที่ การงาน เน้นย้ำการอยู่ในพื้นที่สาธารณะของผู้ชาย เช่น โฆษณารถยนต์ ทำให้สังคมเกิดภาพเหมารวม

(Stereotype) ทางเพศขึ้น อีกทั้งเกิดการครอบงำทางภาษาที่เกิดขึ้นมาจากระบบสังคมชายเป็นใหญ่ (Patriarchal Society) โดยมีจุดเริ่มต้นมาจากการที่ชุดความรู้ชุดหนึ่ง สามารถมีอิทธิพลเหนือจิตสำนึกของกลุ่มคนทำให้ผู้คนในสังคมเหล่านั้น มีค่านิยม แนวความคิด เป็นไปในทิศทางที่ถูกครอบงำ อันเป็นแนวคิดที่ดำรงอยู่ในสังคมเรามาอย่างยาวนานตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบัน แต่อย่างไรก็ตาม ในปัจจุบันที่เป็นยุคสมัยใหม่ อำนาจนั้นอาจไม่ได้ตายตัวและเป็นเป็นลักษณะชั่วคราวข้าม(Binary Opposition) เสมอไป ความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศ อาจก่อตัวหรือแอบแฝงในรูปแบบที่ไม่ว่าเพศใดก็ตามสามารถมีอำนาจแฝงที่ไม่อาจมองเห็นหากปราศจากการบตีความซึ่งโดยบริบทและสถานการณ์มีส่วนร่วมเกี่ยวข้องเช่นกัน

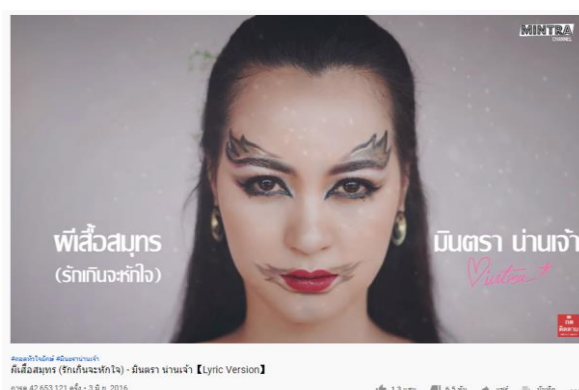
ซึ่งในปัจจุบันเกิดปรากฏการณ์ที่เพลงรักร่วมสมัย ที่มีการหยิบยืมเรื่องราวในวรรณคดีมาประกอบ ได้รับความนิยมจากผู้ฟังเป็นอย่างสูง จะเห็นได้จากยอดรับชม/รับฟังเพลง บน YouTube โดย 3 เพลงที่ได้รับความนิยมสูงสุด ประกอบด้วย I'M SORRY (สีดา) - The Rube / พระรามอกหัก - ปิ่น สีพราย / ผีเสื้อสมุทร - มินตรา น่านเจ้า เพียงแค่เพลงที่กล่าวมาข้างต้นนี้มียอดรับชมรวมกันมากกว่า 270 ล้านครั้ง ซึ่งไม่ได้เกิดขึ้นโดยความบังเอิญ แต่เป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าประชาชนให้ความสนใจและชื่นชอบเพลงประเภทนี้ จากเนื้อหาเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีส่วนใหญ่มีเนื้อหาหลักที่เกี่ยวข้องกับความรักของชายหญิง ที่ประกอบไปด้วยหลากหลายประเด็น เช่น ความรักที่ไม่สมปรารถนา, การชื่นชมหรือวิจารณ์รูปลักษณ์ภายนอก, อุปสรรคที่เกิดขึ้นในความสัมพันธ์ เช่น การนอกใจ, การประณามการกระทำของอีกฝ่าย หรือแม้กระทั่งการออกมาอธิบายตัวตนของผู้หญิงว่าตนเองถูกเหมารวมและไม่ได้เป็นฝ่ายผิด ยกตัวอย่างเช่น เนื้อหาของเพลงที่กล่าวถึงนางวันทอง ในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ดังนี้ “คิ้วก็ยังสะพานแขวน แขนก็แอ่นเป็นไม้ดัด คิดว่าสวยเลือกยากนัก ระวังรักจะกลับกลาย” เพลง ไม่ใช่พระเอก - The Rube เนื้อหาเพลงดังกล่าวเป็นการหยิบยืมตัวนางในวรรณคดีมาใช้อ้างอิงกับผู้หญิงปัจจุบัน ซึ่งเป็นการสร้างภาพตัวแทนความเป็นหญิงปัจจุบันผ่านเนื้อหาของบทเพลงและเป็นการกล่าวถึงรูปลักษณ์ภายนอกของผู้หญิงอันเป็นสิ่งที่ผู้วิจัยจะนำไปวิเคราะห์ตีความในงานวิจัย

ภาพที่ 1.1 ภาพประกอบเพลง I'M SORRY (ลืดา) - The Rube, <https://www.youtube.com/watch?v=CQbO1bDRTPA>, โดย YouTube

ภาพที่ 1.2 ภาพประกอบเพลง พระรามอกหัก - ปืน ชีพราย, <https://www.youtube.com/watch?v=q0ahRBQOpRM>, โดย YouTube

ภาพที่ 1.3 ภาพประกอบเพลงผีเสื้อสมุทร - มินตรา น่านเจ้า, <https://www.youtube.com/watch?v=ngduL3IKows>, โดย YouTube

โดยการวิจัยครั้งนี้จะทำการศึกษา ภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีจากเพลงที่ได้รับความนิยมสูงสุด 15 เพลงเรียงตามยอดรับชม จากช่องทางการเผยแพร่ YouTube ซึ่งเป็นสื่อใหม่ (New media) ชนิดเว็บไซต์ (Website) เพราะในปัจจุบันสื่อสังคมออนไลน์ เป็นช่องทางการสื่อสารรูปแบบใหม่ที่ได้รับคามนิยมอย่างมากในกลุ่มคนรุ่นใหม่ เนื่องจากสามารถเชื่อมโยงเครือข่ายสังคมของผู้ใช้ไว้ได้ตลอดเวลา และเป็นสื่อกลางในการแบ่งปันเนื้อหาแบบมัลติมีเดียได้จากอุปกรณ์สื่อสารใกล้ตัว เช่น แท็บเล็ต สมาร์ทโฟน ทำให้สารต่างๆในระบบสามารถแพร่กระจายไปได้อย่างรวดเร็ว ดูซ้ำได้ และผู้ชมมีปฏิสัมพันธ์กับตัวสื่อต่างจากสื่อมวลชนดั้งเดิม (Traditional media) ที่ผู้ชมไม่สามารถมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ อีกทั้งประเทศไทยเป็นหนึ่งในประเทศที่นิยมการชมคลิปวิดีโอผ่านทางเว็บไซต์ YouTube เป็นอย่างมาก จากสถิติพบว่าในแต่ละวันคนไทยใช้เวลากับคลิป YouTube รวมมากถึง 1 ล้านกว่าชั่วโมงต่อวัน และมากกว่า 1,000 ล้านครั้งต่อเดือน ส่วนใหญ่เป็นการรับชมเนื้อหาเพื่อความบันเทิง อาทิ รายการโทรทัศน์ ละคร ภาพยนตร์ เพลง

สาเหตุที่ผู้วิจัยสนใจในภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เนื่องจากผู้วิจัยพบว่าในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีมิติความเป็นเพศสถานะและเพศวิถีที่มีความสลับซับซ้อน และย้อนแย้ง สามารถนำมาศึกษาตีความให้เกิดเป็นองค์ความรู้ใหม่ จากประเด็นเพศวิถีความสัมพันธ์หญิงชาย ความรัก บทบาทความเป็นหญิง เพื่อเป็นการส่งเสริมพลัง (Empower) ต่อผู้หญิงได้ในภายภาคหน้า โดยผู้วิจัยมีเกณฑ์ในการศึกษาเพลงที่มีนางในวรรณคดีเนื่องจากเพลงถือเป็นอีกสื่อหนึ่งที่ทรงอิทธิพลต่อมนุษย์เป็นอย่างมาก ไม่ว่าจะต้อปัจเจกบุคคลหรือต่อสังคมก็ตาม ในวิถีชีวิตปัจจุบันบุคคลไม่อาจหนีรอดจากอิทธิพลของเสียงเพลงได้ ไม่ว่าจะทำอะไร อยู่ที่ไหน เมื่อไหร่ เสียงเพลงก็จะแวดล้อมอยู่เกือบตลอดเวลาและทุกสถานที่ เพลงช่วยจุดประกายแสงสว่างให้แก่เหตุการณ์สำคัญต่างๆ ในชีวิตของบุคคล ทั้งในยามสุข และยามเศร้า รังสรรค์ให้บุคคลได้ถ่ายทอดอารมณ์จากอารมณ์ตั้งเครียดเป็นอารมณ์ผ่อนคลาย

“เสียงเพลง” สามารถดลบันดาลให้บุคคลมีความภาคภูมิใจในความเป็นหมู่คณะและความเป็นชาติของตน ถ้าปราศจากเสียงเพลงแล้วศิลปะการแสดงต่างๆ ก็จะไม่เกิดขึ้น เนื่องจากบุคคลไม่สามารถแยกตนเองออกจากสังคมได้ เพราะโดยธรรมชาตินั้นมนุษย์จะอยู่รวมกันเป็นสังคม ทำกิจกรรมร่วมกัน เช่น ร่วมกันประกอบพิธีกรรมตามความเชื่อ ร่วมเฉลิมฉลองในงานประเพณีทางศาสนา การรวมตัวกันลักษณะนี้ช่วยให้ทุกคนในกลุ่มมีโอกาสแสดงตัวตนต่อสังคม และแสดงอารมณ์ต่างๆ ออกมาเพื่อสื่อสารความรู้สึกนึกคิดกับบุคคลอื่น

อิทธิพลของบทเพลงได้รับการยอมรับจากทุกสถาบันในสังคมรวมถึงสถาบันกษัตริย์ ตามพระราชดำรัสของพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร และสมเด็จพระ

นางเจ้าสิริกิติ์พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ว่า “ดนตรีนี้มีอานุภาพสูงมาก ทั้งไม่ต้องเสียตางค์อะไรเท่าไร คือว่าขีดเขียนไปนิดหน่อยแล้วก็เล่นไป ก็ทำให้คนเขาเกิดความรู้สึกเกิดความปิติยินดีเกิดความพอใจได้ เกิดความรู้สึกได้ บางทีก็เกิดปลื้มใจจนคนลูกก็มี แต่ในที่สุดก็แสดงว่าถ้าเราทำไป ๆ ก็อาจจะล้าสมองเขาได้ อาจจะทำให้จิตใจเขาเปลี่ยนไปได้ ฉะนั้นการดนตรีนี้ก็เป็นประโยชน์ต่อคนทั่วไปที่ไม่ได้เล่นดนตรีไม่ได้แต่งเพลง ไม่ได้ร้องเพลงแต่ก็ฟังเพลง ก็ถึงจิตใจของเขาได้ เท่ากับทำให้จิตใจเขามีความเบิกบานก็ได้ ความเศร้าหมองก็ได้ความตื่นเต้นก็ได้ ชักจูงต่างๆ ได้ นี่คือความสำคัญของการดนตรีซึ่งเหนือศิลปะอื่น ๆ ฉะนั้น การดนตรีนี้จึงมีความสำคัญสำหรับประเทศชาติสำหรับสังคม ถ้าทำดีก็ทำให้คนเขามีกำลังใจที่จะปฏิบัติงานการก็เป็นหน้าที่ส่วนหนึ่งที่ให้ความบันเทิง ทำให้คนที่กำลังท้อใจมีกำลังใจขึ้นมาได้ คือเร้าใจได้ คนกำลังไปทางหนึ่งทางที่ไม่ถูกต้องก็อาจจะดึงให้กลับมาในทางที่ถูกต้องได้ ฉะนั้นดนตรีนี้ก็มีความสำคัญอย่างยิ่ง จึงพูดได้กับท่านทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับการดนตรีในรูปการต่าง ๆ ว่ามีความสำคัญและต้องทำให้ถูกต้อง ต้องทำให้ดีทั้งถูกต้องในทางหลักวิชาของการดนตรีอย่างหนึ่ง และก็ต้องตามหลักวิชาของผู้ที่มีศีลมีธรรมมีความซื่อสัตย์สุจริตก็จะทำให้เป็นประโยชน์อย่างมาก เป็นประโยชน์ทั้งต่อส่วนรวมทั้งส่วนตัว เพราะก็อย่างทุกกล่าวว่าการนี้มันเกิดความปิติภายในของตัวเองได้ ความปิติในผู้อื่นได้ ก็เกิดความดีได้เกิดความเสียก็ได้ ฉะนั้นก็ต้องมีความระมัดระวังให้ดี”

จากที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงความสำคัญของทั้งวรรณคดีและบทเพลงที่มีอิทธิพลในการปลูกฝังทางความคิดของประชาชนไทย ประกอบกับการศึกษาครั้งนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งศึกษาในประเด็นสตรี/เพศสถานะ/และเพศวิถีเป็นหัวใจหลักในการศึกษา

งานวิจัยชิ้นนี้จะแตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆ เพราะเป็นการศึกษาเพลงรักร่วมสมัยที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ยังไม่เคยมีผู้ใดศึกษาเพลงประเภทนี้มาก่อน ซึ่งจากการที่ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนงานศึกษา พบว่ามีงานศึกษาจำนวนหนึ่งแล้วที่ทำการศึกษา เพศสถานะในสื่อดั้งเดิม (Traditional media) เช่น โฆษณาโทรทัศน์หรือภาพยนตร์ แต่ยังไม่มีการศึกษาการสร้างตัวตนความเป็นหญิงผ่านเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีผ่านสื่อใหม่ (New media) อันเป็นประเด็นที่น่าสนใจในการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง รวมถึงผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการตีความหมายและทัศนคติที่ผู้หญิงสะท้อนให้เห็น เรื่องความสำคัญของบทประพันธ์เพลง ในการที่ศึกษาวิจัยว่าเพลงนั้นสร้างความเป็นหญิงออกมาในลักษณะใด และเพลงดังกล่าวส่งผลให้ผู้รับสารรับรู้และตีความอย่างไร โดยผู้วิจัยมุ่งศึกษาปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นในปัจจุบันเพื่อนำมาเปรียบเทียบกับเรื่องราวในอดีต ผู้วิจัยจึงต้องการเลือกช่วงเวลาที่เกี่ยวข้องกับความเป็นปัจจุบันมากที่สุดคือในระหว่างปี 2552-2562 เพื่อที่จะเห็นภาพความแตกต่างหลากหลายของเพลง ผู้วิจัยจะศึกษาบทเพลงและวรรณคดีในแง่มุม มิติทางเพศระหว่างชายหญิง งานวิจัยนี้ยังให้ความสำคัญกับเรื่องของความสัมพันธ์เชิงอำนาจ (Power) ที่แฝงอยู่ในเนื้อหา

ของเพลง จากการสร้างภาพตัวแทนความเป็นเพศ การประกอบสร้างหรือในที่นี้คือบทประพันธ์เพลง แสดงถึงอำนาจของผู้สร้างที่ต้องการสื่อสารสิ่งใดสิ่งหนึ่งต่อผู้รับสาร อำนาจที่กล่าวถึงข้างต้นนั้น ทำงานควบคู่กับสื่อ ทำให้บางครั้งผู้รับสารก็ยากที่จะแยกสิ่งที่สร้างขึ้นจากสื่อกับความเป็นจริงที่เกิดขึ้นออกจากกัน งานวิจัยชิ้นนี้จึงมีการศึกษาทั้งในส่วนของผู้สร้างและผู้รับสารประกอบกัน

1.2 ปัญหาการวิจัย

1. บทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี สร้างความหมายเกี่ยวกับความเป็นหญิงอย่างไร
2. มิติด้านเพศ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศที่ปรากฏในบทเพลง มีลักษณะอย่างไร
3. ผู้หญิงให้ความหมายเกี่ยวกับความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีอย่างไร

1.3 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาการประกอบสร้างภาพตัวแทนความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี
2. เพื่อศึกษามิติด้านเพศ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศที่ปรากฏในบทเพลง
3. เพื่อศึกษาการตีความความหมายของผู้หญิงที่มีต่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

งานวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะแบ่งงานวิจัยออกเป็น 2 ส่วน ในส่วนแรกจะเป็นการตีความความหมายจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีอันปรากฏอยู่ในสื่อออนไลน์ตั้งแต่ปี 2552-2562 โดยคัดเลือกเพลงที่มีประกอบด้วยนางในวรรณคดีและได้รับความนิยมสูงที่สุดตามยอดรับชมในสื่อออนไลน์ผ่านเว็บไซต์ YouTube จำนวน 15 เพลง เนื่องจากในปัจจุบันมีศิลปินหน้าใหม่มากมายที่สร้างผลงานอิสระ ช่องทางที่ผู้ชมสามารถเข้าถึงได้มากที่สุดคือช่องทางออนไลน์ ผู้วิจัยจึงเลือกช่องทางดังกล่าวในการคัดกรองผลงานเพลงที่ประชาชนรู้จักมากที่สุดเพื่อนำมาศึกษาตีความ

ส่วนที่สอง ผู้วิจัยต้องการศึกษาตัวผู้รับสาร คือผู้หญิงช่วงอายุ 18-34 ปี เนื่องจากผู้วิจัยต้องการนำข้อมูลการให้ความหมายความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีของผู้ที่อยู่ในช่วงเวลาที่เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีกำลังได้รับความนิยม ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่าแต่ละบุคคลมีความเป็นปัจเจก หรือความคิดเห็นส่วนบุคคล และมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวรรณคดีหลักรวมถึงวิธีการให้ความหมายที่ต่างกัน ผู้วิจัยจึงเลือกช่วงอายุดังกล่าวในการศึกษา

1.5 วิธีดำเนินการศึกษา

1. ศึกษาลักษณะตัวละครในวรรณคดีที่มีความเกี่ยวข้องกับบทประพันธ์เพลง ว่าลักษณะเนื้อหาและเรื่องราวในวรรณคดีของต้นฉบับมีความเป็นมาอย่างไร
2. ศึกษาแนวคิดสตรีนิยม หนังสือ บทความ บทวิพากษ์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสื่อ และการสร้างภาพตัวแทนอันมีเพศสถานะและเพศวิถีเป็นประเด็นหลักในการศึกษา
3. เลือกบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีจากความนิยม ตามยอดรับชมใน YouTube
4. คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างในการนำมาศึกษาวิจัยในฐานะผู้รับสาร
5. รวบรวมเนื้อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี
6. รวบรวมบทเพลงมาตีความและวิเคราะห์
7. ทำการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับภาพสะท้อนของบทประพันธ์เพลง
8. สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ทำให้ทราบถึงภาพตัวแทนของผู้หญิงไทยที่ถูกสร้างและตีความขึ้นมาใหม่ผ่านบทการศึกษาบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี
2. ทำให้ทราบถึงความเป็นพลวัตรทางเพศผ่านมิติของบทประพันธ์เพลง
3. ทำให้ทราบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีผลิตซ้ำหรือสร้างความหมายใหม่ทางสังคม
4. เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาวิเคราะห์สถานภาพบทบาทของตัวละครหญิงผ่านบทประพันธ์เพลงในประเด็นต่อไป
5. เพื่อทราบว่าผู้รับสารซึ่งเป็นผู้หญิงต่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

1.7 นิยามศัพท์ที่เกี่ยวข้อง

เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี หมายถึง บทเพลงที่มีเนื้อหาของการนำเอาตัวละคร และ เรื่องราวในวรรณคดีมาอ้างอิงเพื่อเล่าถึงตัวละครหญิงชาย โดยเนื้อหาของเพลงอาจมีการอ้างอิงมาจากเนื้อหาในวรรณคดีที่มีอยู่แล้วโดยไม่ได้นำไปดัดแปลง หรือ เป็นเนื้อหาที่สร้างสรรค์และดัดแปลงขึ้นมาใหม่ทำให้เกิดการสร้างความหมายใหม่ที่แตกต่างออกไปจากเดิม แต่ยังคงนำเอาชื่อของตัวละครในวรรณคดีมาใช้ในบทเพลง ถือเป็นเพลงสมัยนิยม (Popular music) เพราะเป็นแนวเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างกว้างขวางในประเทศไทย

ภาพตัวแทน (Representation) หมายถึง ผลผลิตความหมายของสิ่งที่คิด (Concept) ในสมองของเราผ่านภาษา เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดและภาษา ซึ่งทำให้เราสามารถอ้างอิงถึงโลกวัตถุจริง ๆ ผู้คน เหตุการณ์ หรือจินตนาการถึงโลกสมมุติ ผู้คน และเหตุการณ์สมมุติได้จากการสร้างภาพแทนนั้น

เพศสรีระ (Sex) หมายถึง ลักษณะทางชีววิทยาหรือสรีระของบุคคล ตามลักษณะอวัยวะเพศโดยกำเนิด ออกตามลักษณะของอวัยวะสืบพันธุ์ หรือลักษณะทางโครโมโซมเพศ (Sex chromosome) ที่แบ่งเป็นเพศหญิง และเพศชาย ชื่อเรียกอวัยวะเพศ: เพศชาย คือองคชาติ (Penis) เพศหญิง คือช่องคลอด (Vagina) โครโมโซมเพศ: เพศหญิง XX เพศชาย XY

เพศสถานะ (Gender) หมายถึง คำจำกัดความของเพศ ซึ่งมีความหมายว่าสถานะกำหนดเพศโดยโครงสร้างทางสังคม เช่น ลักษณะต่าง ๆ ที่บ่งบอกความเป็นชาย (Masculinity) และความเป็นหญิง (Femininity) หากสังคมเกิดเปลี่ยนการกำหนดสถานะทางเพศให้นอกเหนือจากพฤติกรรม หรือลักษณะทางกายภาพที่สังคมกำหนดคือ ชาย หญิง แล้ว อาจกำหนดได้เพิ่มเติมจากองค์ประกอบอื่น ๆ เพศภาวะก็จะมีเพิ่มมากขึ้น เช่น เกย์ กะเทย ทอม ดี เลสเบียน ฯลฯ อันจะนำไปสู่การกำหนดบทบาท เพศต่าง ๆ มากกว่าหญิงและชาย

เพศวิถี (Sexuality) หมายถึง มุมมองตลอดชีวิตของมนุษย์ในแง่ของเพศ ความเป็นชาย หญิงและบทบาททางเพศ การรับรู้สภาพแวดล้อมทางเพศ (Sexual orientation) ลักษณะที่กระตุ้นความต้องการทางเพศ (Eroticism) ความพึงพอใจทางเพศ (Pleasure) ความสัมพันธ์ทางเพศและการสืบพันธุ์ (Intimacy and reproduction) เพศวิถี เป็นประสบการณ์ที่ได้รับและแสดงออกในด้านความคิด (Thought) การจินตนาการ (Fantasies) ความปรารถนา ความเชื่อ ทัศนคติ คุณค่า พฤติกรรม การปฏิบัติ บทบาทและความสัมพันธ์

ความเป็นหญิง (Femininity) หมายถึง ความเป็นเพศที่เกิดจาก ข้อกำหนด กฎเกณฑ์ ต่างๆ ที่สังคมต้องการให้ผู้หญิงเป็น ด้วยการสืบทอดความคิด ความเชื่อ ขนบนิยมต่างๆ มาเป็นกรอบ

กำกับพฤติกรรมของผู้หญิงในสังคม สอดคล้องกับความคิดแบบเพศสถานะที่ทำให้เห็นว่าผู้หญิงเป็นผู้หญิงได้ด้วยกระบวนการสร้างความเป็นหญิงผ่านทางสังคม วัฒนธรรมของในแต่ละชนชาตินั้นๆ

มายาคติ (Myth) หมายถึง การสื่อความหมายด้วยความเชื่อทางวัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อนให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ หรืออาจกล่าวให้ถึงที่สุดได้ว่า เป็นกระบวนการของการลวงให้หลงอย่างหนึ่ง

ระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) หมายถึง ระบบชายเป็นใหญ่ ที่อำนาจของเพศชายเป็นรากฐานแฝงเร้นอยู่กับสังคมโดยรวม เช่น การเมือง, เศรษฐกิจ, กฎหมาย มีอำนาจครอบคลุมบทบาทและวิถีทางเพศ ในที่นี้อาจหมายถึงบทประพันธ์เพลง ที่ผู้ประพันธ์ประกอบสร้างให้ความเป็นชายกดทับความเป็นหญิงผ่านบทเพลง

การผลิตซ้ำ หมายถึง การถ่ายทอดทางสังคม วัฒนธรรม และความคิดจากคนกลุ่มหนึ่งไปสู่อีกกลุ่มหนึ่ง

อำนาจ (Power) หมายถึง โอกาสที่มีอยู่ในความสัมพันธ์ทางสังคม ที่ทำให้บางคนสามารถกระทำตามความตั้งใจ แม้ว่าจะมีการขัดขวาง โดยไม่ขึ้นกับหลักการที่รองรับโอกาสนั้น ๆ

การครอบงำ (Domination) หมายถึง ชุดความรู้หรือวาทกรรมที่อาจไม่ถูกต้อง แต่มีอำนาจเหนือในการแสดงออกมา เช่นเนื้อหาในบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ถูกสร้างขึ้นใหม่ ผู้รับสารอาจโดนครอบงำจากการประพันธ์ที่มาจากความเชื่อของระบบปิตาธิปไตย

การสร้างควมหมาย หมายถึง การถอดรื้อสร้างควมหมายผ่านการศึกษาและตีความ

เพลงรักร่วมสมัย หมายถึง เพลงที่แสดงถึงความรัก ที่ทำออกมาได้ก้าวกระหว่างรูปแบบเก่ากับรูปแบบใหม่ ที่ไม่ว่าคนรุ่นไหนก็สามารถเข้าถึงได้

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยครั้งนี้มุ่งเน้นที่จะศึกษาเกี่ยวกับภาพตัวแทนความเป็นหญิงผ่านบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เพื่อศึกษาการประกอบสร้างภาพตัวแทนความเป็นหญิงที่เกิดขึ้นผ่านบทเพลง และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดขึ้นจากมิติทางด้านเพศสถานะและเพศวิถี รวมไปถึงการศึกษาตัวผู้รับสารหรือผู้ฟังหรือผู้รับสารที่เป็นผู้หญิงว่าได้ตีความหรือให้ความหมายเกี่ยวกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีอย่างไร แม้ว่าผู้ประพันธ์เพลงบางท่าน เช่น ผู้ประพันธ์เพลงพระราเมศวร จะกล่าวว่า เพลงที่แต่งมานั้นไม่เกี่ยวข้องกับบุคคล สถานที่หรือเหตุการณ์ใดๆ แต่เป็นเพียงความสร้างสรรค์ที่เกิดขึ้นในโลกจินตนาการของผู้แต่งเท่านั้น แต่ไม่ว่าผู้แต่งจะมีเจตนาอย่างไร ในฐานะของเพลงในความเป็นสื่อ บทเพลงนั้นยังคงมีอิทธิพลทำให้ผู้ฟังคล้อยตามหรือเกิดความเชื่อตามที่ได้รับสาร

อีกทั้งเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดียังมีเกี่ยวข้องกับประเด็นของเพศสถานะและเพศวิถีอย่างชัดเจน โดยเนื้อเพลงอาจสะท้อนไปถึงความเป็นเพศที่ปรากฏอยู่ในชุดวาทกรรมความรู้และความเชื่อของผู้ประพันธ์อันถูกส่งต่อมายังผู้รับฟัง ที่อาจนำไปสู่การเกิดภาพเหมารวม (Stereotype) ในการจำกัดกรอบทางเพศที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางเพศได้ในที่สุด เช่น การประณามผู้หญิงที่นอกใจในบทเพลง เพื่อย้ำให้ผู้หญิงตระหนักถึงความเป็นหญิงที่ตรงกันข้ามกับหญิงเลว ล้วนเป็นการกดทับทางเพศอีกอย่างหนึ่งที่สามารถพบได้จากปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้น อย่างไรก็ตาม ผู้วิจัยได้นำเอาแนวคิดทฤษฎีที่มีความเกี่ยวข้องกับงานวิจัยให้เป็นไปอย่างสมบูรณ์ โดยประกอบไปด้วยแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ รวมไปถึงงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยแบ่งออกเป็น 8 ส่วน ประกอบด้วย

1. แนวคิดเพศสถานะกับบทเพลง (Gender and Musicology)
2. แนวคิดเรื่องความเป็นหญิงของ Simone de Beauvoir
3. แนวคิดการสร้างภาพแทน (Representation)
4. แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism)
5. ทฤษฎีสัมพันธบท (Intertextuality)
6. ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology)
7. ทฤษฎีการศึกษาตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding)
ของ Stuart Hall
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเพศสถานะกับบทเพลง (Gender and Musicology)

2.1.1 ความสำคัญและอิทธิพลของบทเพลง

บทเพลงนั้นเป็นส่วนหนึ่งในชีวิตของมนุษย์เราตั้งแต่เกิดมา เพราะบทเพลงนั้นเป็นสิ่งที่เข้าถึงทุกเพศ ทุกวัย ทุกวัฒนธรรมสามารถเข้าถึงได้ แม้ว่าเราอาจจะไม่เข้าใจถึงความหมายของเพลงนั้น ๆ มนุษย์เราก็สามารถสนุกกับเพลงได้ จากการวิจัยพบว่าในหนึ่งวันมนุษย์มักจะได้อินบทเพลงอย่างน้อยหนึ่งบทซึ่งแสดงให้เห็นว่าเพลงนั้นเป็นสิ่งที่ยิ่งใหญ่ที่สามารถเชื่อมโยงมนุษย์เราเข้าด้วยกัน หลอมรวมเป็นหนึ่ง และ เราจะสังเกตเห็นว่าเมื่อใดก็ตามที่เราฟังเพลงมันจะส่งผลต่อการเกิดอารมณ์ต่าง ๆ ขึ้นมา ตามความหมายที่บทเพลงนั้น ๆ ต้องการจะสื่อต่อผู้ฟังเพลง ทั้งนี้บทเพลงยังสามารถแสดงถึงลักษณะ อารมณ์ และ ความรู้สึกต่าง ๆ ของผู้ฟังเพลงได้อีกด้วย

เพลงมีอิทธิพลอย่างมากต่ออารมณ์และความรู้สึกของผู้คน การศึกษาแสดงให้เห็นว่ามันเพิ่มอารมณ์ของผู้คนอย่างมีนัยสำคัญ เมื่อมีคนอารมณ์เสียสิ่งที่ดีที่สุดที่พวกเขาถือคือการฟังเพลงที่มีความสนุกสนาน ซึ่งเกิดจากการปล่อยเซโรโทนินของร่างกาย เซโรโทนินเป็นฮอร์โมนที่ทำให้คนมีความสุขในขณะเดียวกันก็ปล่อยสารสื่อประสาทโดปามีนซึ่งทำให้คนมีความสุขมากขึ้น มันช่างน่าประหลาดใจมากที่บทเพลงสามารถเปลี่ยนความพอใจของมนุษย์เรา เพลงยังสามารถทำให้คนมีประสิทธิภาพการทำงานมากขึ้นโดยทำให้พวกเขารมณ์ดีขึ้น พวกเขาจะรู้สึกมีแรงจูงใจและมีอำนาจมากขึ้น ทำให้สามารถทำสิ่งต่าง ๆ ได้ดีขึ้น

ด้วยความหลากหลายของบทเพลงมันยากที่จะบอกว่าคนไหนควรฟังเพลงไหน หรือ เพลงไหนเหมาะกับใคร จนกว่าพวกเขาจะได้ฟังบทเพลงนั้น ๆ ด้วยตนเอง เพลงสามารถเปลี่ยนความรู้สึกของผู้คนได้ เพลงสามารถผ่อนคลาย และ ช่วยให้ผู้คนนอนหลับ หลายคนที่เป็นโรคนอนไม่หลับซึ่งสิ่งที่ดีที่สุดอย่างหนึ่งที่พวกเขาทำได้คือการฟังเพลง นักวิทยาศาสตร์เชื่อว่าบุคคลควรฟังเพลง 45 นาทีก่อนที่จะนอนเพื่อช่วยให้พวกเขาสงบลง บทเพลงอย่าง ป๊อป หรือ อิเล็กทรอนิกส์ สามารถเพิ่มพลังให้ผู้คนได้ การร้องเพลงตามเพลงเหล่านี้ยังช่วยให้ผู้คนมีพลังใจมากขึ้น การศึกษาจากมหาวิทยาลัยแห่งรัฐเพนซิลวาเนียแสดงให้เห็นว่าการฟังเพลงทำให้อารมณ์ของพวกเขาเปลี่ยนไปโดยทำให้พวกเขามีความสุขผ่อนคลายมากขึ้น หรือ แม้แต่การมองโลกในแง่ดีขึ้นอีกด้วย

เมื่อมนุษย์เราฟังเพลง เราจะใช้สมองทั้งหมดของเรา นักวิทยาศาสตร์หลายท่านพยายามที่จะวิจัยถึงผลกระทบของบทเพลงว่ามีผลต่อมนุษย์เรามากแค่ไหน ซึ่งสิ่งที่พวกเขารู้คือบทเพลงนั้นมีประโยชน์เป็นอย่างมากต่อสมอง Daniel Levitin ซึ่งเป็นนักจิตวิทยาจากมหาวิทยาลัย McGill ใน Montreal ที่ศึกษาด้านประสาทวิทยาศาสตร์ด้านดนตรี Levitin และ ผู้ร่วมงานได้ทำการทดลองสามครั้งเพื่อช่วยให้ทราบว่าเกิดอะไรขึ้นในสมองของเราเมื่อเราฟังเพลง หนึ่งในการศึกษา

กับผู้ป่วยที่กำลังจะทำการผ่าตัด ซึ่งมนุษย์เรามักจะคิดกังวลกันมากก่อนการผ่าตัด โดยการวิจัยจะแบ่งเป็นกลุ่มที่หนึ่งฟังเพลงก่อนที่จะเข้าไปผ่าตัด และ กลุ่มที่สองจะได้รับยาเพื่อช่วยให้พวกเขาสงบลง การศึกษาแสดงให้เห็นว่ากลุ่มที่หนึ่งที่ฟังเพลงสามารถทำให้สงบได้ก่อนกลุ่มที่สองที่ได้รับยาก่อนเข้าห้องผ่าตัด ซึ่งนี่เป็นเรื่องที่ดีเพราะเพลงมีราคาถูกกว่ายาเยอะมาก บทเพลงไม่เพียงช่วยลดความกังวลของผู้ป่วย แต่ยังช่วยลดความเจ็บปวดได้อีกด้วย สาเหตุหนึ่งที่ทำให้เพลงสามารถลดอาการเจ็บป่วยได้เนื่องจากเพลงช่วยในการหลั่งสารเอ็นโดรฟินในร่างกาย ซึ่งเป็นสารที่ทำให้มนุษย์มีความสุข และ สารเอ็นโดรฟินเหล่านี้ช่วยเบี่ยงเบนความสนใจของผู้ป่วยจากความเจ็บปวดเหล่านี้ได้ดี

แม้ว่าจะมีบทเพลงที่ทำให้คนเรามีความสุข แต่ก็มีบทเพลงที่ทำให้คนเราเศร้าเหมือนกัน จากการศึกษาดูด้วยการแยกคนออกเป็นสองกลุ่ม โดยกลุ่มที่หนึ่งฟังเพลงที่ทำให้คนเรามีความสุข ในขณะที่กลุ่มที่สองฟังเพลงที่ทำให้คนเราเศร้า เมื่อพวกเขาฟังเพลงจบพบว่า กลุ่มคนที่ฟังเพลงที่มีความสุขอยู่ในอารมณ์ดีทำให้พวกเขามีกำลังใจในการทำงาน และ ทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ในขณะที่กลุ่มคนฟังเพลงเศร้านั้นไม่มีความสุข เพลงเศร้าทำให้พวกเขาไม่มีแรงจูงใจในการทำงาน ไม่อยากทำงาน หหมดกำลังใจในการทำสิ่งต่าง ๆ

ทุกคนมักจะฟังเพลงอยู่เสมอและถึงแม้ว่าเราทุกคนจะได้ยิน หรือ ฟังเพลงแบบเดียวกัน แต่ความเข้าใจถึงความหมายของเพลงอาจจะไม่เหมือนกันในแต่ละบุคคลก็เป็นได้ เนื่องจากเราทุกคนมีบุคลิกที่แตกต่างกัน อีกทั้งประสบการณ์ ความรู้สึก ฯลฯ จากการศึกษานักเรียนทั้งสิบเจ็ดคนโดยฟังเพลงสี่ประเภทที่แตกต่างกัน พบว่าจากการที่พวกเขามีประสบการณ์ที่ต่างกัน เพลงเศร้าสามารถแสดงถึงอารมณ์ และ ความรู้สึกในอดีตที่แตกต่างไปในแต่ละคน เกิดจากการตีความหมายเพลงของแต่ละบุคคล ซึ่งตรงผลต่ออารมณ์ความรู้สึกจากในอดีตของผู้ฟัง และ เมื่อลองสอบถามความรู้สึกจากกลุ่มตัวอย่างพบว่าแต่ละคนจะตอบความรู้สึกไปตามสิ่งที่เคยเกิดขึ้นในอดีตของตน หรือ ความรู้สึกนั้น ๆ เช่น เศร้าเรื่องความรัก เศร้าเรื่องครอบครัว เศร้าเรื่องการสูญเสียสิ่งของอันเป็นที่รักไป ซึ่งนั่นหมายถึงการตีความหมายที่ต่างกันไปในนั่นเองทำให้สามารถสรุปได้ว่า บทเพลงนั้นเป็นส่วนสำคัญในชีวิตของมนุษย์เรา และ มีอิทธิพลต่อเราในหลาย ๆ ด้าน ทั้งสามารถเยียวยา รักษา รวมถึงส่งผลต่อจิตใจ และ สุขภาพของคนเราได้อีกด้วย

2.1.2 การเข้าถึงรูปแบบการฟังเพลง

การฟังเพลงเป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อมนุษย์เป็นอย่างมากเนื่องจากเพลงสามารถส่งเสริมพัฒนาการในด้านต่างๆ ทั้งด้านอารมณ์ สติปัญญา และ สังคม ต่อคนทุกเพศทุกวัย ค่ายเพลงจึงเป็นองค์กรธุรกิจประเภทหนึ่งที่มีความสำคัญในการสร้างสรรค์ผลงานเพลงและนำเสนอบทเพลง ใหม่ ๆ ต่อสาธารณะ ซึ่งแต่เดิมนั้นการฟังเพลงสามารถทำได้ผ่านสื่อดั้งเดิม (Traditional Media) ได้แก่ สื่อวิทยุ และ สื่อโทรทัศน์ นอกจากนี้ผู้ฟังสามารถอุดหนุนผลงานเพลงโดยซื้อเพลงใน

รูปแบบตลับเทป (Compact Cassette, Audio Cassette Tape) หรือแผ่นซีดี (Compact Disk) และทำการฟังเพลงผ่านเครื่องเล่นเทปหรือเครื่องเล่นซีดี เป็นต้น

ปัจจุบันการเข้าถึงการฟังเพลงของเรานั้นแตกต่างจากอดีตเป็นอย่างมาก เนื่องจากเทคโนโลยีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญ และ สร้างการเปลี่ยนแปลงในสังคม ทำให้เกิดสื่อใหม่หรือสื่อสังคมออนไลน์ (New Media) มากมาย ทำให้พฤติกรรมของคนในสังคมเปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการสื่อสาร ส่งผลต่อรูปแบบการสื่อสารขององค์กรสื่อมวลชนและองค์กรต่าง ๆ ที่ต้องปรับตัว และพัฒนาตามการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและพฤติกรรมของคนในสังคม ในด้านขององค์กรธุรกิจค่ายเพลงก็ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงนี้เช่นกัน

ในปัจจุบันพบว่าพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตหรือสื่อใหม่สูงขึ้นมาก เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา เนื่องจากมีการพัฒนาเทคโนโลยีอย่างต่อเนื่อง พฤติกรรมการเปิดรับสื่อใหม่ค่อนข้างง่ายขึ้น สืบเนื่องจากค่านิยมการติดต่อสื่อสารที่มีความสะดวก รวดเร็ว กระชับฉับไว ไร้ข้อจำกัด ทั้งในด้านสถานที่ และ เวลา

การดำเนินงานขององค์กรธุรกิจค่ายเพลง ซึ่งเป็นองค์กรหลักที่สำคัญในการผลิตผลงานเพลงใหม่ ๆ จึงหันมาตระหนัก และ ให้ความสำคัญในการสื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากยิ่งขึ้น ทั้งในด้านการประชาสัมพันธ์ ผลงานเพลง และ การจำหน่ายผลงานเพลง ยูทูบ (YouTube) เป็นสื่อสังคมออนไลน์ประเภทหนึ่ง ให้บริการวิดีโอแชร์ (Video Sharing) จากการสำรวจพฤติกรรมการใช้งาน ยูทูบในเดือนมกราคม พ.ศ. 2558 พบว่า คนไทยเข้าใช้งานยูทูบเฉลี่ย 38 นาทีต่อครั้ง และเมื่อคนไทยต้องการค้นหาข้อมูลที่เป็นคลิปวิดีโอ จะเข้าไปค้นหาที่ยูทูบถึงร้อยละ 87 โดยเนื้อหาที่ถูกค้นหามากที่สุด คือ เพลง (YouTube User Profiling, Thailand, January 2015) ค่ายเพลงจึงหันมาให้ความสำคัญต่อการประชาสัมพันธ์ผ่านยูทูบ (YouTube) อย่างมาก โดยมีการจัดทำคลิปวิดีโอประกอบเพลงในหลายประเภท ได้แก่ คลิปที่เป็น Music Video (ภาพเคลื่อนไหว มีเรื่องราวประกอบเพลง) คลิปที่เป็น Audio (มีภาพนิ่ง และเสียง) คลิปที่เป็น Lyrics Video (มีภาพ เสียง และเนื้อเพลงประกอบ) คลิปที่มีการเรียงเพลงต่อกันในคลิปเดียว (เช่น คลิปความยาว 60 นาที มี 15 เพลงเรียงต่อกัน) การจัด Playlist ที่รวบรวมหลาย ๆ เพลง ไว้ใน Playlist เดียวกัน เป็นต้น นอกจากนี้ค่ายเพลงจะปรับตัวในด้านการประชาสัมพันธ์ที่มุ่งเน้นสื่อสังคมออนไลน์มากขึ้นแล้ว ในด้านการหารายได้ก็เป็นปัญหาที่สำคัญ นอกจากการติดต่อกับเครือข่ายหรือบริการฟังเพลงต่าง ๆ แล้ว ก็มีการปรับตัวในด้านการหารายได้เสริมจากงานโชว์ การแสดงสดของศิลปินตามร้านอาหาร คอนเสิร์ต หรือกิจกรรมพิเศษต่าง ๆ

ผลจากงานวิจัย นางสาวเมธิตา และ อ.ดร.โมไนยพล จาก คณะวารสารศาสตร์ และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ได้กล่าวไว้ว่าพฤติกรรมการฟังเพลงผ่านยูทูบทั่วไป

จากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่นิยมฟังเพลงผ่านยูทูปในวันเสาร์ นิยมฟังเพลงในช่วงเวลา 17:01–22:00 น. และใช้เวลาโดยเฉลี่ย มากกว่า 1–2 ชั่วโมง จำนวนเพลงที่ฟังมากกว่า 16 เพลงต่อครั้ง อุปกรณ์ที่นิยมใช้ในการฟังเพลงผ่านยูทูป คือ โทรศัพท์มือถือสมาร์ทโฟน / I-pad / Tablet ประเภทของเพลงที่นิยมเปิดฟังผ่านยูทูป คือ เพลง POP ประเภทของวิดีโอประกอบเพลงที่นิยมเปิดฟังผ่านยูทูป คือ วิดีโอประเภท Music Video รองลงมา คือ Audio / Lyric Video, Playlist และวิดีโอประเภทอื่น ๆ ได้แก่ บันทึกการแสดงสด, คอนเสิร์ต, รายการเพลง, YouTube Mix, Playlist ที่สร้างขึ้นเอง ตามลำดับ

แสดงให้เห็นว่าพฤติกรรมในอดีตที่เคยมีการใช้งานอินเทอร์เน็ต และ สื่อสารผ่านสื่อสังคมออนไลน์ที่น้อยมากนั้นได้เปลี่ยนไปเมื่อเข้าสู่ยุคเทคโนโลยี พฤติกรรมของคนในยุคปัจจุบันนี้นั้น มีการเปลี่ยนไป มีการเรียนรู้ และ ปรับตัวให้เท่าทันเทคโนโลยีเพื่อนำมาใช้ในการทำงาน และการติดต่อสื่อสารนั่นเอง

แต่อย่างไรก็ตามในมุมมองของผู้วิจัย มีความคิดเห็นว่าดนตรีและบทเพลงในยุคปัจจุบันมีความเป็นพลวัตร และมีความเปิดกว้างหลากหลายมากกว่าในอดีต ผู้คนสามารถเข้าถึงเทคโนโลยีและบทเพลงได้อย่างง่ายดาย อีกทั้งยังสามารถผันตัวเป็นผู้ผลิตหรือผู้แต่ง และสามารถส่งสารหรือรับสารได้อย่างรวดเร็ว การศึกษาเกี่ยวกับเพลงในสังคมไทยนั้น จึงจำเป็นจะต้องคำนึงถึงการเปลี่ยนแปลงทางบริบทในสังคมไทยควบคู่กันไป โดยเฉพาะอย่างยิ่งในงานวิจัยเรื่องความเป็นหญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เพราะไม่เพียงแต่มีความเกี่ยวข้องกับบทเพลงและดนตรีเพียงอย่างเดียว แต่ยังเกี่ยวข้องกับพัฒนาการอ้างอิงตัวละครต่างๆ มาศึกษาควบคู่กันไป

2.1.3 เพลงยอดนิยมในสื่อใหม่

เมื่อพูดถึงบทเพลงยอดนิยมนั้น หลายคนอาจนึกถึงบทเพลงที่เราได้ยินจนคุ้นหู รู้จักเป็นวงกว้างในสังคม หรือ ระยะเวลาที่เพลงนั้นเป็นที่รู้จักต่อสาธารณชนเป็นระยะเวลานาน และอาจหมายถึงปริมาณ หรือ มูลค่า ของจำนวนดลั๊บ แผ่นซีดี ดีวีดี ที่สามารถขายก็เป็นได้ ทั้งนี้ในยุคปัจจุบันซึ่งเป็นยุคของสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ค่านิยมของ เพลงยอดนิยม นั้น ได้เปลี่ยนแปลงไป อันเนื่องมาจากการพัฒนาของสื่อต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับเพลงนั่นเอง สื่อใหม่ (New media) หรือ อีกคำที่เรารู้จักคือ สื่ออินเทอร์เน็ต นั้นเป็นสื่อใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในสังคมมนุษย์เราเป็นอย่างมาก ทั้งในด้านการติดต่อ การทำงาน ธุรกิจการซื้อขายใหม่ๆ ธุรกิจเกี่ยวกับเพลงก็เช่นกัน คนในยุคปัจจุบันนั้นไม่จำเป็นที่จะต้องไปรอซื้อดลั๊บเทป แผ่นซีดี ดีวีดี อีกแล้ว เพื่อมาฟังเพลงเพียงหนึ่งอัลบั้ม เพราะจากการที่เรามีสื่อสังคมออนไลน์ประเภทหนึ่งที่ทำให้บริการวิดีโอแชร์ริง (Video Sharing) อย่าง YouTube ซึ่งทำให้เราสามารถเลือกฟังเพลงที่มีผู้อัปโหลดลงในอินเทอร์เน็ตได้แบบไม่มีค่าใช้จ่ายใด ๆ และปัจจุบัน YouTube ได้เพิ่มบริการใหม่ที่มีชื่อว่า YouTube Music ซึ่งเราสามารถเลือกฟังเพลงที่เราอยากฟังแบบเป็นอัลบั้มโดยไม่มีค่าใช้จ่าย อีกทั้งยังมีผู้ให้บริการอีกหลายเจ้า เช่น JOOX Spotify ทำ

ให้คำจำกัดความถึง เพลงยอดนิยม นั้นกว้างขึ้น เป็น ยอดการเข้าถึงคลิปเพลง ยอดการรับฟัง ยอดการดาวน์โหลด สูงที่สุดนั่นคือ ความหมายของเพลงยอดนิยมในยุคปัจจุบัน

2.1.4 ภาพตัวแทนของเพศสถานะในบทเพลง

การจะเข้าใจถึงทฤษฎีของอัตลักษณ์ทางเพศสถานะนั้นเราควรที่จะเริ่มต้นเรียนรู้ถึงเรื่องเพศสถานะเสียก่อน โดยส่วนหนึ่งของพฤติกรรมที่เหมาะสมจะเป็นแบบจำลองถึงบทบาททางเพศนั้นได้ถูกเสนอลงในสื่อต่างๆ จากจำนวนการแสดงภาพตัวแทนของ เพศชาย และ เพศหญิง ในกิจกรรมทางดนตรีต่างๆ แสดงให้เห็นถึงความไม่เท่าเทียมกันทางเพศในหลายประการ ยกตัวอย่างเช่น จากการศึกษาภาพตัวแทนของเพศชายและเพศหญิง ในสื่อโทรทัศน์ รายการเพลง วิทยุ และ นิตยสารยอดนิยมในประเทศอังกฤษในช่วงปี 1980 และ 1990 แสดงให้เห็นว่าโดยรวมแล้ว เพศชายได้เป็นภาพแทนในสื่อดนตรีต่างๆ มากกว่าเพศหญิง และในขณะเดียวกันเพศหญิงมักถูกให้เป็นนักร้องมากกว่านักดนตรี (Bayton, 1998) แนวทางที่สองที่นำมาใช้ในการศึกษาภาพตัวแทนนั้นก็คือการวิเคราะห์เนื้อหาซึ่งใช้เพื่อแสดงถึงการสื่อความหมายในภาพตัวแทนนั้น ๆ การวิเคราะห์มิวสิกวิดีโอแสดงให้เห็นถึงการถูกตั้งกฎอย่างตายตัวในบทบาทที่สื่อถึงพฤติกรรม และลักษณะ ของตัวละครเพศชายให้มีความชอบการผจญภัย ความแน่วแน่ ความก้าวร้าว มากกว่าตัวละครเพศหญิง และในขณะที่ตัวละครเพศหญิงจะเป็นในแนวเสน่ห์ห้าวใคร่ ต้องการการปกป้อง และมีความอ่อนหวาน น่าทะนุถนอม (Seidman 1992; Sommersflanagan et al, 1993)

จากการวิเคราะห์การแสดงโอเปร่าในช่วงศตวรรษที่ 19 โดยการแสดงในยุคนี้จะมุ่งเน้นไปที่ให้เนื้อเรื่องแสดงถึงการเสียชีวิตของตัวนักแสดงเพศหญิงที่เป็นนางเอกเพื่อเป็นตอนจบในเรื่องราว และ สร้างความอลังการจากเสียงดนตรีที่แสดงถึงความเศร้าโศกอย่างยิ่งใหญ่ในฉากจบ (Clément , 1988) อย่างไรก็ตามภาพสื่อเหล่านั้นไม่เพียงแต่ทำให้เราเข้าใจถึงความหมายต่าง ๆ ของโลกมันรวมถึงการตีความหมายถึงสภาพสังคมในขณะนั้นด้วย อีกทั้งยังสื่อถึงตัวตนในแบบที่เราเป็น เกิดเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมของแต่ละคน โดยในส่วนนี้แสดงให้เห็นถึงการสื่อถึงรูปแบบนิสัย และ รูปแบบของสัญลักษณ์ที่ถูกสร้างขึ้นด้วยบทเพลง และ นั้นเป็นใจความสำคัญของสิ่งที่บทเพลงควรเป็น

สาระสำคัญของ "ดนตรีวิทยายุคใหม่" นั่นคือการวิจัยถึงว่าดนตรีนั้น "สามารถใช้ได้ผล" ต่อการเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างโครงสร้างทางเพศใหม่ เรื่องอุดมการณ์ทางเพศในบทเพลงนั้นได้รับการตรวจสอบอย่างละเอียดรอบคอบตามอุดมการณ์ ทั้งในทางปฏิบัติ และ ในขั้นตอนต่าง ๆ (e. g. McClary, 1991; Walser, 1993; Pfeil, 1995) การตรวจสอบที่สำคัญที่สุดจะมุ่งเน้นไปที่เสียงร้องในบทเพลง (ดนตรีพร้อมเนื้อร้อง) เนื่องจากสิ่งรำนี้นี้เป็นพื้นฐานของการตีความหมายของบทเพลง แต่ในกรณีของดนตรีประเภทบรรเลง (ดนตรีไม่มีเนื้อร้อง) คณะกรรมการมักจะตรวจสอบโดยการแยกประเภทของบทเพลงด้วยรูปแบบของการสื่อความหมายโดยใช้หลักการการวิเคราะห์แบบร่วมสมัย

หรือวิเคราะห์ตามรูปแบบความเชื่อในสมัยนั้นถึงความเหมาะสมต่อการสื่อความหมายอัตลักษณ์ทางเพศ แม้ว่าในขั้นตอนการตรวจสอบนั้นจะไม่มีขอบเขตในการพิจารณาที่ดีพอ นอกเหนือจากแค่การพิจารณาถึงปัญหาในขณะนั้นๆ ก็ตาม มันก็คุ้มค่าเมื่อเราคำนึงถึงว่าบทเพลงที่ออกมานั้นจะสื่อความหมายถึงอัตลักษณ์ทางเพศอย่างไร ซึ่งมีตัวอย่างของบทเพลงมากมายที่สื่อถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบรรเลงดนตรีบางประเภท วาทกรรมที่เกี่ยวกับบทเพลง ตำราประกอบการเรียนดนตรี เนื้อเพลง และ รวมถึงภาพลักษณ์ของบทเพลง ซึ่งเรื่องตำราประกอบการเรียนดนตรีรวมถึงภาพประกอบที่ใช้เป็นสื่อในการฝึกบรรเลงดนตรีนั้นก็ยังเป็นที่ถกเถียงกันถึงความเหมาะสม (เช่น ตารางโน้ต, การวิจารณ์บทเพลง, และ วาทกรรมทางดนตรี) เมื่อร่วมกับโครงสร้างทางดนตรี และ การสื่อความหมายถึงอัตลักษณ์ทางเพศ ผ่านวิธีการสื่อเหล่านี้ (ผ่านการตกตะกอนของความหมายดังกล่าวในเนื้อหาดนตรี) ถึงเพลงที่ได้มาซึ่งความหมายถึงอัตลักษณ์ทางเพศอย่างเห็นได้ชัดโดยเนื้อแท้ของบทเพลง (Green, 1997)

ข้อพิสูจน์ที่แสดงว่าผู้ฟังได้ยินสื่อทางดนตรีในรูปแบบของการสื่อถึงอัตลักษณ์ทางเพศมาจากสื่อแหล่งต่างๆ ยกตัวอย่าง เช่น Tagg (1989) พบข้อตกลงระดับสูงระหว่างผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องจากองค์กรด้านการสื่อความหมายถึงอัตลักษณ์ทางเพศที่เหมาะสมกับเพลงในรายการของสื่อโทรทัศน์แห่งหนึ่ง: โดยเพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหญิงจะมีจังหวะที่ช้ากว่าของตัวละครชายซึ่งจะมีการบรรเลงไปเรื่อยๆ โดยจะมีการปรับเปลี่ยนความดังของเสียงเพลงตามความเหมาะสมของฉากนั้นๆ ในขณะที่เพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวละครชายนั้นจะท่วงทำนองที่เป็นจังหวะรุนแรง มีการแสดงให้เห็นถึงจังหวะเบสที่ชัดเจน และ มีการเล่นจังหวะที่ไม่แน่นอนต่างกันไปตามสถานการณ์ของการแสดง โดยคำอธิบายจากผู้ฟังได้ระบุถึงอัตลักษณ์ทางเพศของเครื่องดนตรีไว้ว่า (เพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวละครหญิงจะถูกสื่อด้วยเสียงจาก เปียโน สตริง ฟรุต และ แมนโดลิน ในขณะที่เพลงที่เกี่ยวข้องกับตัวละครชายนั้นจะถูกสื่อด้วยเสียงจาก กีตาร์ไฟฟ้า ทรัมเป็ต และ สไลโลโฟน) และแบ่งตามประเภทของทำนองเพลงว่า (ตัวละครหญิงจะมีความเหมาะสมกับทำนองเพลงคลาสสิกซึ่งสื่อถึงความโรแมนติก ในขณะที่ตัวละครชายจะมีความเหมาะสมกับทำนองเพลงร็อก หรือ ทำนองเพลงแห่งเกียรติยศ)

ความเชื่อมโยงของสื่อดนตรีซึ่งเป็นศิลปะทางตะวันตก และ เป็นบทเพลงยอดนิยมที่มีทั้งการสื่อถึงความเป็นชาย และ หญิง ซึ่งสามารถเห็นได้ผ่านทางประวัติศาสตร์ทางดนตรี McClary ได้กล่าวว่า จุดเริ่มต้นประวัติศาสตร์ของโอเปร่าในศตวรรษที่ 17 นั้นนักแต่งเพลงพัฒนาขึ้นเพื่อเป็น "สัญลักษณ์" ของอนุสัญญาทางเพศเพื่อสร้างการสื่อความหมายถึงทั้งความเป็นชาย และ หญิงในบทเพลง (McClary, 1991) เนื่องจากหลักเกณฑ์ต่าง ๆ ได้เปลี่ยนไปตามเวลา ทำให้การเรียนดนตรีนั้นสามารถเรียนได้อย่างอิสระโดยไม่แบ่งเพศ

การวิเคราะห์ถึงการสื่อความหมายบางอย่างในเพียงแค่ ภาพสื่อที่แสดงถึงความเป็นชาย และ หญิง แต่มันสามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจถึงความหมาย และ อาจนำมาปรับใช้ในชีวิตจริงได้อีกด้วย วิธีเหล่านี้เกิดขึ้นมาจากทฤษฎีภาพยนตร์ ยกตัวอย่าง เช่น บทละครน้ำเน่าของ Modleski โดยเสนอถึง "รูปแบบของความสามารถในการแก้ไขปัญหาที่มีความซับซ้อน" ซึ่งแสดงถึงการวางตัวของผู้หญิงในครอบครัว (Modleski, 1982): เรื่องนี้ต้องการจะสื่อถึงผู้ชมที่เป็นผู้หญิง เช่น ลักษณะของผู้หญิง เช่น การไม่ได้ตอบ และ การเสียสละตนเองนั่นเอง (Although subsequent research has criticized these kinds of approaches for producing generalized readings; e.g. Ang, 1985) ในดนตรีวิทยา การวิเคราะห์ที่สำคัญที่สุดก็คือการตรวจสอบถึงรูปแบบที่ดนตรีสื่อถึง (อัตลักษณ์ทางเพศ) ต่อผู้ชม และ ผู้ฟังให้เข้าใจถึงความหมายอย่างถูกต้อง (e.g. Bradby, 1990; Clarke, 1999; Dibben, 1999, 2000, 200; Clarke and Dibben, 2000) ปัญหาสำคัญที่คณะกรรมการตรวจสอบพบก็คือบทเพลงที่สามารถ แสดงถึงการต่อต้าน หรือ ทำลายบทบาทในเรื่องสิทธิเพศลงได้ ยกตัวอย่าง เช่น the Spice Girls สามารถมองในทางเสริมพลังให้กับหญิงสาวด้วยการนำเสนอท่าทางที่รู้สึกถึงความเป็นอิสระซึ่งสามารถพบเห็นได้ในแนวเพลงป๊อป (Dibben, 1999) และ Flamboyant นักแสดงชายที่อาจเสนอวิธีการให้ผู้ชายได้สัมผัสหรือจินตนาการถึงพฤติกรรมที่ไม่สามารถหาได้ตามปกติในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ประสิทธิภาพของค่ายเพลง และ การเกิดขึ้นของภาพหลักเกี่ยวกับเพศหลากหลาย อย่าง เกย์ และ กะเทย ยกตัวอย่าง เช่น Bowie, Madonna ซึ่งเป็นที่เข้าใจกันว่าแนวเพลงป๊อปเป็นหนึ่งในแนวเพลง ที่สามารถพบเห็นบทบาท และ ความสัมพันธ์ของเพศได้มากที่สุดนั่นเอง

เช่นเดียวกันกับในด้านของผู้ฟังในแง่ของเรื่อง (อัตลักษณ์ทางเพศ) ความหมายเกี่ยวกับจิตวิสัย ถึงดนตรีนั้นสามารถแสดงถึงการมีวินัยของนักดนตรีต่อผู้ฟังที่มีประสบการณ์ ซึ่งสิ่งที่นักดนตรีแสดงนั้นจะสามารถสื่อให้เราเห็นถึงการฝึกซ้อมทางกาย และ ทางใจ มาอย่างหนักหน่วง ยกตัวอย่าง เช่น DeNora ได้รายงานถึงบุคคลที่อยู่ในวงการเพลงโดยสื่อถึงวิธีที่จะสร้างความสัมพันธ์เพื่อในสังคมอย่างมีความสุข โดยผู้หญิงที่ให้ข้อมูลคนหนึ่งกล่าวว่าเธอเป็นอัลโตในคณะนักร้อง ทำให้เธอมีส่วนร่วมในกิจกรรมกลุ่มโดยไม่ต้องอยู่ในความสนใจ (DeNora, 2000 p. 69) ซึ่งเธอมีส่วนร่วมในการร้องเพลงประสานเสียงในโบสถ์ซึ่งเธอคนนี้ได้ใช้ร่างกายเป็นส่วนเกี่ยวข้องเนื่องจาก (การร้องเพลง) และ สำหรับคนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับดนตรี ก็ได้แสดงถึงบทบาทของตนต่อบทเพลงนั้น ๆ ให้ได้รับรู้ โดย Matthew Head ได้วิเคราะห์ถึงเยอรมันในศตวรรษที่ 18 ถึงการเล่นเปียโนของหญิงสาวซึ่งเผยให้เห็นถึงการฝึกฝนอย่างหนักหน่วงที่แสดงให้เห็นในตอนแสดง เช่นเดียวกับวาทยกรรมที่ข้องข้างสลับซับซ้อนของหญิงชนชั้นกลางในสมัยนั้น (Head, 1999)

อย่างไรก็ตามเพศสถานะเป็นหมวดหมู่ของการวิเคราะห์เช่นเดียวกับการประกอบสร้างทางสังคมอื่นๆ โดยเป็นการตอกย้ำว่าดนตรีมีความเกี่ยวข้องกับประสบการณ์ของมนุษย์อย่างแท้จริงทั้งอัตลักษณ์และที่ตั้งทางสังคม ซึ่งในบางบทเพลงที่มีเนื้อหาแสดงถึงผู้ชายที่แข็งแกร่งและเป็นอิสระกับผู้หญิงที่เฉื่อยชาและอยู่กับที่ ผ่านการประกอบสร้างทางอุดมการณ์ ไม่ได้หมายความว่าผู้หญิงและผู้ชายที่แท้จริงจะมีลักษณะรูปแบบดังกล่าว โดยสิ่งที่ปรากฏนี้อาจทำให้เกิดผลกระทบต่องานจริงของมนุษย์ในการสร้างอุดมคติที่ผิดเพี้ยน ทำให้กลายเป็นบรรทัดฐานที่สับสนและขัดแย้ง

รูปแบบดังกล่าวยังชี้ให้เห็นถึงรหัสที่เราอาจจะไม่รู้หากไม่มีการนำมาวิเคราะห์ แม้ว่าบางคนอาจกล่าวว่ารหัสเป็นแค่ตัวแทนในดนตรีที่ควรละเว้นไว้ แต่หากเกิดความเข้าใจที่ผิดบ่อยครั้งจนกลายเป็นบรรทัดฐานทางสังคมจะส่งผลกระทบต่อวิธีการคิดและการปฏิบัติทางเพศอย่างไม่เท่าเทียมในระยะยาว ซึ่งเป็นสิ่งที่ไม่ควรเพิกเฉยเป็นอย่างยิ่ง

2.2 “ความเป็นผู้หญิง” ซิโมน เดอโบวัวร์ (Simone de Beauvoir)

ซิโมน เดอโบวัวร์ (Simone de Beauvoir) เป็นนักเขียน นักปรัชญา และนักทฤษฎีทางสังคมชาวฝรั่งเศส ในขณะที่ตัวเธอไม่ได้มองตัวเองเป็นนักปรัชญา แต่ความคิดของเธอกับมีอิทธิพลอย่างมากต่อทฤษฎีของนักสตรีนิยมงานเขียนของSimoneนั้นมีทั้งนิยาย ความเรียง ชีวประวัติ อัตชีวประวัติ และเอกสารเฉพาะเรื่องที่มีประเด็นทางปรัชญา การเมือง และสังคม

ผลงานที่สร้างชื่อเสียงให้เธอเป็นอย่างมากคือ *Le Deuxieme sexe* หนังสือปรัชญาที่ตั้งคำถามพื้นฐานที่สุดของแนวคิดสตรีนิยมที่ว่า “การเป็นผู้หญิงนั้นหมายความว่าอย่างไร” ในเล่มนี้ Simone อภิปรายเรื่องเพศสถานะ รวมไปถึงการเป็นหญิงรักหญิง และการแต่งตัวข้ามเพศ เธอปฏิเสธแนวคิดที่ยึดติดกับความแตกต่างทางชีววิทยา เธอว่าผู้หญิงนั้นเป็นมากกว่ามดลูก และตรวจสอบคุณสมบัติของความเป็นหญิงอย่างละเอียดจนทำให้ได้ผลลัพธ์เป็นวลีโด่งดังที่ว่า “คนไม่ได้เกิด – หากแต่กลายเป็น – เป็นผู้หญิง” (One is not born, but rather becomes, a woman.) De Beauvoir ตั้งข้อสังเกตว่าผู้หญิงนั้นถูกมองว่าเป็นคนอื่น (The other) เป็นข้อยกเว้น เป็นความแปลกประหลาด ซึ่งส่งผลให้ผู้ชายเป็นรูปแบบมาตรฐานของความเป็นมนุษย์ เธอเปรียบเทียบความกดขี่ที่ผู้หญิงได้รับว่าเป็นแบบเดียวกับของชาวยิว คนผิวดำในสหรัฐอเมริกา ชนชั้นกรรมาชีพ และชาติที่ตกอยู่ในอาณานิคม แต่เธอก็สรุปว่าการเหยียดเพศนั้นเป็นพลังที่มีความพิเศษ เพราะผู้หญิงนั้นอาศัยอยู่กับ- กระทั่งรัก- คนที่กดขี่พวกเขา

ด้วยขอบเขตและพลังของหนังสือ *The Second Sex* กลายเป็นหนังสือยอดนิยมในชั่วอึดใจ หนังสือขายได้ 22,000 เล่มภายในอาทิตย์ที่วางขายในปารีส ปี 1949 หลังจากนั้นเมื่อได้รับการ

แปลเป็นภาษาอังกฤษก็กลายเป็นหนังสือขายดีที่อเมริกา นอกจากนี้ หนังสือเล่มนี้ยังเป็นแรงบันดาลใจให้กับผู้สนับสนุนสิทธิสตรี อาทิ Betty Friedan, Judith Butler และ Audre Lorde

De Beauvoir ยอมรับว่า ผู้หญิงและผู้ชายนั้นมีความแตกต่างกันทางสรีระ ซึ่งความแตกต่างทางด้านสรีระนั้นเป็นความแตกต่างทางธรรมชาติ แต่เดอ โบวัวร์ไม่ยอมรับว่า “ความเป็นหญิง” และ “ความเป็นชาย” มีอยู่จริงตามธรรมชาติหรือเป็นสิ่งที่ติดตัวมาแต่กำเนิด แต่เป็นสิ่งที่สังคมได้สร้างขึ้น โดยได้กำหนดให้มีความแตกต่างระหว่างทั้งสองเพศ และครอบงำลงไปในการคิดของคนเราผ่าน การอบรมเลี้ยงดู การกำหนดบทบาทและ สร้างภาพแห่งความเป็นหญิงความเป็นชาย ให้กับเด็กหญิงและเด็กชายความแตกต่างระหว่างสตรีกับบุรุษจึงเกิดขึ้นและสิ่งที่สังคมได้ประกอบสร้างให้มีความแตกต่างกันนี้เอง ได้ก่อให้เกิดความไม่เป็นธรรม ทำให้มีผู้ที่ได้เปรียบและผู้ที่เสียเปรียบเกิดขึ้นในสังคม โดยที่ผู้หญิงต้องตกเป็นฝ่ายเสียเปรียบอยู่ตลอดเวลา และที่สำคัญความได้เปรียบของผู้ชายและความเสียเปรียบของผู้หญิงนี้ ได้ครอบคลุมไปทั่วทุกพื้นที่และดำรงอยู่อย่างเสมอมาในสังคมมนุษย์เกือบทุกหนแห่ง จากอดีตสู่ปัจจุบัน

ซึ่งทำให้แนวคิดเรื่องความแตกต่างระหว่างเพศนี้ ถูกสืบทอดจากวัฒนธรรมสมัยนิยม โดยได้เข้ามาแฝงและฝังอยู่ในตัวของเราแต่ละคนความคิดในเรื่องความแตกต่างทางเพศ และการปลูกฝังค่านิยมในเรื่องของบทบาททางเพศนี้ ได้นำสังคมไปสู่การถือระบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) หรือ ปิตาธิปไตย ซึ่งระบบปิตาธิปไตย เป็นระบบอำนาจที่ผู้ชายโดยรวมมีเหนือผู้หญิงโดยรวม เป็นระบบที่ผู้หญิงถูกกดขี่ โดยผู้ชาย Adrienne Rich (อ้างถึงในพรพิไล ฅมรงค์สัตว์, 2539) เขียนไว้ว่า “การถือระบบชายเป็นใหญ่เป็นอำนาจของผู้ชายในทางครอบครัวยุติธรรม สังคม อุดมการณ์ ระบบการเมือง ซึ่งผู้ชายโดยการใช้อำนาจ , การกดขี่ โดยตรง หรือพิธีกรรม ประเพณี กฎหมาย ภาษา ขนบธรรมเนียม สำนวนโวหาร การศึกษา การแบ่งงานกันทำ ได้มีส่วนบังคับกำหนดบทบาทที่ผู้หญิงควรทำ หรือไม่ควรทำ ในลักษณะที่ผู้หญิงตกอยู่ภายใต้ผู้ชาย....” ท่ามกลางสังคมของเพศชาย เพศหญิงจะถูกแบ่งแยกสัมพันธ์ภาพกับเพศชายด้วยความลำเอียงบุรุษคือคนหนึ่งคน สตรีคือคนอื่นในกลุ่มคนหรือเป็นเพียง “วัตถุ” เท่านั้น ดังที่เดอ โบวัวร์ได้กล่าวไว้ว่า “Woman is riveted into a lop-sided relationship with man : he is the ‘One’, she the ‘Other’.” เนื่องมาจากการอบรมเลี้ยงดูที่มีการเลือกปฏิบัติต่อเพศและเป็นอิทธิพลจากระบบรากเหง้าทางวัฒนธรรม

De Beauvoir ได้กล่าวว่า การที่ผู้หญิงส่วนใหญ่ไม่คิดที่จะต่อสู้เพื่อความเสมอภาคนั้น เป็นเพราะทัศนคติและค่านิยมของสังคมได้ฝังรากลึกมาก จนทำให้ผู้หญิงยอมรับสถานภาพที่ต่ำต้อยกว่าของตนเองโดยปริยาย สำหรับการต่อสู้เพื่อความเสมอภาคในทัศนะของ De Beauvoir นั้น หมายถึง ผู้หญิงจะต้องต่อสู้เพื่อผู้หญิงด้วยกัน ไม่ใช่เพื่อเข้าไปยึดตำแหน่งหน้าที่ของผู้ชาย แต่เพื่อการเปลี่ยนแปลงสถานภาพของผู้หญิงส่วนใหญ่ เพื่อให้การกดขี่ การเอารัดเอาเปรียบ และการเลือก

ปฏิบัติต่อผู้หญิงให้หมดไปจากสังคม ตลอดจนเพื่อให้ผู้หญิงได้มีโอกาสในสังคมในฐานะมนุษย์คนหนึ่งอย่างเต็มภาคภูมิเท่าเทียมกับผู้ชาย (De Beauvoir อ้างถึงในกาญจนา แก้วเทพ, 2541)

ในงานศึกษานี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาเกี่ยวกับการสร้างความเป็นหญิงผ่านเนื้อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ดังนั้นแนวคิดเรื่อง “ความเป็นหญิง” จึงมีความสำคัญที่จะนำเอามาใช้ในการวิเคราะห์เนื้อหาของเพลง ซึ่งเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นผู้แต่งมีการนำเอานางในวรรณคดีอันเป็นตัวละครผู้หญิงที่ถูกสร้างขึ้นในอดีตมาตีความใหม่ประกอบกับการแต่งเพลงในปัจจุบันที่กล่าวถึงความเป็นหญิงอย่างร่วมสมัย แนวคิดดังกล่าวจะทำให้ผู้วิจัยสามารถตีความหมายเนื้อหาของเพลงสถานะและเพศวิถีและแยกแยะความเป็นหญิงที่ถูกสร้างขึ้นในสังคมกับเสียงและเรื่องราวของผู้หญิงรวมถึงเสียงของเธอได้อย่างดีขึ้น

2.3 แนวคิดการสร้างภาพแทน (Representation)

ภาพแทน (Representation) คือ ผลผลิตความหมายของสิ่งที่คิด (Concept) ในสมองของเราผ่านภาษา เป็นการเชื่อมโยงระหว่างความคิดและภาษา ซึ่งทำให้เราสามารถอ้างอิงถึงโลกวัตถุจริงๆ ผู้คน เหตุการณ์ หรือจินตนาการถึงโลกสมมุติ ผู้คน และเหตุการณ์สมมุติได้การสร้างภาพแทนนั้น ประกอบไปด้วยกระบวนการ 2 กระบวนการ หรือ ระบบการสร้างภาพแทน 2 ระบบ ด้วยกัน คือ

ระบบแรก คือ ระบบที่จะช่วยในการจัดจำแนกวัตถุ ผู้คน และเหตุการณ์ที่มีความสัมพันธ์กับชุดความคิด (A set of concept) หรือ ภาพแทนในความคิด (Mental representation) ซึ่งมีอยู่ในสมองของเรา ถ้าไม่มีระบบนี้ เราจะไม่สามารถตีความโลกแห่งความหมายได้ ความหมายนั้นขึ้นอยู่กับระบบความคิด และภาพ (Image) ที่ถูกสร้างขึ้นในความคิดของเราซึ่งสามารถใช้แทนที่หรืออ้างอิงโลกวัตถุ ทำให้เราสามารถที่จะอ้างอิงถึงสิ่งต่างๆ ทั้งที่อยู่ในสมองและนอกสมองของเราได้การที่เราเรียกระบบที่ช่วยจำแนกแยกแยะว่าเป็นระบบการสร้างภาพแทนเพราะว่ามันไม่ได้ประกอบไปด้วยความคิดที่เป็นปัจเจกเท่านั้น แต่มีความหลากหลายในการรวบรวมการจัดกลุ่ม การจัดหมวดหมู่ การจัดประเภทของความคิด และสร้างความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างกันได้ ยกตัวอย่างเช่น เราใช้หลักเกณฑ์ความคล้ายคลึงและความแตกต่างในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความคิดหรือสร้างความแตกต่างของความคิดจากสิ่งต่างๆ เช่น เรามีความคิดว่า ในบางประการ นกเหมือนกับเครื่องบินบนท้องฟ้า ซึ่งความคิดนี้ตั้งอยู่บนฐานของความจริงที่ว่า พวกมันเหมือนกันเพราะพวกมันบินได้ แต่ในขณะเดียวกันเราก็มีความคิดว่า มันมีความแตกต่างในประการอื่นๆ อีก คือ นกเป็นส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ในขณะที่เครื่องบินเป็นประดิษฐ์กรรมของมนุษย์ การผสมและจับคู่ความสัมพันธ์ระหว่างความคิดต่างๆ เพื่อก่อรูปของความเข้าใจ (Idea) และความเห็นอย่าง

ซับซ้อนนั้นเป็นไปได้ ก็เพราะ ความคิดของเราถูกจัดการด้วยระบบการจัดจำแนกความแตกต่างจาก ตัวอย่างข้างต้น ในการแยกแยะครั้งแรก อยู่บนฐานของความแตกต่างระหว่างสิ่งที่บินได้กับบินไม่ได้ และในการแยกแยะครั้งที่สองอยู่บนฐานของความแตกต่างระหว่างสิ่งที่มนุษย์ประดิษฐ์ขึ้นมากับสิ่งที่เป็นธรรมชาติ นอกจากนี้ยังมีกฎเกณฑ์อื่นๆ อีกในการจัดการแยกแยะซึ่งทั้งหมดทำงานภายใต้ระบบความคิด เช่น การจัดลำดับก่อนหลัง ความคิดใดมาก่อนและความคิดใดมาทีหลัง หรือ การจัดลำดับตามหลักเหตุผล อะไรเป็นสาเหตุของอะไร เป็นต้น ความคิดนั้นไม่ได้ถูกเก็บรวบรวมแบบสุ่ม แต่ความคิดถูกรวบรวมจัดการและจำแนกเข้าสู่ความสัมพันธ์อันซับซ้อนกับสิ่งอื่นๆ แผนความคิด (Conceptual map) ซึ่งเรามีในสมองนั้นย่อมมีความแตกต่างกันไปในแต่ละบุคคล นั้นทำให้เราตีความโลกและทำความเข้าใจโลกแตกต่างกัน หรืออาจกล่าวได้ว่า พวกเราแต่ละคนเข้าใจและตีความโลกในลักษณะเฉพาะและเป็นปัจเจก แต่อย่างไรก็ตาม เราสามารถที่จะสื่อสารกันได้ก็ เพราะเราแบ่งปันแผนที่ความคิดที่มีความเหมือนกัน และทำความเข้าใจหรือตีความหมายโลกในแนวทางที่คล้ายคลึงกันแบบกว้างๆ นั่นคือความหมายที่แท้จริงเมื่อเราพูดว่า เราอยู่ในวัฒนธรรมเดียวกัน เพราะเราตีความโลกแบบกว้างๆ เหมือนกัน ทำให้เราสามารถสร้างความหมายในเชิงวัฒนธรรมร่วมกันได้ และสร้างโลกทางสังคมซึ่งพวกเราอาศัยอยู่ร่วมกันได้

ระบบที่สอง อย่างไรก็ตาม แผนที่ความคิดร่วมกันก็ยังไม่พอ เราจะต้องสามารถอ้างอิงหรือแลกเปลี่ยนความหมายและความคิดได้ด้วย เราจะทำเช่นนั้นได้ก็ต่อเมื่อเราใช้ภาษาร่วมกัน ซึ่งเป็นเพียงวิธีการเดียวเท่านั้น ดังนั้น ภาษา ก็คือ ระบบการสร้างภาพแทนระบบที่สอง ซึ่งเกี่ยวข้องในกระบวนการสร้างความหมายทั้งหมด แผนที่ความคิดที่เรามีร่วมกันจะต้องถูกแปลไปเป็นภาษาที่เราใช้ทั่วไป เราจึงจะสามารถจับคู่ความคิดและความเข้าใจต่างๆ เข้ากับคำที่ต้องการเขียน เสียงที่ต้องการพูด หรือภาพที่ปรากฏได้อย่างแน่นอน โดยทั่วๆ ไป เราเรียกคำ เสียง หรือภาพที่มีความหมายว่า “สัญลักษณ์” สัญลักษณ์เหล่านี้แทนที่หรืออ้างอิงความคิดหรือความสัมพันธ์ระหว่างความคิดต่างๆ ที่เรามีในสมอง พร้อมๆ กับ การสร้างระบบความหมายทางวัฒนธรรมของเราขึ้นมา

สัญลักษณ์ ถูกจัดการโดยภาษา ทำให้เราสามารถแปลงความคิดของเราไปสู่ถ้อยคำ เสียง หรือภาพ และทันทีที่มีการใช้สัญลักษณ์ มันจะปฏิบัติการในฐานะภาษา แสดงความหมายและสื่อสารความคิดของเราไปยังคนอื่นๆ คำว่า “ภาษา” ในที่นี้นั้น มีความหมายกว้างขวาง ระบบการเขียนที่มีความเฉพาะ หรือระบบการพูดที่มีความเฉพาะทั้งสองสิ่งนี้ถูกจัดเป็น “ภาษา” อย่างไม่มีข้อสงสัย แต่ภาษายังรวมถึงภาพต่างๆ ที่เห็น แม้ว่าจะสร้างขึ้นโดยใช้มือ เครื่องจักร อิเลกทรอนิกส์ ดิจิตอล หรืออื่นๆ เมื่อพวกมันถูกใช้แสดงความหมาย ก็จัดเป็นภาษา และยังรวมถึงสิ่งอื่นๆ ที่ไม่ใช่ “ภาษาศาสตร์” ซึ่งใช้แสดงความรู้สึกโดยทั่วไป ตัวอย่างเช่น “ภาษา” ของการแสดงความรู้สึกทางสีหน้า ท่าทาง หรือ “ภาษา” ของแฟชั่น เสื้อผ้า ไฟจราจร เป็นต้น แม้กระทั่ง บทเพลงก็เป็น “ภาษา”

ที่มีความสัมพันธ์อันซับซ้อนระหว่างเสียง และคอร์ดต่างๆ ที่มีความแตกต่างกัน เสียง คำ ภาพ หรือสิ่งใดๆ ที่ทำหน้าที่ในฐานะสัญญาณ และถูกจัดการด้วยสัญญาณเข้าไปสู่ระบบ ซึ่งสามารถบรรจุและแสดงความหมายได้ ในมุมมองนี้ล้วนถูกจัดเป็น “ภาษา” ทั้งสิ้น

กล่าวโดยสรุป แก่นกลางของกระบวนการสร้างความหมายในวัฒนธรรมนั้น มีระบบการสร้างภาพแทน 2 ระบบเกี่ยวข้องอยู่

ระบบแรก ทำให้เราสามารถให้ความหมายกับโลกผ่านการสร้างชุดของความสัมพันธ์หรือห่วงโซ่ของการเปรียบเทียบระหว่างสิ่งต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นผู้คน วัตถุ เหตุการณ์ ความคิดทางนามธรรมต่างๆ กับระบบความคิดหรือแผนที่ความคิดของเรา

ระบบที่สอง ขึ้นอยู่กับการสร้างชุดของความสัมพันธ์ระหว่าง “แผนที่ความคิดของเรา” กับ “ชุดสัญญาณ” โดยการจัดการหรือรวบรวมมันเข้าสู่ภาษาที่หลากหลาย ซึ่งแทนที่หรืออ้างอิงถึงความคิดเหล่านั้น. ความสัมพันธ์ระหว่าง “สิ่งต่างๆ” ความคิด และสัญญาณ วางอยู่บนแก่นกลางของการผลิตความหมายในภาษา กระบวนการที่เชื่อมโยงองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้เข้าด้วยกัน คือ สิ่งที่เราเรียกว่า “ภาพแทน” (Stuart Hall, 1997 p. 17-19)

แนวทางการศึกษาในเรื่องภาพแทนนั้นสามารถแบ่งเป็นแนวทางหลักๆ ได้ 3 แนวทางด้วยกัน ซึ่งได้แก่

1. ภาพสะท้อน (Reflective approach) แนวทางการศึกษาภาพแทนที่เชื่อว่าภาพแทนคือ “ภาพสะท้อน” (Reflective approach) แนวทางนี้เชื่อว่า ความหมายอยู่ในวัตถุ ผู้คน ความคิด หรือเหตุการณ์ที่อยู่บนโลกแห่งความจริง และภาษาทำหน้าที่เหมือนกับกระจก เพื่อสะท้อนความหมายที่แท้จริงซึ่งปรากฏบนโลก

2. เจตจำนง (Intentional approach) แนวทางการศึกษาภาพแทนที่เชื่อว่าภาพแทนคือ “ความตั้งใจหรือเจตจำนง” (Intentional approach) แนวทางนี้เชื่อว่า ผู้แต่ง ผู้พูด เป็นคนกำหนดความหมายต่างๆ บนโลก ผ่านภาษา คำต่างๆ จึงมีความหมายตามที่ผู้แต่งตั้งใจที่จะให้ความหมาย

3. การประกอบสร้าง (Constructionist approach) แนวทางการศึกษาภาพแทนที่เชื่อว่าภาพแทน คือ “การประกอบสร้าง” (Constructionist approach) ความหมายผ่านภาษา แนวทางนี้เชื่อว่า ไม่มีสิ่งใด หรือแม้กระทั่งปัจเจกผู้ใช้ภาษาคนใดสามารถจะคงความหมายต่างๆ ในภาษาไว้ได้ สิ่งต่างๆ ไม่ได้มีความหมายใดๆ แต่เป็นเราที่สร้างความหมายขึ้นมา โดยการใช้ระบบภาพแทน ซึ่งได้แก่ ความเข้าใจ (Concept) และสัญญาณ (Sign) ต่างๆ

ดังนั้นภาพแทนที่ปรากฏขึ้นในงานศึกษาของผู้วิจัยมีการอ้างอิงถึงนางในวรรณคดี ซึ่งตัวนางในวรรณคดีนี้ก็เป็นภาพแทนที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาจากผู้ที่มีอำนาจ เมื่อนำมาเทียบกับเพลงใน

ยุคปัจจุบันอาจจะมีเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากจากที่ผ่านมา หรืออาจคงไว้ซึ่งภาพแทนเดิมๆของผู้หญิงในสมัยก่อน โดยภาพที่ปรากฏขึ้นเกี่ยวข้องกับความรู้สึกนึกคิด หรือความเข้าใจของกลุ่มคนที่ถูกล่อหลอมทางความคิดขึ้นมา จนอาจจะทำให้คล้อยตามและกลายเป็นความเข้าใจผิดที่กลายเป็นความจริงในที่สุด การนำภาพแทนเข้ามามีส่วนร่วมในการศึกษาจึงเป็นวิธีที่สำคัญเพื่ออธิบายว่า ภาพแทนของผู้หญิงในเพลงที่มีประกอบด้วยนางในวรรณคดีถูกนำเสนอ และได้สร้างความเป็นหญิง ที่อาจจะไม่ได้เป็นความจริงแท้ อย่างไรก็ตาม มีความแตกต่างจากภาพแทนของผู้หญิงในวรรณคดีดั้งเดิมอย่างไร ซึ่งในงานวิจัยนี้ ผู้วิจัยมุ่งเน้นที่จะวิจัยเรื่องการประกอบสร้างเพศสถานะผ่านสื่อที่เป็นบทเพลงที่ไม่เพียงแต่จะทำให้เกิดภาพแทนทางเพศสถานะขึ้น แต่อาจจะเกิดการตีความความเป็นหญิงขึ้นมาใหม่จากผู้รับสารหรือผู้ฟัง จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาทั้งตัวข้อมูลทางเนื้อเพลงและผู้รับสารควบคู่กันต่อไป

2.4 แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism)

2.4.1 แนวคิดยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodernism)

เป็นแนวคิดที่ปรากฏในวงการการศึกษา ตั้งแต่ทศวรรษ 1980 ในเชิงศิลปะ สถาปัตยกรรม ดนตรี ภาพยนตร์ วรรณกรรม สังคมวิทยา การสื่อสาร และเทคโนโลยี แนวคิดหลังสมัยใหม่ปฏิเสธความเชื่อหรือระบบคิดของยุคสมัยใหม่ทั้งหมด ปฏิเสธความรู้ยักรู้แจ้ง ปฏิเสธความคิดแบบคู่ตรงข้าม ไม่เชื่อในเรื่องการมีคำอธิบายที่เป็นหลักแบบเดียวในการอธิบายปรากฏการณ์ต่าง ๆ ในโลกนี้ ปฏิเสธความเชื่อที่ว่าวิทยาศาสตร์แบบ “วัตถุวิสัย” จะสามารถค้นพบกฎของความเป็นจริงที่ดำรงอยู่อย่างอิสระ ปฏิเสธความเป็นไปได้ที่จะมุ่งหาหลักจริยธรรมสากลและระดับชาติ ปฏิเสธความมีแก่นแท้หรือธาตุแท้ของสรรพสิ่ง

แนวคิดหลังสมัยใหม่ เป็นกระแสที่แสดงถึงปฏิกิริยาที่ตอบรับกับการเปลี่ยนแปลงของการเติบโต ของเศรษฐกิจและสังคม การถูกครอบงำด้วยสื่อและเทคโนโลยี ที่ทำให้การถ่ายทอดข่าวสารข้อมูลอิทธิพลทางศิลปวัฒนธรรม กลายเป็นเรื่องล้าสมัย เพื่อย้อนกลับมาทบทวนความคิดและสำนึกถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากผลของการพัฒนาในโลกสมัยใหม่ กระแสความคิดแบบยุคหลังสมัยใหม่ (Post-modern) เป็น กระแสที่เน้นการวิพากษ์และตั้งคำถามต่อแนวคิดของความทันสมัยที่เป็นกระแสหลักในการพัฒนาโดยมีมุมมองสะท้อนถึง แนวคิดสมัยใหม่ (อ้างใน จรัสพิมพ์ วังเย็น, 2554)

Bergquist (อ้างในวสันต์ สุทธาวาส, 2556) อธิบายว่า โลกของ Postmodern แม้ถูกมองว่าเป็นเพียงกระแสที่ฉาบฉวย และมีความขัดแย้งภายในแนวคิดของตัวเอง แต่ก็มีความมองข้ามมุมมองที่ลึกซึ้งและมีคุณค่าในแง่ของการวิพากษ์ บนพื้นฐานของยุคแห่งการเกิดปรากฏการณ์

ใหม่ๆ รวมถึงอาจเป็นพื้นฐานที่ดีต่อการตั้งทฤษฎีใหม่ๆ เกี่ยวกับองค์การ ภายใต้สภาพแวดล้อมของยุคดังกล่าว ดังนั้น จึงจำเป็นต้องตามหารากที่ยังสืบทอดถึงความเป็นมาของ Postmodernism

โดย Bergquist ได้นำเสนอ 4 ความเป็นมา ดังนี้

แหล่งที่ 1 คือ การอภิปรายและการสนทนา ในทวีปยุโรป (Intellectual debates and Dialogues) เกี่ยวกับยุคโครงสร้างนิยม (Structuralism) ยุคหลังโครงสร้างนิยม (Post structuralism) แนวคิดการรื้อสร้าง (Deconstruction) ยุคหลังทุนนิยม (Post capitalism) ทฤษฎีการวิพากษ์ (Critical theory) และแนวคิดสตรีนิยม (Feminism)

แหล่งที่ 2 คือ การวิจารณ์รูปแบบของศิลปะร่วมสมัย (Critique of contemporary art forms) โดยเฉพาะในสถาปัตยกรรม วรรณกรรม และภาพยนตร์ รวมทั้งการดำรงชีวิตร่วมสมัย (Contemporary life style)

แหล่งที่ 3 คือ การวิเคราะห์ทางสังคมของสถานที่ทำงานและเศรษฐกิจ (Social analysis of the workplace and economy)

แหล่งที่ 4 คือ ทฤษฎีความโกลาหล (Chaos theory) ต่อมา Bergquist ได้กล่าวถึงความสัมพันธ์ของที่มากับลักษณะเฉพาะของยุค Postmodern ที่จะเกี่ยวข้องกับการปรับเปลี่ยนหรือพัฒนาแนวคิดในการจัดการองค์การโดยได้วิเคราะห์ไว้ 4 อรรถบท (Theme) ที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. ทฤษฎีวัตถวิสัยนิยม กับ ทฤษฎีการสร้างความรู้ในตนเอง (Objectivism versus Constructivism) ทฤษฎีวัตถวิสัยนิยม (Objectivism) อยู่ในยุคสมัยใหม่ที่ใช้แนวคิดเสรีนิยม (Liberal) และแนวคิดอนุรักษนิยม (Conservative) เป็นหลักทั่วไปในการปรับปรุงความเป็นอยู่ของมนุษย์ แก้ไขปัญหาความขัดแย้ง พื้นฟูสิทธิมนุษยชน และใช้จัดระเบียบของโลกหรือชุมชน ซึ่งตรงข้ามกับทฤษฎีการสร้างความรู้ในตนเอง (Constructivism) ที่ใช้สร้างความจริงและคุณค่าของสังคมซึ่งเลื่อนไหล ยืดหยุ่น เปิดกว้างไปสู่ข้อมูลใหม่ๆ โดยไม่ยึดติดกับความจริงที่เป็นสากลหรือหลักการใดๆ ในอดีต เพราะมีความเชื่อที่ว่าสังคมมีความเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และไม่สามารถคาดการณ์ได้ตลอดเวลา

2. ภาษาเป็นจริงในตัวเอง (Language is itself reality) ภาษา สัญลักษณ์มีความสำคัญมากกว่าการใช้ในการสื่อสารเกี่ยวกับความจริง (Reality) เป็นการสร้างความรู้โดยใช้ภาษา (Language) ที่มองความเป็นจริงในตัวเอง กล่าวคือ ตัวบ่งบอกหลักของภาษาในแง่ของความเป็นจริงก็คือ ภาษาและความจริง เป็นสิ่งที่ไม่ถาวร เพราะความจริงเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น ดังนั้น ความจริงก็คือสิ่งที่ปรากฏการณ์ ที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่มีแน่นอน ภาษาจึงเป็นสิ่งที่ใช้อธิบายความจริงของตัวมันเอง

3. โลกาภิวัตน์ และ การแบ่งส่วนย่อย (Globalization and segmentalism)

แนวคิด ยุคหลังสมัยใหม่ มองความเป็นโลกไร้พรมแดน (Globalization) เสมือนว่าเป็นสังคมเดียวกัน ขึ้นเรื่อยๆ แต่ในขณะเดียวกัน ก็มีการแบ่งส่วนย่อย หรือจำแนกเป็นกลุ่มต่างๆ (Segmentalism) เพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน รวมถึงเกิดชุมชนแบบวิถีชีวิต (Life-style) ที่ปกติไม่ได้อาศัยอยู่ใกล้กัน แต่จะมารวมตัวกันตามโอกาส วิถีชีวิต และกิจกรรมที่ตัวเองชอบ แสดงให้เห็นถึงปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่แปรปรวน ไร้ทิศทาง และคาดเดาได้ยาก แต่ส่งผลกระทบและอยู่ภายใต้ในระบบสังคมโดยรวม

4. ภาพลักษณ์ที่แยกกระจ่าย และ ขัดแย้งกัน (Fragmented and inconsistent image)

เป็นการเติบโตของแนวทางใหม่อย่างไม่คาดฝันหลายๆ ทาง โดยไม่ขึ้นอยู่กับการเรียบเรียง เหตุการณ์ ชนิดของการเปิดเผยตัวแบบของการจัดลำดับชั้น และส่วนแยกย่อยของความเป็นจริง มีทิศทางที่จะปฏิเสธความต่อเนื่องกันของประเพณี และกีดเซาะความเที่ยงแท้ของการสร้างสังคมที่แท้จริง ซึ่งสนใจสิ่งที่เกิดขึ้นในปัจจุบันมากกว่าอดีต ไม่มีทั้งจุดเริ่มต้นหรือสิ้นสุด นอกจากนี้ Bergquist ยังกล่าวถึง สถานะทฤษฎีและการวิเคราะห์ของยุค Postmodern (The State of Postmodern Theory and Analysis) ว่าการจะมีปรากฏการณ์ใหม่ๆ เกิดขึ้นตลอดเวลาในยุค Postmodern ซึ่งเต็มไปด้วยส่วนที่แตกแยกและภาพลักษณ์ที่ขาดเอกภาพ นำไปสู่คำถามที่ว่า โลกของเราจะสามารถคงอยู่ได้ในท่ามกลางสภาวะที่แตกออกเป็นเสี่ยงๆ ได้หรือไม่?

ดังนั้นแนวคิดยุคหลังสมัยใหม่จึงเป็นกระแสความคิดที่เต็มไปด้วยความหลากหลาย แยกย่อย ไม่ได้เป็นแนวคิดที่เป็นระบบระเบียบในการอธิบายสังคม แต่จะทำให้สามารถเห็นความจริงที่เป็นสิ่งสร้างขึ้นมาจากความรู้วิทยาศาสตร์ ด้วยวิธีคิดแบบเหตุผลนิยม และวิธีการศึกษาแบบปฏิฐานนิยม ยังได้สนับสนุน “การเคลื่อนไหวทางสังคมแนวใหม่” (New Social Movement) ซึ่งประกอบด้วยการรวมพลังสังคมของกลุ่มสตรีนิยมและกลุ่มคนชายขอบในการต่อต้านอำนาจการครอบงำกระแสหลักของสังคมที่ดำรงอยู่

2.4.2 แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism)

หัวใจสำคัญของวิธีวิทยาของนักสตรีนิยมกระแสนี้ คือการเชื่อว่าเพศสถานะ (Gender) ของผู้ที่มีโอกาสเข้าไปอยู่ในกระบวนการสร้างความรู้ มีอิทธิพลต่อความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ กล่าวคือ ประการแรก เพศสถานะของผู้ผลิตความรู้มีผลต่อตัวความรู้นั้นโดยตรง ประการที่สอง เพศสถานะของผู้ผลิตความรู้มีผลต่อวิธีการสร้างหรือวิธีการแสวงหาความรู้ และ ประการที่สาม เพศสถานะของผู้ผลิตความรู้มีผลต่อการตัดสินคุณค่าความรู้ที่ถูกสร้างขึ้นมา

นักสตรีนิยมแนวนี้จึงวิพากษ์ความรู้ในปัจจุบันว่า “ความรู้” ที่มีอยู่และวิธีการสร้างความรู้ถูกกำหนดและสร้างขึ้นภายใต้ระบบ ที่ยึดผู้ชายเป็นศูนย์กลาง (แต่ในหลายๆกรณีพบว่า ผู้ผลิตความรู้จะมีเพศสรีระใด ไม่ใช่ประเด็นสำคัญ ถ้าหากว่าพวกเขาซึมซับเอาวิธีคิดแบบยึดผู้ชายเป็น

ศูนย์กลางไว้อย่างเข้มข้น) ที่เป็นเช่นนี้เพราะผู้หญิงถูกกีดกันออกไปจากกระบวนการสร้างความรู้ ด้วยสาเหตุเชิงโครงสร้างสังคมที่ลึกลึกกว่าการให้เหตุผลตื้นๆ ที่ว่าผู้หญิง มีสติปัญญาด้อยกว่าผู้ชาย นอกจากนี้นักสตรีนิยมแนวนี้อย่างยิ่งให้ความเห็นว่าเนื่องจาก ผู้ชาย / ผู้หญิงที่มีโอกาสในการได้ผลิต “ความรู้” ให้กับสังคม ส่วนใหญ่มีวิธีคิดที่ได้รับอิทธิพลมาจากระบบโครงสร้างสังคมแบบปิตาธิปไตย เพราะฉะนั้นไม่ว่าจะ รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ตาม ผู้ผลิตความรู้เหล่านั้นมีส่วนร่วมอยู่ในกระบวนการสร้าง “ความรู้” ที่บ่มเพาะความเสียเปรียบต่อโอกาสให้กับผู้หญิงอย่างเป็นระบบ

ด้วยการวิพากษ์วิจารณ์ความรู้ในระบบปิตาธิปไตยได้ถึงรากเหง้าทำนองนี้ ทำให้นักวิจัย แนวสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่นิยมมีความโดดเด่นกว่านักวิจัยสตรีนิยมกระแสอื่นๆ ในแวดวงสตรีศึกษาในปัจจุบัน ดังนั้นนักมานุษยวิทยาแนวสตรีนิยมที่รับอิทธิพลจากกระบวนการทัศน์หลังยุคสมัยใหม่นิยมได้พยายามคิดค้นวิธีวิจัย ตลอดจนวิธีการเก็บข้อมูลแนวสตรีนิยมแบบต่าง ๆ เพื่อผลิตความรู้มาอธิบาย และทำความเข้าใจกับโลกของผู้หญิง โดยพยายามทำให้ผู้หญิงเป็นศูนย์กลางในกระบวนการสร้างองค์ความรู้เกี่ยวกับผู้หญิง และไม่ถูกกีดกันออกไปอยู่ชายขอบ ของกระบวนการแยก เช่นที่เกิดขึ้นในปัจจุบันและในอดีตที่ผ่านมา นอกจากนี้ นักวิจัยแนวสตรีนิยมกระแสนี้ยังพยายามสร้างความชอบธรรม ตลอดจนเรียกร้องให้มี การยอมรับองค์ความรู้ที่เป็นของผู้หญิง สร้างขึ้นโดยผู้หญิง และด้วยวิธีการของผู้หญิง อีกด้วย (สุชาติดา ทวีสิทธิ์, 2549)

ซึ่งวิถีชีวิตของคนยุคหลังสมัยใหม่เป็นแบบชีวิตที่ร่วมสมัย เป็นชีวิตที่ขาดอารมณ์และความลึกซึ้งในคุณค่าของวัฒนธรรมเดิม แยกความแตกต่างไม่ออกระหว่างความจริงหรือไม่จริง ด้วยสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามระบบเศรษฐกิจ และการเมือง ที่เป็นผลมาจากความเจริญก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยี ทำให้ความมีเอกลักษณ์หายไป (กนกพรณ วิบูลยศรีน, 2547) อันมีความเชื่อมโยงกับเหตุผลที่ผู้วิจัยเลือกแนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่มาใช้ในงานศึกษา เพราะเป็นกระแสที่ตอบรับการครอบงำทางเพศสถานะและเพศวิถีผ่านเทคโนโลยี ดังเช่นในงานศึกษาของผู้วิจัยเองคือผู้หญิงกับบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่จะมีความเกี่ยวข้องกับทั้งบทเพลงที่ถูกแต่งขึ้นมาผ่านความรู้และการตีความของผู้แต่งเกี่ยวกับบทบาทความเป็นเพศ และวรรณคดีที่อยู่ในรูปแบบของภาษาและการตีความ โดยแนวคิดนี้สามารถนำมาเชื่อมโยงกับหลักของภาษาในแง่ของความเป็นจริงก็คือ ภาษาและความจริง เป็นสิ่งที่ไม่ถาวร เพราะความจริงเป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้น ดังนั้น ความจริงก็คือสิ่งที่เป็นปรากฏการณ์ ที่สามารถเปลี่ยนแปลงและไม่มีแน่นอน ภาษาจึงเป็นสิ่งที่ใช้อธิบายความจริงของตัวมันเอง แนวคิดนี้จะช่วยในการวิเคราะห์ตีความเกี่ยวกับภาษาและโลกาภิวัตน์ได้เป็นอย่างดี

2.5 ทฤษฎีสัมพันธบท (Intertextuality)

2.5.1 นิยามความหมายของทฤษฎีสัมพันธบท

ทฤษฎีสัมพันธบท (Intertextuality) เป็นคำศัพท์ทางวิชาการที่เกิดขึ้นในช่วงปี ค.ศ. 1960 ซึ่งเป็นที่นิยมใช้ในแวดวงวิชาการในฝรั่งเศสเพื่อพัฒนา และกล่าวถึงมโนทัศน์ต่างๆ เกี่ยวกับสัมพันธบท โดยผู้ที่คิดค้นคำนี้ขึ้นมาคือ Julia Kristeva นักวิชาการชาวบัลแกเรียที่มาอยู่ในฝรั่งเศส (นิชนาวิน จุลละพราหมณ์ 2554, น.19) โดยเป็นคำที่ถูกคิดมาเพื่ออธิบายถึงการเชื่อมโยง หรือ ถ่ายโอนความหมายระหว่าง “ตัวบท” (Text) โดยได้แนวคิดมาจากนักวิชาการสองท่าน คือ Ferdinand de Saussure และ Mikhail Bakhtin โดย Saussure อธิบายว่า “สัญญาณ” ต่าง ๆ ต้องมีการอ้างอิงซึ่งกัน และ กันจึงจะเกิดความหมายขึ้นมาได้ ซึ่งตัวบทก็เช่นเดียวกัน กล่าวคือตัวบทหนึ่ง ต้องมีการอ้างอิงกับตัวบทอื่นอยู่เสมอ ซึ่งหมายถึงความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท/สัญญาณที่เรียกว่า “สัมพันธบท” นั่นเอง ส่วน Bakhtin นั้นก็ได้เปลี่ยนกฎพื้นฐานที่ว่า “ตัวบท” ต้องอิงกับ “บริบท” โดยเสนอว่าตัวบทนั้นได้หนีห่าง หรือ ไม่มีความเชื่อมโยงกับบริบท แต่ได้มาเชื่อม หรือ อ้างอิงระหว่าง ตัวบทกันเอง โดยไม่จำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับบริบทที่แวดล้อม ซึ่งเขาได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับสัมพันธบทโดยเปรียบกับการสนทนาไว้ว่า เมื่อใดที่มีการพูด สิ่งที่ถูกพูดนั้นก็เกิดการเชื่อมโยงเข้ากันกับสิ่งที่ถูกพูดไปแล้วในอดีต และคำพูดนั้นก็อาจจะถูกนำมาพูดอีกครั้งในอนาคตก็เป็นได้ ถ้านำความคิด ความเข้าใจ ความรู้สึก และ เคลื่อนย้ายสิ่งเหล่านั้นถ่ายทอดจากคำพูดมาสู่เนื้อหา ก็จะสามารถเข้าใจได้ถึง ตัวสัมพันธบทอย่างแท้จริงจึงถือได้ว่าสัมพันธบทนั้นเป็นรากฐานของการสนทนาระหว่างกันเลยทีเดียวได้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2553, น.322-327)

นอกจากนี้ Bakhtin ยังได้เสนอแนวคิดเรื่อง “พหุโมหะ” (Polyphony) โดยอธิบายว่า ตัวบทของนวนิยายเรื่องหนึ่งๆ เป็นพื้นที่ที่เปิดโอกาสให้ “ภาษา” ของคนกลุ่มต่าง ๆ จากหลากหลายฐานะ อาชีพ และ เพศวัย ได้มาปะทะสังสรรค์กันอย่างมีพลวัต เกิดเป็นเสียงอันแข็งแรงแสดงทัศนะขึ้นในงานชิ้นเดียว ซึ่งจากแนวคิดเรื่องความเป็น “พื้นที่เปิด” ของตัวบทวรรณกรรมนี้เอง ก็ทำให้ Kristeva พิจารณาต่อไปถึงเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทวรรณกรรมหนึ่งๆ กับ ตัวบทวรรณกรรมด้วยกันเอง ซึ่งเขาได้กล่าวว่า “ตัวบททุกบทล้วนประกอบสร้างขึ้นจากการยกเอา ข้อความจากแหล่งอื่น ๆ มาปะติดปะต่อเข้าไว้ด้วยกัน ตัวบททุกบทเป็นการดูดกลืน (Absorb) และ แปรรูป (Transform) ตัวบทอื่นขึ้นมาทั้งสิ้น” ดังนั้นแนวคิดเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างตัวบท” (Intertextuality) จึงเข้ามาแทนที่แนวคิดเรื่อง “ความสัมพันธ์ระหว่างเอกัตบุคคล” (Intersubjective) และ ภาษาของกวีนิพนธ์จึงสามารถอ่านได้อย่างน้อยในสองระดับเสมอ (นพพร ประชากุล, 2552, น.335-336)

Kristeva จึงได้ประสานแนวคิดของ Saussure และ Bakhtin เข้าไว้ด้วยกัน และได้บัญญัติคำศัพท์ขึ้นมาเป็นคำว่า “Intertextuality” โดยนำแนวคิดดังกล่าวมาขยายเพื่อใช้วิเคราะห์งานสื่อสารมวลชนประเภทต่าง ๆ นอกเหนือจากงานด้านภาษาศาสตร์ และ วรรณกรรม (กาญจนา แก้วเทพ, 2553, น.328) ส่วนในหนังสือ S/Z ของ Roland Barthes (1970, อ้างอิงใน นพพร ประชากุล, 2552, น.336) ก็ได้นำแนวคิดสัมพันธ์มาขยายสู่การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทวรรณกรรมกับวรรณกรรมประเภทอื่นๆ ที่ไม่ใช่วรรณกรรม เช่น สุภาษิต งานวิชาการ คำนวนต่าง ๆ ที่ถูกดัดแปลงเข้ามาเป็นส่วนหนึ่งของตัวบทวรรณกรรม

นพพร ประชากุล (2552, น.329-336) ได้แสดงให้เห็นถึงลักษณะสัมพันธ์ในงานวรรณกรรม โดยยกตัวอย่างความเชื่อมโยงระหว่างโคลงสองบทในกำสรวลศรีปราชญ์ และ โคลงของสมเด็จพระนารายณ์กับศรีปราชญ์ ซึ่งเป็นโคลงในสมัยอยุธยา กับบทหนึ่งในนิราศนรินทร์ ซึ่งเป็นโคลงสมัยรัตนโกสินทร์ พบว่านิราศนรินทร์ได้นำองค์ประกอบต่าง ๆ จากโคลงสมัยอยุธยามาใช้อย่างลงตัว ถือได้ว่าเป็นการทำให้ดีกว่าเดิม ซึ่งมีใช้เรื่องแปลกในยุคสมัยนั้นที่มีการดัดแปลงจากงานที่มีอยู่เดิม นพพรได้ให้ความเห็นไว้ว่า สัมพันธบท แม้มิได้ฉายแสงให้เห็นการทำงานของตัวบทได้อย่างทะลุปรุโปร่งครบถ้วนเสมอไป แต่ก็ย้ำเตือนให้เราสำนึกเห็นว่า วรรณกรรมมักสนทนากับวรรณกรรม มากกว่าที่จะสนทนากับโลกของความเป็นจริง

กลวิธีการถ่ายทอดเชื่อมโยงระหว่างตัวบท อาจพิจารณาได้ใน 2 มิติ มิติแรกคือการวัดในเชิงปริมาณ โดยเปรียบเทียบระหว่างตัวบทแรกกับตัวบทหลังว่า มีการตัด เพิ่ม หรือลด ไปมากน้อย เพียงใด และอีกมิติคือการวัดในเชิงคุณภาพ โดยเปรียบเทียบเส้นทางการเชื่อมโยงระหว่างตัวบทแรกกับตัวบทหลัง ซึ่งอาจจะเป็นไปในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง เช่น การตีความใหม่ การดัดแปลงของเก่า การหยิบของเก่ามาใช้โดยตั้งใจหรือไม่ตั้งใจหรือจงใจปิดบัง การซ่อนเร้นว่ามีการเชื่อมโยงบางส่วนหรือซ่อนจนไม่รู้ว่ามีเชื่อมโยงกัน โดยการถ่ายทอดเชื่อมโยงระหว่างตัวบทแรกกับตัวบทหลัง ที่อาจจะมีแบบแผนของสัมพันธบททั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ สามารถวิเคราะห์ได้จากการเปรียบเทียบว่าจากตัวบทแรกถึงตัวบทหลังนั้น มีอะไรบ้างที่เพิ่มขึ้นมาใหม่ อะไรบ้างที่ถูกตัดทอนลงไป และอะไรบ้างที่ถูกปรับเปลี่ยนไป เพราะอะไร ทำไม และอย่างไร ดังนี้ (กาญจนา แก้วเทพ, 2553, น.327-328)

1. การขยายความ (Extension) หมายความว่า ในตัวบทหลังมีการเพิ่มเติมเนื้อหาอะไรซึ่งตัวบทแรกไม่มีบ้าง เพิ่มด้วยเหตุผลอะไร และส่วนที่เพิ่มเข้ามามีความเชื่อมโยงกับตัวบทที่แล้วอย่างไร หรือเพื่อทำหน้าที่อะไร การขยายความมีผลทำให้ความหมายทั้งหมดเปลี่ยนไปหรือไม่

2. การตัดทอน (Reduction) หมายความว่า ในตัวบทหลังมีการตัดทอนเนื้อหาอะไรจากบทแรกลงไปบ้าง ตัวทอนด้วยเหตุผลอะไร และ การตัดทอนนี้ส่งผลต่อความหมายของตัวบทหรือไม่

3. การปรับเปลี่ยน (Modification) หมายความว่า ในตัวบทหลังมีการปรับเปลี่ยนเนื้อหาอะไรจนทำให้ตัวบทแรกมีรูปลักษณะแตกต่างไปจากเดิม

2.5.2 ประเภทของสัมพันธบทตามแนวคิดของ Fiske

Fiske (1988) ได้จำแนกลักษณะของสัมพันธบทออกเป็น 2 ประเภท คือ สัมพันธบทแนวนอน และ สัมพันธบทแนวตั้ง

2.5.2.1 สัมพันธบทแนวนอน (Horizontal Intertextuality)

เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทปฐมภูมิด้วยกัน (Primary text) คือ ระหว่างฝ่ายผู้ส่ง/ผู้ผลิตที่จะหยิบยืมส่วนประกอบต่าง ๆ ของอีกตัวบทหนึ่ง เช่น การถ่ายทอดเนื้อหา ระหว่าง เนื้อหา ตัวละคร นักแสดง หรือประเภทสื่อ (Genres) อาทิการดัดแปลงบทกลอนสู่บทเพลง ลูกทุ่ง เป็นต้น โดยอาจจะมองเห็นอย่างชัดเจนว่ามีการหยิบยืมหรือไม่ก็ได้ โดยอาจจะใช้คำว่า “การดัดแปลง” (Adaptation) ซึ่งเป็นคำศัพท์ที่มีมาก่อนคำว่า “สัมพันธบท” (Intertextuality) ซึ่งการดัดแปลง (Adaptation) คือการดัดแปลงงานสร้างสรรค์รูปแบบหนึ่งสู่อีกรูปแบบหนึ่งโดยการเติม-ตัด-ทวิ-ทอน-ขยาย-ยุบ หรือสลับลำดับฉาก นาฏการ ตัวละคร สถานที่ และบทสนทนา เช่นการทำการวรรณกรรมเพื่อการอ่านให้เป็นวรรณกรรมเพื่อการแสดงหรือบทละคร โดย Kenneth Portnoy (1998) ได้ให้ความเห็นว่า การดัดแปลงเนื้อหา ไม่ได้หมายถึงการลอกแบบหรือทำสำเนาให้เหมือนกับต้นฉบับ แต่หมายถึงการสร้างสรรคงานศิลปะชิ้นใหม่ขึ้นมา

2.5.2.2 สัมพันธบทแนวตั้ง (Vertical Intertextuality)

เป็นความสัมพันธ์ระหว่างตัวบทปฐมภูมิ กับตัวบทอื่น ๆ ที่แตกต่างออกไปโดยมีการอ้างอิงอย่างชัดเจน สัมพันธบทแนวตั้งแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ

1. ตัวบทระดับปฐมภูมิ (Primary text) หมายถึง ตัวบทเริ่มแรก เช่น รายการข่าว รายการเพลง ละครโทรทัศน์ ภาพยนตร์ เป็นต้น

2. ตัวบทระดับทุติยภูมิ (Secondary text) หมายถึง ตัวบทที่เกิดมาจากการอ่านตัวบทแรกแล้วนำมาเสนอเป็นตัวบทที่สอง เช่น คอลัมน์วิจารณ์ รายการข่าวบันเทิง การโฆษณาประชาสัมพันธ์ เป็นต้น

3. ตัวบทระดับตติยภูมิ (Tertiary text) หมายถึง ขั้นตอนสุดท้ายที่เกิดขึ้นจากการอ่านของผู้รับสาร ซึ่งอาจจะเปิดรับได้ทั้งตัวบทปฐมภูมิ และ ตัวบททุติยภูมิ และ ได้

สร้างตัวบทที่เป็นปฏิกริยาต่อตัวบททั้งสองระดับแรก เช่น การนำมาพูดคุยในหมู่เพื่อน การส่งข้อความสั้น ไปแสดงความคิดเห็นต่อสื่ออื่น ๆ เป็นต้น

อย่างไรก็ตาม การถ่ายโยงเนื้อหาไม่ว่าจะเป็นสัมพันธ์บทแนวนอนหรือแนวดิ่ง ย่อมมีการดัดแปลงเนื้อหาส่วนใดส่วนหนึ่งหรือเกือบทั้งหมด อันเนื่องมาจากปัจจัยหลากหลายด้าน นอกจากธรรมชาติของสื่อแต่ละประเภท (Genres) ที่มีความแตกต่างกันในการนำเสนอแล้วยังรวมถึงปัจจัยด้านวัฒนธรรมอีกด้วย ซึ่ง Berger (1991) ได้กล่าวว่า แนวคิดเรื่องสัมพันธ์บทถูกนำมาใช้ในการวิจารณ์วัฒนธรรม กล่าวคือ สิ่งปรากฏในเนื้อหาหนึ่งจะมีความสัมพันธ์กับอีกเนื้อหาหนึ่งเสมอในระดับที่แตกต่างกัน เนื่องจากสาเหตุของการถ่ายทอดมรดกทางวัฒนธรรม

Barthes (1975) ก็ได้ให้ความเห็นว่า วัฒนธรรมของเราล้วนมีลักษณะสัมพันธ์อย่างมาก จนอาจกล่าวได้ว่าวัฒนธรรมของเราคือเครือข่าย (Network) ของสัญญาณ และ ตัวบทต่าง ๆ ที่ต่างก็อ้างอิงซึ่งกันและกัน และต่างไม่อ้างอิงกับ “ความเป็นจริง” ระหว่างสัญญาณ และ ตัวบทเหล่านี้จะมี “รหัส” (Code) เป็นสะพานเชื่อมต่อเอาไว้โดย Barthes ได้ประยุกต์ต่อไปว่า การที่จะทำความเข้าใจรายการโทรทัศน์สักรายการหนึ่ง เราก็ต้องดูความสัมพันธ์ระหว่างรายการอื่น ๆ เสมอ เช่น เราจะไม่เข้าใจ “ความหมายของการตบหน้าพระเอกของนางเอก” เลย ถ้าไม่เคยดูฉาก “ตบๆ” แบบนี้จากละครเรื่องแรก ดังนั้น Barthes จึงได้สรุปว่า ทั้งในฝ่ายผู้ผลิตและฝ่ายผู้รับสารล้วนมี “ความรู้เชิงวัฒนธรรม” (Cultural knowledge) ที่มาจากตัวบทก่อน ๆ ทั้งสิ้น

อย่างไรก็ดี งานวิจัยครั้งนี้มีการศึกษาในส่วนของเพลงร่วมสมัยที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ซึ่งเป็นการเชื่อมโยงทางของตัวบทระหว่างวรรณคดีและบทเพลงที่มีการหยิบยืมตัวละครในวรรณคดีมาผลิตซ้ำหรือสื่อสร้างความหมายใหม่ ทฤษฎีสัมพันธบทจึงมีส่วนสำคัญที่จะนำมาใช้ในงานศึกษาเพื่อนำไปตีความได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

2.6 ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology)

2.6.1 นิยามความหมายของสัญญวิทยา

“สัญญวิทยา” หรือ “สัญญศาสตร์” มาจากคำว่า Semiotics และ Semiology ทั้งสองคำมาจากรากศัพท์ภาษากรีกคำเดียวกัน คือ Semeion แปลว่า Sign (สัญญาณ) ทำให้เกิดคำว่า Semiotics ซึ่งเป็นคำที่นักปรัชญาชาวอเมริกัน Charles S. Peirce (ค.ศ. 1839-1914) ใช้ และ เป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในวงวิชาการของสหรัฐอเมริกา ส่วน Semiology เป็นคำที่นักภาษาศาสตร์ชาวสวิสผู้มีชื่อเสียง อย่าง Ferdinand de Saussure (ค.ศ. 1857-1913) ตั้งขึ้น และ เป็นที่นิยมใช้ในหมู่นักวิชาการชาวยุโรป ซึ่ง Semiology ประกอบไปด้วย คำ

ว่า Semio แปลว่า Sign และ Logy คือ Science ดังนั้น Semiology จึงหมายถึง ศาสตร์แห่งสัญญาณ หรือ เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า สัญศาสตร์ (Semiotics) ซึ่งเป็นหลักวิชาการแขนงหนึ่งที่ศึกษากระบวนการสื่อความหมาย โดยพิจารณาธรรมชาติของหน่วยสื่อความหมายและขั้นตอนการทำงานของมัน เพื่อทำความเข้าใจว่าความหมายถูกสื่อความหมายออกมาได้อย่างไร

นักทฤษฎีสัญญาณวิทยาอย่าง Ferdinand de Saussure และ Charles Sanders Peirce แม้ว่าทั้งสองต่างทำ การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจต่อสัญญาณ โดยพยายามสำรวจปัญหาที่เกิดขึ้นกับการสื่อสารของมนุษย์ ซึ่งวิธีการสื่อสารของมนุษย์เรานั้นจะขึ้นอยู่กับ ภาษา หรือ สัญญาณ (เครื่องหมาย) โดยมีการจัดการ (Organized system of signs) เหมือนกันก็ตาม แต่ วิธีการในการมอง รูปแบบ และ ลักษณะการทำงานของ สัญญาณ ของทั้งสองมีความแตกต่างกันอยู่ (Gottdiener, 1995) โดย Saussure จะให้น้ำหนักไปที่ภาษาที่ใช้ในการสื่อสารเป็นสำคัญ ส่วน Peirce จะพยายามทำความเข้าใจระบบเครื่องหมายอื่นที่ไม่ใช่ภาษา และ ในภายหลังก็ได้มี นักวิชาการอีกหลายคนที่น่าสนใจ แนวคิดทาง สัญศาสตร์ ไปพัฒนาต่อ อาทิ เช่น Roland Barthes ดังจะได้กล่าวต่อไป

2.6.2 Ferdinand de Saussure

Ferdinand de Saussure ได้ให้คำอธิบายถึงสัญญาณวิทยาว่าเป็นศาสตร์ที่ศึกษาถึงวิถีของการใช้สัญญาณในสังคมสาเหตุที่สัญญาณนั้นถือกำเนิดขึ้นมาเพื่อขยายความหมายถึงคำว่า “วิถีชีวิต” ให้กว้างขึ้น โดยหมายความว่าการศึกษาการกำเนิด การเจริญ การแปรเปลี่ยน และการสูญสลายของสิ่งต่าง ๆ ในโลก รวมทั้งวิเคราะห์กฎที่อยู่เบื้องหลังวิถีชีวิตดังกล่าว ศาสตร์นี้จึงสอนเราให้รู้ว่าสัญญาณประกอบขึ้นมาจากอะไรและกฎเกณฑ์ใดที่ควบคุมมันอย่างไร (Saussure, 1974)

ตาม แนวคิดของ Saussure สัญญาณ (Sign) ประกอบขึ้นมาจากองค์ประกอบ 2 ส่วนคือ “รูปสัญญาณ” (Signifier) ที่เราสามารถรับรู้ผ่านประสาทสัมผัส นั่นเอง เช่น เสียง (Acoustic-image) ของคำพูดที่เปล่งออกมา และ ผู้รับสารได้ยิน กับ “ความหมายสัญญาณ” (Signified) ที่เกิดขึ้นภายในใจของผู้รับสาร การรวมตัวกันระหว่างรูปสัญญาณและความหมายสัญญาณเป็นเรื่องของวัฒนธรรม (Cultural convention) เป็นความสัมพันธ์ที่ไม่เป็นไปตามธรรมชาติอธิบายไม่ได้ตามตรรกะแต่เป็นเพียงการสมมุติขึ้นลอยๆ (Arbitrary) จึงไม่มีเหตุผลสากลที่ลอยอยู่โดด ๆ เหนือความเข้าใจ (Transcendent) ที่กำหนดให้รูปสัญญาณหนึ่ง ๆ ต้องใช้กับความหมายสัญญาณหนึ่ง ๆ ซึ่งกฎเกณฑ์ กติกา ต่าง ๆ ที่สร้างขึ้นอย่างเป็นระบบ อัน ซ่อนอยู่เบื้องหลังการจับคู่กัน ของรูปสัญญาณและความหมาย สัญญาณนั้น เราเรียกว่า รหัส (Code) สรุปว่า การสร้างและสื่อความหมายตามแบบ Saussure คือการใช้ รหัสหรือการเลือกและรวม สัญญาณอย่างมีระบบระเบียบตามชนบ หรือ กติกาที่ ชุมชน หรือ สังคม กำหนดไว้เกิดเป็นความสัมพันธ์ที่มีความหมาย (Saussure, 1974)

ความสัมพันธ์ระหว่าง “รูปสัญลักษณ์” (Signifier) และ “ความหมายสัญลักษณ์” (Signified) ว่า สัญลักษณ์ทุกอย่างจะมี 2 มิติ มิติที่หนึ่งคือมิติที่เป็นส่วนร่วมซึ่งเรียกว่า “Language” หรือหลักเกณฑ์ในการใช้ และ มิติที่สองเรียกว่า “Speech” หรือลีลาการใช้ โดย Saussure ยังเสนอว่าสัญลักษณ์ย่อยตัวหนึ่งจะยังไม่มีความหมายในตัวเองจนกว่าจะไปเทียบเคียงกับสัญลักษณ์ย่อยตัวอื่นๆที่อาศัยการเปรียบเทียบแบบคู่ตรงข้าม (Binary Opposition) (Saussure, 1974)

Saussure ได้ทำการแยกแยะประเภท และ ระดับของความหมายที่บรรจุอยู่ในสัญลักษณ์ออกเป็น 2 ประเภท ประเภทแรกคือ ความหมายโดยอรรถ (Denotative Meaning) อันได้แก่ ความหมายที่เข้าใจกันตามตัวอักษรซึ่งเป็นความหมายที่เข้าใจตรงกันโดยส่วนใหญ่ ตัวอย่างเช่น ความหมายที่มีการระบุในพจนานุกรม เช่น แม่ คือสตรีผู้ให้กำเนิดลูก หมีเป็นสัตว์สี่เท้า เป็นต้น ส่วนประเภทที่สองคือ ความหมายโดยนัย (Connotative Meaning) ได้แก่ ความหมายทางอ้อมที่เกิดจากข้อตกลงหรือความเข้าใจเฉพาะกลุ่ม หรือเกิดจากประสบการณ์เฉพาะของบุคคล เช่น เวลาพูดถึง “แม่” บางคนอาจนึกถึงความอบอุ่นบางคนอาจนึกถึงความเข้มงวด หรือบางคนอาจนึกไปถึงประสบการณ์อันขมขื่นเนื่องจากโดนแม่ทิ้งในวัยเด็กนั่นเอง (Saussure, 1974)

2.6.3 Charles Sanders Peirce

Peirce มีความคิดเห็นแตกต่างจาก Saussure เล็กน้อยในเรื่ององค์ประกอบของสัญลักษณ์ สำหรับ Peirce แล้วสัญลักษณ์เป็นรูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นจาก 3 ส่วน (Gottdiener, 1995) คือ 1) สื่อกลางหรือพาหนะที่เป็นตัวนำความคิดไปสู่จิตใจของผู้รับ เรียกว่า “Representamen” 2) ความคิดที่แปลได้จากสัญลักษณ์ เรียกว่า “interpretant” หรือ ส่วนของความหมายนั้นเอง 3) วัตถุอ้างอิง (Object หรือ Referent) ที่ Representamen สื่อถึงในฐานะเป็นภาพตัวแทน ซึ่งอาจเป็นสิ่งของหรือสถานการณ์ที่มีความเกี่ยวข้องสืบเนื่องมาจากการรับรู้ Representamen นั้น ๆ

จะเห็นว่า Representamen เทียบได้กับ “รูปสัญลักษณ์” (Signifier) และ Interpretant จะใกล้เคียงกับ “ความหมายสัญลักษณ์” (Signified) ของ Saussure แต่ไม่เหมือนเสียทีเดียวเพราะ Interpretant จะรวมความหมายที่เกิดจากสัญลักษณ์และเกิดจากตัวผู้สัมผัสสัญลักษณ์นั้น ๆ ด้วย Interpretant ไม่ใช่ตัวผู้แปลสัญลักษณ์แต่เป็น “ผล” ของการที่ สัญลักษณ์สัมผัสผู้ใช้ จึงรวมเอาประสบการณ์ของผู้ใช้ที่มีต่อ “ของจริง” (Object) เอาไว้ในความหมายด้วย (สรณี วงศ์เปี้ยสัจ, 2544) กระบวนการสร้างความหมาย (Signification) เป็นผลรวมจากการประสบการณ์ในโลกแห่งวัตถุ และ กระบวนการทางสมองที่ทำงานร่วมกัน องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนนี้สร้างความสัมพันธ์ระหว่างกัน องค์ประกอบตัวหนึ่ง สามารถเปลี่ยนไปอยู่สถานะขององค์ประกอบตัวอื่นได้อย่างอิสระ

โดยขึ้นอยู่กับ สถานการณ์ (Circumstances) สัญญาหนึ่งแปรไปสู่อีกสัญญาหนึ่งและกระตุ้น ให้เกิดสัญญาอื่นๆ ตามมากลายเป็นกระแสของเครื่องหมายและความหมายที่ไหลต่อเนื่องกันไปอย่างไม่จบสิ้น Peirce ได้จัดแบ่งสัญญาออกเป็น 3 ประเภทตามความสัมพันธ์ของสัญญากับของจริงที่ถูกแทนที่ได้แก่

1. ไอคอน (Icon) หรือ “รูปเหมือน” เป็นเครื่องหมายที่มีรูปร่างลักษณะเหมือน (Resemblance) หรือ คล้ายกับของจริง หรือ สิ่งที่มีนัยบ่งบอก เป็นสัญญาที่มีรูปร่างหน้าตาคล้ายกับวัตถุมากที่สุด เช่นภาพถ่าย รูปปั้น รูปวาด โดยการถอดรหัสของ Icon เพียงแค่เห็นก็สามารถถอดความหมายถึงตัววัตถุได้ง่าย

2. อินเด็กซ์ (Index) หรือ “ดัชนี” เป็นเครื่องหมายที่มีความเชื่อมโยงของจริงแบบเป็น เหตุเป็นผลกัน (Causal connection) เป็นเครื่องบ่งชี้ถึงสิ่งใดสิ่งหนึ่ง เป็นสัญญาที่มีความเกี่ยวพันแบบเป็น เหตุเป็นผลโดยตรงกับวัตถุที่มีอยู่จริง เช่น ควันไฟเป็น Index ของไฟหรือรอยเท้าสัตว์ก็จะเชื่อมโยงถึงสัตว์ การถอดรหัสของ Index จึงจำเป็นจะต้องอาศัยเหตุผลเชื่อมโยงเพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่าง Index กับวัตถุจริง

3. ซิมโบล์ (Symbol) เป็นสัญญาที่ไม่มีความเกี่ยวพัน เชื่อมโยงอันใดเลยระหว่างตัวสัญญากับวัตถุจริง หากแต่ความหมายเกิดจากการตกลงของสังคม (Social convention) และอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในหมู่ผู้ใช้สัญญา เช่น ภาษา เครื่องหมายจราจร และเครื่องหมายทางด้านคณิตศาสตร์ ตัวอักษร หรือ โลโก้ต่างๆที่สร้างขึ้น การถอดรหัสจึงจำเป็นต้องอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ใช้สัญญา

2.6.4 Roland Barthes

Roland Barthes เป็นนักสัญวิทยาชาวฝรั่งเศสที่มีอิทธิพลอย่างมากในช่วงหลังสงครามโลก ครั้งที่ 2 เป็นนักคิดที่เริ่มนำเอาการวิเคราะห์แบบสัญวิทยาไปใช้กับวัฒนธรรมการศึกษา แนวคิดสำคัญของ Barthes ที่จะกล่าวถึงเกี่ยวข้องกับความหมายของสัญญาโดยเขาเห็นว่าความหมายของสัญญา นั้น มีอยู่ 2 ระดับ ได้แก่

1. Denotation เป็นระดับความหมายตรง ที่ถูกสร้างขึ้นมาอย่างเป็นภาวีสัย (Objective) เป็นความหมายที่ผู้ใช้เข้าใจตามตัวอักษร เป็นที่ยอมรับโดยทั่ว ไปตามข้อตกลงที่กำหนดขึ้นมาจัดอยู่ในลักษณะของการอธิบายหรือพรรณนา (Descriptive level)

2. Connotation เป็นระดับความหมายแฝง ที่เกิดขึ้นจากการตีความโดยอัตวิสัย (Subjective) ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลจากประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ได้ประสบมาในชีวิตหรือบริบททางสังคมวัฒนธรรมต่างๆ ในผลงานที่ชื่อว่า “มายาคติ” (Mythologies) Barthes ได้นำเราไปสู่ความคิด

เรื่อง “มายาคติ” (Myth) ซึ่งในขั้นตอนนี้เราสามารถที่จะนิยามได้ว่าหมายถึง การสื่อความหมายด้วยคติความเชื่อทาง วัฒนธรรมซึ่งถูกกลบเกลื่อน ให้เป็นที่รับรู้เสมือนว่าเป็นธรรมชาติ

Barthes เห็นว่า สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวเราในสังคมนั้นล้วนเป็นสัญญาณ มีระบบวัฒนธรรม เป็นรหัส หรือกฎเกณฑ์ในการสร้างความหมายของสัญญาณแต่ด้วยความเคยชินหรือการอำพรางของวัฒนธรรมเราจึงมองข้ามหรือมองไม่เห็นความหมายในระดับที่สรรพสิ่งต่างๆ มีฐานะเป็นสัญญาณ หรือถูกทำให้กลายเป็นสัญญาณ และ มีบทบาทหน้าที่ในเชิงสัญญาณ (Sign-function) ไปมองเห็น ความหมายของสรรพสิ่งนั้นเป็นเรื่องของธรรมชาติธรรมดาหรือเป็นเพียงสิ่งของเพื่อการใช้สอยเท่านั้น

Barthes เรียกกระบวนการในการเปลี่ยนแปลง ลดทอน ปกปิดอำพราง บิดเบือนฐานะ การเป็นสัญญาณของสรรพสิ่งในสังคมให้กลายเป็นเรื่องของธรรมชาติเป็นสิ่งที่ปกติธรรมดา หรือเป็นสิ่งที่มิมีบทบาท/หน้าที่ในเชิงใช้สอยใดๆ ในสังคมว่า “กระบวนการสร้างมายาคติ” และเรียกสิ่งที่เป็นผลลัพธ์หรือผลผลิตของกระบวนการนี้ว่า “มายาคติ” (Myth/Alibi/Doxa) หรือความคิด/ความเชื่อ ที่คนส่วนใหญ่ในสังคมยอมรับโดยไม่ตั้งคำถาม และ เป็นความคิดความเชื่อที่สอดคล้องกับระบบอำนาจที่ดำรงอยู่ในสังคมในขณะนั้น (ไชยรัตน์ เจริญสินโอฬาร, 2545) ในระดับของภาษา ความหมายจะเกิดขึ้นจากการมีองค์ประกอบครบ 3 ส่วนคือ 1) รูปสัญญาณ 2) ความหมายสัญญาณ 3) สัญญาณ

แต่ในระดับของประสบการณ์การรับรู้ในชีวิตประจำวันเรามองเห็นเพียงสองส่วนคือ รูปสัญญาณ กับ ความหมายสัญญาณเท่านั้นแต่มองไม่เห็นสัญญาณ ซึ่งเป็นผลรวมของรูปและความหมาย ในระดับของมายาคติที่มีลักษณะการทำงาน 3 มิติเช่นกัน โดยที่สัญญาณในระดับของภาษาได้กลายไปเป็นรูปสัญญาณของมายาคติซึ่งหมายถึงมันสามารถสื่อความหมายได้โดยไม่ต้องอาศัยการรวมตัวกันของ รูปสัญญาณ กับ ความหมายสัญญาณ อย่างในระดับของภาษา อย่างไรก็ตามแม้ว่าจะมีกฎข้อบังคับแต่ความหมายของสัญญาณก็ไม่ได้หยุดนิ่งอยู่กับที่ หรือ มีความหมายอยู่เพียงระดับเดียวแต่มีการเลื่อนไหลของความหมายไปตามบริบทต่าง ๆ ด้วย จึงทำให้สัญญาณหนึ่ง ๆ อาจมีความหมายได้ หลายระดับ หลายแง่มุม และ เมื่อวิเคราะห์ในระดับ ที่ลึกลงไปก็จะพบ “มายาคติ” ที่ถูกสร้างขึ้นมา เพื่อสื่อความหมายหรือปลูกฝังอุดมการณ์บางอย่างโดยทำให้ดูเป็นธรรมชาติอย่างแนบเนียน ด้วยความเคยชินจึงทำให้คนในสังคมไม่ทันสังเกตว่ามันเป็นสิ่งประกอบสร้างทางวัฒนธรรมและไม่มีการตั้งคำถามหรือข้อสงสัยถึงที่มาที่ไปของมัน ซึ่งแนวคิดสัญญาณวิทยานี้เองที่ได้ นำ เราไปสู่ประเด็นของ การสร้างความหมาย (Signification) หรือการทำให้เป็นตัวแทน (Representation) โลกของความจริงอันเป็นประเด็นความสนใจหลักอย่างหนึ่งในยุคหลังสมัยใหม่นี้

ดังนั้นในงานศึกษานี้ผู้วิจัยจะนำทฤษฎีสัญญาณวิทยา อันเป็นการค้นหาความหมาย และกระบวนการสร้างความหมายในตัวบท มาใช้ในการค้นหาความหมายและกระบวนการใช้คำที่

สร้างความหมายเกี่ยวกับความเป็นหญิงกับบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี โดยพิจารณาถึงความเป็นหญิงที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาใหม่โดยผู้แต่งว่าได้สร้างความเป็นหญิงในลักษณะใด และมีสัญลักษณ์ใดบ้างที่แสดงออกถึงบทบาทความเป็นหญิงความเป็นชายที่ปรากฏอยู่ในบทเพลง

2.7 ทฤษฎีการศึกษาตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding)

รูปแบบของสื่อที่มีการเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding) นั้นมาจากแนวคิดของ Stuart Hall (1980) จาก Birmingham School ด้านสื่อสารมวลชน และวัฒนธรรมรวมถึงงานด้านอัตลักษณ์ ชาวจาไมกา ซึ่งได้เคยทำงานสายวิชาการที่ประเทศอังกฤษ Hall มองการสื่อสารโดยให้รายละเอียดว่า การสื่อสารนั้นไม่ใช่มีแต่เพียงการส่งสารหรือผู้ส่งสาร (Sender) สาร (Message) ช่องทางการสื่อสาร (Channel) และผู้รับสาร (Receiver) หรือตามโมเดล (S-M-C-R) เท่านั้น แต่หากเป็นกระบวนการการผลิต (Production) การแพร่กระจาย (Circulation) การบริโภค (Consumption) และการผลิตซ้ำวัฒนธรรม และความหมายต่าง ๆ (Reproduction of culture and meaning) โดยมีผู้รับสารที่ไม่ได้ทำหน้าที่ตั้งรับคือรับสารแต่เพียงอย่างเดียว (กาญจนา แก้วเทพ และ สมสุข หินวิมาน, 2551) เพราะรูปแบบการสื่อสารไม่ได้มีความเป็นเส้นตรงแค่เพียงแต่จากผู้ส่งสารถึงผู้รับสาร แต่มีความซับซ้อนไปกว่านั้น โดย Hall ได้พบข้อสังเกตเกี่ยวกับบทบาทของผู้ชมตามกระบวนการที่ซับซ้อน คือการเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding)

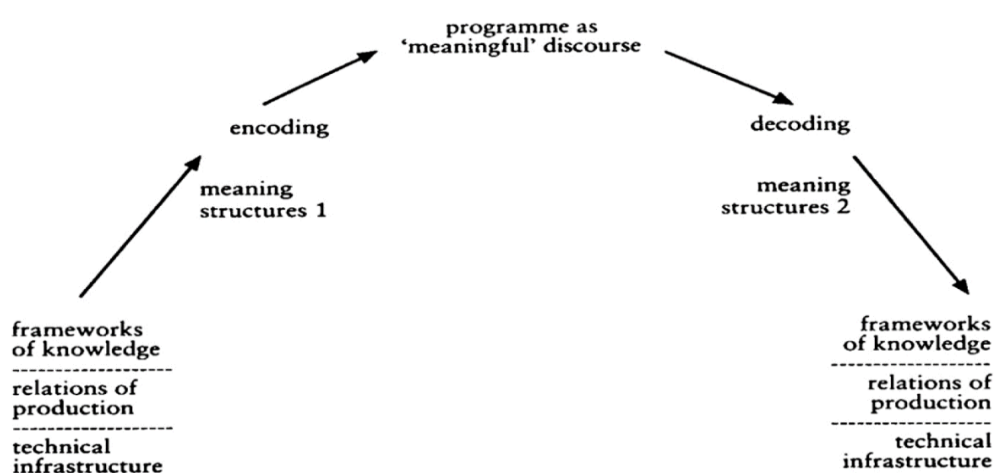
รูปแบบการสื่อสาร 4 ขั้นตอน

ในงานของ Hall เขาเสนอทฤษฎีการสื่อสาร 4 ขั้นตอน ประกอบด้วย การผลิต, การไหลเวียน, การใช้งาน (การบริโภค) และการผลิตซ้ำ

1. การผลิต - นี่ขั้นตอนที่การเข้ารหัสของข้อความเกิดขึ้น โดยตามแนวคิดที่โดดเด่นในสังคมของผู้ผลิตข้อความคือการป้อนความเชื่อและค่านิยมหลักของสังคม
2. การไหลเวียน - ลักษณะบอบบางที่ข้อความถูกส่ง อย่างไรก็ตามสิ่งที่มีการหมุนเวียนมีอิทธิพลต่อวิธีที่ผู้ชมจะได้รับข้อความและนำไปใช้
3. การใช้ (การบริโภค / ความเข้าใจ) - นี่คือการถอดรหัส / การตีความหมายของข้อความที่ต้องการผู้รับปฏิบัติ เป็นกระบวนการที่ซับซ้อนของทำความเข้าใจกับผู้ชมหรือผู้ฟัง
4. การผลิตซ้ำ - คือขั้นตอนหลังจากที่กลุ่มผู้ชมตีความหมายในรูปแบบของตนเอง ขึ้นอยู่กับประสบการณ์และความเชื่อของพวกเขา สิ่งที่จะเกิดขึ้นหลังจากการผู้บริโภคสื่อได้รับข้อความคือขั้นตอนของการผลิตซ้ำ

Hall กล่าวว่าแต่ละขั้นตอนเหล่านี้มี "ค่อนข้างอิสระ" จากอีกขั้นตอนหนึ่ง เขาหมายความว่าแต่ละขั้นตอนเหล่านี้เป็นอิสระในเวลาเดียวกันอย่างมีเหตุผล โดยพึ่งพาซึ่งกันและกันในห่วงโซ่ ในแต่ละขั้นตอนมีความแน่นอนของตัวเอง ข้อจำกัด และความเป็นไปได้ Hall กล่าวว่าไม่มีการตีความแบบสุ่มในทุกขั้นตอนเพราะในแต่ละขั้นตอน จำกัดโอกาสในการไปต่อ Hall เข้าใจถึงความสลับซับซ้อน (Complex) ในโครงสร้างของการครอบงำในข้อความ ที่จะแตกต่างกันไปในแต่ละขั้นตอน

โครงสร้างการผลิตข้อความจากวาทกรรมอื่นผ่านโครงสร้างทางสังคม-วัฒนธรรม และ อำนาจทางการเมือง ภาษา/ วัฒนธรรมที่มีอำนาจ/ อุดมการณ์ ฯลฯ) หลังจากการเกิดขึ้นของวาทกรรมเหล่านี้ รูปแบบ ความรู้ที่มีอยู่ในสังคม, ข้อความคืออุดมการณ์ที่มีการหมุนเวียนในลักษณะที่ยอมรับได้ ในขั้นตอนของการผลิตข้อความที่เหมาะสมตามความต้องการทางเทคนิคและในขั้นตอนของการไหลเวียนจะถูกจัดสรรตามสภาพเศรษฐกิจสังคมและอำนาจความสัมพันธ์ทางภาษา ชุดของข้อความกลายเป็นตัวขับเคลื่อนของการสื่อสารที่ตั้งใจไว้ ก่อนที่จะถูกนำไปใช้หรือบริโภคข้อความถูกจัดสรรให้เป็นวาทกรรมที่มีความหมายดังนั้นมีมันจึงถูกถอดรหัสอย่างมีความหมาย ในขั้นตอนของ 'การใช้' ผู้ชมสามารถถอดรหัส (Decode) ได้ การได้รับข้อความต่อภูมิหลังทางสังคม - เศรษฐกิจ และการเมือง ผู้ชมที่มีภูมิหลังทางสังคม - เศรษฐกิจและการเมืองแตกต่างกัน ล้วนมีการถอดรหัส (Decode) แตกต่างกันไป มันเป็นส่วนหนึ่งของความหมายที่ถอดรหัสซึ่งมีผลกระทบซับซ้อนในการรับรู้ โน้มน้าวใจ, ให้ความสนุกสนาน, สั่งสอนหรือชักจูง, ความรู้ความเข้าใจ, อารมณ์, อุดมการณ์หรือผลกระทบเชิงพฤติกรรม

ภาพที่ 2.1 ภาพทฤษฎีการสื่อสารสี่ขั้นตอน, <https://medium.com/brixenlabs/stuart-hall-7f75ce66a847>, โดย ไอรีน วิเวียนี, 2017/2560.

ในช่วงเวลาของการกำหนดความสัมพันธ์เชิงอำนาจของการเข้ารหัสข้อความ (Encode) และการถอดรหัส (Decode) ผ่านมาสู่หลักการปฏิบัติทางสังคมและการได้รับคุณค่าหรืออิทธิพลทางการเมือง ในฐานะของการเป็นวาทกรรมที่ผลิตหมุนเวียนในการและบริบทที่ทำให้เกิดการ บิดเบือน (Distortions) หรือเข้าใจผิด เนื่องจากการเข้ารหัส (Encode) ไม่ได้ถอดรหัส (Decode) ตามวิธีที่สมควร มีการไม่ระบุอัตลักษณ์หรือไม่มีความเท่าเทียมกันระหว่างการเข้ารหัสและถอดรหัส ข้อความที่สุดท้ายของทั้งสองมีการผลิตที่แตกต่างกัน ในด้านหนึ่งผู้ผลิตสร้างข้อความให้ผู้อ่าน/ผู้ชม สร้างความหมาย ดังนั้นทั้งการเข้ารหัส (Encode) และการถอดรหัส (Decode) เป็นช่วงเวลาที่ยังสร้างสรรคจากงานของ Hall ได้กล่าวว่าผู้อ่าน/ผู้ชม มีความสำคัญเช่นเดียวกัน

3 ตำแหน่งที่ Hall ระบุว่า ผู้รับชม/ฟัง จะถอดรหัส (Decode) ข้อความ

1. ตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญ (Dominant position)
2. ตำแหน่งในการเจรจาต่อรอง (Negotiated position)
3. ตำแหน่งตรงกันข้าม (Oppositional position)

1. Dominant/Hegemonic position: ตำแหน่งที่มีบทบาทสำคัญ/อำนาจนำ ตำแหน่งนี้เป็นจุดที่ผู้บริโภคใช้ความหมายที่แท้จริงโดยตรงและถอดรหัสอย่างถูกวิธี ผู้บริโภคอยู่ภายใต้มุมมองที่มีอิทธิพลและเกี่ยวข้องกับรหัสของข้อความอย่างเต็มที่ รวมถึงได้รับการผลิตซ้ำความหมายที่เจตนาให้ไว้ จึงยากที่จะมีความเข้าใจผิดใดเกิดขึ้น เพราะทั้งผู้ส่งและผู้รับมีอคติทางวัฒนธรรมที่เหมือนกัน นี่เป็นรูปแบบในอุดมคติโดยทั่วไปของ 'การสื่อสารที่โปร่งใสและสมบูรณ์แบบ'

2. Negotiated position: ตำแหน่งในการเจรจาต่อรอง ตำแหน่งนี้เป็นส่วนผสมของการยอมรับและการปฏิเสธองค์ประกอบ; ในทฤษฎีของ Hall “การถอดรหัสภายในรูปแบบที่การต่อรองมีส่วนผสมของการปรับตัวและองค์ประกอบตรงข้าม...” ผู้อ่านรับทราบข้อความที่มีอำนาจเหนือแต่ไม่ได้ยอมรับทุกอย่างตามที่ตั้งใจไว้ ผู้อ่านแบ่งปันรหัสข้อความและโดยทั่วไปยอมรับความหมายที่เสนอ แต่ในเวลาเดียวกันก็ต้านทานและแก้ไขข้อความในลักษณะที่สะท้อนประสบการณ์และความสนใจของเขา รหัสเจรจาต่อรองดำเนินการผ่านสิ่งที่เราอาจเหตุผลเฉพาะตั้งอยู่

3. Oppositional position ตำแหน่งตรงกันข้าม ในตำแหน่งนี้ผู้บริโภคเข้าใจความหมายที่แท้จริง แต่เนื่องจากความแตกต่างภูมิหลังแต่ละคนมีวิธีถอดรหัสข้อความในขณะที่การสร้างการตีความของเขาเองจะได้รับตรงข้ามกับความหมายที่ตั้งใจไว้ ยกตัวอย่างเช่น คือ ชาย หญิง มักเป็นสิ่งที่เราเรียกในทางตรงกันข้าม Hall กล่าวว่าความเป็นจริงมีอยู่นอกเหนือจากภาษา เนื่องจากเราไม่สามารถเข้าใจวาทกรรมด้วยรหัสเปรียบเทียบความหมายสัญลักษณ์ไอคอน หรือ สัญลักษณ์ภาพต่างก็ถูกเข้ารหัสสัญญา การเชื่อมโยงระหว่างภาพและความหมายไม่เป็นธรรมชาติมันเป็นส่วนหนึ่งของประเพณี แต่การประเพณีนี้บรรลุความเป็นสากล / ความเป็นธรรมชาติ สิ่งนี้มีอุดมการณ์

(Ideological) Hall กล่าวว่า เราต้องมีสติเกี่ยวกับการลักษณะที่ข้อความปรากฏและเข้ารหัสผ่านอุดมการณ์และสถานการณ์ แก๊ซ และแปลความหมาย จึงจะเห็นและเข้าใจความหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้นของการแทรกแซงในอุดมการณ์และการสร้างวาทกรรม ทำให้เกิดการตีความหมายใหม่ สัญญะนั้นมีความหมายที่ลึกลงไป จึงต้องใช้มุมมองทางวัฒนธรรมและมีมติเชิงอุดมการณ์ในการรับรู้ถึงความสลับซับซ้อนและความหมายที่แฝงไว้

ท้ายที่สุดแล้ว กลไกการทำงานของสารสื่อสารมันไม่ตรงไปตรงมา การครอบงำของสารจึงไม่ได้เปิดเสรีเจตคติ แต่ความบิดเบี้ยวของการสื่อสารนั้น ไม่ใช่เป็นผลจากการสื่อสารที่ไม่มีประสิทธิภาพ หากแต่เกิดจากกระบวนการต่อสู้ในการนิยามความหมาย ต่อสู้ในการสร้างความหมาย ต่อสู้ในการสถาปนาความหมายด้วยเช่นกัน (ยุกติ มุกตาวิจิตร, 2558) โดยผู้วิจัยจะนำทฤษฎีการศึกษาตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส มาใช้ในการวิเคราะห์และค้นหาความหมายที่เกิดขึ้นจากบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี รวมไปถึงในเรื่องความหมายของความเป็นหญิงโดยพิจารณาถึงความเป็นหญิงจากนางในวรรณคดีซึ่งเป็นผู้หญิงในยุคโบราณกับความเป็นหญิงที่ถูกแต่งขึ้นในยุคสมัยปัจจุบันที่ผู้แต่งได้ประกอบสร้างขึ้นมาใหม่ รวมไปถึงผู้รับสารหรือผู้ฟังมีการตีความและให้ความหมายอย่างไรกับบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จากการที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัยเรื่อง “ความเป็นหญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี” พบว่าสามารถแบ่งงานวิจัยเป็น 3 ประเภท ประกอบด้วย 1.งานวิจัยเกี่ยวกับเพศสถานะและเพศวิถี / อัตลักษณ์ทางเพศในบทเพลง 2.งานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในบทเพลง 3.ภาพเหมารวมที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในวงการเพลง ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

1. งานวิจัยเกี่ยวกับเพศสถานะและเพศวิถี / อัตลักษณ์ทางเพศในบทเพลง

มีงานศึกษาวิจัยหลายงานที่ทำการศึกษาเกี่ยวกับประเด็นเพศสถานะและเพศวิถี/อัตลักษณ์ทางเพศในบทเพลง ซึ่งแต่ละงานวิจัยมีจุดมุ่งหมายและวิธีการศึกษา ที่ทั้งคล้ายคลึง เช่น งานศึกษาเรื่องเพลงฮิปปอปกับความเป็นผู้หญิง ของ ศรุตฯ แจ่มสว่าง (2550), เรื่องการแสดงภาพลักษณ์สตรีในบทเพลงไทยสากล : กรณีศึกษาบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร ของ อวิสดา กานต์ภูมิ (2555) งานศึกษาของ ปวิณรัตน์ จันตใส (2554), เรื่องบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย,งานศึกษาของ อรรวรรณ ชมดง, อรทัย เพียยุระ (2557) งานศึกษาเรื่องเพศวิถีและสังคมไทยในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง, งานศึกษาของ พันธกานต์ ทานนท์ (2559) เรื่อง การสื่อสารภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา และงานศึกษาของทับทิม ชัยชนะ, โกชัย

สาริกบุตร, รังสิวรรค์ จันตะ (2559) เรื่อง บทบาทของผู้หญิงสามัญในเพลงลูกทุ่งร่วมสมัย ผู้วิจัยจะกล่าวถึงดังต่อไปนี้

ศรุตฯ แจ่มสว่าง (2550) ในงานศึกษาเรื่องเพลงฮิปฮอปกับความเป็นผู้หญิง Hip Hop and Femininity งานศึกษาชิ้นนี้เป็นงานศึกษาชิ้นแรกๆ ที่ผู้วิจัยพบว่ามี การนำเอาประเด็นของเพศสถานะอันมุ่งเน้นไปที่ความเป็นผู้หญิงมาศึกษาร่วมกับแนวเพลง Hip Hop ซึ่งมีความน่าสนใจเป็นอย่างยิ่งกับการศึกษาในประเด็นความเป็นผู้หญิงในแนวเพลงที่สร้างและร้องโดยผู้ชายเป็นหลัก งานวิจัยชิ้นนี้เป็นการศึกษา โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยการนำข้อมูลจากการศึกษาเนื้อหาของเพลง Hip Hop ของศิลปิน Hip Hop 3 กลุ่มได้แก่ โจ้บ๊อย ดาจิม และไทเทเนียม งานศึกษาชิ้นนี้ประกอบไปด้วยข้อมูลจากการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-Depth Interview) จากกลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไปจำนวน 6 คนและกลุ่มผู้หญิงวัยรุ่นแนวเพลง Hip Hop จำนวน 6 คน มาทำการวิเคราะห์โดยอาศัยแนวคิดและทฤษฎีต่าง ๆ ซึ่งประกอบไปด้วย 1. แนวคิดเรื่องการสร้างความหมายทางสังคม (Social Construction of Reality) 2. ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) 3. แนวคิดเรื่องผู้หญิง 4. แนวคิดเรื่องวัฒนธรรมย่อยและวัฒนธรรมวัยรุ่น (Youth Culture) 5. แนวคิดเรื่องเพลง Hip Hop มาเป็นกรอบในการศึกษาวิจัย ในส่วนของวิธีการศึกษานั้นมีความคล้ายคลึงกับวิธีการที่ผู้วิจัยจะนำไปใช้ในงานวิจัยเป็นอย่างมาก เพราะงานวิจัยชิ้นนี้ทำการศึกษาในทั้งส่วนของ ตัวบทและส่วนของถอดรหัสจากการสัมภาษณ์

งานศึกษาชิ้นนี้ มีการศึกษาถึงความสอดคล้องและความแตกต่างระหว่างการสร้างความ เป็นจริงเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงในเพลง Hip Hop กับการถอดรหัสเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงผ่านเพลง Hip Hop ของผู้รับสาร พบว่าการสร้างความ เป็นจริงของสื่อ นั้นไม่สามารถมีอำนาจเหนือกว่าการถอดรหัสของผู้รับสารเอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไปทั้งหมดยังไม่ต้องการจะเลียนแบบและ เป็นเช่นผู้หญิงหัวสมัยใหม่เช่นในเพลง Hip Hop โดยให้เหตุผลว่าสิ่งเหล่านั้นขัดแย้งกับสภาพการ ดำเนินชีวิตในสังคมและความเป็นตัวตนของตัวเอง อีกทั้งลักษณะของผู้หญิงเช่นนั้น ผู้ชายจะดูถูก รวมไปถึงแนวเพลง Hip Hop ที่ถึงแม้ว่าจะชอบฟังเพลงประเภทนี้และให้ความคิดเห็นว่าลักษณะของ ความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ของผู้หญิงในเพลง Hip Hop จะเป็นที่น่าสนใจของผู้ชายและความมั่นใจใน ตัวเองจะเป็นสิ่งที่ผู้หญิงต้องการแต่กลุ่มตัวอย่างผู้หญิงวัยรุ่นแนวเพลง Hip Hop ก็ปฏิเสธการ เลียนแบบพฤติกรรมดังกล่าวในชีวิตจริงเช่นเดียวกับผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไป โดยให้เหตุผลว่ายังไม่มี ความกล้าเพียงพอ

จากกรอบแนวคิดดังกล่าวจึงทำให้ตอบคำถามเกี่ยวกับประเด็นที่สังคมตั้งคำถามว่า สื่อมวลชนประเภทเพลง Hip Hop จะชักจูงให้กลุ่มผู้ฟังที่เป็นวัยรุ่นมีพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสม โดยเฉพาะเรื่องเพศหรือไม่ซึ่งคำตอบก็คือเพลง Hip Hop ไม่มีอำนาจในการกำหนดพฤติกรรมของ

ผู้หญิงวัยรุ่นผู้หญิงผู้ฟังเพลง Hip Hop ได้ และหัวข้อเรื่อง เพลง Hip Hop กับ Feminist ศรุตได้วิเคราะห์ว่า สังคมไทยปัจจุบันยังมีความเชื่อและค่านิยมในสังคมแบบถืออำนาจของชายเป็นใหญ่ (Patriarchal) ซึ่งทำให้เกิดความสัมพันธ์ที่ไม่เท่าเทียมกันระหว่างหญิงกับชายในเรื่องของการสืบทอดเอกลักษณ์ของแต่ละเพศ จากการสร้างความเป็นจริงของผู้หญิงในเพลง Hip Hop นั้นพยายามจะสร้างให้ผู้หญิงเท่าเทียมกับผู้ชายด้วยการให้ผู้หญิงมีบทบาททางเพศเปลี่ยนไป เช่น การเที่ยวกลางคืน หรือพฤติกรรมความเจ้าชู้ซึ่งวิธีการเหล่านั้นเป็นพฤติกรรมที่สังคมมองว่าเป็นพฤติกรรมของผู้ชาย ดังนั้นการที่ผู้หญิงในเพลง Hip Hop มีพฤติกรรมเช่นเดียวกับผู้ชายนั้น สังคมก็ยังคงมองว่าไม่เหมาะสม

ซึ่งประเด็นที่น่าสนใจในการสร้างความหมายเกี่ยวกับความเป็นเพศหญิงผ่านเพลง Hip Hop ก็คือเรื่องเพศของผู้ส่งสารถึงแม้ว่าเพลง Hip Hop จะเป็นเพลงของศิลปินชายที่นำศิลปินหญิงมาร่วมร้องด้วย แต่จากการศึกษาวิเคราะห์พบว่า ท่อนร้องของผู้หญิงในเนื้อเพลง Hip Hop ที่ปรากฏนั้นเป็นเป็นท่อนที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับท่อนร้องของผู้ชายทั้งเพลง โดยท่อนร้องของผู้หญิงจะช่วยเสริมการสร้างความเป็นผู้หญิงให้ชัดเจนขึ้นหลังจากที่ศิลปินชายได้ร้องและบรรยายความเป็นผู้หญิงในเพลงนั้น ๆ ซึ่งถือเป็นเนื้อหาหลักของเพลง จากจุดนี้ทำให้เห็นว่าเพลง Hip Hop ที่นำมาศึกษาในครั้งนี้เป็นเพียงการมองความเป็นผู้หญิงผ่านสายตาของผู้ชาย ไม่ใช่สายตาของผู้หญิง ส่วนการนำศิลปินหญิงมาร่วมร้องเป็นเพียงการหยิบยืมปากของผู้หญิงมาช่วยในการถ่ายทอดเท่านั้น

จากที่กล่าวมาข้างต้น แม้งานศึกษาชิ้นนี้จะมีความเกี่ยวข้องกับแนวคิดเรื่องผู้หญิงในบทเพลงเป็นหลัก แต่ในขณะเดียวกันงานศึกษาก็ให้ความสำคัญกับกลุ่มวัยรุ่นที่เป็นผู้รับฟังบทเพลงเช่นเดียวกัน โดยผลการศึกษาพบว่า เพลง Hip Hop สร้างความเป็นผู้หญิง 3 รูปแบบโดยมีปริมาณของการนำเสนอความเป็นผู้หญิงหัวสมัยใหม่จำนวนมากที่สุด รองลงมาคือผู้หญิงหัวเก่ากึ่งและผู้หญิงหัวสมัยเก่า โดยที่ผู้หญิงหัวสมัยใหม่จะมีลักษณะทันสมัย มั่นใจในตัวเองแต่งกายด้วยเสื้อผ้าที่โดดเด่น แต่งตัวโป๊และเน้นรูปร่าง มีอำนาจในการริเริ่ม ควบคุม และยุติความสัมพันธ์ในพฤติกรรมด้านความรักกับผู้ชายได้ตามต้องการ ส่วนผู้หญิงหัวสมัยเก่าในเพลง Hip Hop จะมีลักษณะยึดมั่นในความรัก แสดงบทบาททางเพศในการทำหน้าที่เป็น “แม่” ยังคงต้องพึ่งพิงผู้ชาย ส่วนผู้หญิงที่ก้ำกึ่งจะมีลักษณะที่เปลี่ยนแปลงไปจากบทบาทเดิม โดยจะใช้วิธีการ “เจรจาต่อรอง” (Negotiate) กับผู้ชายและสังคมมากขึ้น แต่สุดท้ายก็ยังไม่สำเร็จ ด้านการตีความเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงจากเพลง Hip Hop ผู้หญิงวัยรุ่นทั้งสองกลุ่มมีทั้งที่สอดคล้องและแตกต่างกัน โดยที่ผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไปมีการถอดรหัสจากเพลง Hip Hop แบบต่อรองกับความหมายหรือความเป็นจริงที่ถูกสร้างขึ้นในลักษณะของการวางเงื่อนไขเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงแบบในเพลง Hip Hop (Alternative Reading / Negotiated Reading)

ส่วนผู้หญิงวัยรุ่นแฟนเพลง Hip Hop มีการถอดรหัส 2 แบบคือแบบต่อรองกับความหมายหรือความเป็นจริงที่ถูกสร้างขึ้นในลักษณะของการวางเงื่อนไขเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงแบบในเพลง Hip Hop (Alternative Reading/Negotiated Reading) เช่นเดียวกับผู้หญิงวัยรุ่นทั่วไป และแบบสอดคล้องกับความเป็นจริงที่นำเสนอในเพลง Hip Hop (Preferred Reading)

สำหรับประเด็นการอภิปรายผลจากข้อค้นพบที่ได้รับ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ข้อดังนี้

1. เพลง Hip Hop ไม่มีอำนาจในการกำหนดพฤติกรรมของผู้หญิงวัยรุ่นผู้หญิงผู้ฟังเพลง Hip Hop ได้ ถึงแม้ว่าเพลง Hip Hop จะนำเสนอความเป็นผู้หญิงเซ็กซี่ทันสมัย มีความมั่นใจในตัวเองมาก และมีอำนาจในการควบคุมพฤติกรรมความรักระหว่างตนกับเพศตรงข้ามได้แต่ผู้รับสารผู้หญิงไทยยังไม่อาจยอมรับได้เนื่องจากค่านิยมทางความคิดเกี่ยวกับผู้หญิงไทยที่ว่า “ ผู้หญิงไทยคู่กับความเป็นกุลสตรี ” ยังคงฝังรากลึกอยู่ในความคิดของผู้หญิงอยู่อย่างเหนียวแน่น 2. การสร้างความเป็นผู้หญิงในเพลง Hip Hop ไม่ได้มีคุณค่าต่อการพัฒนาขบวนการสตรีนิยม (Feminist) เนื่องจากหลังจากที่ผู้รับสารผู้หญิงวัยรุ่นฟังและตีความความเป็นผู้หญิงจากเพลง Hip Hop แล้วก็ไม่ได้นำความเป็นหัวสมัยใหม่เช่นในเพลงไปใช้ในชีวิตจริง ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าสังคมไทยปัจจุบันยังมีความเชื่อและค่านิยมในสังคมแบบถืออำนาจของชายเป็นใหญ่ (Patriarchal) ดังเช่นในอดีต

อวิสดา กานต์ภูมิ (2555) กับงานศึกษาเรื่อง การแสดงภาพลักษณ์สตรีในบทเพลงไทยสากล : กรณีศึกษาบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร ได้ขับร้องในอัลบั้มเดี่ยว ผู้ศึกษาได้ทำการวิเคราะห์เนื้อหาบทเพลงจำนวน 115 บทเพลง ภายใต้กรอบแนวคิดสตรีนิยม ทฤษฎีความไม่เสมอภาคทางเพศ ทฤษฎีการกดขี่ทางเพศสภาพ (แนวคิดสตรีนิยมเรดิคัล) เป็นเกณฑ์ในการวิเคราะห์บทเพลง งานศึกษาชิ้นนี้มีการศึกษาวิเคราะห์ใน 4 ประเด็น ประกอบด้วย การวิเคราะห์บทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร, วิเคราะห์บทเพลงที่แสดงภาพลักษณ์ของผู้หญิง, วิเคราะห์กระบวนการประพันธ์เพลงของ สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา ต่อการสร้างสรรค์บทเพลงที่แสดงภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสังคม ระหว่างปี พ.ศ. 2543-2554 และ วิเคราะห์ข้อมูลจากสื่อ ข่าว บทวิจารณ์ต่างๆต่อบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร, ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2543-2554 โดยงานวิจัยชิ้นนี้ถือเป็นงานศึกษาชิ้นเดียวที่ผู้วิจัยพบว่าการสัมภาษณ์บุคคลที่แตกต่างจากงานวิจัยอื่นๆที่ส่วนมากจะเป็น การวิเคราะห์ตัวบทและวิเคราะห์ผู้ฟังหรือผู้รับสาร โดยงานชิ้นนี้มีความโดดเด่นจากวิธีการสัมภาษณ์ทั้ง ศิลปินที่ขับร้องคือธนพร แวกประยูร และสุทธิพงษ์ สมบัติจินดา ผู้ประพันธ์บทเพลง

โดยผู้ศึกษากล่าวว่า ผู้ประพันธ์เพลงมีส่วนสำคัญในการสร้างภาพลักษณ์สตรีในบทเพลง ผลการวิเคราะห์พบว่า งานศึกษานี้ได้แบ่งการแสดงภาพลักษณ์ของผู้หญิงจากบทเพลง 3 กลุ่ม ประกอบด้วย 1. ผู้หญิงถูกกดขี่ 2. ผู้หญิงเข้มแข็ง 3. ผู้หญิงเปราะบาง ประการแรก กระบวนการประพันธ์เพลง : การแสดงภาพลักษณ์ของผู้หญิง บทเพลงของ ธนพร แวกประยูร มีการแสดง

ภาพลักษณ์ผู้หญิงที่หลากหลาย ซึ่งอาจแสดงให้เห็นถึงภาพของผู้หญิงในสังคมที่มีความเปลี่ยนแปลงปรับเปลี่ยนไปตามกาลเวลา จากภาพในอดีตที่ผู้หญิงต้องเป็นฝ่ายสงวนท่าที เป็นแม่ศรีเรือน แต่บทเพลงในปัจจุบัน มีการสะท้อนภาพผู้หญิงที่เข้มแข็ง กล้าแสดงออกมากขึ้น ยกตัวอย่างเช่น เพลง หวง ซึ่งมีการแสดงภาพผู้หญิงที่มีความเชื่อมั่น กล้าพูด และเข้มแข็งมากขึ้น ต่างจากภาพของผู้หญิงในอดีตที่ต้องเป็นแม่ศรีเรือน ประการที่สอง การนำเสนอข่าวสิ่งพิมพ์ ต่อบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร สรุปได้ว่ามีการทำข่าวในแง่มุมต่างๆดังนี้ คือ มีการนำเสนอบทเพลงที่ได้รับความนิยมตั้งแต่อัลบั้มแรก, การวิพากษ์วิจารณ์เนื้อหาของเพลงที่เกี่ยวข้องกับผู้หญิง มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้นในอัลบั้มที่ 3 เป็นอัลบั้มที่ประสบความสำเร็จในด้านยอดขายเป็นอย่างมาก เนื่องจากเนื้อหาในเพลงแสดงถึงผู้หญิง ความรัก ความรู้สึกของผู้หญิงได้อย่างลึกซึ้ง รวมถึงการนำเสนอข่าวถึงตัวศิลปิน ใน การเป็นปากเป็นเสียง และตัวแทนของผู้หญิงยุคใหม่ ประการที่สาม ภาพลักษณ์ของศิลปินที่เป็นตัวแทนของผู้หญิง สื่อมีภาพจดจำต่อศิลปิน คือ ธนพร แวกประยูร ว่าเป็นตัวแทนของผู้หญิง ส่งผลให้ ธนพร ได้รับเลือกในตำแหน่งการเป็นทูต สันถัมภ์ ขององค์การพัฒนาศักยภาพสตรีโลก สหพันธ์สมาคม YWCA แห่งประเทศไทย ประการสุดท้าย มิวสิควิดีโอประกอบเพลงมีเรื่องราวเข้มข้น และสอดคล้องกับเนื้อหาของเพลง ส่งผลให้ผู้บริโภคมีความสนใจและรับรู้ถึงเนื้อหาของบทเพลงมากขึ้น ดังนั้น มิวสิควิดีโอ จึงกลายเป็นจุดเด่นในบทเพลงที่ขับร้อง โดย ธนพร แวกประยูร

งานศึกษาชิ้นนี้พบว่า บทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร ระหว่างปี พ.ศ.2543-2554 มีการแสดงภาพลักษณ์ของผู้หญิงในสังคม โดยผู้ประพันธ์ สุทธิพงษ์ สมบัติจินดา ใช้เรื่องราวที่เกิดขึ้นจริงในสังคมเป็นข้อมูลในการสร้างสรรค์ผลงาน แสดงให้เห็นว่า ดนตรี บทเพลงนั้น เป็นสื่อสะท้อนให้เห็นภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงได้ โดยบทเพลงมีการแสดงภาพลักษณ์ผู้หญิงในทุกมิติ เช่น ภาพผู้หญิงถูกกดขี่ ภาพผู้หญิงเข้มแข็ง ภาพผู้หญิงเปราะบาง และผู้ประพันธ์นั้นมีส่วนสำคัญต่อการกำหนดภาพลักษณ์ของศิลปินจากการสร้างสรรค์บทเพลงเกี่ยวกับผู้หญิง ซึ่งความรู้จากงานศึกษาชิ้นนี้สามารถนำไปใช้ในงานวิจัยเรื่อง ความเป็นหญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ถึงแม้ว่าผู้วิจัยจะมุ่งเน้นไปที่การศึกษาในบริบทของเนื้อเพลงเพียงอย่างเดียว เนื่องมาจากเทคโนโลยีที่มีความเปลี่ยนแปลงไป จึงทำให้ผู้ประพันธ์เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นมีความหลากหลาย ไม่ได้ขึ้นอยู่กับค่ายใดค่ายหนึ่ง หรือศิลปินคนใดคนหนึ่ง จึงมีความแตกต่างจากงานศึกษาชิ้นนี้ รวมไปถึงการที่เนื้อหาเพลงไม่สอดคล้องกับมิวสิควิดีโอ อาจทำให้ผู้ถูกสัมภาษณ์เกิดความสับสนได้ ผู้วิจัยจึงเลือกที่จะไม่นำส่วนนี้มาศึกษา แต่งานศึกษาชิ้นนี้ทำให้ผู้วิจัยได้ทราบถึงอิทธิพลของสื่อต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น มิวสิควิดีโอ ที่ได้รับความนิยมจากความสอดคล้องกับเพลง ,ข้อมูลข่าวสารต่างๆ และการสัมภาษณ์บุคคลที่เป็นศิลปิน และผู้ประพันธ์เพลง

อย่างไรก็ดี ผู้วิจัยพบว่า แนวทางของการศึกษาวิจัยในประเด็นผู้หญิงกับบทเพลงที่ผู้วิจัยพบ มักจะมุ่งเน้นไปที่การศึกษาผู้หญิงกับแนวเพลงลูกทุ่ง แต่จะมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาที่แตกต่างหลากหลาย ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้ เช่นงานศึกษาของ ปิณรัตน์ จันสดี (2554) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย งานศึกษาใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพด้วยวิธีวิเคราะห์เนื้อหา กลุ่มตัวอย่างเป็นเพลงลูกทุ่งยอดนิยมตั้งแต่ปี 2544-2553 จำนวน 20 เพลง ที่กล่าวถึง บทบาททางสังคมของสตรีซึ่งได้มาจากการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากเพลงที่ได้รับการจัดอันดับเพลงยอดนิยมตลอดกาลของเว็บไซต์ www.365jukebox.com โดยไม่รวมถึงเพลงเก่าที่นำมาร้องใหม่ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แนวคิดวาทกรรมและแนวคิดการรื้อสร้างตัวบทเป็นเครื่องมือ ข้อมูลหลังการวิเคราะห์จะถูกนำเสนอเพื่อการอธิบายการกำหนดเนื้อหา บทบาททางสังคมของสตรีกระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีการใช้ภาษาในบทเพลงลูกทุ่งไทย และการสร้างความหมายในบทบาททางสังคมของสตรีในเพลงลูกทุ่งไทย นำเสนอผลโดยการพรรณนาวิเคราะห์ประกอบตาราง

ผลการศึกษาพบว่า 1) บทบาทด้านครอบครัวของสตรี มี 4 บทบาท คือภรรยา ภรรยาน้อย แม่ และลูกสาว บทบาทภรรยามีพฤติกรรมที่แสดงออก คือการทวงสิทธิ์การเป็นเจ้าของจากภรรยาน้อย ภรรยาไปมีชู้ ภรรยาเป็นกำลังใจให้สามี ภรรยาเป็นคู่นอนให้สามี ภรรยาอดทนต่อความเจ้าชู้ของสามี และภรรยาทอดทิ้งสามี บทบาทภรรยาน้อยมีพฤติกรรมที่แสดงออก คือการโทษตนเอง และขอยุติความสัมพันธ์และการยอมเป็นชู้หรือให้สามีเป็นคนตัดสินใจ บทบาทแม่มีพฤติกรรมที่แสดงออก คือเลี้ยงดูส่งเสีย ว่ากล่าวสั่งสอน และปกป้องสวัสดิภาพของลูก บทบาทลูกสาวมีพฤติกรรมที่แสดงออก คือเชื่อฟังคำสั่งสอนของแม่ ไม่ทำให้แม่ผิดหวังและหลงแสงสีจนลืมตัว 2) บทบาทด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ บทบาทลูกจ้าง ที่มีพฤติกรรมการใช้แรงงานตามคำสั่งของนายจ้าง 3) บทบาทด้านการศึกษา ได้แก่ บทบาทนักศึกษา พฤติกรรมที่แสดงออก คือการมุ่งมั่นตั้งใจศึกษาเล่าเรียนและไม่ตั้งใจศึกษาแต่ไปเรียนเพื่อต้องการอยู่ในสังคมที่ทันสมัย

สำหรับการใช้ภาษาในเพลงลูกทุ่งไทย พบว่ามีทั้งวัจนภาษาที่แสดงออกในรูปถ้อยคำ คำพูด และอวัจนภาษา ซึ่งแสดงออกในลักษณะทำนองจังหวะแบ่งออกเป็น จังหวะช้า ซึ่งแสดงอารมณ์เศร้า ซาบซึ้งอารมณ์เหงาเปล่าเปลี่ยว จังหวะปานกลาง ซึ่งแสดงอารมณ์สดชื่น โกรธ หึงหวง น้อยใจ จังหวะเร็วแสดงความสุขสนุกสนาน ประชดประชัน ตลกขบขัน กระบวนทัศน์ของบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย มาจากปัจจัย 3 ด้าน คืออำนาจนิยมในโครงสร้างระบอบปิตาธิปไตย ระบบทุนนิยม และสังคมบริโภคนิยม

อำนาจนิยมในโครงสร้างระบอบปิตาธิปไตยเป็นการนำเอาความแตกต่างทางด้านสรีระมาเป็นพื้นฐาน กระบวนทัศน์ของความเป็นเพศจึงมีบทบาทและสถานภาพที่แตกต่างกัน สังคมทุนนิยมทำให้ผู้ผลิตต้องการที่จะใช้ทุนที่มีอยู่ผลิตสินค้าและบริการเพื่อสร้างกำไรให้มากที่สุดและใน

วงการสื่อสารมวลชนผู้ชายเป็นผู้คุมสื่อ จึงทำให้ภาษาและทัศนคติการมองโลกในมุมมองที่ผลิตออกมาสู่มวลชนมีความลำเอียงทางเพศ สังคมบริโภคนิยมที่มุ่งหาความบันเทิงให้แก่ตนเอง เป็นการบริโภคเพื่อสุนทรีย์ภาพ

บทบาทของสตรียังคงถูกกดขี่ เป็นรอง และถูกจำกัดพื้นที่การสร้างความหมายบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่ง มาจาก 3 แหล่งคือ 1) จากการกำหนดเนื้อหา คือการสร้างความหมายให้สตรีเป็นรองบุรุษในทุกด้าน สร้างความหมายให้สตรีนั้นไม่มีโอกาสโต้ตอบบุรุษ สตรีจำเป็นต้องยอมจำนนให้แก่บุรุษในทุกทาง สร้างความหมายให้สตรีถูกจำกัดพื้นที่ให้อยู่แต่ภายในบ้าน และเป็นฝ่ายถูกกระทำเสมอ 2) จากการใช้ภาษา วัจนภาษาและอวัจนภาษาซึ่งการใช้ภาษาทั้งสองประเภทนั้นจะมีความเป็นเอกภาพที่สื่อมาพร้อมกับเพลง โดยสิ่งเหล่านี้ไม่สามารถแยกแยะออกจากกันได้ 3) จากกระบวนการทัศน์ซึ่งมาจากปัจจัย 3 ด้าน คืออำนาจนิยมในโครงสร้างระบอบปิตาธิปไตย ระบบทุนนิยม และสังคมบริโภคนิยม

จากที่กล่าวมาข้างต้น งานศึกษาชิ้นนี้ ทำให้ผู้วิจัยทราบและเข้าใจถึงบทบาททางเพศของผู้หญิงในแง่มุมต่างๆและการให้ความหมายผ่านการใช้ภาษาที่สื่อออกมาผ่านบทเพลงลูกทุ่งยอตนิยมในปี 2544-2553 และถึงแม้ว่าในงานวิจัยของ ปวิณรัตน์ จันสดใส จะไม่ได้มีการศึกษาไปถึงผู้รับสาร (Audiences) แต่งานศึกษาชิ้นนี้มีจุดที่น่าสนใจในการศึกษาเรื่อง “อำนาจ” (Power) อันมีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อการนำเอาความรู้ที่ได้จากการตีความอำนาจที่เกิดขึ้นในเพลงดังกล่าวไปต่อยอดในงานวิจัยเรื่องความเป็นหญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

งานศึกษาเกี่ยวกับเพศสถานะและแนวเพลงลูกทุ่ง ยังประกอบไปด้วยงานของ อรรพรรณ ชมดง และ อรทัย เพียยุระ (2557) ในงานศึกษาเรื่องเพศวิถี และ สังคมไทยในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง Sexuality, Thai Society and Thai Folk Songs งานศึกษาชิ้นนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาค่านิยมด้านเพศวิถีในด้านรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างชายกับหญิงโดยศึกษาจากวรรณกรรมเพลงลูกทุ่งที่ประพันธ์เนื้อร้องโดยนักประพันธ์ชาย ขับร้องโดยนักร้องหญิงที่เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 - ปี พ.ศ. 2554 มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับเรื่องเพศวิถีทั้งหมด 9 เพลง คือเพลงรู้ตัวบ้างไหมเธอทำอะไรกับฉัน เพลงจากวันนี้ไปให้ใจนำทาง เพลงกว่าเราจะหากันเจอ เพลงคืนใจให้กัน เพลงรักได้ครั้งละคน เชื่อใจได้คนละครั้ง เพลงเจตนา แต่ไม่ได้ตั้งใจ เพลงแฟนเก็บ เพลงปิดหูปิดตา และเพลงตอบข้อไหนก็ผิด ซึ่งใช้ทฤษฎีเพศวิถี (Sexuality) เป็นกรอบในการศึกษา และเพลงต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับความนิยมในการรับฟังอย่างมาก และเมื่อพิจารณาด้านเนื้อหาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการวิจัยที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งจะแตกต่างจากงานของ ปวิณรัตน์ จันสดใส ที่เลือกศึกษาเพลงยอตนิยม ทำให้งานศึกษามีนัยยะสำคัญที่แตกต่างกันออกไป

งานศึกษาชิ้นนี้ใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) ทางวรรณกรรมโดยวิธีวิจัยเอกสาร (Documentary Research) เพื่อศึกษาวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง ที่ประพันธ์เนื้อร้องโดยนักประพันธ์ชาย ขับร้องโดยนักร้องหญิง ที่เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 - ปี พ.ศ. 2554 โดยใช้กรอบแนวคิดเรื่องเพศวิถี (Sexuality) ซึ่งเป็นองค์ความรู้ที่ผู้วิจัยนำมาประยุกต์ใช้วิเคราะห์และตีความเพศวิถีเกี่ยวกับค่านิยมด้านเพศวิถีในด้านรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเพศหญิงกับเพศชายในระบบครอบครัว แล้วมานำเสนอข้อมูลในรูปแบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive analysis)

จากการศึกษา พบว่าเพศวิถีในด้านรูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศระหว่างเพศชายกับเพศหญิงในสังคมไทยที่ปรากฏในเพลงลูกทุ่ง ที่ประพันธ์เนื้อร้องโดย นักประพันธ์ชาย ขับร้องโดยนักร้องหญิง ที่เผยแพร่ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2545 - ปี พ.ศ. 2554 มี 3 รูปแบบ คือ 1. รูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศแบบชายหนึ่งคนต่อหญิงหนึ่งคนหรือแบบ “ผัวเดียวเมียเดียว” (Monogamy) 2. รูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศแบบชายหนึ่งคนต่อหญิงหลายคน หรือแบบ “ผัวเดียวหลายเมีย” (Polygyny) 3. รูปแบบความสัมพันธ์ทางเพศแบบหญิงหนึ่งคนต่อชายหลายคน หรือแบบ “เมียเดียวหลายผัว” (Polyandry)

ซึ่งผู้หญิงที่สามารถประพฤติปฏิบัติตามค่านิยมนั้นได้ก็จะได้รับยกย่องจากสังคมว่าเป็นผู้หญิงดีเป็น กุลสตรี งานศึกษาชิ้นนี้ได้แยกประเด็นวิเคราะห์ไว้ 2 ประเด็น คือปัจจัยของการยกระดับความสัมพันธ์และปัจจัยของการลดระดับความสัมพันธ์ ปัจจัยของการยกระดับความสัมพันธ์ การสมัครรักใคร่จนกลายเป็นความผูกพันและสานต่อความสัมพันธ์ระหว่างชายกับหญิง จะเกิดขึ้นและยอมรับกันได้ขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายอย่างช่วยส่งเสริมและสนับสนุนในการตัดสินใจยอมรับซึ่งกันและกัน เช่น ปัจจัยที่เกิดจากตัวบุคคล การที่ชายหญิงจะมีความสัมพันธ์ถึงขั้นยอมรับว่าเป็น คนรู้ใจ เป็นคู่รัก เป็นแฟน หรือจนกระทั่งการได้อยู่ร่วมกันเป็นสามีภรรยาเป็นความสัมพันธ์ทางเพศนำเข้าสู่ภาวะครอบครัวนั้น ปัจจัยขั้นต้นย่อมเกิดขึ้นมาจากความพึงใจในตัวบุคคลซึ่งกันและกัน ระหว่างฝ่ายหญิงกับฝ่ายชาย รูปร่างหน้าตา กิริยาท่าทางที่แสดงออกถึงความห่วงใย ความเอาใจใส่ไม่ว่าจะเป็นเรื่องสำคัญหรือจะเป็นเรื่องเล็ก ๆ น้อย ๆ การให้ความใส่ใจในสิ่งต่าง ๆ เหล่านี้ ตัวบุคคลสามารถแสดงออกให้เห็นและประจักษ์ได้ในทุกสถานการณ์ ดังตัวอย่างในเนื้อเพลง

จะพบว่างานศึกษา ทั้งเรื่องเพศวิถีและสังคมไทยในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง และเรื่องบทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย มีหัวข้อการศึกษาที่คล้ายคลึงกันในการนำเอาแนวเพลงลูกทุ่งมาศึกษา ซึ่งสิ่งที่พบอย่างเด่นชัดจากทั้งสองงานนี้ คือเรื่องบทบาทของผู้หญิงในครอบครัว และรูปแบบความสัมพันธ์ ที่พบว่ายังคงมีการกดขี่กดทับผู้หญิงแฝงอยู่ผ่านวิเคราะห์ตีความของผู้ศึกษา แต่งานศึกษาทั้งสองเรื่องนี้มีเพียงแต่การวิเคราะห์ตีความของผู้ศึกษาผ่านตัวบทเท่านั้น ยังไม่มีการศึกษาในส่วนของผู้รับสาร แตกต่างจากงานของ พันธกานต์ ทานนท์ (2559) กับการศึกษาเรื่อง

การสื่อสารภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา งานศึกษาชิ้นนี้มีการวิเคราะห์ในกระบวนการสื่อสาร สองส่วน คือ “ตัวบท” (Text) ในเพลงลูกทุ่งของต๊กแตน ชลดา และศึกษา “ผู้รับสาร” (Audience) อันหมายถึง ผู้ฟังเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา ที่มีประสบการณ์จริงเป็นผู้หญิงชนบทที่เข้ามาทำงานในกรุงเทพฯ เพื่อจะตอบคำถามการวิจัยครั้งนี้ว่า เพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา สร้างความหมายและภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทอย่างไร โดยอาศัยทฤษฎีการสร้างความเป็นจริงทางสังคม (Social Construct of Reality) มาเป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ตีความและได้นำเอาทฤษฎีสตรีนิยม (Feminism) และแนวคิดการเข้ารหัสและถอดรหัส (Encoding/Decoding) มาใช้ในการวิเคราะห์ การรับความหมายและถอดรหัสภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา ของผู้หญิงชนบทในชีวิตจริง

ผลการศึกษาพบว่า เพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา มีการสร้างความหมายต่อผู้หญิงชนบทให้เป็นภาพตัวแทนของความยากจนความลำบากระดับการศึกษาต่ำสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำ เป็นแรงงานราคาถูก และมีอำนาจการต่อรองน้อย แต่สิ่งที่เป็นคุณค่า (Value) หรือแรงผลักดันที่เป็นกลยุทธ์สำคัญในการเอาตัวรอดของผู้หญิงกลุ่มนี้ คือ ความอดทน ความขยัน ความประหยัด รวมทั้งผู้หญิงชนบทยังยืนหยัดต่อสู้ชีวิตด้วย “ความหวัง” และในส่วนของผู้หญิง ชนบทในชีวิตจริงนั้น ส่วนใหญ่จะถอดรหัสด้วยจุดยืนเดียวกันกับผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้อง โดย ต๊กแตน ชลดา หรือที่เรียกว่า Preferred reading แสดงให้เห็นว่าภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดย ต๊กแตน ชลดา ส่วนใหญ่นั้นเกิดจากการประกอบสร้างความเป็นจริงทางสังคมจากพื้นฐานความเป็นจริงหรือเป็นภาพสะท้อน (Reflect) ความเป็นจริงของผู้หญิงชนบทในชีวิตจริงขึ้นมาสู่การรับรู้ของผู้คนในสังคมหรือที่เรียกว่า “การสร้างให้เหมือนจริง”

ในลำดับถัดมา ทับทิม ชัยชนะ, โกชัย สาริกบุตร และ รังสรรค์ จันตะ (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง บทบาทของผู้หญิงสามัญในเพลงลูกทุ่งร่วมสมัย โดยศึกษาบทบาทของผู้หญิงสามัญในเพลงลูกทุ่งร่วมสมัย แนวคิดของผู้ประพันธ์เพลงลูกทุ่งร่วมสมัย และปัจจัยทางสังคม ที่กำหนดบทบาทของผู้หญิงสามัญในเพลงลูกทุ่งร่วมสมัย ตามแนวคิดเกี่ยวกับความเป็นเพศ แนวคิดเกี่ยวกับบทบาทของผู้หญิง และแนวคิดเกี่ยวกับสตรีนิยม

ผลการศึกษาพบว่าบทบาทของผู้หญิงที่ปรากฏ มี 8 ด้านได้แก่ บทบาทของผู้หญิงด้านการสร้างอำนาจต่อรองทางเพศ บทบาทของผู้หญิงที่บูชาความรัก บทบาทของผู้หญิงในฐานะลูกสาว บทบาทของผู้หญิงด้านความเชื่อความศรัทธา บทบาทของผู้หญิงที่ต่อสู้ชีวิต บทบาทของผู้หญิงทางเพศสถานะ บทบาทของผู้หญิงในฐานะภรรยาและบทบาทของผู้หญิงในฐานะแม่ จากบทบาทของผู้หญิงทั้ง 8 ด้าน พบว่าบทบาทของผู้หญิงด้านการสร้างอำนาจต่อรองทางเพศ มีบทเพลงจำนวนมากที่สุด 19 เพลง บทบาทของผู้หญิงที่บูชาความรัก มีบทเพลงมารองลงมาจำนวน 14 เพลง

และบทบาทของผู้หญิงในฐานะแม่ มีบทเพลงน้อยที่สุด จำนวน 5 เพลง ผู้ประพันธ์เพลงได้สะท้อนแนวคิดของตนเองที่มีต่อผู้หญิง ได้แก่ แนวคิดเรื่องความเชื่อแนวคิดด้านค่านิยมและวัฒนธรรม และแนวคิดความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ พบว่า แนวคิดที่เด่นและพบมากที่สุด ได้แก่ แนวคิดความเป็นผู้หญิงสมัยใหม่ปัจจัยทางสังคมที่กำหนดบทบาทของผู้หญิงมี 4 ด้าน ได้แก่ ปัจจัยด้านครอบครัว ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ ปัจจัยด้านการศึกษา และปัจจัยด้านวัฒนธรรมชุมชน เป็นปัจจัยกำหนดให้ผู้หญิงในเพลงลูกทุ่งมีบทบาทและบุคลิกที่เปลี่ยนไปจากอดีต และเผชิญกับความเปลี่ยนแปลงทางสังคมอยู่ตลอดเวลา โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เป็นปัจจัยที่เด่นที่สุด เพราะปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจทำให้ผู้หญิงมีบทบาทในการต่อสู้ชีวิต เพื่อยกระดับฐานะทางเศรษฐกิจให้ดีขึ้น และให้ได้รับการยอมรับจากสังคม

งานศึกษาชิ้นนี้สรุปว่าปัจจัยทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ทั้งทางด้านฐานะทางสังคม การศึกษา เศรษฐกิจ ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีและสื่อ ได้ทำให้ผู้หญิงมีอำนาจต่อรองทางสังคมกับผู้ชายมากขึ้น ทำให้บทเพลงลูกทุ่งปัจจุบันสะท้อนถึงบทบาทและอำนาจต่อรองทางสังคมของผู้หญิงได้อย่างชัดเจน

ซึ่งในงานศึกษามีข้อเสนอแนะ การศึกษาเพิ่มเติมในกลุ่มตัวอย่างประเภทอื่น ๆ เพื่อนำมาเปรียบเทียบกับความเหมือนและความแตกต่างในการนำเสนอบทบาทของผู้หญิง ซึ่งจะสร้างความสนใจและช่วยให้เข้าใจบทบาทของผู้หญิงในบทเพลงอย่างหลากหลาย มากขึ้น และควรมีการวิเคราะห์เพิ่มเติมเกี่ยวกับการรับรู้ของผู้ฟังเพลงว่ามีมุมมองอย่างไรต่อผู้หญิงในปัจจุบัน ซึ่งผู้วิจัยจะนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาใช้ในงานศึกษาความเป็นหญิงในเนื้อเพลงของวงเกิร์ลกรุ๊ปเพื่อเป็นอีกหนึ่งตัวอย่างที่หลากหลายในการสร้างความเข้าใจบทบาทผู้หญิงในบทเพลง

เนื่องจากงานวิจัยเกี่ยวกับเพศสถานะและเพศวิถี/ อัตลักษณ์ทางเพศในบทเพลง ส่วนใหญ่มักให้ความสนใจที่จะศึกษาเกี่ยวกับบทบาททางสังคม ภาพลักษณ์และพฤติกรรมของผู้หญิงที่ปรากฏในแนวเพลงลูกทุ่ง จะเห็นได้ว่ายังคงมีงานศึกษาเป็นส่วนน้อยที่ศึกษาในแนวเพลงประเภทอื่นๆ ดังนั้นผู้วิจัยจึงเลือกที่จะศึกษาประเด็นเพศสถานะและเพศวิถีที่ปรากฏขึ้นในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี อันเป็นเรื่องที่ไม่เคยมีผู้ใดทำการศึกษามาก่อน อีกทั้งการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจากข้อเสนอแนะของผู้ศึกษาหลายๆท่าน ทำให้ผู้วิจัยพบว่าการศึกษาทั้งตัวบท (Texts) และตัวผู้รับสาร (Audience) จะช่วยให้งานวิจัยออกมาอย่างสมบูรณ์และมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างในงานเรื่องความเป็นหญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ผู้วิจัยตั้งใจจะศึกษาคือกลุ่มวัยรุ่นผู้หญิง โดยผู้วิจัยพบว่าม้งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับวัยรุ่นในบทเพลง ดังที่จะกล่าวถึงต่อไป

2. งานวิจัยเกี่ยวกับวัยรุ่นในบทเพลง

ปริญญากา วังศ์กำแหงหาญ (2557) ได้ศึกษา เรื่อง การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่น ในเนื้อเพลงไทยสากลค่ายกามิกาเซ่ (Kamikaze) Communicating the Identity of Teenagers through Kamikaze เริ่มต้นจากเรื่องอัตลักษณ์ของคนในสังคมที่สื่อสารออกมาจากเพลงนั้นเป็นอัตลักษณ์ของความเป็นตัวตนที่มั่นคงและดำรงอยู่อย่างยาวนาน เพราะเป็นอัตลักษณ์ที่ไม่ได้ขึ้นอยู่กับเวลาหรือค่านิยมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป แต่ยังมีเพลงที่สามารถบ่งบอกถึงอัตลักษณ์ของคนในสังคมที่สามารถแปรเปลี่ยนไปตามเวลา ค่านิยมของสังคม และยุคสมัยอยู่ด้วยกัน

วิธีการศึกษาของงานศึกษานี้คือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) จากเนื้อเพลงไทยสากลค่ายกามิกาเซ่ในช่วงปี พ.ศ. 2550-2557 จำนวน 40 เพลง ซึ่งเป็นเพลงที่มีมิวสิกวิดีโอ (Music Video) โดยใช้หลักเกณฑ์การวิเคราะห์จากทฤษฎีสัญวิทยา (Semiology) ผลจากการศึกษาสามารถแบ่งแยกเป็นประเด็นตามมุมมองการใช้ชีวิตได้ 3 ประเด็น ได้แก่ ความกล้าที่จะลองทำอย่างสุดความสามารถ ความกล้าที่จะแตกต่าง และความกล้าที่จะชัดเจนเมื่อถูกบังคับมากเกินไป ส่วนมุมมองความรักสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเด็น นั่นคือการต่อสู้เพื่อสมหวังในความรัก และการต่อสู้เมื่อผิดหวังในความรัก โดยแบ่งออกเป็นประเด็นย่อยได้ 4 ประเด็น นั่นคือการต่อสู้เมื่อทนพฤติกรรมของอีกฝ่ายไม่ได้ การต่อสู้เมื่ออีกฝ่ายทิ้งไป การต่อสู้หลังจากแยกทางกัน และการต่อสู้หลังจากเคยต้องการความรักจากทุกคน โดยทั้งหมดนี้สามารถสรุปอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นได้จากการกล่าวถึงความคิดและพฤติกรรมของวัยรุ่นในด้านความจำเป็นของชีวิตที่ต้องสู้เพื่อให้ได้สิ่งที่ต้องการเนื่องจากวัยรุ่นเป็นวัยที่มีความศรัทธาในพลังของตนเอง เพราะโอกาสของความสำเร็จทั้งในด้านมุมมองการดำเนินชีวิตและความรักนั้นอยู่ที่ตนเพียงผู้เดียวที่ เป็นผู้สร้าง อีกทั้งยังการต่อสู้กับสิ่งรอบตัวที่ตนเห็น ว่าไม่ถูกต้อง เพราะวัยรุ่นมีความซื่อสัตย์ต่อความคิดของตนเอง จึงเป็นผลทำให้วัยรุ่นแสดงพฤติกรรมไปตามสิ่งที่ตนเห็นควร และไม่สามารถอดทนยอมรับกับสิ่งที่ไม่ยุติธรรมหรือไม่ถูกต้องได้ นอกจากนั้นแล้วยังพบข้อสรุปว่าเทคโนโลยีการสื่อสารต่าง ๆ ในปัจจุบันได้มีส่วนเกี่ยวข้องกับมุมมองการใช้ชีวิตของวัยรุ่นในส่วนที่เป็นประเด็นเพิ่มเติมจากประเด็นเดิมที่มีอยู่ และต่อมุมมองความรักในด้านการเป็นช่องทางการสื่อสารที่ถูกใช้ควบคู่ไปกับวิธีการสื่อสารในรูปแบบเดิม

ในเวลาต่อมา ณิชชา ตั้งตรงหลุทัย และ พรพรรณ ประจักษ์เนตร (2559) ได้ศึกษา บทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน The study about rock genre song role fostering value and gain moral support to living life for adolescent งานศึกษาชิ้นนี้ได้ทำการศึกษารoles บทบาทของเพลงร็อกในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจ วิเคราะห์คุณค่าของสารจากเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต และศึกษาผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของ

เยาวชนที่มีต่อการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิต โดยผู้วิจัยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเก็บข้อมูล 2 ขั้นตอน ได้แก่การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพจากเพลงของศิลปินวงโปเตโต้ บิ๊กแอส และ บอดี้แอสเม ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2548-2558 ที่มียอดผู้เข้าชมในเว็บไซต์ยูทูบ 3 ล้านวิวจำนวน 40 เพลง และ ประกอบกับ การสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้ประพันธ์ 1 คน ศิลปิน 1 คน ผู้เผยแพร่ 1 คน และเยาวชนที่เป็นแฟนคลับของกลุ่มศิลปินเพลงร็อกจำนวน 10 คน

ผลการศึกษาผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชนจากวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 คือผลกระทบของเพลงร็อกในยุคปัจจุบันต่อการรับรู้ของเยาวชน พบว่าเพลงร็อกมีผลต่อเยาวชนเพื่อความบันเทิงมากที่สุด รองลงมาคือการให้กำลังใจสอดคล้องกับงานวิจัยของ Andy Bennett (1999) ได้ทำการศึกษาสภาพชีวิตของวัยรุ่นในเมืองFrankfurt ประเทศเยอรมัน พบว่าดนตรีเป็นเครื่องมือเพื่อสร้างความบันเทิงแก่ประชากรผู้โศกเศร้า และสามารถช่วยรวบรวมชุมชนเข้าด้วยกัน เมื่อเพลงสร้างความสนใจหรือแม้แต่ความภาคภูมิใจของประชาชนจากหลาย ๆ สถานที่จากทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของ Abraham Maslow แนวคิดว่ารระดับความต้องการของมนุษย์น่าจะมี 5 ระดับ คือ 1. ความต้องการทางกายภาพ (Physiological needs) 2. ความต้องการความปลอดภัยและอบอุ่นใจ (Security needs) ทั้งด้านสรีระทางกายสังคมเศรษฐกิจ 3. ความต้องการความรัก และการเป็นเจ้าของ (Love and belonging's needs) 4. ความต้องการได้รับการยอมรับนับถือ (Esteem needs) 5. ความต้องการที่ตระหนักด้วยตนเองถึงสิ่งที่ต้องการนำมาเสริมเติมแต่งศักยภาพ ซึ่งคำสัมภาษณ์ของเยาวชนที่กล่าวถึงความรักที่สมหวังและผิดหวัง สอดคล้องกับความต้องการความรักและการเป็นเจ้าของ (Love and belongings needs) และเนื้อหาของเพลงร็อกจากคำสัมภาษณ์ของนักประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่ที่กล่าวว่าเพลงร็อกมีเนื้อหาที่เรียกร้องสิทธิต่าง ๆ สอดคล้องกับความต้องการความปลอดภัยและอบอุ่นใจ (Security needs) ทั้งด้านสรีระทางกายสังคม เศรษฐกิจ

ผลการวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพพบว่า เพลงร็อกมีเนื้อหาให้กำลังใจกันระหว่างบุคคลมากที่สุด โดยเป็นเนื้อหาที่ให้กำลังใจกันให้ผ่านพ้นอุปสรรคต่าง ๆ การใช้ดนตรีเป็นปัจจัยในการสร้างกำลังใจให้แก่ตนเอง เป็นต้น ด้านความรัก กล่าวถึงการสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค เป็นต้น และด้านอื่น ๆ นอกเหนือจากด้านการให้กำลังใจ ส่วนใหญ่กล่าวถึงเนื้อหาเกี่ยวกับความรักที่ผิดหวัง ในส่วนของการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ประพันธ์ ศิลปิน และผู้เผยแพร่พบว่า เพลงร็อกให้ความบันเทิง เปลี่ยนวิธีคิด ให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและความรัก ใช้เป็นแรงบันดาลใจแก่เยาวชนที่เล่นดนตรีและคุณค่าที่แฝงในเพลงร็อก คือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีทั้งในครอบครัว สร้างมิตรภาพ ผลการสัมภาษณ์เยาวชน พบว่า เพลงร็อกให้ความบันเทิง ผ่อนคลาย ความเครียด ให้กำลังใจในการใช้ชีวิตและความรัก และคุณค่าที่แฝงในเพลงร็อกคือสร้างความสัมพันธ์ที่ดีในครอบครัว สร้างมิตรภาพของกลุ่มคนที่ฟังเพลงร็อก และช่วยสะท้อนสังคม

ข้อเสนอแนะของงานศึกษา คือ งานศึกษานี้มุ่งศึกษาบทบาทของเพลงร็อคในการปลูกฝังคุณค่าและการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน โดยใช้วิธีการวิเคราะห์ความหมายโดยตรงและโดยนัย จากเนื้อเพลงเพียงอย่างเดียว ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรนำการวิเคราะห์สัญลักษณ์แบบอื่น ๆ มาใช้ศึกษาสัญลักษณ์ในเพลงร็อค เพื่อทราบว่ามีการสื่อสารความหมายเหมือนหรือแตกต่างกันอย่างไรควรมีการศึกษาผู้รับสารถึงความต้องการใช้ประโยชน์จากเพลงร็อคอย่างไร

งานศึกษาเกี่ยวกับวัยรุ่นในบทเพลง ดังที่กล่าวมาข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยพบว่าบทเพลงนั้นมีอิทธิพลต่อ “วัยรุ่น” ในการเปลี่ยนแปลงวิธีคิดไม่มากนักน้อย ซึ่งแม้ว่างานศึกษาทั้งสองงานข้างต้นจะไม่ได้มุ่งเน้นไปในประเด็นด้านเพศสถานะและเพศวิถี แต่เมื่อได้ตรองดูแล้ว สิ่งที่ปรากฏขึ้นล้วนมีความเกี่ยวข้องกับมิติทางเพศทั้งนั้น ยกตัวอย่างเช่น ความเป็นกุลสตรีของผู้หญิงที่ถูกชื่นชมในบทเพลง หรือ ประเด็นของความรัก การต่อสู้เพื่อความรัก เพลงร็อคที่การสร้างแรงผลักดันให้เผชิญกับความผิดหวังในความรัก การให้กำลังใจผู้ที่มีความรักที่มีอุปสรรค ดังนั้นเพลงจึงมีอิทธิพลทำให้วัยรุ่นคล้อยตามหรือเกิดความเข้าใจที่ไม่ถูกต้องในด้านพฤติกรรมทางเพศสถานะและเพศวิถีได้ เช่นการแสดงเนื้อหาที่ก่อกวนก่อกบฏทางเพศอย่างเป็นปกติ ซึ่งผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าประเด็นนี้มีความสำคัญและควรที่จะศึกษาเพื่อให้เกิดความเข้าใจที่ถูกต้องในสังคมเป็นอย่างยิ่ง

3.ภาพเหมารวมที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในวงการเพลง

อุมาภรณ์ หนูเขียว (2552) กับงานศึกษาเรื่อง การสื่อสารเพื่อต่อรองและต่อสู้ทางความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน เป็นการศึกษาเพื่อให้เข้าใจถึงบริบททางสังคมของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนและกระบวนการ “กลายมาเป็น” ผู้หญิงอาชีพร้องเพลงกลางคืน และเพื่อให้เข้าใจถึงการนิยามความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่มีต่อตนเองและความหมายจากบุคคลอื่น คือ บุคคลที่อยู่ในพื้นที่ในบ้าน คือครอบครัว และบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นอกบ้าน คือเพื่อนร่วมวงดนตรี นายจ้างและผู้ที่มาใช้บริการ (แขกที่มาเที่ยว) รวมถึงเพื่อให้ทราบถึงกระบวนการสื่อสารความหมายทางของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนที่ใช้ในการต่อรองและต่อสู้กับบุคคลในสถานบันเทิงและสังคมที่ใกล้ชิด

โดยการศึกษาในครั้งนี้ผู้วิจัยได้นำแนวคิด เรื่อง สตรีนิยม (Feminism) แนวยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism) แนวคิดเรื่องการทำงานและการประกอบอาชีพ แนวคิดเรื่องผู้ส่งสาร (Sender) และแนวคิดเรื่องทุนทั้ง 4 ของปีแอร์ บูร์ดิเยอมาใช้ในการศึกษา และในส่วนของการออกแบบงานวิจัย ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาในเชิงชาติพันธุ์วรรณา (Ethnography) และใช้การศึกษาผู้หญิงในแนวทางวัฒนธรรมศึกษา เพื่อที่จะทำให้เกิดความเข้าใจในกระบวนการสื่อสารและการต่อรอง ต่อสู้เพื่อสร้างความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน จากการศึกษาผู้วิจัยพบข้อสรุปดังนี้ คือในการกำหนดนิยามความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน ผู้วิจัยพบว่ากลุ่มคนในสังคม

บางกลุ่มมีการมองผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน ออกไปในลักษณะของภาพเชิงลบหรือมีการมองผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนแบบภาพเหมารวม (Stereotype) ไปในทิศทางของ “ผู้หญิงไม่ดี” แต่สำหรับผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนกลุ่มนี้ได้มีความคิดเห็นเช่นนั้น หากแต่พยายามที่จะพลิกเอาด้านที่ดีออกมาเพื่อบอกกับสังคมว่าพวกตนเป็นแค่เพียงคนทำงานบริการด้านเสียงเพลงเท่านั้นและอาจเพราะ พื้นที่ “ผับ” เป็นพื้นที่ซึ่งมีนิยามความหมายอันคลุมเครือ (Ambivalent) ไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนทางด้านการให้ความหมาย เพราะฉะนั้น “ผับ” จึงเป็นพื้นที่ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนสามารถมีอำนาจ (Empowerment) ในการเข้าไปช่วงชิงนิยามความหมายทั้ง 4 ด้าน คือความเป็นหญิง เวลา กลางคืน พื้นที่ผับและการทำงานร้องเพลง โดยน่านิยามความหมายเหล่านี้มาถือครองสิทธิ์ในบริบททางวิชาชีพของพวกเธอ

นอกจากนี้ การที่ผู้หญิงคนหนึ่งจะ “กลายมาเป็น” ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนได้ พวกเธอย่อมต้องมีการสั่งสมทุนด้านต่าง ๆ คือทุนเศรษฐกิจ ทุนวัฒนธรรม ทุนสัญลักษณ์ และทุนสังคม เพราะในการทำงานร้องเพลงกลางคืนนั้น จำเป็นต้องมีการสั่งสมทั้งประสบการณ์และทุนต่าง ๆ เพื่อที่จะหยิบเอาทุนด้านต่าง ๆ เหล่านี้มาใช้ร่วมกับกลยุทธ์ในการสื่อสารแบบต่าง ๆ ซึ่งนำมาใช้เพื่อต่อรองกับ บุคคลที่อยู่ในพื้นที่ในบ้าน คือครอบครัว และบุคคลที่อยู่ในพื้นที่นอกบ้านคือเพื่อนร่วมวงดนตรี นายจ้าง และผู้ที่มาใช้บริการ (แขกที่มาเที่ยว) และกล่าวได้ว่าการที่ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนมีการสั่งสมทุนด้านต่าง ๆ มากเท่าไร ก็จะเท่ากับอำนาจที่พวกเธอจะสามารถเข้าไปช่วงชิงพื้นที่ที่สังคมมองว่าเป็นพื้นที่อำนาจของผู้ชายคือ “ผับ” ได้มากเท่านั้นทั้งนี้การต่อรองของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนทั้ง 2 กลุ่มนี้ มีรูปแบบซึ่งแตกต่างกันตามแต่ละบุคคลที่ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนได้เข้าไปต่อรอง โดยการใช้การสื่อสารทั้งในการผสมรวมความเป็นเพศหญิงและเพศชาย กล่าวคือในการต่อรองกับบุคคลต่าง ๆ ในบริบทที่ต่างกันผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนจะหยิบเอาทั้งความเป็นเพศหญิงมาใช้ในการสื่อสารแบบผู้หญิง (Feminine communication skills) ซึ่งใช้ในเงื่อนไขในการทำงานร้องเพลงอย่างปกติทั่วไป แต่หากมีเงื่อนไขที่ต่างออกไปในระหว่างการทำงานร้องเพลงกลางคืน โดยเฉพาะเมื่อได้รับการดูถูก “ศักดิ์ศรี” ของพวกเธอผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนกลุ่มนี้ก็จะหยิบเอาอัตลักษณ์ หรือมีวิธีการโต้ตอบโดยใช้ “การสื่อสารแบบเพศชาย” (Masculine communication skills) มาใช้ในบริบทพื้นที่ต่าง ๆ

การกำหนดนิยามความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน งานศึกษานี้พบว่ากลุ่มคนในสังคมบางกลุ่มมีการมองผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน ออกไปในลักษณะของภาพเชิงลบหรือมีการมองผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนแบบภาพเหมารวม (Stereotype) ไปในทิศทางของ “ผู้หญิงไม่ดี” แต่สำหรับผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนกลุ่มนี้ได้มีความคิดเห็นเช่นนั้น หากแต่พยายามที่จะพลิกเอาด้านที่ดีออกมาเพื่อบอกกับสังคมว่าพวกตนเป็นแค่เพียงคนทำงานบริการด้านเสียงเพลงเท่านั้นและอาจเพราะ พื้นที่

“ฉับ” เป็นพื้นที่ซึ่งมีนิยามความหมายอันคลุมเครือ (Ambivalent) ไม่มีเส้นแบ่งที่ชัดเจนทางด้านการให้ความหมาย เพราะฉะนั้น “ฉับ” จึงเป็นพื้นที่ซึ่งเปิดโอกาสให้ผู้หญิงร้องเพลงกลางคืนสามารถมีอำนาจ (Empowerment) ในการเข้าไปช่วงชิงนิยามความหมายทั้ง 4 ด้าน คือความเป็นหญิง เวลา กลางคืน พื้นที่ฉับและการทำงานร้องเพลง โดยน่านิยามความหมายเหล่านี้มาถือครองสิทธิ์ในบริบททางวิชาชีพของพวกเธอ

ถึงแม้ในงานวิจัยเรื่องความเป็นหญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี จะไม่ได้ศึกษาตัวผู้หญิงที่ร้องเพลงกลางคืน แต่งานศึกษาชิ้นนี้ก็ทำให้ผู้วิจัยทราบถึงภาพเหมารวม (Stereotype) และมายาคติ (Myth) ที่เกิดขึ้นกับผู้หญิงในบริบทของการร้องเพลงกลางคืน อันถูกประกอบสร้างโดยสังคมภายนอก ซึ่งในงานศึกษาที่ผู้วิจัยต้องการศึกษามีความคล้ายคลึงกับเรื่องดังกล่าวในรูปแบบของการต่อรองทางอำนาจของผู้หญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีในพื้นที่สื่อ ยกตัวอย่างเช่น การที่ผู้หญิงประพันธ์เพลงที่อธิบายถึงภาพเหมารวมตัวนางในวรรณคดีว่าผู้หญิงทุกคนนั้นไม่ได้มีพฤติกรรมเชิงลบดังที่ปรากฏในสื่อ เช่น พฤติกรรมการนอกใจ นั้นเป็นการต่อรองทางอำนาจในอีกทางหนึ่ง เป็นต้น

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยเรื่อง “กาก็ สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี” ขึ้นนี้ ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการศึกษาแนวสตรีนิยม (Feminist research method) ที่มุ่งเน้นไปสู่การปลดปล่อยผู้หญิงให้พ้นจากความไม่เสมอภาคอันเกิดจากเพศสถานะที่ถูกประกอบสร้างทางสังคม หัวใจหลักของวิธีการศึกษาแนวสตรีนิยม คือการวิพากษ์บริบททางสังคมและรื้อสร้างการเลือกปฏิบัติต่างๆ ศูนย์รวมความสนใจที่สำคัญคือ การที่ระบบสังคมที่ชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) มีการครอบงำระบบการเมือง เศรษฐกิจ วัฒนธรรมและกฎหมายโดยผู้ชาย โดยวิธีการศึกษาแนวสตรีนิยมที่ผู้วิจัยสนใจจะนำมาใช้ในการศึกษา คือการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ซึ่งเป็นวิธีการตีความหมายจากข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ในเชิงลึก เพื่อวิเคราะห์ตัวบท เกี่ยวกับการสร้างอัตลักษณ์และตัวตนของผู้หญิงผ่านเนื้อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ในส่วนของเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาจะประกอบไปด้วย 2 ส่วน ดังต่อไปนี้

ส่วนที่ 1 คือการวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อศึกษาวิเคราะห์การสร้างความหมาย ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาถึง ตัวบท (Texts) การวิเคราะห์ตัวบทตามสภาพที่เป็นอยู่และการสร้างมันขึ้นมา ซึ่งการวิเคราะห์ความหมายนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อถอดรื้อว่าบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ได้สร้างอัตลักษณ์ ตัวตนและความเป็นจริงของผู้หญิงในรูปแบบใดอย่างไร โดยนำเอาทฤษฎี สัญลักษณ์วิทยา (Semiology) รวมไปถึงทฤษฎีตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding) ของ Stuart Hall มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ผ่านการศึกษาในรูปแบบของสตรีศึกษาเพศสถานะและเพศวิถีในบทเพลง

ส่วนที่ 2 คือ การสัมภาษณ์เชิงลึกแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) เป็นวิธีการรวบรวมข้อมูลโดยอาศัยการสนทนา ซักถามและตอบโต้ระหว่างผู้รวบรวมข้อมูลหรือผู้สัมภาษณ์ (Interviewer) และผู้ให้ข้อมูล (Interviewee) โดยผู้วิจัยจะใช้การสนทนาเดี่ยว ซึ่งจะมีคำถามกึ่งโครงสร้างแก่ผู้ให้ข้อมูล เนื่องจากประเด็นของความเป็นหญิงกับบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เป็นประเด็นศึกษาที่ค่อนข้างใหม่ยังไม่มีงานวิจัยที่ศึกษาในเรื่องนี้ การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างจึงเหมาะแก่การนำมาค้นหาประเด็นที่ยังไม่มีความรู้มาก่อน (Exploratory) การหาคำอธิบายสำหรับปรากฏการณ์บางอย่าง (Explanatory) การประเมินสถานการณ์ (Assessment) โดยวิธีวิธีนี้เป็นวิธีที่จะตอบโจทย์งานศึกษาของผู้วิจัยมากที่สุด เพราะจะทำให้ทราบถึง ความคิดเห็น ทักษะคติ ความรู้สึก การรับรู้ ความเชื่อ และพฤติกรรม ในการนำไปวิเคราะห์ตัวผู้รับสาร (Audience

analysis) เพื่อศึกษาการรับรู้ความหมายและการถอดรหัสความเป็นหญิงรวมไปถึงเรื่องอำนาจที่เกิดขึ้นในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีได้อย่างสมบูรณ์

3.1 กรอบระเบียบวิธีวิจัย

รายละเอียดระเบียบวิธีวิจัยเป็นลำดับขั้น ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

ตารางที่ 3.1

รายละเอียดระเบียบวิธีวิจัย

ปัญหานำการวิจัย	แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	วิธีการศึกษา
1.บทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี สร้างความหมายเกี่ยวกับความเป็นหญิงในลักษณะใด 2.มิติด้านเพศ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างหญิงชายในบทเพลงเกิดขึ้นในลักษณะใด	1.ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) 2.ทฤษฎีการศึกษาตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding) 3.ทฤษฎีสัมพันธบท (Intertextuality)	1.การวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis)
3.ผู้รับสารหญิงให้ความหมายความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีอย่างไร		2.การสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview)

ส่วนที่ 1: การศึกษาการสร้างความเป็นหญิงผ่านเนื้อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

การเก็บรวบรวมข้อมูล : ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเนื้อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีจำนวน 15 เพลง โดยเรียงลำดับจากเพลงที่ได้รับความนิยมสูงสุด จากยอดการรับสูงสุดชมผ่านเว็บไซต์ YouTube เพื่อนำมาตีความการสร้างความเป็นหญิงกับบทเพลง

3.2 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 ส่วน ส่วนแรก คือกลุ่มตัวอย่างที่เป็นเนื้อหาบทเพลง (Text) และส่วนที่สอง กลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้รับสาร (Audience) หรือผู้ฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ในส่วนที่ 1 นี้ จะเน้นที่กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวบท (Text) โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

3.3 เกณฑ์ในการคัดเลือกที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เป็นเนื้อหาบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่เป็นภาษาไทย โดยผู้วิจัยได้ทำการเรียบเรียงจากเพลงที่ได้รับความนิยมและเป็นที่รู้จักจากประชาชนส่วนใหญ่ ซึ่งสัมพันธ์กับยอดการดูใน YouTube สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกเว็บไซต์ดังกล่าวเป็นช่องทางในการนำมาศึกษาเพราะ YouTube เป็นเว็บไซต์ที่คนทุกระดับสามารถเข้ามารับชมได้โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย อีกทั้งการอัปโหลดเพลงในเว็บไซต์นี้ยังเป็นไปได้ง่ายและอิสระ ทำให้มีความครอบคลุมไปยังเพลงที่ไม่ได้มีสังกัดอยู่ในค่ายใดค่ายหนึ่ง แต่เป็นเพลงที่ได้รับความนิยมอย่างแท้จริง เป็นจำนวน 15 เพลงดังต่อไปนี้

1. I'M SORRY (สิดา) - The Rube การดู 176 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=CQbO1bDRTPA>

2. พระรามอกหัก - ปิ่น สีพราย การดู 74 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=q0ahRBQOpRM>

3. ฝืนเสื่อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) - มินตรา น่านเจ้า การดู 44 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=ngduL3IKows>

4. ตัวร้ายที่รักเธอ-ทศกัณฐ์ การดู 51 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=a8qMHBp7WQ4>

5. อาญาสองใจ (วันทอง) - มินตรา น่านเจ้า การดู 21 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=WjhxvMzFFM>

6. Foe (ไม่ใช่พระเอก) - The Rube Feat. หลิว อาจารย์ยา การดู 18 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=u2AaxxF0y1E>

7. ข้าคือเรา | Perm YARB vs MAIYARAP | THE RAPPER 2 การดู 17 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=TWM5BLZdayo>

8. คนข้างเธอ [เมียทศกัณฐ์] - วิรดา วงศ์เทเวศย์ [นางมณโฑ] การดู 15 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=0GAM7eFs-Wo>

9. วันทอง - นานา การดู 14 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=0QDJJoWkTmkE>

10. พระราม (ขอโทษที่หุบเขา) - มิกซ์ เซมเบ้ การดู 11 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=VCcqzdoKsdk>

11. พระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ) - Feedback Band การดู 11 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=uuh8kByHlIk>

12. Fin (วันทอง) - The Rube Feat. MILDVOCALIST การดู 9 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=6ygZGEZ0YRM>

13. สุวรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา) by บุหลัน คชรมย์ การดู 7 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=BdFpZCdmU4Y>

14. Fail (ซันหมากล่อม) - The Rube การดู 2 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : <https://www.youtube.com/watch?v=8l885Fqpllc>

15. กากี หลงยุค - มินตรา น่านเจ้า การดู 1 ล้านครั้ง

แหล่งที่มา : https://www.youtube.com/watch?v=rVPJC_r5SNU

ตารางที่ 3.2

แสดงถึงความเชื่อมโยงของบทเพลงบทประพันธ์และตัวละครที่ถูกกล่าวถึงในเพลง

บทประพันธ์	เพลง	ตัวละครที่กล่าวถึงในเพลง
รามเกียรติ์	I'M SORRY (สีดา)	ทศกัณฐ์/นางสีดา/พระราม
	พระรามอกหัก	ทศกัณฐ์/นางสีดา/พระราม
	ตัวร้ายที่รักเธอ	ทศกัณฐ์/นางสีดา/พระราม
	คนข้างเธอ [เมียทศกัณฐ์]	ทศกัณฐ์/นางมณโฑ
	พระราม (ขอโทษที่ทุเบา)	ทศกัณฐ์/นางสีดา/พระราม
	พระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ)	พระลักษมณ์/นางสีดา/พระราม
	สุพรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา)	สุพรรณมัจฉา/หนุมาน/พระราม
ขุนช้างขุนแผน	อาญาสองใจ (วันทอง)	วันทอง/ขุนช้าง/ขุนแผน
	Foe (ไม่ใช่พระเอก)	วันทอง/ขุนช้าง/ขุนแผน
	วันทอง - นานา	วันทอง/ขุนช้าง/ขุนแผน
	ข้าคือเรา	วันทอง/ขุนช้าง/ขุนแผน
	Fin (วันทอง)	วันทอง
	Fail (ชั้นหมากล่อม)	วันทอง/ขุนช้าง
พระอภัยมณี	ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ)	ผีเสื้อสมุทร/พระอภัยมณี
กาภาติชาดก	กากี หลงยุค	กากี

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนแรก ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการตีความวิเคราะห์ตัวบท (Textual Analysis) เพื่อทราบว่า เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้น สร้างความเป็นหญิงอย่างไร โดยนำเอาทฤษฎี สัญลักษณ์วิทยา (Semiology) และ ทฤษฎีตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding) ของ Stuart Hall มาใช้เป็นเครื่องมือในการวิเคราะห์ผ่านการศึกษาในรูปแบบของสตรีศึกษาเพศสถานะและเพศวิถี

ส่วนที่ 2: การศึกษาการตีความความเป็นหญิงของผู้หญิงของกลุ่มตัวอย่างจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง และใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งจะศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้หญิงวัยช่วงอายุ 18-34 ปี เนื่องจากเพลงที่ประกอบด้วย

นางในวรรณคดีล้วนมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกด้านความรัก (Love) ซึ่งความรักนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น รักแรกพบ (Infatuation), รักแบบโรแมนติก (Romantic love) แต่ละคนมีกลไกทางจิตชนิดฝันกลางวัน (Fantasy) และการเก็บกด (Impulsiveness) (ทิพย์ภา เชษฐไชยวณิช, 2541) ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละคน อาจมีการตีความที่ทั้งเหมือนและแตกต่างกันออกไป จากประสบการณ์ความรักที่เคยพบ และการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth interview) แต่ทว่างานวิจัยชิ้นนี้อยู่ในช่วงการวิจัยที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ผู้วิจัยจึงจำเป็นต้องประยุกต์ใช้วิธีการสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างให้เกิดความปลอดภัยต่อสุขภาพของตนเองและผู้อื่นมากที่สุด โดยใช้วิธีการสัมภาษณ์ผ่านช่องทางออนไลน์เพื่อหลีกเลี่ยงการสัมผัส ดังนั้นข้อมูลที่ได้รับจึงมาจากการสัมภาษณ์ช่องทางออนไลน์โดยการเฟสไทม์ (Face-time) เพื่อเป็นการจำลองการพูดคุยให้เหมือนพบเจอกันจริงมากที่สุด

3. การนำเสนอข้อมูล ในส่วนของการนำเสนอข้อมูล ผู้วิจัยใช้การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Analysis) โดยนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ความเป็นหญิงในบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

3.4 ตัวอย่างของคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์การสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล (In-depth interview) โดยผู้วิจัยจะทำการเลือกเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี จากวรรณคดี 3 เพลง ในการนำมาเปิดให้กรณีศึกษาฟัง โดยหลักการคัดเลือกเพลงของผู้วิจัย คือที่มีเนื้อหากล่าวถึงอัตลักษณ์ของผู้หญิงจากการอ้างอิงนางในวรรณคดีอย่างชัดเจน โดยเพลงที่นำมาใช้เป็นตัวอย่าง มีดังนี้

- (1) พระรามอกหัก
- (2) ข้าคือเรา The Rapper Version
- (3) กากีหลงยุค

1. แนวคำถามข้อมูลพื้นฐาน

- (1) ชื่อ/นามสกุล
- (2) ชื่อเล่น
- (3) อายุ
- (4) ระดับการศึกษา
- (5) อาชีพ

2. แนวคำถามเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี

- (1) ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี
- (2) รู้จักตัวละครในวรรณคดีตัวไหน จากเรื่องใดบ้าง
- (3) คิดว่ามีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีมากน้อยเพียงใด
- (4) รูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครต่างๆเป็นอย่างไร
- (5) ภาพลักษณ์ด้านความมีคุณธรรมของนางในวรรณคดีเป็นอย่างไร

3. แนวคำถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการฟังเพลง

- (1) ฟังเพลงบ่อยแค่ไหน
- (2) ฟังเพลงบ่อยแค่ไหน
- (3) ฟังเพลงประเภทใดบ่อยที่สุด
- (4) เคยฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีหรือไม่
- (5) รู้สึกอย่างไรกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

4. แนวคำถามเกี่ยวกับความเป็นหญิง

- (1) หญิงไทยในปัจจุบันเป็นอย่างไรในความคิดของคุณ
- (2) ปัจจุบันหญิงไทยมีความแตกต่างจากอดีตหรือไม่ อย่างไร
- (3) ผู้หญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีเป็นอย่างไร
- (4) ผู้หญิงปัจจุบันต้องเป็นหญิงดีหรือกุลสตรีหรือไม่
- (5) ในความคิดของคุณ คุณเป็นผู้หญิงอย่างไร

5. แนวคำถามเกี่ยวกับผู้หญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

- (1) คุณคิดว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีกล่าวถึงผู้หญิงในแง่บวก/

ลักษณะใด

- (2) คุณคิดว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีกล่าวถึงผู้หญิงในแง่บวก/

ลักษณะใด

- (3) คุณคิดว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

เกิดขึ้นหรือไม่ อย่างไร

- (4) คุณมีความคิดเห็นอย่างไรกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้น

ย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลว และประเด็นการนอกใจ

- (5) คุณคิดว่าผู้หญิงไทยในปัจจุบันแตกต่างจากเรื่องราวที่นำมากล่าวถึงในเพลงที่

ประกอบด้วยนางในวรรณคดีหรือไม่

บทที่ 4

การสร้างความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

งานวิจัยเรื่อง กากี สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย “การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี” ผู้วิจัยใช้วิธีการตีความการสร้างความเป็นหญิงผ่านเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ได้รับความนิยมสูงสุดจากยอติรับชมบน www.youtube.com จำนวน 15 เพลง โดยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาในเนื้อหาเฉพาะเสียงเพลงและเนื้อหาของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี งานวิจัยชิ้นนี้เป็นงานวิจัยที่มุ่งเน้นที่จะศึกษาบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ในแนวทางการศึกษาของ สตรี เพศสถานะและเพศวิถี วิธีการในการวิเคราะห์ความหมายจึงไม่ได้ขึ้นอยู่กับภาษาศาสตร์และการใช้ภาษาเพียงอย่างเดียว แต่ผู้วิจัยต้องการที่จะศึกษาในประเด็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศระหว่างหญิงชายที่ปรากฏขึ้นในบทเพลง ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับความเป็นสื่อในฐานะที่เป็นตัวกลางที่ทำให้ผู้รับฟังสามารถคล้อยตามหรือเชื่อว่าเป็นความจริงได้ ทั้งๆที่ความเป็นเพศล้วนถูกสังคมประกอบสร้างขึ้นมา ด้วยสาเหตุนี้อาจนำไปสู่การลดทอนคุณค่าทางเพศได้ จึงจำเป็นที่จะต้องศึกษาตีความ ประเด็นด้านอำนาจ ว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีการรื้อสร้างความหมายใหม่และสร้างภาพแทนทางเพศออกมาอย่างไร

ซึ่งในการศึกษาการสร้าง ความหมายและภาพตัวแทนความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ผู้วิจัยใช้หลักเกณฑ์ในการวิเคราะห์ ดังนี้

4.1 บทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีในฐานะตัวบท

4.1.1 ภาพรวมเนื้อหาของเพลง

4.2 การประกอบสร้างความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

4.2.1 ความเป็นหญิงจากมุมมองชาย

1. ความเป็นหญิงที่นิยามผ่านร่างกาย
 - (1) ความงาม
 - (2) พรหมจารี
2. ความเป็นหญิงที่นิยามผ่านเพศวิถีของผู้หญิง
 - (1) ความหลายใจ ผู้หญิงถูกตีเตียน/ประณาม

4.2.2 ความเป็นหญิงจากมุมมองของหญิง

1. ความรักเดียวใจเดียว
2. ความงาม

4.3 สัมพันธบทในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

4.4 อำนาจที่พบในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

1. แหล่งที่มาของอำนาจและรูปแบบการใช้อำนาจ
 - (1) แหล่งที่มาและรูปแบบการใช้อำนาจของผู้หญิง
 - (1.1) ทนทางร่างกาย รูปลักษณ์ภายนอก หรือความงาม
 - (2) แหล่งที่มาและรูปแบบการใช้อำนาจของผู้ชาย
 - (1.1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ
 - (1.2) รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงาม
 - (1.3) อำนาจบุคคลและอำนาจกลุ่ม
 - (1.4) อำนาจจากความเสียใจ
2. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ
 - (1) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิงชาย
 - (2) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชาย
 - (3) อำนาจของผู้ประพันธ์เพลง
3. ผลของการต่อรองอำนาจ

4.1 บทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีในฐานะตัวบท

ผู้วิจัยทำการศึกษามโนทัศน์เพลงรักร่วมสมัยของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่แสดงให้เห็นถึงภาพแทนของผู้หญิง ซึ่งเป็นการศึกษาโดยการวิเคราะห์ตัวบท(Textual Analysis) ที่เป็นเนื้อเพลง คือ ความหมายของคำร้อง ผ่านวิธีการนำเอาทฤษฎี สัญญวิทยา (Semiology) และ ทฤษฎีตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding) ของ Stuart Hall มาใช้เป็นเครื่องมือในการตีความเพศสถานะในบทเพลงผ่านการศึกษาในรูปแบบของสตรีศึกษา โดยตีความภายใต้กรอบสตรีนิยมใน แนวคิดเรื่องผู้หญิง,แนวคิดเรื่องการสร้างภาพแทน,แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่

ผู้วิจัยทำการศึกษาทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ได้รับความนิยมสูงสุดจาก
ยอดรับชม จำนวน 15 เพลง ระหว่างปี พ.ศ.2552-2562 ดังนี้

ตารางที่ 4.1

แสดงข้อมูลเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่นำมาประกอบการศึกษา

ข้อมูล ณ วันที่ 25 มิถุนายน 2563

ลำดับที่	ชื่อเพลง	จำนวนการดู	วันที่ทำการอัปโหลด	เพศของผู้ประพันธ์
1	I'M SORRY (สีดา)	176 ล้านครั้ง	17 มี.ค. 2559	ศิวพงษ์ เหมวงศ์, บดินทร์ เจริญราษฎร์ ชาย
2	พระรามอกหัก	74 ล้านครั้ง	18 ก.ย. 2559	ปิ่น ชีพราย ชาย
3	ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ)	44 ล้านครั้ง	3 มิ.ย. 2559	มินตรา น่านเจ้า หญิง
4	ตัวร้ายที่รักเธอ	51 ล้านครั้ง	30 พ.ค. 2559	กวิินทร์ วงศ์มานิจ ชาย
5	อาญาสองใจ (วันทอง)	21 ล้านครั้ง	10 มิ.ย. 2559	มินตรา น่านเจ้า หญิง
6	Foe (ไม่ใช่พระเอก)	18 ล้านครั้ง	24 ม.ค. 2560	ศิวพงษ์ เหมวงศ์, บดินทร์ เจริญราษฎร์ ชาย
7	ข้าคือเรา (THE RAPPER 2)	17 ล้านครั้ง	15 เม.ย. 2562	เพิ่มพูน มิตรประเสริฐพร, นครินทร์ จรุงวิทยา ชาย
8	คนข้างเธอ (เมียทศกัณฐ์)	15 ล้านครั้ง	20 ต.ค. 2552	วิรดา วงศ์เทเวทย์ หญิง

ลำดับที่	ชื่อเพลง	จำนวนการดู	วันที่ทำการอัปโหลด	เพศของผู้ประพันธ์
9	วันทอง	14 ล้านครั้ง	6 มิ.ย. 2559	อิทธิพล เสนีย์วงศ์ ณ อยุธยา ชาย
10	พระราม (ขอโทษที่หุบเขา)	11 ล้านครั้ง	28 พ.ค. 2559	มีกซ์ เขมแบ๋ ชาย
11	พระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ)	11 ล้านครั้ง	16 มิ.ย. 2559	เจษฎา กงจักร ชาย
12	Fin (วันทอง)	9 ล้านครั้ง	16 ส.ค. 2559	ศิวพงษ์ เหมวงศ์, บดินทร์ เจริญราษฎร์ ชาย
13	สุพรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา)	7 ล้านครั้ง	4 ก.ค. 2559	บุหพันธ์ คชรมย์, ธนวิษณุ ต้นแก้ว หญิง/ชาย
14	Fail (ขันหมากกลม) – The Rube	2 ล้านครั้ง	22 มี.ค. 2560	ศิวพงษ์ เหมวงศ์, บดินทร์ เจริญราษฎร์ ชาย
15	กากี หลงยุค – มินตรา น่านเจ้า	1 ล้านครั้ง	23 มิ.ย. 2561	มินตรา น่านเจ้า หญิง

ตารางที่ 4.2

แสดงให้เห็นถึงรายละเอียดของเพลงและตัวละครที่ถูกหยิบยืมจากวรรณคดีแต่ละเรื่อง

บทประพันธ์	เพลง	ตัวละครที่กล่าวถึงในเพลง	
		ชาย	หญิง
1.รามเกียรติ์	1.1.I'M SORRY (สีดา)	ทศกัณฐ์/พระราม	นางสีดา
	1.2.พระรามอกหัก	ทศกัณฐ์/พระราม	นางสีดา
	1.3.ตัวร้ายที่รักเธอ-ทศกัณฐ์	ทศกัณฐ์/พระราม	นางสีดา
	1.4.คนข้างเธอ [เมียทศกัณฐ์]	ทศกัณฐ์	นางมณโฑ
	1.5.พระราม (ขอโทษที่หุบเบา)	ทศกัณฐ์/ พระราม	นางสีดา
	1.6.พระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ)	พระลักษมณ์/พระราม	นางสีดา
	1.7.สุพรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา)	หนุมาน/พระราม	สุพรรณมัจฉา
2.ขุนช้างขุนแผน	2.1.อาญาสองใจ (วันทอง)	ขุนช้าง/ขุนแผน	วันทอง
	2.2.Foe (ไม่ใช่พระเอก)	ขุนช้าง/ขุนแผน	วันทอง
	2.3.วันทอง – นานา	ขุนช้าง/ขุนแผน	วันทอง
	2.4.ข้าคือเรา	ขุนช้าง/ขุนแผน	วันทอง
	2.5.Fin (วันทอง)	-	วันทอง
	2.6.Fail (ซันหมากลุ่ม)	ขุนช้าง	วันทอง
3.พระอภัยมณี	3.1.ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ)	พระอภัยมณี	ผีเสื้อสมุทร
4.กาภาติชาดก	4.1.กากี หลงยุค	-	กากี

ตารางที่ 4.3

แสดงให้เห็นถึงเนื้อเรื่องย่อของวรรณคดีดั้งเดิมกับเนื้อหาเพลงที่หยิบยืมตัวละครในวรรณคดี

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
รามเกียรติ์	
นางสีดา นางที่อยู่ในจาริต ลักษณะเด่น : แบบอย่างของผู้หญิงที่มีความรัก ซื่อสัตย์ต่อสามีเป็นเลิศเป็นแบบอย่างของหญิงในอุดมคติที่รักเดียวใจเดียวและดงาม/ได้ชื่อว่า งามยิ่งกว่านางใดในโลก/เป็นบุคคลสำคัญ ที่เป็นจุดเริ่มของเหตุการณ์ที่โยงไปสู่การรบกันระหว่างพระรามกับทศกัณฐ์ เนื้อเรื่องย่อ : นางสีดา คือ พระลักษมี มเหสีของพระนารายณ์ อวตารลงมาเกิด เพื่อเป็นคู่ครองของพระราม ตามบัญชาของพระอิศวร นางสีดา เป็นพระธิดาของทศกัณฐ์ กับนางมณโฑ แต่เมื่อประสูติแล้ว พิเภกได้ทำนายว่านางเป็นกาลกิณีแก่พระบิดาและบ้านเมือง ทศกัณฐ์จึงสั่งให้นางใส่ผอบลอยน้ำไป พระฤๅษีชนกพบเข้า จึงเก็บไปเลี้ยงเป็นลูก โดยฝังดินฝากแม่พระธรณีไว้ เวลาผ่านไปถึง 16 ปี พระฤๅษีชนกเปื้อนหายกราบบำเพ็ญพรต คิดกลับไปครองกรุงมิถิลาเช่นเดิม จึงลาเพศพรหมจรรย์ไปชุดนางขึ้นมาแล้วตั้งชื่อให้ว่า สีดา (แปลว่ารอยไถ) จากนั้นพานางพานางเข้าเมืองมิถิลา จัดพิธียกสรคู่บ้าน คู่เมืองเพื่อเสวยทายหาคู่ครองให้นางสีดา พระรามยกสรได้ จึงได้อภิเษกสมรสกับนางสีดา เหตุการณ์สำคัญ : ครั้นเมื่อถูกทศกัณฐ์ลักพาตัวไป ถูกก่ียวพาราสีและถูกหลอกล่อด้วย	1.เพลง I'M SORRY (สีดา) แทนตัวผู้ร้องเป็นพระราม พรรณนาถึงเรื่องราวจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ในตอนที่พระรามให้นางสีดาลุยไฟเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ เนื้อร้องแทนตัวเองเป็นพระรามกล่าวขอโทษที่ทำให้ผู้หญิงคือนางสีดาเสียใจ ร้องให้ ที่ตนเองไม่เชื่อใจ ตัวพระรามรู้สึกผิดเป็นอย่างมาก โดยเนื้อเพลงมีความหมายทั้งเชิงบวกและลบ ผู้หญิงมีอำนาจที่จะให้อภัย แต่ก็ขึ้นอยู่กับผู้ชายด้วยจากเนื้อเพลง “จะให้ดีกว่านี้ ก็คงไม่ไหวจริงๆ” ทำให้สามารถตีความไปได้ว่าเป็นการขอโทษแต่ไม่ได้หมายความว่า จะปรับปรุงตัวให้ดีกว่าเดิมจากการกระทำที่ตนเอง พรรณนาว่ารู้สึกผิด 2.เพลงพระรามอกหัก แทนตัวผู้ร้องเป็นพระราม แตกต่างจากเนื้อหาในวรรณคดี มีการร้อยสร้างความหมายใหม่ เนื้อเพลงกล่าวถึงพฤติกรรมของนางสีดาที่แปรผันใจให้ทศกัณฐ์ ด้วยเหตุผลที่พระรามตีเกินไป ซึ่งเป็นการเปลี่ยนความหมายของนางสีดาจากนางจาริตที่มีความรักเดียวใจเดียว มั่นคงในความรักกลายเป็นนอกจาริตคือแอบปันใจให้ชายคนอื่นและ ทำให้พระรามเสียใจ เพลงมีเนื้อหาแสดงความน่าเห็นใจของพระรามที่ถูกหักหลัง นอกใจโดยคนรัก

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
เพทุบายต่างๆ นางสีดาก็ยังมีจิตใจยึดมั่นต่อสามีตลอดเวลาที่อยู่ห่างไกลกัน นางยังคงครองตัวไว้อย่างซื่อสัตย์ และด้วยบุญบารมีของนาง เมื่อทศกัณฐ์เข้าใกล้นางจึงเกิด “ ร้อนฤทัยดังไฟกลับ ” หลังจากเหตุการณ์นั้นจึงมีการลुยไฟพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของนางสีดา เป็นสิ่งที่พิสูจน์ความมั่นคงที่มีต่อพระรามด้วยการเอาชีวิตเป็นเดิมพัน การพิสูจน์ความบริสุทธิ์ของนางสีดาหลังจากเสร็จศึกกรุงลงกาแล้วนี้ ส่วนหนึ่งเป็นความตั้งใจของพระรามที่จะระงับข้อแฉงแคลงใจของคนทั่วทุกทิศ ที่มักคิดว่า “ ธรรมดาหญิงตกถึงมือชายเป็นที่พิรุณราคิน ทรลักษณ์มลทินหมองไหม้ ” แต่ในส่วนตัวของพระรามเองแล้ว พระองค์เชื่อถือความบริสุทธิ์ซื่อสัตย์ของนางสีดาโดยไม่มีข้อกังขาใจ การลुยไฟนี้แสดงให้เห็นว่า นางสีดาเป็นคนที่มีความเด็ดเดี่ยว กล้าหาญ นอกจากนี้นางยังเป็นผู้ที่รู้คุณ กตัญญูต่อผู้มีพระคุณ เช่น ในตอนที่นางสีดากล่าวขอบคุณพระลักษมณ์ที่ช่วยเหลือนางมาตลอด และความใจแข็งไม่ยอมเชื่อใคร ทั้งยังรักศักดิ์ศรีของตน ทำให้นางสีดารักมั่นคงต่อพระรามเพียงพระองค์เดียว ขณะเดียวกันเมื่อนางเจ็บแค้นที่พระรามไม่เชื่อใจ นางก็ไม่ยอมคืนดีกับพระรามอีกเลยร้อนถึงพระอิศวรต้องเชิญเสด็จขึ้นไปบนสวรรค์ ทรงขอร้องนางสีดาจนสำเร็จและจัดพิธีอภิเษกสมรสอีกครั้ง	3.เพลงตัวร้ายที่รักเธอ แทนตัวผู้ร้องเป็นทศกัณฐ์ พรรณนาถึงความรักที่ผิดหวัง รวมถึงความดีของตนเองที่มีต่อนางสีดาหรือผู้หญิง แต่ตนเองเป็นยักษ์ที่มีความเป็นอื่นและเป็นตัวร้าย จึงแพ้ให้แก่พระราม ซึ่งเป็นการรื้อสร้างความหมายใหม่ให้แก่ตัวละครต่างๆ เปลี่ยนจากทศกัณฐ์ที่เป็นตัวร้ายกลายเป็นดี เพลงมีการตัดพ้อว่าเพราะตนเองเป็นตัวร้ายเลยไม่ได้รับความรักจากนางสีดาซึ่งค่อนข้างมีความย้อนแย้งกับเนื้อหาเพลงที่กล่าวถึงความดี 4.เพลงพระราม (ขอโทษที่หุเบา) แทนตัวผู้ร้องเป็นพระราม กล่าวถึงเรื่องราวต่อนางสีดาลุยไฟ ขอโทษนางสีดาและรู้สึกผิดที่หุเบา เนื้อหาของเพลงสอดคล้องกับวรรณคดี ซึ่งคงเนื้อหาเดิม ไม่มีการรื้อสร้างความหมายใหม่ 5.เพลงพระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ) แทนตัวผู้ร้องเป็นพระลักษมณ์ แตกต่างจากเนื้อหาวรรณคดี กล่าวถึงความภักดีต่อพี่ชาย เสียสละ คอยอยู่เคียงข้างพี่ชาย ทั้งๆที่พระลักษมณ์นั้นแอบรักนางสีดา เป็นการรื้อสร้างความหมายใหม่จากตัวผู้ประพันธ์เนื่องจากในวรรณคดีหลักไม่พบเนื้อหาดังกล่าว
นางมณโฑ นางที่อยู่ใวจาริต	6.คนข้างเธอ [เมียทศกัณฐ์] แทนตัวผู้ร้องเป็นนางมณโฑ ที่เคียงข้างดูแล รัก และห่วงใยทศกัณฐ์เสมอ แม้ว่าทศกัณฐ์จะมีใครมากมายหลาย

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
ลักษณะเด่น : หญิงผู้ซอกซำและตรอมตรม/เป็นภรรยาทศกัณฐ์/เป็นแม่ของนางสีดา เนื้อเรื่องย่อ : นางมณโฑเทวีเป็นนางฟ้าผู้รับใช้ใกล้ชิดของพระอุมาเทวี อดีตชาติเป็นนางกบที่ได้อาศัยอยู่กับพระฤๅษี ๔ องค์ที่บำเพ็ญตบะมาหลายหมื่นปี ทุกเช้าจะมีนางโคหำร้อยตัวมาหยदन้ำนมลงในอ่างให้ฤๅษีดื่มกิน ฤๅษีก็จะแบ่งน้ำนมให้แก่นางกบกินด้วยทุกวัน อยู่มาวันหนึ่งมีนางนาคขึ้นมาจากเมืองบาดาลด้วยความกำหนดใครหาชಾಯามาสมสู่ด้วย หาเท่าไรก็ไม่เจอผู้ชายซักคนจนไปพบงูดินเพศผู้ตัวหนึ่งจึงกลายร่างเป็นพญานาคและร่วมสมสู่กับงูดิน ฤๅษีทั้ง ๔ เสด็จมาพบก็แปลกใจเหตุใดพญานาคลดตัวต่ำมาร่วมรักกับงูดินได้ พระฤๅษีจึงเอาไม้เท้าเคาะที่กลางหลัง นางนาคตกใจและอับอายหนีหายเข้าเมืองบาดาล นางนาคคิดได้จึงคิดฆ่าพระฤๅษีเพราะกลัวว่าจะนำเรื่องของตนไปเผยแพร่ จึงได้คายพิษใส่ในอ่างน้ำนมนางกบมาเห็นจึงกินนมในอ่างจนหมดจนตนเองตาย พระฤๅษีมาเห็นจึงเพ่งตบะเห็นเหตุการณ์ทั้งหมด จึงทำการชุบชีวิตและเสกนางเป็นสาวงามและตั้งชื่อว่า นางมณโฑ ซึ่งหมายถึง นางกบ และนำนางไปถวายแก่พระอิศวร พระอิศวรรับนาง และให้นางไปเป็นนางพระกำนัลของพระอุมาเทวี พระมเหสีของตน ภายหลังได้ประทานให้แก่ทศกัณฐ์ที่สามารถชะลอเขาไกรลาสให้ตั้งตรงได้ เหตุการณ์สำคัญ : ชีวิตของนางมณโฑนั้นอยู่ในสภาวะที่เลือกอะไรไม่ได้สักอย่าง จะมีผัวก็	คน แต่เธอก็ยังคงรอและซื่อสัตย์ในรักเดียว เป็นเพลงที่แสดงถึงความน่าสงสารและความโศกเศร้าเสียใจของนางมณโฑ มีการแสดงถึงความเป็นผู้หญิงสมัยเก่าที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและความเชื่อเรื่องผัวเดียวเมียเดียว ต้องอยู่ผูกติดอยู่กับสามี รอคอย ไม่สามารถก้าวต่อไปได้

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
เลือกไม่ได้ มีผัว 4 ตายไป 2 และผัวทั้งหมดนั้นก็ต้องเป็นเมียเขาอย่างจำยอม รวากับลูกข่มขืนก็ไม่ปาน มีลูก ลูกก็ต้องตายเพราะความหน้ามืดของพ่อ หรือไม่ว่าลูกก็เป็นภัยกับตัวพ่อจนถึงแก่ชีวิต ตอนจบยังต้องตกเป็นของน้องผัวอย่างพิเภก และเรื่องราวของนางมณฑิมาก็ไม่ปรากฏอีกเลย ในจุดนี้จึงเป็นความโหดร้ายของตัวเรื่องรามเกียรติ์ที่มีต่อนางมณฑิมา คือทำให้นางมณฑิมาไม่เคยมีปากมีเสียงใดๆ และยังทำให้นางมณฑิมาหายไปอย่างไม่มีปี่ไม่มีขลุ่ยอีกด้วย	
นางสุพรรณมัจฉา นางจาริต ลักษณะเด่น : เป็นที่กล่าวขานถึงรูปโฉมที่งดงาม มีผิวกายผ่องพรรณเป็นสีทอง/เป็นธิดาของทศกัณฐ์กับนางปลา มีท่อนบนเป็นยักษ์เหมือนบิดาและท่อนล่างเป็นปลาเหมือนมารดา/เป็นภรรยาคนหนึ่งของหนุมานทหารเอกของพระราม เนื้อเรื่องย่อ : ครั้นเมื่อพระราม ได้มอบหมายให้หนุมานและนิลพัทพาพลวานรไปถวามหาสมุทรเพื่อทำถนนไปสู่กรุงลงกา เมื่อทศกัณฐ์ล่วงรู้เข้าจึงสั่งให้สุพรรณมัจฉาและบริวารคือฝูงปลาคาบก้อนหินของฝ่ายพระรามไปทิ้งเสีย ทำให้การถมนั้นไม่เป็นผลสำเร็จหนุมานจึงเกิดความสงสัย จึงดำลงไปใต้น้ำพบนางสุพรรณมัจฉาและฝูงปลากำลังคาบก้อนหินไปทิ้ง หนุมานโกรธแค้นมากจึงชักตรีออกไปหานางสุพรรณมัจฉา แต่เมื่อได้เห็นใบหน้านางก็โล่งๆ หนุมานก็เกิดนิกรักนางขึ้นมา จึงได้ถาม	7.เพลงสุพรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา) แทนตัว ผู้ร้องเป็นสุพรรณมัจฉา โศกเศร้า เสียใจ รู้สึกไร้ค่า ที่รอคอยหนุมาน แต่หนุมานไม่กลับมาเปรียบดังผู้หญิงสมัยเก่า ที่ไม่มีทางเลือกมากมาย ทำให้ต้องรอคอยคนรัก ในส่วนของความหมายคล้ายคลึงกับเพลงคนข้างเธอ ซึ่งตีความหมายได้ในทั้งมุมมองที่สะท้อนถึงความน่าเห็นใจของผู้หญิงที่เชื่อมั่นในความรักและซื่อสัตย์ต่อคนรัก แต่ในทางกลับกันก็พบว่า การสื่อสารออกมาในลักษณะนี้อาจก่อให้เกิดการผลิตซ้ำความเชื่อค่านิยมแบบเก่า ที่ทำให้ผู้หญิงต้องกลายเป็นฝ่ายรอคอยความรักและความเห็นใจของผู้ชายเพียงอย่างเดียว ทำให้เกิดภาพสะท้อนความเป็นรองทางเพศ

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
นางว่าเป็นลูกเต้าเหล่าใคร ทำไม่ถึงมาขัดขวาง การถมถนนแบบนี้ นางสุพรรณมัจฉาก็ตอบไป ตามความจริงว่าเป็นลูกสาวของทศกัณฐ์ และ ถูกบิดาสั่งมา นางเป็นลูกก็ต้องทำตามคำสั่ง เมื่อรู้ดังนั้นแล้ว หนุมานก็พูดจาเกี้ยวพา ราสีนาง จนนางสุพรรณมัจฉายอมเป็นเมียของ หนุมาน หนุมานจึงขอให้นางสั่งให้บริวารคาบ หินมาคืนที่เดิม และสัญญาว่าถ้าสงครามเสร็จ สิ้นเมื่อใดก็จะกลับมาหานาง นางสุพรรณมัจฉาเห็นแก่สามีจึงสั่งให้ บริวารของตนคาบหินมาคืนที่เดิม หลังจากที่หนุมานจากไปแล้ว นางสุพรรณมัจฉาก็ตั้งครุฑ นางไม่กล้าบอก เรื่องนี้ให้ทศกัณฐ์ผู้เป็นพระบิดารู้ เพราะถ้า หากบิดารู้ว่านางทำไม่สำเร็จทั้งยังตกเป็นเมีย ของศัตรูเช่นนี้ จะต้องสั่งประหารนางกับลูกใน ท้องแน่ นางจึงหนีไปจนถึงเกาะแห่งหนึ่ง และ คลอดลูกที่นั่น	
ขุนช้าง ขุนแผน	
นางพิมพิลาไลย/นางวันทอง นางที่อยู่นอกจาริต ลักษณะเด่น : รูปลักษณ์ภายนอกสวยงามแต่ เจ้ากรรมโวหารใช้ถ้อยคำประชดประชันเสียดสี ปากกล้า/เป็นคนซื่อ ไม่ค่อยฉลาดเท่าใดนัก ทำ อะไรก็ทำตามประสาหญิงชาวบ้าน /หญิงสอง ใจ เนื้อเรื่องย่อ : นางวันทองเป็นธิดาคนเดียวของ พันศรโยธา และนางศรีประจัน ครอบครัวของ นางวันทองเป็นตระกูลพ่อค้าที่มีฐานะดี	8.เพลงอาญาสองใจ (วันทอง) แทนตัวผู้ร้อง เป็นวันทอง กล่าวถึงการถูกประณามที่ตนต้อง เผชิญ ว่าเป็นหญิงสองใจ อธิบายเรื่องราวของวัน ทองในวรรณคดีจากมุมมองความเป็นผู้หญิงโดย ผู้หญิง กล่าวถึงการที่ต้องเลือก ซึ่งหากตกอยู่ใน สถานการณ์เดียวกับวันทอง นั้นยากที่จะเลือก ใครคนใดคนหนึ่ง ทั้งขุนช้างและขุนแผนต่างก็มี ข้อดีและข้อเสีย ไม่ว่าจะเป็นขุนแผนที่หลายใจ หรือขุนช้างที่ออกอุบายล่อลวง อีกทั้งเพลงยัง กล่าวถึงคุณค่าและหัวใจของลูกผู้หญิงที่ถูก

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
พอสสมควร นางจึงได้รับการเลี้ยงดูเป็นอย่างดี นางวันทองมีรูปร่างหน้าตาสวยงาม อรชน อ่อนแอ้น กิริยามารยาทเข้มข้อย ซึ่งความสวยของนางนั้นปรากฏให้เห็นชัดตั้งแต่ยังเป็นเด็ก และยังมีผมสวย ดังที่กวีพรรณนาไว้ว่า “ทรวดทรงส่งศรีไม่มีแบน อรชน อ่อนแอ้นประหนึ่งเหลา ผมสลวยสวยขำงามเงา ให้ชื่อเจ้าว่าพิมพิลาไลย” เมื่อนางเติบโตขึ้นก็ยิ่งมีความสวยงามยิ่งขึ้น เป็นเหตุให้ขุนแผนและขุนช้างมีจิตใจผูกพันรักใคร่ ส่งผลให้เกิดเรื่องราววุ่นวายตามมามากมาย นางวันทอง เดิมชื่อนางพิมพิลาไลย เป็นนางเอกในเรื่องขุนช้าง-ขุนแผน (เปลี่ยนชื่อใหม่เพื่อแก้เคล็ดให้หายป่วย ตอนขุนแผนไปรบ) นางถูกยี้ไปแย่งมาระหว่างขุนแผน และขุนช้าง จนในที่สุดพระพันวษาต้องให้นางเลือกว่าจะอยู่กับใครระหว่างขุนแผนหรือขุนช้าง แต่นางวันทองก็ไม่สามารถตัดสินใจได้ เพราะแม้ขุนแผนจะเจ้าชู้จนมีเรื่องราวทะเลาะเบาะแว้ง หึงหวงกันอยู่เสมอ แต่ก็เป็นที่รักแรกและยังมีลูกด้วยกันคือพลายงามอีกด้วย นางวันทอง มีลักษณะสาวชาวบ้านจึงเป็นคนซื่อ ไม่ค่อยฉลาดเท่าใดนัก ทำอะไรก็ทำตามประสาหญิงชาวบ้าน เมื่อโตเป็นสาวก็เริ่มคิดเรื่องคู่ครอง อันเป็นเรื่องธรรมดาตามธรรมชาติ แต่สังคมไทยมีความจำกัดให้ผู้หญิงอยู่ในกรอบของประเพณี จึงทำให้ดูเหมือนว่านางวันทองไม่รักนวลสงวนตัว อย่างไรก็ตามนางวันทองก็ยังมีภาพลักษณ์ด้านดีที่เห็นได้ชัด	มองข้ามโดนยี้แย่งเหมือนไม่ใช่คนและสูญเสียความเป็นตัวตน และเมื่อไม่สามารถเลือกใครได้ ตัววันทองจึงขอเลือกที่จะตายเพื่อจบรักสามเส้าด้วยตนเอง 9.เพลง Foe (ไม่ใช่พระเอก) แทนตัวผู้ร้องเป็นขุนแผนที่โดนนางวันทองนอกใจไปหาขุนช้าง กล่าวว่าเป็นเพียงแค่มนุษย์ และไม่ใช่พระเอกจึงไม่สามารถทนไหว อยากให้ผู้หญิงที่กล่าวว่าเป็นนางวันทองเลิกอยู่กับขุนช้าง บรรยายว่าสาเหตุที่วันทองเลือกขุนช้างเพราะมีฐานะดีร่ำรวยกว่าตน ซึ่งถึงแม้ขุนช้างจะมีเมียหลายคน แต่วันทองก็ยังหลงรัก เพราะอยากจะมีเงินใช้จ่ายอย่างสบายและสามารถยกระดับฐานะของวันทองได้ ทำให้ขุนแผนเจ็บหัวใจเป็นอย่างมาก เพลงดังกล่าวยังมีเนื้อหาที่ขุนช้างกล่าวถึงตัวละครขุนแผนในแง่การประชดประชันดีเทียบวันทองว่าหลายใจ เนื่องจากขุนแผนมีหน้าตาหล่อกว่าตน จากเนื้อเพลงจึงแสดงให้เห็นว่าวันทองมีใจให้แก่ทั้งขุนช้างและขุนแผน โดยมีใจให้ขุนช้างเพราะเงินและมีใจให้ขุนแผนเพราะหน้าตาดี 10.เพลงวันทอง – นานา ไม่ได้กล่าวว่าแทนตนเองเป็นตัวละครใด แต่เปรียบผู้หญิงเป็นนางวันทองที่โดนนางวันทองมาสิงใจ ทำให้หลายใจ เพราะความสวยหรือรูปลักษณะภายนอก ทำให้ผู้หญิงมีอำนาจเลือกผู้ชายได้มากมายและไม่รักใคร่จริง ซึ่งผู้ที่ไม่ได้

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
คือ ความละเอียดอ่อน ไม่ว่าจะเป็นในเรื่องการรับรู้ถึงความรู้สึกของผู้อื่นที่ปฏิบัติต่อนาง ดังจะเห็นได้จากถึงแม้นางจะไม่ได้รักขุนช้างแต่ด้วยความดีของขุนช้างและความผูกพันที่อยู่กันมา 15 ปี ทำให้นางเป็นห่วงเป็นใยความทุกข์สุขและความรู้สึกของขุนช้างไม่น้อย หรือ อารมณ์ที่ละเอียดอ่อนในการเป็นแม่ศรีเรือนที่ดี เช่น ความประณีตในการปักม่าน นอกจากนี้นางวันทองยังเป็นคนกล้าที่จะยอมรับชะตากรรมของตัวเอง มีน้ำใจเมตตา และให้อภัยโดยไม่เคียดแค้น เหตุการณ์สำคัญ : ที่เป็นสาวรูปงาม แต่ตกเป็นเหยื่อของเพื่อนรักหักเหลี่ยมโหดระหว่างขุนแผนกับขุนช้าง แย่งกันไปแย่งกันมา จนนางตกเป็นเมียของทั้งคู่ แต่เมื่อต้องตัดสินใจเลือกสักคน นางเองก็ไม่ว่าจะไปอยู่กับใคร ขุนแผนก็รัก ขุนช้างก็เป็นห่วงเป็นใย จนถูกศาล (ผู้ชาย) สั่งประหารชีวิต	ถูกเลือกหรือถูกทิ้งนั้นเสียใจเป็นอย่างมาก เพลงมีการเสียดสีและต้องการให้ผู้หญิงโดนกระทำ (นอกใจ) เช่นเดียวกันกับที่ตัวเองพบเจอ อันตีความที่ผู้ประพันธ์สื่อได้ว่า ไม่ใช่แค่ผู้หญิงที่สามารถเลือกผู้ชายได้ แต่ผู้ชายก็สามารถเลือกผู้หญิงได้เช่นเดียวกัน ซึ่งแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของทั้งสองเพศ 11.เพลงข้าคือเรา เป็นเพลงที่ร้องโต้ตอบกันสองคน แทนตัวผู้ร้องเป็นขุนช้าง ส่วนอีกคนหนึ่งเป็นขุนแผน กล่าวถึงนางวันทองที่หลายใจ ไม่รักใคร่จริง หลอกหลวงทำให้ทั้งสองคนเจ็บช้ำ เพลงกล่าวถึงความผิดของนางวันทองเพียงอย่างเดียว มิได้กล่าวถึงสิ่งที่ขุนช้างและขุนแผนกระทำผิดต่อนางวันทอง เนื้อหาของเพลงยังเป็นการบังคับให้นางวันทองซึ่งเป็นภาพแทนของความเป็นหญิงเลือกใครสักคน 12.เพลง Fin (วันทอง) ไม่ได้กล่าวว่าแทนตนเองเป็นตัวละครใดพรรณนาถึงความสวยงามงามรูปลักษณ์ภายนอกของผู้หญิงเฉกเช่นนางวันทอง สร้างค่านิยมว่าผู้หญิงที่ถูกยอมรับทางสังคมเป็นอย่างไรแบบยุคสมัยใหม่ เช่นมีหน้าตาที่สวยงามได้รับความนิยมผ่านช่องทางออนไลน์ คือ Facebook, Instagram มีบทความความงามของผู้หญิงเปรียบเปรยกับนางงามและนางสาวไทย มีความชัดเจนในการกล่าวถึงผู้หญิงแบบสมัย

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
	นิยม ทำให้ความหลากหลาย รวมไปถึงคุณค่า ความงามที่แตกต่างของผู้หญิงถูกลดทอน กลายเป็นรูปแบบเดียว 13.เพลงFail (ชั้นหมากล้อม) แทนตัวผู้ร้องเป็นขุนช้าง แตกต่างจากเนื้อหาใน วรรณคดี เป็นการรื้อสร้างความหมายใหม่ เนื้อหาของเพลงกล่าวถึงในแง่มุมมองของขุนช้างว่า แม้มีเงินทองมากมายอยากมาสู่ขอนางวันทอง แต่ก็ไม่ประสบผลสำเร็จเพราะวันทองรักขุนแผน ชั้นหมากจึงล่ม แสดงถึงแง่มุมความรักที่ผิดหวัง
กาภาติชาดก	
นางกากี นางที่อยู่นอกจารีต ลักษณะเด่น : มีรูปร่างงดงามราวกับเทพธิดา แล้ว ยังมีกลิ่นกายหอมชวนหลงใหล เมื่อชายใดแตะต้องหรือ สัมผัสนาง กลิ่นกายนางก็จะหอมติดชายคนนั้นไปถึงเจ็ดวัน เนื้อเรื่องย่อ : เดิมทีนางกากีเป็นพระมเหสีของ ท้าวบรมพรหมทัต ซึ่งโปรดการเล่นสกามาก และมีพระยาครุฑเวนไตยซึ่งแปลงร่างเป็น มานพรูปงามมาเล่นสกาอยู่ด้วยเนื่อง ๆ จนวันหนึ่งท้าวบรมพรหมทัตเล่นสกาเพลิน มิได้ไปหานางกากี นางจึงมาแอบดูและสบตาเข้ากับพระยาครุฑแปลง จากนั้นทั้งสองต่างเกิดอาการหวั่นไหว จนพระยาครุฑได้ตัดสินใจลักพาตัวนางไปอยู่ที่วิมานฉิมพลี ทำให้ท้าวบรมพรหมทัตกลัดกลุ้มพระทัยมาก ดังนั้น คนธรรพนาฏกุเวร (คนธรรพคือเทวดาชั้นผู้น้อยที่มี	14.เพลงกากี หลงยุค เป็นเพลงที่ต่อสู้กับจารีตค่านิยมในสังคมชายเป็นใหญ่ แสดงถึงความเป็นผู้หญิง ด้วยเสียงของผู้หญิง เนื้อหาของเพลงมีการกล่าวถึงภาพลักษณ์ภายนอกของผู้หญิงที่บางครั้งมีความสวยงามเหมือนเป็นดาบสองคม ทั้งสร้างอำนาจและอันตรายให้กับตัวเอง เนื้อหาของเพลง แทนตัวเป็นนางกากีแสดงถึงความเป็นหญิงที่ตนเองต้องเผชิญจากการถูกตีเตียนและประณามจากสังคมในเรื่องราว สถานการณ์ที่ผู้หญิงต้องเผชิญจากรูปลักษณ์ภายนอกที่สวยงาม ทำให้มีแรงดึงดูดทางเพศเป็นที่หมายปองของผู้ชาย ซึ่งตัวของนางกากีอาจจะไม่ได้อยากจะตกอยู่ในสถานการณ์ดังกล่าว เพลงนี้แสดงให้เห็นอีกแง่มุมหนึ่งของผู้หญิงที่มีความรักตัวกลัวตาย และไม่มีทางเลือกในชีวิตมากนัก

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
ความชำนาญด้านดนตรี) ซึ่งเป็นพี่เลี้ยงของท่านท้าวท้าวบรมพรหมทัตจึงอาสาพานางกลับมา โดยการแปลงตัวเป็นไรแตรอยู่ในนครุฑเพื่อตามไปที่วิมานของครุฑ จากนั้นเมื่อพระยาครุฑบินออกไปหาอาหาร คนธรรพ์นาฏกุเวรก็ปรากฏกายออกมา แต่แทนที่จะพานางากก็กลับเมือง กลับเกี่ยวพาราสีและเล่าโลมนางจนได้เสียกัน ต่อมาคนธรรพ์นาฏกุเวรกลับมารายงานท้าวบรมพรหมทัตว่า นางกาก็จะอยู่กับครุฑและตนได้เสียกับนางแล้วเพื่อให้ท้าวบรมพรหมทัตรังเกียจนาง ซึ่งท้าวบรมพรหมทัตก็โกรธแต่ทำอะไรไม่ได้ เมื่อพระยาครุฑแปลงกายมาเล่นสกาก็ถูกคนธรรพ์นาฏกุเวรเฆาะยับยั้ง เมื่อพญาครุฑทราบเรื่องทั้งหมดก็โกรธนางมาก ถึงขั้นนำนางมาปล่อยไว้ในเมือง ส่วนท้าวบรมพรหมทัตเอง เมื่อเห็นนางก็ต่อว่าถากถางก่อนนำนางไปปล่อยแพกลางทะเล ระหว่างนั้นนางกาก็ได้รับความช่วยเหลือจากนายสำเภา ก่อนตกเป็นภรรยาของชายผู้นี้ แต่เคราะห์กรรมนางก็ยังไม่หมด เมื่อถูกโจรลักพาตัวไปเพราะหลงใหลรูปโฉม แต่ปรากฏว่า ในหมู่โจรก็เกิดการแย่งชิงนางเกิดขึ้น เมื่อนางหนีไปได้ก็ไต่ไปเป็นมเหสีของท้าวทศวงศ์ กษัตริย์อีกเมืองหนึ่ง เมื่อคนธรรพ์นาฏกุเวรได้ครองเมืองแทนท้าวบรมพรหมทัตที่สวรรคตลง ก็ได้ตามไปชิงนางกลับคืนมาโดยการฆ่าท้าวทศวงศ์ เรื่องจึงจบลง ซึ่งนับดูแล้วพบว่า นางกาก็มีสามีถึง 5 คน และต้องตก	

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
ระกำลำบาก รวมถึงถูกสังคมประณาม เนื่องจากมีเสน่ห์มากเกินไป	
พระอภัยมณี	
นางผีเสื้อสมุทร นางที่อยู่นอกจารีต ลักษณะเด่น : ยักษ์า รูปลักษณ์ไม่สวยงามตาม ค่านิยมของสังคม นมสองข้างอย่างกระโปรงดู โตงเตง อาศัยอยู่ในถ้ำซึ่งอยู่กลางทะเล สามารถแปลงร่างเป็นหญิงสาวสวยได้ / เป็น มารดาของสินสมุทร/เป็นภรรยา/ซีหึง/อาฆาต แค้น เนื้อเรื่องย่อ : พระอภัยมณีและศรี สุวรรณเป็นโอรสของท้าวสุทัศน์และปทุมเกสร กษัตริย์ผู้ครองเมืองรัตนา เจ้าชายทั้งสองได้ ออกเดินทางจากบ้านเมืองเพื่อเรียนไสยศาสตร์ และเสาะหาของวิเศษจากทิศาปาโมกข์ตาม คำสั่งของบิดา แต่พระอภัยมณีกลับเลือกเรียน วิชาดนตรีคือการเป่าปี่ได้เป็นเอก มีอานุภาพ โน้มน้าวจิตในคนหรือประหารผู้ฟังได้ตามใจ ปรารถนา ส่วนศรีสุวรรณเรียนวิชากระบี่ กระบองจนเป็นเลิศ เมื่อกลับมาถึงบ้านเมือง ท้าวสุทัศน์โกรธมากที่โอรสไม่ปฏิบัติตามคำสั่ง และโดยที่ไม่ได้พิจารณาคุณค่าของสิ่งที่โอรส เรียนมาพระองค์ได้ตรัสในทำนองว่าน่าจะไล่ ออกจากเมือง พระอภัยมณีและศรีสุวรรณ น้อยใจจึงชวนกันออกจากเมืองไป ทั้งสองพระองค์เดินทางดั้นด้นมา จนถึงริมฝั่งทะเล ได้พบพราหมณ์หนุ่มน้อยสาม	15.เพลงผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) เป็น เพลงที่ขับร้องและประพันธ์โดยศิลปินหญิง แสดงตัวตนความเป็นผู้หญิงในลักษณะของความ เป็นผู้หญิงสมัยเก่า ที่จำเป็นต้องรอคอยและ พึ่งพาสามี ไม่ว่าสามีจะทำไม่ดี ทำร้ายจิตใจ ตนเองเท่าใดก็ยอมและพร้อมจะให้อภัยเสมอ นำเสนอมุมมองของผู้หญิงที่ผิดหวัง เสียใจจาก คนรัก โดยมีการแสดงถึงภาพลักษณ์ภายนอก ของผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นไปตามค่านิยมของสังคม คือเป็นยักษ์ไม่ใช่มนุษย์ ไม่สวยงามและน่ากลัว

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
คน มีโมรา ผู้ชำนาญในการผูกหญ้าเป็นสำเภา ยนต์ท้องทะเล วิเชียร ผู้สามารถยิงธนูได้คราวละ 7 ลูก และसानน ผู้สามารถเรียกลมฝนได้ตามใจปรารถนา เมื่อพราหมณ์ทราบปัญหาของกษัตริย์ทั้งสองแล้ว เกิดสงสัยในวิชาเป่าปี่ของของพระอภัยมณีว่ามีคุณค่าอย่างไร พระอภัยมณีเป่าปี่ให้ฟัง พราหมณ์ทั้งสามรวมทั้งศรีสุวรรณได้ฟังก็เคลิ้มหลับไหลไป ระหว่างนั้นนางผีเสื้อสมุทร ซึ่งอาศัยอยู่ในถ้ำใต้ทะเลได้ผ่านมาเห็นพระอภัยมณีนั่งเป่าปี่อยู่ ก็นิกรักจึงอุ้มพาไปไว้ในถ้ำ แปลงตนเป็นหญิงสาวคอยปรนนิบัติ พระอภัยมณีดูดวงตาก็รู้ว่ามิใช่มนุษย์แต่ก็จำทนต้องอยู่กินกับนางผีเสื้อสมุทร จนมีลูกชื่อว่าสินสมุทร ฝ่ายศรีสุวรรณและพราหมณ์ทั้งสามคน เมื่อตื่นขึ้นมาไม่เห็นพระอภัยมณีก็ออกติดตามจนพลัดหลงไปยังเมืองรมจักร ศรีสุวรรณปลอมตัวเป็นพราหมณ์เข้าเมือง จนได้พบนางเกษรธิดาของท้าวทศวงศ์เจ้าเมือง เกิดความรักต่อกัน ขณะนั้นเมืองรมจักรกำลังประสบปัญหา คือ ท้าวอุเทนกษัตริย์เมืองขวามาสู่ขอนางเกษร ท้าวทศวงศ์ไม่ยอมยกให้ เพราะเห็นว่าเป็นกษัตริย์ต่างชาติ ต่างศาสนา ท้าวอุเทนยกกองทัพมาตีเมืองรมจักร ศรีสุวรรณและพราหมณ์ทั้งสามอาสาสู้ศึกจนได้ชัยชนะ ศรีสุวรรณได้อภิเษกกับนาง เกษร ได้ครองเมืองรมจักรและต่อมามีธิดานามว่า อรุณรัศมี	

เนื้อเรื่องในวรรณคดีดั้งเดิม	เนื้อหาเพลงที่หยิบยืม
ด้านพระอภัยมณี ได้โอกาสหนีนางผีเสื้อสมุทร โดยอาศัยลูกคือสินสมุทร ทั้งนี้เพราะสินสมุทรเมื่ออายุได้ 8 ปี เป็นคนมีพลังกำลัง มีอำนาจ มีความสามารถเหมือนแม่ ได้เปิดหินปากถ้ำออกไปเที่ยวเล่น พบเงือกก็จับมาให้พระอภัยมณีดู พระอภัยมณีจึงวางแผนหนีร่วมกับนางเงือกซึ่งอาสาจะช่วยเหลือ หลังจากออกอุบายให้นางผีเสื้อสมุทรไปจำศีลสะเดาะเคราะห์แล้ว พระอภัยมณีและสินสมุทรก็หนีนางผีเสื้อสมุทรมุ่งตรงไปยังเกาะแก้วพิสดารซึ่งมีพระโยคีผู้วิเศษพำนักอยู่ โดยพระอภัยมณีอาศัยผลัดขี่หลังเงือกพ่อแม่ และลูกสาว ว่ายน้ำได้กันได้ห้าคืน นางผีเสื้อสมุทรก็มาถึงถ้ำรู้เรื่องก็ตามมาทัน จับเงือกพ่อแม่ เงือกแม่กินเสีย พระอภัยมณีขี่หลังเงือกลูกสาวต่อไป โดยมีสินสมุทรต่อสู้กับผีเสื้อสมุทรถ่วงเวลาไว้ ในที่สุดพระอภัยมณี นางเงือก และสินสมุทรสามารถขึ้นเกาะแก้วพิสดารได้ นางผีเสื้อสมุทรไม่สามารถติดตามต่อไปได้ เพราะอำนาจมนต์ของพระโยคีแห่งเกาะแก้วพิสดาร และขณะที่พักอาศัยอยู่กับพระโยคี พระอภัยมณีก็ได้นางเงือกเป็นเมีย	

4.1.1. ภาพรวมเนื้อหาของเพลง

จากตารางข้างต้น สรุปได้ว่า เนื้อหาเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีการนำเสนอการสร้างภาพแทนความเป็นหญิงอย่างแตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นเนื้อหาเพลงที่เป็นการนำตัวละครมาอ้างอิงแต่ยังคงเนื้อหาหลักในวรรณคดีเอาไว้แบบเดิมหรือเนื้อเพลงที่มีการร้อยสร้างความหมายของวรรณคดีหลักโดยปรับเปลี่ยนหรือแต่งเติมเนื้อหาขึ้นมาใหม่ ซึ่งเนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่เป็น

เรื่องราวที่เกี่ยวกับความรัก ทั้งความรักที่ผิดหวัง,เข้าใจจากคนรัก,เสียใจจากการกระทำของตนเอง,รอคอยคนรักกลับมา และอีกส่วนหนึ่งเป็นเพลงที่แสดงถึงตัวตนและจุดยืนของผู้หญิงที่ถูกประณามว่าเป็นหญิงชั่ว ดั้งเดิมแบบหญิงร้ายในโลกวรรณคดีนาง “กาก็” และนาง “วันทอง” ที่ถูกสถาปนาใช้เป็นคำตำหนิผู้หญิงหลายใจ และเนื้อเพลงที่สร้างภาพแทนตัวร้ายให้กลายเป็นคนดี ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

1. เพลงที่คงความหมายเดิมของวรรณคดีหลัก เพลง I'M SORRY (สีดา) และเพลงเพลงพระราม (ขอโทษที่หุบเขา) ทั้งสองเพลงนี้มีเนื้อหาที่คล้ายคลึงกัน คือแทนตัวผู้ร้องเป็นพระรามพรรณนาถึงเรื่องราวจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ในตอนที่พระรามให้นางสีดาลุยไฟเพื่อแสดงความบริสุทธิ์ เนื้อหาเพลงไม่ได้มีการรื้อสร้างความหมายใดๆขึ้นใหม่ แต่เป็นการใส่เรื่องของอารมณ์ความรู้สึก ความเสียใจของพระรามลงในเพลง ซึ่งก็ไม่ได้หมายความว่าเพลงดังกล่าวเป็นอารมณ์ความรู้สึกของพระรามตามวรรณคดีหลัก แต่เป็นการที่ผู้ประพันธ์ใส่ความรู้สึกเข้าไปในเพลง

2. เพลงรื้อสร้างความหมายของวรรณคดีหลัก : นางในวรรณคดีในจาริตเป็นนอกจาริต เพลงที่รื้อสร้างความหมายของนางในวรรณคดีที่ตั้งเดิมเป็นนางจาริต ที่เป็นตัวอย่างของผู้หญิงที่ดี สูงส่ง จงรักภักดีต่อสามี ไม่ประพฤติผิดทางเพศ ให้กลายเป็นนางนอกจาริต คือมีลักษณะของหญิงหลายใจ นอกใจ ไม่ซื่อสัตย์ในความรัก จากการศึกษาพบว่านางสีดาในเรื่องรามเกียรติ์ ถูกสร้างภาพลักษณ์ทางเพศขึ้นมาใหม่ ในเพลงพระรามอกหัก เพลงแทนตัวผู้ร้องเป็นพระรามแตกต่างจากเนื้อหาในวรรณคดี โดยเพลงมีเนื้อหาวานางสีดานอกใจพระรามไปมีใจให้ทศกัณฐ์เพราะพระรามดีเกินไป

3. เพลงรื้อสร้างความหมายของวรรณคดีหลัก : เนื้อหาที่ไม่ได้ปรากฏในวรรณคดีหลัก เนื้อเพลงที่ไม่ได้ปรากฏในวรรณคดีหลัก ถือว่าเป็นการสร้างความหมายใหม่ให้ตัวละคร จากจินตนาการของผู้ประพันธ์ ที่หยิบยืมตัวละครในวรรณคดีมาอ้างอิงเท่านั้น คือ เพลงตัวร้ายที่รักเธอ แทนตัวผู้ร้องเป็นทศกัณฐ์ พรรณนาถึงความรักที่ผิดหวัง ตัดพ้อความเป็นยักษ์ กล่าวอ้างเรื่องความดีที่ทำไปมากมายเพื่อให้สีดา ในทางกลับกันเรื่องราวในวรรณคดีหลัก ไม่พบเนื้อหาวาทศกัณฐ์ทำความดีอะไรเพื่อให้นางสีดารัก จึงเป็นการสร้างความหมายใหม่ให้แก่ตัวละครทศกัณฐ์ที่ถูกหยิบยืมมา และเพลงพระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ) แทนตัวผู้ร้องเป็นพระลักษมณ์ แตกต่างจากเนื้อหารวรรณคดีหลัก กล่าวถึงความรักดีต่อพี่ชาย เสียสละ คอยอยู่เคียงข้างพี่ชาย ทั้งที่พระลักษมณ์นั้นแอบรักนางสีดาในวรรณคดีไม่มีเนื้อหาดังกล่าวปรากฏอยู่ เพลงดังกล่าวนำตัวละครที่เป็นที่รู้จักของคนส่วนใหญ่มาใช้ อ้างอิงเพื่อเพิ่มความน่าสนใจให้แก่เพลง

4. เพลงที่แสดงถึงความเป็นผู้หญิงสมัยเก่าเพลงเพลงผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) และเพลงสุวรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา) ทั้งสองเพลงมีจุดยืนทางเนื้อหาใกล้เคียงกัน แสดงให้เห็นถึงความไม่สมหวังในความรัก โศกเศร้า เสียใจ รู้สึกไร้ค่า รอคอยคนรักกลับมา เปรียบดังผู้หญิงสมัยเก่า

ที่ไม่มีทางเลือกมากมายเท่าปัจจุบัน ทำให้ต้องรอคอยคนรัก ซึ่งพบว่ามีความน่าเห็นใจของผู้หญิง หากอ้างอิงกับผู้หญิงสมัยเก่า แต่ในอีกแง่มุมหนึ่ง แนวความคิดเช่นนี้อาจเป็นการผลิตซ้ำค่านิยมแบบเก่าที่ผู้หญิงต้องรอคอยความรักจากผู้ชายและรักเดียวใจเดียว แม้ผู้ชายจะทำร้าย หรือหลยใจ อาจทำให้ผู้หญิงถูกผูกติดอยู่กับค่านิยมแบบเดิมที่ไม่ควรจะเป็น

5. เพลงที่แสดงจุดยืนของผู้หญิง จากเรื่องราวของเรื่องขุนช้างขุนแผนและกาภาติชาดก ในขณะที่ขุนช้างเป็นภาพแทนของผู้ชายที่ร่ำรวยเงินทอง และขุนแผนเป็นภาพแทนของผู้ชายที่มากไปด้วยเสน่ห์แม้จะมีเมียหลายคน แต่นางวันทองกลับเป็นสัญลักษณ์ของหญิงชั่วสองใจ รวมไปถึงนางกาก็ที่ต้องเผชิญการติเตียนว่ากล่าวว่าเป็นหญิงชั่วมากชั่วหลายชั่ว จากรูปลักษณ์ภายนอกที่สวยงาม ทำให้มีแรงดึงดูดทางเพศจากชาย นางกาก็เป็นสัญลักษณ์ของความเย้ายวนตัณหาราคะอาญาสองใจ (วันทอง) และเพลงกาก็หลงยุค มีจุดยืนที่ใกล้เคียงกัน ทั้งสองนางถูกประณามโดยการสถาปนาชื่อเป็นคำด่าและเป็นหญิงร้ายในวรรณคดีไทยทั้งสองนางมีความสวยที่เป็นอันตราย (Femme fatale) ที่ไม่ได้สยบยอมให้อยู่ภายใต้กรอบหญิงดีตามสังคมกำหนด ทั้งสองเพลงเป็นสื่อแทนเพลงของผู้หญิงที่ต่อสู้กับจารีตค่านิยมในสังคมชายเป็นใหญ่ ให้หันมาฟังเสียงและเหตุผลที่ผู้หญิงต้องเผชิญก่อนที่จะตัดสินใจกระทำการต่างๆที่โดนตัดสินทางสังคม

4.2 การประกอบสร้างความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

1. ความเป็นหญิง (Femininity) คือ คุณสมบัติ พฤติกรรมและบทบาทที่เกี่ยวข้องกับเด็กผู้หญิงและผู้หญิง ความเป็นหญิงส่วนหนึ่งสังคมเป็นผู้กำหนด และอีกส่วนจากลักษณะทางชีววิทยา ที่แบ่งแยกความเป็นชายและความเป็นหญิงออกจากกัน และมีการกำหนดบทบาทสิทธิหน้าที่แตกต่างกัน เพศหญิงและเพศชายจะได้รับความคาดหวังแตกต่างกัน (ดลยา จิตตะยโสธร, 2551) จากค่านิยม ขนบธรรมเนียมจารีต ประเพณี และสิ่งที่สำคัญคือบรรทัดฐานทางสังคม ได้กำหนดเอาไว้ว่าสิ่งไหนพึงกระทำหรือไม่พึงกระทำ บรรทัดฐานทางสังคมจะแบ่งแยกว่าผู้หญิงดีเป็นอย่างไร และผู้หญิงไม่ดีเป็นอย่างไร หากไม่ปฏิบัติตามบรรทัดฐานก็อาจจะได้รับการลงโทษจากสังคม เช่น ถูกสังคมประณาม ถูกติเตียนหรือตีตราว่าเป็นคนไม่ดี สิ่งเหล่านี้ในบางสังคมขึ้นอยู่กับความเชื่อที่ถูกปลูกฝังผ่านการขัดเกลาจากสถาบันต่างๆทางสังคม เช่น สถาบันครอบครัวอันเป็นสถาบันแรกที่ขัดเกลาทงสังคมให้แก่นุชย์, สถาบันการศึกษาที่ให้ความรู้ด้านเพศ โดยไม่ว่าความเชื่อเหล่านั้นจะมีข้อจริงเท็จอย่างไร แต่เมื่อคนในสังคมส่วนใหญ่มีความเชื่อตรงกัน ก็ทำให้เกิดความคล้อยตามกันจนกลายเป็นบรรทัดฐานใหม่ของสังคมได้ เช่นการปลูกฝังค่านิยมทางเพศให้กับเพศหญิงและเพศชายว่าควรเป็นไปตามที่สังคมกำหนด ผู้ชายต้องเข้มแข็ง เป็นหัวหน้าครอบครัว เป็นช้างเท้าหน้า ใช้เหตุผล ผู้หญิงต้อง

อ่อนโยน อ่อนแอ เป็นผู้ตาม ใช้อารมณ์ ทำให้สิ่งเหล่านี้ล้วนส่งต่อหรือชักนำทางความคิดให้แก่คนในสังคม เช่นเดียวกับบทเพลง ซึ่งถือว่าเป็นสื่อที่เป็นอีกหนึ่งพื้นที่ทางสัญลักษณ์อันมีการต่อสู้และรื้อสร้างความหมายใหม่ขึ้น ดังที่จะกล่าวถึงในต่อไป

โดยที่ความเป็นหญิงตามที่บริบททางสังคมกำหนดคุณค่าไว้ คือ ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนโยน มีมารยาท มีน้ำใจไมตรี มีความดีงาม ต้องรักษาคุณค่าของตนเองไว้อย่างมีเกียรติ จากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ผู้วิสัยสามารถ จำแนกความเป็นหญิงออกได้ 2 ประการ ประการแรกคือความเป็นหญิงจากมุมมองชาย (Male gaze) อันเป็นการศึกษาตีความความหมายจากการประพันธ์เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีของผู้ประพันธ์ชาย ที่ประกอบไปด้วยประเด็นการสร้างภาพแทนความเป็นหญิงที่ถูกนิยามผ่านเรือนร่าง ไม่ว่าจะเป็น ความงาม หรือ พรหมจารี และความเป็นหญิงที่ถูกนิยามผ่านเพศวิถี (Sexuality) ของผู้หญิง เช่นพฤติกรรมที่เป็นที่ประณามทางสังคม คือการโดนว่ากล่าว “หลายใจ” ประการที่สองคือ ความเป็นหญิงจากมุมมองหญิง ในมุมมองที่ผู้ประพันธ์และศิลปินเป็นผู้หญิง มีการนิยามความเป็นหญิงที่ทั้งเหมือนและแตกต่างจากผู้ประพันธ์ชาย จากมุมมองหญิงพบว่าประเด็นเรื่องราวของความรักเดียวใจเดียว และด้านความงามที่เป็นประเด็นที่ทำให้เกิดเรื่องราวต่างๆตามมา

4.2.1 ความเป็นหญิงจากมุมมองชาย

1. ความเป็นหญิงที่นิยามผ่านร่างกาย

(1) ความงาม รูปลักษณ์ภายนอกที่ได้รับการยอมรับ เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีส่วนใหญ่มีการพรรณนาถึงความสวยความงามของผู้หญิงดังเช่นนางในวรรณคดีที่ได้รับความนิยมและมีอำนาจ ดังชุดเพศตรงข้าม การมีหน้าตาหรือรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามชวนหลงใหล บ่อยครั้งถูกเปรียบเปรยเป็นดอกไม้ต่างๆ โดยนางในวรรณคดีที่ได้รับคำเลื่องลือด้านความงามที่ถูกหยิบยืมมาใช้ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ประกอบด้วย นางสีดา นางวันทอง นางสุพรรณมัจฉา นางกากี นางในวรรณคดีเหล่านี้ล้วนมี หน้าตา รูปร่าง ผิวพรรณ อันเป็นที่ประจักษ์ด้านความงามอย่างนางในอุดมคติ ยกตัวอย่างเช่นความงามของนางสีดาซึ่งเป็นนางจาริต นางสีดาเป็นสตรีที่มีความงามยิ่งกว่านางฟ้าในสวรรค์ ผู้ใดพบเห็นก็ต่างพากันตะลึงในความงดงามของนาง เมื่อพระรามเดินทางมาเมืองมลิลาเพื่อร่วมพิธียกศร ซึ่งท้าวกษัตริย์ให้จัดขึ้นเพื่อหาคู่ให้นางสีดา ครั้นพระรามได้เห็นนางสีดาก็เกิดความรักขึ้นทันที จนลืมองค์ชั่วคราวจนกษัตริย์จัดพิธียกศรคู่บ้านคู่เมืองเพื่อเสี่ยงทายหาคู่ครองให้นางสีดา พระรามยกศรได้ จึงได้อภิเษกสมรสกับนางสีดา โดยจากเนื้อเรื่องวรรณคดีหลัก ความสวยในสมัยก่อนนั้นได้ถูกผลิตซ้ำมาจนถึงปัจจุบัน

ทว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีถูกให้ความหมายเกี่ยวกับความสวยของผู้หญิง เป็นความสวยในแบบที่สังคมยอมรับกับแบบที่เป็นอื่น การสื่อสารเนื้อหาในรูปแบบนี้ผ่านบทเพลง อาจส่งผลต่อความเข้าใจและกระบวนการสร้างตัวตนของผู้หญิงกับภาพลักษณ์ความสวย ที่ถูกลดทอนความหลากหลายและอัตลักษณ์ของบุคคล กลายเป็นความสวยที่ถูกยอมรับโดยสังคมรูปแบบเดียว สิ่งเหล่านี้มีผลต่อความคิด ความเชื่อในการเลือกรับหรือปฏิเสธรูปแบบความสวยของผู้หญิง ซึ่งปัจจุบันเป็นยุคสมัยใหม่ที่ผู้หญิง และ LGBTQ พยายามต่อสู้เพื่อความหลากหลายและต้องการจะสื่อสารว่าความงามที่แท้จริงของบุคคลไม่ได้อยู่ที่ใบหน้า หากแต่สะท้อนมาจากจิตวิญญาณและหัวใจ แต่หลายๆสื่อก็ยังคงผลิตซ้ำภาพแทนเดิมๆอันเป็นการลดทอนคุณค่าทางเพศ โดยเพลงที่สะท้อนให้คุณค่าของผู้หญิง ผูกโยงกับตัวละครที่แสดงที่สัญลักษณ์แห่งความงามและรูปลักษณ์ภายนอกอันถือเป็นการนิยามภาพแทนความเป็นหญิงผ่านมุมมองชาย ประกอบด้วย

เพลง Fin (วันทอง) เพลง Fin เป็นเพลงที่ประพันธ์และขับร้องโดยผู้ชาย ซึ่งเป็นการบรรยายความพึงพอใจของตนเองต่อผู้หญิง โดยคำว่า Fin หรือ “ฟิน” สามารถตีความได้ 2 ความหมาย คือ ความหมายแรก Fin มาจาก Finish แปลว่าเสร็จสิ้น เสร็จสมบูรณ์ จบแบบสมบูรณ์แบบ หรืออาจจะเพี้ยนไปเป็นเสร็จในทางเพศได้ในอีกทางหนึ่ง เช่นมีเพศสัมพันธ์เสร็จแล้ว อารมณ์สุดยอด เลยเอามาใช้เป็นคำว่า ฟิน หรืออาจจะแปลว่าสำเร็จความใคร่ด้วยตัวเอง ความหมายที่สอง Fin มาจาก Finale แปลว่า สุดยอด หมายถึงมีความสุข มันสุดยอดมาก คำว่า ฟิน ถูกใช้แพร่หลายมากในกลุ่มวัยรุ่น รวมถึงในรายการทีวี ละคร และ Social Network รวมไปถึงบทเพลง ซึ่งในเพลงนี้กล่าวถึงผู้หญิงที่มีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามและเป็นที่ยอมรับทางสังคมไม่ว่าจะเป็นหน้าตาและชื่อเสียง จากเนื้อร้อง “เธอทำมิสยูนิเวิร์สต้องหลบซ้าย ทำนางสาวไทยต้องหลบขวา งามเกินกว่าดาราสวยยิ่งกว่า อาภัสรามองไปแค่คราเดียวไม่อาจจะละสายตา Girl” คำว่าไม่อาจจะละสายตามีสัญญะแสดงให้เห็นถึงการมองดู โดยมีการกล่าวถึง มิสยูนิเวิร์ส นางสาวไทย และคุณ อาภัสรา หงสกุล หญิงไทยที่ได้รับตำแหน่งนางงามจักรวาลในปี พ.ศ.2508 ที่เป็นสัญญะแห่งความงามที่ได้รับการยอมรับจากเวทีประกวดว่าเป็นที่สุดแห่งความงาม รวมไปถึงกล่าวถึงความงามแบบ “ดาราสวย” อันประกอบไปด้วยความงามและชื่อเสียงผ่านการหยิบยืมตัวละครในวรรณคดี มาใช้เพื่อเป็นภาพแทนผู้หญิงอันมีความร่วมสมัย เพลงดังกล่าวนี้ได้กล่าวถึง แอปพลิเคชัน และแพลตฟอร์มทางเทคโนโลยี จากเนื้อร้อง “ก่อนนอนเฟสตามดูเจ้ากรอย ปากนิค แก้มนวล จมูกหน้อย โอ้ยฟิน นะฮือฮือฮือฮือ หัวใจจะหลุดลอย ระรวย ระริน” “เปิดเฟสดูรูปในทามไลน์ กริดกรายเรือนร่างของน้องนาง โอ้ยฟินเหลือเกิน นะฮือฮือ นะฮือฮือ นะฮือฮือ กดไลค์อย่างไว เปล่งแสงออราใน IG โอน้องทำพีเจแทบวาย คนตาม เป็นหมื่นเป็นแสน มาจีบ มาแว้น มีพี่คนเดียวรักจริง”

ดังที่กล่าวมาข้างต้น อ้างถึงทั้ง แอปพลิเคชัน Facebook และ Instagram จากคำสแลงว่า “เฟส” และ “IG” ซึ่งเป็นการเปรียบเทียบถึงผู้หญิงในยุคปัจจุบัน อันสามารถตีความหมายได้ว่าเป็นอีกพื้นที่สาธารณะที่ไม่ใช่พื้นที่บ้านหรือพื้นที่ส่วนตัว ผู้หญิงสามารถแสดงตัวตนได้ผ่านพื้นที่สาธารณะหรือ (Social network) ทำให้ตัวผู้หญิงที่เพลงสื่อถึงมีความเป็น (Active agent) รวมถึงยังแสดงให้เห็นถึงการได้รับความยอมรับและการได้รับความนิยมของผู้หญิงสมัยใหม่นั้นมีความแตกต่างจากสมัยก่อนตรงที่ มียอดไลค์หรือยอดการติดตาม เป็นสิ่งภายนอกที่เป็นตัวบ่งชี้การได้รับการยอมรับของผู้หญิงในสังคมสมัยใหม่จากเทคโนโลยี

อีกทั้งเพลงนี้มีการแบ่งชนชั้นของผู้ชาย ด้วยกันเองจากเนื้อร้อง “คนตามเป็นหมื่นเป็นแสน มาจีบ มาแวน มีพี่คนเดียวรักจริง” จากเนื้อร้องนี้แสดงให้เห็นความเป็นชายในหลายรูปแบบ ความเป็นชายที่ได้รับการยอมรับทางสังคมเป็นแบบตัวของผู้ร้องที่แสดงถึงความรักจริงและรักเดียวใจเดียว ส่วนที่ไม่ได้รับการยอมรับ คือ คำว่ามาแวน อันหมายถึง เด็กแวนหรืออีกชื่อหนึ่งเรียกว่า เด็กแซป หมายถึงผู้ที่อายุประมาณ 15-28 ปี ที่ออกขับมอเตอร์ไซค์ไปเป็นกลุ่มในเวลากลางคืน หรือ วัยรุ่นผู้ชายที่ชอบแรงเครื่องมอเตอร์ไซค์ให้มีเสียงดังแวนๆ ซึ่งบ่งบอกถึงฐานะทางสังคมที่ไม่ได้รับการยอมรับหรือเป็นกลุ่มชายชอบไม่ได้รับการยอมรับเท่าความเป็นชายแบบตัวผู้ร้อง

รวมไปถึงมีการเปรียบเทียบความสวยงามของผู้หญิงเฉกเช่นดอกไม้ต่างๆ จากเนื้อร้อง “โอ้เจ้าดอกไม้ โอ้พี่ที่แตกต่ายแล้วหนอ” ในเนื้อร้องนี้แสดงให้เห็นถึงอานุภาพของความงาม ผู้หญิงจะมีอำนาจได้ต่อเมื่อสวย “โอ้วแม่ดอกพลับพลึง คิดถึงแต่น้อง โอ้วแม่ดอกขบา อยู่ในใจตลอดเวลา โอ้วแม่ดอกจำปา รักพี่พี่เอยนะ รับรองไม่มีวันเสียหน้าตา”

ซึ่งสอดคล้องกับการสร้างภาพลักษณ์หญิงไทยเพื่อรับใช้อุดมการณ์ชาตินิยม เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างความเป็นรัฐชาติในอดีตให้มีความเป็นปึกแผ่นเข้มข้นขึ้นอีกครั้ง หลังสงครามโลกครั้งที่สอง รัฐบาลทหารของจอมพล ป. พิบูลสงคราม โดยมีท่านผู้หญิงละเอียด พิบูลสงคราม ภริยาเป็นแกนนำในการสร้างภาพลักษณ์สตรี ชูความเป็น “ดอกไม้ของชาติ” ที่มีความสวยสุภาพเรียบร้อยและการแต่งกายประณีต รัฐสร้างภาพลักษณ์ “ผู้หญิงไทยที่ดี” ผู้ธำรงรักษาคุณค่าความดีงามของครอบครัวและประเทศชาติ ในฐานะแม่และเมียที่ดี ภาพลักษณ์ เหล่านี้ถูกขับเคลื่อนด้วยอุดมการณ์ชาตินิยม ผ่านเพลงและหนังสือที่แต่งขึ้นโดยท่านผู้หญิงละเอียด (Paweena Subhimaros, 2006) ซึ่งส่งผลให้เกิดความชอบธรรมในการที่สังคมจะควบคุมพฤติกรรมทางเพศและภาพลักษณ์ภายนอกของผู้หญิง ให้เปรียบดังดอกไม้ที่ทั้งสวยและเป็นหญิงดี

จากการตีความสามารถกล่าวได้ว่าความเป็นหญิงผ่านมุมมองชายจากเพลง fin สร้างภาพแทนความเป็นหญิงที่ผู้หญิงถูกทำให้เป็นวัตถุ (Object) เพื่อตอบสนองค้นหาและความใคร่ของชาย รวมไปถึงการเปรียบเทียบผู้หญิงกับดอกไม้ที่เป็นสัญลักษณ์แห่งความงามที่มาจาก

ภายนอก เนื้อหาของเพลงมีการสื่อถึงแต่ด้านความงามและรูปลักษณ์ภายนอก มิได้กล่าวถึงคุณค่าทางจิตใจหรือสติปัญญา จากเพลง พบว่าคุณค่าของความเป็นหญิงล้วนผูกโยงกับเรือนกายทั้งสิ้น

เพลง วันทอง เป็นเพลงที่ประพันธ์และร้องโดยศิลปินชาย โดยเนื้อหาของเพลงสร้างความเป็นหญิงผ่านตัวละครในวรรณคดีคือนางวันทอง ว่ามีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามแต่ไม่มีรักเดียว ซึ่งไม่ตรงตามค่านิยมทางสังคม จากเนื้อเพลง ดังต่อไปนี้

“สวยก็ดีแล้วเป็นไฉน แต่เธอรักใครไม่เคยจริง สวยรักใครแล้วก็ทิ้ง วันทองคงมาสิ่งที่ใจเธอ คนที่เธอรัก คนที่เธอรัก นั้นมีมากมายจริงๆคนที่เธอทิ้ง คนที่เธอทิ้งนั้นเสียใจเท่าไร” “อย่าได้คิดนะว่าฉันจะรักเธอจริง เปื่อเธอแล้วฉันก็ทิ้ง จะไปแคร์อะไร อย่าได้คิดนะว่าสน ก็แค่ดูดีกว่าใคร สวยแล้วเป็นไฉน ถ้าไม่มีรักเดียว” เนื้อเพลงได้กล่าวถึงอำนาจที่ผู้หญิงมีจากรูปลักษณ์ภายนอกหรือหน้าตาที่สวยงามทำให้ผู้หญิงสามารถเลือกผู้ชายหรือเลือกที่จะทิ้งผู้ชายได้ แต่การกระทำเหล่านี้ก็ถูกต่อว่าประณามว่าเป็นสิ่งไม่ถูกต้อง สิ่งที่ถูกต้องในเพลงคือถึงแม้ผู้หญิงจะมีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามแต่ก็ควรรักเดียวใจเดียว จึงต้องถูกติเตียนและโดนกระทำคั่นตั้งในเนื้อเพลง “เปื่อเธอแล้วฉันก็ทิ้ง จะไปแคร์อะไร”

ทั้ง เพลง Fin (วันทอง) และเพลงวันทอง มีจุดร่วมคือการหยิบยืมเอาตัวละครนางวันทองจากวรรณคดีเรื่อง “ขุนช้างขุนแผน” มาใช้เป็นภาพแทนที่นิยามความเป็นหญิงจากมุมมองชายเช่นเดียวกัน ซึ่งขุนช้างขุนแผนสะท้อนมิติต่างๆของสมัยนั้นไว้อย่างชัดเจนในเรื่องคำสอนที่ต้องการให้ผู้หญิงรักเดียวใจเดียว อีกทั้งทั้งสองเพลงนี้ยังไม่ได้แทนตนเองเป็นตัวละครในเรื่อง เช่นตัวขุนช้างหรือขุนแผน แต่เป็นการเปรียบเทียบผู้หญิงที่ถูกสื่อสารออกเป็นนางวันทอง ที่ถูกให้คุณค่าผ่านเรือนร่างความสวยความงาม อันเป็นเหตุให้มีผู้ชายมากมายมาหลงใหล และมีอำนาจที่จะเลือกผู้ชายได้ แต่ในทางกลับกัน ทั้งสองเพลงนี้มีส่วนผลิตซ้ำภาพแทนของผู้หญิงในลักษณะของวัตถุทางเพศ ไม่ว่าจะเป็นมุมมองที่กล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะของสิ่งตอบสนองความใคร่ของชาย หรือกล่าวถึงผู้หญิงที่ถูกลดทอนความเป็นมนุษย์คือเปื่อแล้วสามารถทิ้งไปได้

(2) พรหมจรรย์หรือความบริสุทธิ์ การนำความหมายและให้คุณค่าเรื่องพรหมจรรย์ยังคงปรากฏอยู่ในหลายบทเพลง ผู้หญิงไทยถูกสอนมาแต่โบราณเรื่องการรักษาสงวนตัว ‘พรหมจรรย์’ จึงกลายเป็นเครื่องหมายของ ‘ผู้หญิงดี’ ในสังคมไทยมานาน ผู้ชายได้ให้บรรทัดฐานความดีงามของผู้หญิงไว้ที่ความบริสุทธิ์ทางร่างกายอันหมายถึงไม่เคยร่วมเพศกับชายใด จนกลายเป็นค่านิยมจนถึงปัจจุบัน ทำให้เมื่อผู้หญิงไม่สามารถอยู่ในกรอบค่านิยมดังกล่าว จะถูกทำให้เป็นอื่นและกลายเป็นผู้หญิงไม่ดีหรือหญิงเลว ค่านิยมและอุดมการณ์นี้เป็นการผลิตซ้ำความไม่เสมอภาคทางเพศ เพราะมีเพียงเพศหญิงเท่านั้นที่ถูกจำกัดกรอบและถูกให้ค่าทางร่างกายผ่านเยื่อ

พรหมจารี ซึ่งมีความสอดคล้องกับกรอบจารีตแบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) ที่ถูกให้คุณค่าทางเพศแตกต่างกันระหว่างเพศหญิงกับเพศชาย

โดยผู้ชายตั้งแต่สมัยอดีตจนถึงปัจจุบันไม่ถูกตีตราเรื่องความบริสุทธิ์ทางร่างกายและยังถูกมองว่าเป็นปกติที่ผู้ชายจะมีเพศสัมพันธ์มาก่อนแล้วและไม่ได้เป็นผู้ชายไม่ดี อันเป็นผลมาจากระบบปิตาธิปไตย (Patriarchy) ระบบอุปถัมภ์ ผู้ชายยังเป็นเจ้าคนนายคนยังต้องมีเมียมากเพื่อแสดงถึงอำนาจบารมี มีผู้มาพึ่งพิง เลี้ยงดูบริวารได้มากมาย รวมทั้งเรื่องราวในวรรณคดีหลักที่มีมาตั้งแต่สมัยโบราณว่าผู้ชายมีหลายเมียเป็นเรื่องปกติ ยกตัวอย่างเช่น เรื่อง ขุนช้างขุนแผน ที่ทั้งขุนช้างและขุนแผนต่างก็ไม่ได้มีเมียเดียวแต่กลับกลายเป็นว่าผู้ที่ถูกตำหนิติเตียนและโดนลงโทษมีเพียงแค่นางวันทองเท่านั้น ค่านิยมเหล่านี้ยังถูกผลิตซ้ำมาถึงยุคปัจจุบันที่มีการประพันธ์ความหมายเนื้อหา ตัดแปลงวรรณคดีขึ้นมาใหม่ ผู้หญิงยังถูกจำกัดอยู่ภายใต้กรอบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) ซึ่งหากหลุดออกจากกรอบจะถูกตำหนิติเตียนมากกว่าผัวเดียวหลายเมีย (Polygyny) จึงมีบางเพลงที่ผู้ประพันธ์แสดงให้เห็นการต่อสู้ทางสังคมของผู้หญิงที่ถูกตีตราว่าสองใจหรือหลายผัวด้วยการเสียดสีและเปรียบเปรยกับยุคปัจจุบัน เพลงจึงเป็นอีกหนึ่งพื้นที่แห่งสัญญาณที่สำคัญในยุคโลกาภิวัตน์ เพลงที่พบว่าสะท้อนภาพผู้หญิงผ่านเรือนร่างและความบริสุทธิ์ มีทั้งหมด 2 เพลง ซึ่งแต่ละเพลงสื่อความหมายถึงรูปลักษณะภายนอกและความงามของผู้หญิงแตกต่างกันออกไป อันประกอบด้วย 1.เพลง พระราม (ขอโทษที่หุบเขา) 2.เพลง Foe (ไม่ใช่พระเอก)

เพลง พระราม (ขอโทษที่หุบเขา) เนื้อเพลงที่แสดงถึงรูปลักษณะภายนอกจากเพลงนี้ คือ “ตัวพี่ให้หนูมาน ทหารเอกไปสืบข่าว เรื่องตัวเจ้าที่กรุงลงกา เพราะกลัวเจ้าเหลือร่างเปล่า” ท่อนนี้กล่าวถึงเรือนร่างของผู้หญิงที่ถูกให้ค่าโดยระบบชายเป็นใหญ่ในเรื่องค่านิยมความบริสุทธิ์ ในตัวผู้หญิง คำว่าร่างเปล่ามีความหมายว่าหากผู้หญิงมีเพศสัมพันธ์แล้วจะเหลือเพียงร่างเปล่า ไม่มีคุณค่าอีกต่อไป ซึ่งเนื้อเพลงข้างต้นแสดงให้เห็นว่า “พรหมจรรย์” กลายเป็นเครื่องหมายของ “ผู้หญิงดี” ในสังคมไทยมาตั้งแต่ช้านาน ผู้ชายได้ยกคุณค่าความดีงามของผู้หญิงไว้ที่ความบริสุทธิ์ของร่างกายจนเป็นค่านิยมมาถึงปัจจุบัน ค่านิยมดังกล่าวยังถูกผูกติดไม่ได้เลือนลางหายไปจากบางสังคม ซึ่งแนวคิดแบบนี้เป็นส่วนหนึ่งที่ทำลายชีวิตของผู้หญิงหลายๆคน เป็นการผลิตซ้ำการลดทอนคุณค่าของผู้หญิงผ่านระบบชายเป็นใหญ่และค่านิยมแบบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) อันเป็นการควบคุมเรือนร่างของผู้หญิงเพียงเพศเดียว นัยหนึ่งเป็นการชี้้นำให้ผู้หญิงยกคุณค่าทั้งหมดของตนเองไปวางไว้บนปัจจัยภายนอกคือการถูกให้ค่าผ่านเรือนร่าง

เพลง Foe (ไม่ใช่พระเอก) เป็นเพลงที่ขับร้องร่วมกันของนักร้องชายและหญิง ซึ่งมีผู้ประพันธ์เป็นชาย โดยนักร้องชายร้องท่อนที่แทนตนเองเป็นขุนแผน ส่วนนักร้องหญิงร้องท่อนที่แทนตนเองเป็นนางวันทอง นางวันทอง (หญิง) “ฉันชื่อพิมคนสวย ฉันไม่รวยมากนัก แต่ฉัน

มีคนรัก ชื่อตังนกเสียจริงด้วย” ขุนแผน (ชาย) “ก่อนชอบนักรักหนา ชมัยตาแลกกัน เห็นเขาหล่อโอ้ยใจสั่น เผลอนั้นหลายใจ คนหัวล้านมั่งมี รวยแล้วดีมากนักหรือ ทำดีรวนยวนยื้อ เขาไม่ซื้อเลยออกลาย” ขุนแผน (ชาย) “คิ้วก็ยังสะพานแขวน แขนก็แอ่นเป็นไม้ดัด คิดว่าสวยเลือกยากนัก ระวังรักจะกลับกลาย” ขุนแผน (ชาย) “โอ้วแม่ธิดาแมนสรวง ก็รู้น้องนั้นมีของหวง กลัวเขาจะจับ กลัวเขาจะล้วง และกลายเป็นของคนอื่นไป”

เพลงไม่ใช่พระเอกกล่าวเป็นเพลงที่มีการสื่อถึงรูปลักษณะภายนอกของทั้งหญิงและชายอยู่เป็นจำนวนมาก ซึ่งกล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะของ (Body Capital) คือทุนทางร่างกายที่ทำให้ผู้หญิงมีอำนาจคือหน้าตา รูปร่างที่สวยงามและได้รับการยอมรับทางสังคม ทำให้สามารถเลือกผู้ชายได้ ไม่ว่าจะเป็นผู้ชายที่รูปลักษณะดีคือขุนแผนหรือมีฐานะดังขุนช้าง แต่ในส่วนของผู้ชายก็มีการตีความว่า ถึงแม้ผู้หญิงจะสวยแต่ก็หลายใจ และมีการประชดประชัน เช่น คิดว่าสวยเลือกยากนัก ระวังรักจะกลับกลาย โดยเพลงได้กล่าวถึงนัยยะความบริสุทธิ์ของผู้หญิงผ่าน คำว่า ของรัก ของหวง ซึ่งหมายถึงความบริสุทธิ์ทางร่างกาย ถ้าเสียไปจะกลายเป็นของคนอื่น เปรียบเปรยร่างกายของผู้หญิงที่ถูกให้ค่าว่าเป็นสิ่งของ อันเป็นกรรมสิทธิ์ของผู้ชายเพราะเปรียบเปรยด้วยคำว่า “ของ” อันมีความหมายว่ามีเจ้าของ ซึ่งเป็นการแสดงถึงการลดทอนคุณค่าที่แท้จริงแล้วไม่ว่าจะเป็นเพศหญิงหรือเพศชาย ควรมีค่าและสิทธิความเป็นมนุษย์อย่างเสมอภาคกัน ไม่ควรมีใครที่จะถูกลดทอนให้เป็นสิ่งของ หรือถูกขึ้นอยู่กับผู้ใด

2. ความเป็นหญิงที่นิยามผ่านเพศวิถีของผู้หญิง

จากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีพบว่า บทประพันธ์เพลงมีการนิยามความเป็นหญิงผ่านเพศวิถี (Sexuality) ของผู้หญิง คำนึงจากรูปแบบความสัมพันธ์ในเพลงที่มาจากมุมมองของผู้ชาย สะท้อนให้เห็นว่า สังคมไทยยังคงยึดมั่นเรื่องความสัมพันธ์ทางเพศแบบรักเดียวใจเดียวหรือผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) เป็นหลัก การประกอบสร้างเพลงที่สะท้อนถึงรูปแบบความสัมพันธ์ที่ตีความและประณามความหลายใจของผู้หญิง

ยกตัวอย่างเช่น นางวันทอง จากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นภาพแทนของผู้หญิงหลายใจที่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับผู้ชายที่ไม่ใช่สามีของตน วิถีชีวิตของนางถูกบิดามารดาหรือสามีกำหนด ไม่มีอำนาจและไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง จนสุดท้ายไม่กล้าตัดสินใจเลือกใครเพราะความกลัว สุดท้ายนางจบชีวิตโดยถูกประหาร จากผู้ตัดสินใจที่เป็นเพศชาย เช่นเพลงยกตัวอย่างเพลงข้าคือเรา เป็นเพลงที่มีผู้ประพันธ์เดียวกับนักร้อง และร่วมกันร้อง 2 คน คนหนึ่งสวมบทบาทเป็นขุนแผน อีกคนหนึ่งเป็นขุนช้าง ใจความหลักของเพลงคือนางวันทองปันใจจากขุนแผนไปอยู่กับขุนช้างเพราะขุนช้างมีทรัพย์สิน บรรณาการมากมาย นางวันทองอยากรวยอยากสบายแต่ยังแอบมีใจให้ขุนแผนอยู่ ซึ่งหากอ้างอิงจากวรรณคดีหลักเนื้อเพลงดังกล่าวอยู่ในลักษณะของการสร้าง

ความหมายใหม่ และเขียนในมุมมองยกย่องความดีงามของผู้ชาย ทั้งๆที่ขุนแผนเองก็มีหลายเมียและขุนช้างก็ใช้อำนาจในการบีบบังคับนาง จะเห็นได้ว่าความผิดต่างๆของผู้ชายได้เลือนหายไป และยังมีเนื้อร้องที่เน้นย้ำว่านางวันทองเป็นผู้หญิงสองใจ โดยเพลงเน้นย้ำแต่ความเสียใจของตนเองที่ไม่ได้ถูกผู้หญิงเลือกซึ่งเป็นมุมมองของผู้ชายเพียงอย่างเดียว ไม่ได้แสดงความเห็นใจต่อผู้หญิงแต่อย่างใด เพลงเน้นย้ำว่าการมีหลายผัวเป็นเรื่องที่ต่ำช้า เลวทราม และสมควรที่ถูกประณาม แตกต่างจากตัวละครชายที่สามารถมีเมียหลายคนได้โดยไม่มีความผิด และรูปแบบของความสัมพันธ์แบบผัวเดียวหลายเมียกลับถูกยอมรับได้ ผู้ชายยังคงมีอำนาจเหนือกว่าในแทบทุกด้าน และผู้ชายก็ไม่จำเป็นต้องขอความยินยอม (Consent) จากคนรักในเรื่องต่างๆ รวมไปถึงการนอกใจ อีกทั้งสังคมยังไม่ตีตราประณามผู้ชายว่าสองใจแบบที่ผู้หญิงโดน นางวันทองเป็นภาพแทนของหญิงในสื่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ประพันธ์อันเป็นพื้นที่ของสื่อใหม่ในการสร้างสังคม การสร้างค่านิยมที่ย้อนกลับไปยังรูปแบบความเชื่อดั้งเดิมว่าผู้หญิงควรมีรักเดียวใจเดียว อันเป็นการลดบทบาทในการเลือกของผู้หญิง โดยนำเอาเพศวิถีของผู้หญิงไปผูกโยงกับจริยธรรม (Morality) ที่เป็นข้อปฏิบัติทางศาสนา เป็นสิ่งชี้ว่าสิ่งใด ถูก ผิด ควร ไม่ควร ถือเป็นการผลิตซ้ำความเป็นหญิงให้ตกอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ที่ถูกกดทับและไม่เสมอภาคเช่นเดิม

4.2.2 ความเป็นหญิงจากมุมมองของหญิง

จากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ผู้วิจัยพบว่า ผู้หญิงและผู้ชายมีทั้งรูปแบบวิธีการมองที่ทั้งเหมือนและแตกต่างกัน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึง ความเชื่อ ค่านิยม และวัฒนธรรมต่างๆ รวมถึงประสบการณ์ในชีวิต ที่แต่ละบุคคลได้ถูกกล่อมเกลามาอย่างคล้ายคลึงหรือแตกต่างกันออกไป ผู้วิจัยให้ความสำคัญภาพแทนความเป็นหญิงทั้งมุมมองจากผู้ชายและมุมมองจากผู้หญิง ที่ต่างก็ล้วนมีความสำคัญต่อการให้ความหมายลงไปในสื่อเสียงเพลง (Sound media) ที่ส่งอิทธิพลไปยังผู้ฟัง โดยผู้วิจัยได้แบ่งแยกความเป็นหญิงจากมุมมองของหญิง ซึ่งเป็นเพลงที่ผู้ประพันธ์และศิลปินเป็นหญิง เป็น 2 ประเด็น ดังนี้ ประเด็นแรก คือ “ความรักเดียวใจเดียว” อันเป็นค่านิยมหลักของสังคมไทยที่ถูกอ้างอิงกับหลักศีลธรรมจริยธรรม เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่สะท้อนให้เห็นถึงความรักเดียวใจเดียวของผู้หญิง คือ เพลงคนข้างเธอ (เมียทศกัณฐ์) เพลงผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) เพลงสุวรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา)

เพลง คนข้างเธอ (เมียทศกัณฐ์) จากเนื้อเพลง “แม้เธอจะมองข้ามความรักของฉันไป แม้เธอมีใครมากมายอีกหลายคน ฉันยังคงคอยให้เธอมองเห็นในหัวใจ ไม่เคยมีใคร ก็มีแต่เธอเสมอมา และยังจะเฝ้าห่วงใย ใครจะว่าอย่างไร แต่ฉันยังเข้าใจ จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป ไม่มีวันจะหนีไปไหน อยู่ดูแลไม่ห่างไกล จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป อยู่คู่พญานาคไทย ยอຍักษผู้ยิ่งใหญ่ กับนางมณโฑ”

ผู้ร้องแทนตนเองโดยอ้างอิงจากนางมณฑา ที่เคียงข้างดูแล รัก และห่วงใยทศกัณฐ์เสมอ แม้ว่าทศกัณฐ์จะมีเมียมากมายหลายคน (Polygyny) แต่เธอก็ยังคงรอและซื่อสัตย์ในรักเดียว เป็นเพลงที่แสดงถึงความรักและความโศกเศร้าเสียใจของนางมณฑา มีการแสดงถึงความเป็นผู้หญิงสมัยเก่าที่สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและความเชื่อยึดมั่นในอุดมการณ์เรื่องผัวเดียวเมียเดียว ต้องอยู่ผูกติดอยู่กับสามี รอคอย ไม่สามารถก้าวต่อไปได้ เนื้อเพลงสะท้อนให้เห็นถึงความสยบยอมโดยไม่มีเงื่อนไขใดๆ ตามเนื้อเรื่องในวรรณคดีหลักที่นางมณฑาเป็นสาวงามผู้อำภัพ ถึงแม้ว่าเรื่องราวในวรรณคดีหลักนางมณฑาจะมีผัว เป็นผัวลี้ภัยบ้าง ผัวยักษ์บ้าง แต่ก็กล่าวได้ว่า นางมิใช่ผู้หญิงประเภทชั่วรัก กลับเป็นหญิงที่ติงามคนหนึ่ง เพราะนางจงรักภักดีต่อสามีทุกคน (ยกเว้นหนุมาน เพราะได้ด้วยเล่ห์กล) มิฉะนั้นแล้ว เราอาจจะมิ วิเคราะห์ผู้หญิงที่มีสามีหลายคนเพิ่มจากนางวันทอง โมรา กากี โดยต่อท้ายว่า นางมณฑาผัวก็ได้ (อมรรตน์ เทพกำปนาท, 2549)

เพลง ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) ตัวละครผีเสื้อสมุทรเป็นตัวละครหญิงเพียงตัวละครเดียวที่เป็นยักษ์จากการตีความหมายเนื้อหาของเพลง ผู้วิจัยพบว่า ยักษ์กลายเป็นสัญลักษณ์แห่งความไม่สมหวัง อาจส่งผลมาจากสัญลักษณ์ภายนอกที่ถูกทำให้เป็นอื่นคือรูปลักษณะภายนอกที่ไม่สวยงาม ไม่เป็นไปตามค่านิยมทางสังคม จากการยักษ์ที่เป็นตัวละครที่ใช้เล่าเรื่องวรรณคดีไทยมายาวนาน โดยบทบาทจะเปลี่ยนไปตามสภาพสังคม ส่วนใหญ่ยักษ์มักอยู่ในฝั่งตัวร้ายมากกว่าตัวดี โดยดร.รพีพรรณ เพชรอนันต์กุล ให้ความเห็นว่า ยักษ์ในวรรณคดีส่วนใหญ่มีทั้งของไทยและต่างประเทศ เอกลักษณ์ของยักษ์ไทยคือมีเขี้ยว ซึ่งส่วนใหญ่คนไทยจะคุ้นเคยกับทศกัณฐ์ และผีเสื้อสมุทร ซึ่งเป็นยักษ์ไทยมีบทบาทที่ดู กินคน และหน้าตาหน้าเกลียด มีความเป็นอื่น แม้จะมีความรักให้กับคนรักมากเพียงใด แต่ก็ไม่สมหวังเพราะมีรูปลักษณะภายนอกเป็นยักษ์ ไม่ใช่มนุษย์ทำให้ไม่สมหวังในความรัก ในเพลงผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) “ใช้เวลาเนิ่นนานหลายปีก็ไม่มีวันนั้น มากลับกลายเป็นคิดหนีกัน ข้าไม่ทันเตรียมใจ ออกข้าสะท้อน หัวใจแหลกลาญ เมื่อเธอจะหนี โอ้ สุดชีวิต พระอภัยมณี พี่คือดวงใจ แม้ร่างกายของข้าเป็นยักษ์ แต่ใจรักดีรักไม่เสื่อมคลาย ต่อให้อดตาย ไม่คิดทำร้าย ภายพี่ให้บอบช้ำ กลับมาเถิดหนา แก้วตาของข้า โอ้ ดวงมณี ผีเสื้อยักษ์ ยอมพลีทั้งกายใจไม่คืนคำ”

จากเนื้อเพลงผีเสื้อสมุทรต้องการให้คนรักคือพระอภัยมณีมาอยู่เคียงข้างกาย แต่กลับพบกับความรักที่ผิดหวัง และเสียใจ เนื้อเพลงเน้นย้ำในรูปแบบความสัมพันธ์แบบรักเดียวใจเดียว หรือความสัมพันธ์ที่ผู้หญิงผูกติดอยู่กับสามีคนเดียวตามแบบแผนค่านิยมผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) แม้ว่าผู้ชายจะนอกใจไปแล้วก็ตาม (อ้างอิงจากเนื้อเรื่องวรรณคดีหลักของรามเกียรติ์) โดยแสดงถึงการยอมจำนนทุกหนทางเพื่อความรัก ไม่สามารถหักใจได้ ซึ่งแสดงถึงการสร้างความเป็นหญิงในรูปแบบที่ไม่สามารถพึ่งพาตนเองได้ต้องผูกติดอยู่กับผู้ชายอันเป็นคู่รักของตนเหมือนในสมัยก่อน

อีกทั้งเนื้อหาเพลงยังเน้นย้ำที่ความเป็นยักษ์ อันหมายถึง การเป็นผู้เบี่ยงเบน เพราะยักษ์ ไม่ได้เป็นมนุษย์ปกติเหมือนดังตัวละครชายที่เป็นคน อาจมีความหมายในแง่ของความเป็นผู้เบี่ยงเบนทางสังคม (Deviance) คือมีความผิดปกติทางร่างกาย จึงได้รับโทษแบบไม่เป็นทางการ คือถูกคนรักทิ้งไป อีกทั้งเพลงดังกล่าวยังถือเป็นการผลิตซ้ำความหมายแห่งความงามของผู้หญิงว่า ผู้หญิงที่ได้รับการยอมรับคือผู้หญิงที่มีหน้าตารูปลักษณ์ภายนอกสวยงาม ส่วนผู้หญิงที่ไม่ได้เป็นไปตามค่านิยมหรืออุดมคติของคนในสังคม แม้ว่าจะมีอำนาจบารมีมากมายเพียงใด แต่เมื่อเป็นยักษ์ไม่ใช่คนหน้าตาหน้ากลัวจึงไม่ถูกยอมรับจึงผิดหวังในความรัก และไม่เหลือใครในท้ายที่สุด

เพลง สุวรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา) ประพันธ์โดยผู้ประพันธ์ชายและหญิง ขับร้องโดยศิลปินหญิง เพลงสุพรรณมัจฉา มีเนื้อหาที่แสดงถึง ความโศกเศร้า ความเจ็บปวด อาลัยอาวรณ์ คนรักที่ทิ้งไป ดังเนื้อเพลง “ถ้าเปรียบตัวฉันเหมือนดังสุพรรณมัจฉาที่รอหนุมาน เดินตามพระรามไป แสนไกล ทิ้งให้เราเก้อหา ทิ้งน้ำตาเศร้าเฝ้าใจเหตุใดโยนโยนไม่หวนกลับมา รักเท่าไรก็ไร้ค่า เสียหน้าตา มากเท่าไร เคยรู้ไหม ว่าใครนั้นเฝ้ารอคอย ขอแค่เพียงเธอหันมา ก่อนจากลาไปไกลแสนไกล สักครั้งได้ไหม หรือเธอหมดใจก็พูดมา” เนื้อหาของเพลงแสดงถึงวิถีชีวิตของผู้หญิงสมัยก่อนที่สิ่งแวดล้อมต่างๆ ไม่ได้เอื้ออำนวยให้ผู้หญิงมีบทบาทและตัดสินใจสิ่งต่างๆ รวมถึงพึ่งพาตนเองได้มากเท่าใดนักเพราะถูกจำกัดและเลือกปฏิบัติตามค่านิยมสมัยเก่า โดยเฉพาะในเรื่องการทำงาน ผู้ชายจะได้ทำงานในพื้นที่สาธารณะหรือนอกบ้านเป็นงานที่มีเกียรติและมีรายได้แต่ผู้หญิงถูกจำกัดอยู่ในพื้นที่บ้านทำงานในครัวเรือนปรนนิบัติสามีเป็นงานที่ไม่มีรายได้ จึงเป็นหนึ่งในเหตุผลที่จำเป็นต้องรอคอยความรักจากผู้ชาย แม้ผู้ชายจะทิ้งไปมีคนใหม่แต่ตัวผู้หญิงก็ไม่สามารถทำเช่นนั้นได้เพราะจะถูกตีเตียนทางสังคม

ประเด็นที่สอง คือ เรื่องเรือนร่างและความงาม ทำให้ผู้หญิงตกเป็นเหยื่อเพราะความงามของตน ไม่ว่าจะเป็นเหยื่อจากสายตา การบีบบังคับให้เลิก การถูกทำให้เป็นวัตถุ เพลงที่แสดงภาพแทนของผู้หญิงในความสัมพันธ์ดังกล่าว ประกอบด้วย เพลง อาญาสองใจ (วันทอง) และ เพลงกาเกีหลยยุค

เพลง อาญาสองใจ (วันทอง) ในส่วนของเพลงอาญาสองใจ ได้เล่าเรื่องราวของนางวันทองที่โดนคำประณามว่าสองใจและถูกลงทัณฑ์ประหารชีวิต ออกมาในอีกแง่มุมหนึ่ง คือแง่มุมของความเป็นปัจเจกบุคคล (Individual) ว่าตัวของนางวันทองเองก็ไม่ได้ตั้งใจให้เป็นเช่นนั้น ทั้งขุนช้างและขุนแผนต่างก็ดักจับนาง แต่ขุนแผนนั้นก็หลายใจมีหลายเมีย (Polygyny) ซึ่งค่านิยมไทยในสมัยก่อนไม่ได้ประณามผู้ชายที่มีหลายเมียว่าสองใจ จะเห็นได้ว่ามีแต่ผู้หญิงเท่านั้นที่ถูกสังคมประณามให้อยู่ภายใต้กรอบ (Monogamy) เพลงนี้จึงแสดงถึงความไม่เสมอภาคทางเพศในอีกประเด็นหนึ่งที่พบในวรรณคดีและถูกทำให้เป็นเรื่องปกติเพราะถูกสังคมแบบชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) ครอบงำยกตัวอย่าง เนื้อหาของเพลงที่กล่าวว่า “ไม่ได้สองใจ เจ็บแค้ไหนคำคนประณามเปื้อกับคำถาม ที่

วนเวียนว่าจะเลือกใคร ยอมให้ประหาร ดีกว่าตอกย้ำให้มันปวดใจไม่ขอเลือกใครได้ไหม ปลอ่ยให้ฉันตาย คงจบบทรัก ลงทัณฑ์ฆ่าฉันให้ตาย จะได้จบรักสามเส้า สักที”

เพลงดังกล่าวแสดงถึงความสยบยอม ยอมแพ้เพราะคำประณามทางสังคมและยอมรับบทลงโทษ อีกหนึ่งเพลงที่แสดงถึงการประกอบสร้างความเป็นหญิงในลักษณะของผู้หญิงที่ตกเป็นเหยื่อเพราะความงาม คือเพลง เพลง กากี หลงยุค อันประพันธ์และขับร้องโดยผู้หญิงเช่นเดียวกับเพลงอาญาสงใจ เพลงกากีหลงยุค ที่กล่าวถึงความเจ็บปวดของผู้หญิงที่โดนประณามว่ามารักกล่าวถึงผู้หญิงที่มีรูปร่างหน้าตาสวยงาม อันดึงดูดให้ผู้ชายเข้ามาหมายปองซึ่งไม่ได้เกิดจากความตั้งใจของเธอเอง จากเนื้อเพลง ที่กล่าวว่า “คำก็ระยำ คำก็อัปรีัย...คำก็หญิงแพศยา นางวรรณคดีในตำรา ยังไม่มีผู้ใดอื้อฉาวเท่าฉัน แต่จะมีใครพอรู้บ้างไหมว่าฉันเองก็ปวดร้าวเหมือนกัน เปื่อนราศีควา...ฉาวทั้งคืนวันต่างประณามชื่อฉันว่ากากี”

จากเนื้อเพลงข้างต้นแสดงให้เห็นถึง ความในใจของผู้หญิงที่มีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงาม คำประณามที่ผู้หญิงได้ถูกสังคมลงโทษจากอุดมการณ์ผัวเดียวเมียเดียว ซึ่งจากเนื้อเรื่องกาภาติชาตคพบพบว่า นางกากีมีสามีถึง 5 คน อันถือว่าเป็นไปตามบรรทัดฐานของสังคมทำให้ต้องตกกระกำลำบาก รวมถึงถูกสังคมประณามเนื่องจากมีเสน่ห์มากเกินไป เรื่องราวทั้งหมดเกิดจากนางกากีที่มีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามราวกับเทพธิดาและยังมีกลิ่นหอมชวนหลงใหล ทำให้เมื่อชายใดจะต้องสัมผัสจะเกิดความรักใคร่ โดยล้วนเป็นการมองหญิงสาวจากรูปลักษณ์ภายนอกที่สวยงามเพียงอย่างเดียว ทำให้ผู้ประพันธ์ได้กล่าวถึงนางกากีดังเนื้อเพลง “ฉันไม่ได้ต้องการให้ใครต้องมนต์ลุ่มหลงในกลิ่นหอม ความงามเป็นที่หมายปอง ฉันผิดใช้ไหมที่เกิดมาแบบนี้ต้องยอมเป็นทาสสาวทชายพลีกายเหมือนคนไร้ศักดิ์ศรี เหมือนโซ่สวาทรัดคออย่างนี้ ผิดหรือที่ฉันรักตัวกลัวตาย”

เนื้อหา กล่าวถึงตัวผู้ชายเองเป็นผู้มาหลงใหลในรูปลักษณ์ความงามของเธอ อันเป็นการสร้างความหมายในการกระทำใหม่ให้ นางกากี และผู้หญิงที่โดนประณามว่าเป็นกากี จากเพลงสามารถตีความได้ว่าความจริงแล้วผู้หญิงไม่ได้ต้องการที่จะมีหลายผัวแต่เป็นเพราะสถานการณ์ทำให้ต้องทำเช่นนั้น และผู้หญิงเป็นเพียงเพศเดียวที่ถูกประณามถ้าหลุดออกจากกรอบผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy) แต่ผู้ชายกลับไม่โดนเช่นเดียวกัน เพราะสังคมมีแนวความคิดและอุดมการณ์แบบชายเป็นใหญ่ ซึ่งการประกอบภาพแทนความเป็นหญิงจากเพลงกากีหลงยุค เป็นอีกมุมมองหนึ่งที่ช่วยเสริมพลัง (Empower) ให้แก่ผู้หญิงเกี่ยวกับสิทธิและความเสมอภาคต่างๆในการใช้ชีวิต แสดงให้เห็นถึงการต่อรองกับอำนาจ ทำให้เข้าใจเส้นทางการเลือกทางเดินชีวิตของผู้หญิงว่าไม่สามารถตัดสินพวกเธอได้จากบทบาทและพฤติกรรมทางเพศเพียงอย่างเดียว แต่ควรคำนึงถึงสถานการณ์หรือประสบการณ์ที่ผู้หญิงต้องประสบก่อนที่จะเลือกเส้นทางนั้นๆด้วย

จากที่กล่าวมาทั้งหมดข้างต้น พบว่าไม่ว่าจะเป็นผู้ประพันธ์ชายหรือหญิงต่างก็สามารถประพันธ์เพลงที่สร้างตัวตนความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีได้อย่างไม่ตายตัว ในหลากหลายแง่มุม ไม่ว่าจะเป็น แง่มุมที่แสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิง, แง่มุมที่เสริมสร้างพลังหญิง แง่มุมที่ลดทอนความเป็นหญิง การเสียดสีระบอบชายเป็นใหญ่ และระบอบทุนนิยม

4.3 สัมพันธบทในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

ตารางที่ 4.4

แสดงถึงสัมพันธบทในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

สัมพันธบท (intertextuality) ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี	เพลงที่ผลิตซ้ำตามจารีตเดิม	I'm sorry (สิดา) ข้าคือเรา วันทอง พระราม (ขอโทษที่ทุเบา) สุพรรณมัจฉา Foe (ไม่ใช่พระเอก)
	เพลงที่ขยายความเนื้อเรื่องวรรณคดีหลัก	กากีหลงยุค ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) อาญาสองใจ (วันทอง) คนข้างเธอ (เมียทศกัณฐ์)
	เพลงที่ตีความใหม่และมีความหลากหลาย	พระรามอกหัก ตัวร้ายที่รักเธอ พระลักษณมณี (ผู้เสียสละ) Fin (วันทอง) Fail (ซ้นหมากล้อม)

ตารางข้างต้นแสดงถึงสัมพันธบท (Intertextuality) ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เป็นรูปแบบสัมพันธบท (Intertextuality) ที่เกิดขึ้นใหม่ จากการปะทะกันของวรรณคดีหลักกับเพลงในช่องทางสื่อออนไลน์ที่เป็นสื่อใหม่ (New media) เพลงประเภทดังกล่าวได้สร้างนิยามความแปลกใหม่ให้แก่วัฒนธรรมเพลงร่วมสมัย ในปัจจุบันที่ทุกอย่างมีความเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในทางกลับกันการศึกษาบทเพลงทำให้ผู้วิจัย

พบว่ากลับมีกระแสเรียกร้องความเป็นไทย และการนำเอาสิ่งเก่ามาหลอมรวมกับสิ่งใหม่กลายเป็น เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ได้รับความนิยมอย่างเป็นปรากฏการณ์ จากการตีความภาพ ตัวแทนความเป็นหญิงในงานวิจัย พบว่าการประกอบสร้างค่านิยมรวมไปถึงวาทกรรมหญิงดีหญิงเลว ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและความต้องการของคนใน สังคมไทยที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจชายเป็นใหญ่ (Patriarchy) รวมไปถึงยังสะท้อนให้เห็นแง่มุมการต่อสู้ ทางสัญญาของทั้งหญิงและชายในบทเพลง ผู้วิจัยสามารถจำแนกบทเพลงออกมาได้ 3 ประการ ดังนี้ 1. เพลงที่ผลิตซ้ำตามจารีตเดิม 2. เพลงที่ขยายความเนื้อเรื่องวรรณคดีหลัก 3. เพลงที่ดีความใหม่และ มีความหลากหลาย

1. เพลงที่ผลิตซ้ำตามจารีตเดิม หมายถึง เพลงที่ยังคงผลิตซ้ำสิ่งเก่าตามจารีตที่มีมาเป็น เวลานาน เช่น ความเป็นหญิงสมัยเก่า โดยเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี คือ เพลง I'm sorry (สิตา) ข้าคือเรา วันทอง พระราม (ขอโทษทีหุเบา) สุพรรณมัจฉา Foe (ไม่ใช่พระเอก) เป็นการนำเอา เนื้อหาวรรณคดีหลักมาใช้เพื่อสื่อถึงผู้หญิงยุคปัจจุบัน จากการตีความทำให้ผู้วิจัยพบว่าเพลงที่ ประกอบด้วยนางในวรรณคดีแสดงให้เห็นถึงความเป็นหญิงในรูปแบบเก่าที่แตกต่างจากความเป็นหญิง ปัจจุบัน โดย ผู้หญิงในแบบเก่า มีลักษณะที่แสดงความอ่อนแอ แสดงอารมณ์เสียใจ ต้องพึ่งพาผู้ชาย ยึดติดกับความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว ห้ามมีคู่ไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางใจ ผู้หญิงไม่มีสิทธิ ในการเลือก

2. เพลงที่ขยายความเนื้อเรื่องวรรณคดีหลัก หมายถึง เพลงที่ยังคงมีการอ้างอิงถึง เรื่องราวในวรรณคดีหลักแบบไม่เปลี่ยนแปลงเนื้อหาของวรรณคดี แต่เป็นเพลงที่เพิ่มเติมเนื้อเรื่อง วรรณคดีลงไป เช่น ความรู้สึกของตัวละคร แสดงถึงการต่อสู้ทางสัญญา ซึ่งส่วนใหญ่เพลงประเภทนี้ ประพันธ์และขับร้องโดยศิลปินหญิง ประกอบด้วย เพลงกากีหลงยุค ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) อาญาสองใจ (วันทอง) คนข้างเธอ (เมียทศกัณฐ์) ที่ขยายความสิ่งที่ตัวละครทำลงไปจากมุมมองของ ผู้หญิงในวรรณคดีหลักมาสู่ความเป็นหญิงในยุคปัจจุบัน

3. เพลงที่ดีความใหม่และมีความหลากหลาย หมายถึง เนื้อหาของเพลงถูกดัดแปลงโดย การตีความใหม่ แต่ยังคงนำเอาตัวละครในวรรณคดีมาใช้ หรือบางเพลงกล่าวถึงเพียงบางตัวละคร ประกอบด้วย เพลงพระรามอกหัก ตัวร้ายที่รักเธอ พระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ) Fin (วันทอง) Fail (ขันหมากล่ม)

4.4 อำนาจที่ปรากฏในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

1. แหล่งที่มาของอำนาจและรูปแบบการใช้อำนาจ

เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสะท้อนให้เห็นมุมมองด้านเพศวิถี (Sexuality) ที่มีเรื่องความปรารถนาทางเพศ (Erotic desires) และอัตลักษณ์ (Identity) ทั้งวัฒนธรรม, การเมือง, กฎหมาย, ศาสนา และปรัชญา รวมไปถึงประเด็นเรื่องชาติพันธุ์วรรณาเข้ามาเกี่ยวข้อง ซึ่งแหล่งที่มาของอำนาจของชายและแหล่งที่มาของอำนาจหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมีความเหมือนและแตกต่างกันออกไป ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

(1) แหล่งที่มาและรูปแบบการใช้อำนาจของผู้หญิง

ทุนทางร่างกาย รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงาม เป็นอัตลักษณ์เพียงหนึ่งเดียวที่สร้างอำนาจให้แก่ผู้หญิงในเพลง เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีส่วนใหญ่มีการพรรณนาถึงความสุขความงามของผู้หญิงดังเช่น นางในวรรณคดีที่ได้รับความนิยมและมีอำนาจดึงดูดเพศตรงข้าม การมีหน้าตาหรือรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามชวนหลงใหล บ่อยครั้งถูกเปรียบเปรยเป็นดอกไม้ต่างๆ นางในวรรณคดีที่ได้รับคำเลื่องลือด้านความงามที่ถูกหยิบยืมมาใช้ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ประกอบด้วย นางสีดา นางวันทอง นางสุพรรณมัจฉา นางกาگی นางในวรรณคดีเหล่านี้ล้วนมี หน้าตา รูปร่าง ผิวพรรณ อันเป็นที่ประจักษ์ด้านความงามอย่างนางในอุดมคติ เป็นการสร้างภาพแทนว่าผู้หญิงมีรูปลักษณ์ที่สวยงามทำให้พวกเธอมีสิทธิหรืออำนาจในการได้มาในสิ่งที่ต้องการไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินเงินทองและเลือกผู้ชาย

แต่อย่างไรก็ตามประกอบสร้างภาพแทนมาตรฐานของความงามในอุดมคติ ทำให้อัตลักษณ์ของความงามของผู้หญิงกลายเป็นรูปแบบเดียว ทำให้ผู้มีอัตลักษณ์ไม่ตรงกับอุดมคติถูกมองว่าเป็นอื่น แนวคิดความงามในอุดมคติถูกฝังรากลึกจนขนาดที่บางทีผู้หญิงก็สยบยอมกับการถูกกดทับจัดวางกับแนวคิดดังกล่าว ทำให้ผู้ที่มิรูปลักษณ์ภายนอกหรือความงามในแบบอุดมคติกลายเป็นมีอำนาจมากกว่าผู้อื่น ในทางกลับกันรูปลักษณ์ภายนอกและอัตลักษณ์ที่หลากหลายกลับถูกทำให้เป็นอื่น มากไปกว่านั้นยังกลายเป็นเหตุผลที่ไม่ได้รับความรัก ซึ่งถือเป็นการผลิตซ้ำภาพแทนความงามในสื่ออย่างไม่เหมาะสมและทำให้ผู้หญิงถูกมองเป็นวัตถุทางเพศ (Sexual object) ในที่สุด

(2) แหล่งที่มาและรูปแบบการใช้อำนาจของชาย

ความเป็นชาย (Masculinity) เป็นรูปแบบหนึ่งของความเป็นเพศ (Gender) ที่ไม่ได้ถูกกำหนดจากลักษณะทางชีววิทยาที่ติดตัวมนุษย์มาแต่กำเนิดเพียงอย่างเดียว แต่ยังถูกสร้างขึ้นจากสังคมวัฒนธรรม ส่งผลให้ความเป็นชายไม่หยุดนิ่ง สามารถแปรผันเปลี่ยนแปลงรูปแบบได้ตลอดเวลา ความเป็นชายได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม

ประวัติศาสตร์ ซึ่งจะมีความแตกต่างกันตามเวลาและสถานที่ที่เปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้ชายต้องเข้มแข็ง เป็นผู้นำ ห้ามร้องไห้ เป็นต้น ในสังคมแบบชายเป็นใหญ่ อย่างในสังคมไทย มีกระบวนการบ่มเพาะและขัดเกลา “ความเป็นชาย” ที่เริ่มต้นมาตั้งแต่ครอบครัว โดยความเป็นชายมีลักษณะที่ลื่นไหล เปลี่ยนรูปแบบได้ตลอดเวลาตามปัจจัยแวดล้อม ทำให้สามารถเห็นรูปแบบความเป็นชายที่หลากหลายตามแต่บริบทของสังคม

ถึงแม้ว่างานวิจัยชิ้นนี้จะมุ่งเน้นไปที่การศึกษาภาพแทนความเป็นหญิง แต่อำนาจความเป็นชายที่ปรากฏก็เป็นสิ่งสำคัญที่ต้องนำมาตีความ โดยอำนาจของผู้ชายในเพลงสามารถจำแนกได้เป็นหลายปัจจัย ประกอบด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงาม อำนาจบุคคลและอำนาจกลุ่ม และการสร้างอำนาจจากความเสียใจ

(1) ปัจจัยทางเศรษฐกิจ เนื้อหาของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีการกล่าวถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจว่า เป็นเหตุผลหลักในการดึงดูดเพศตรงข้าม เช่น

เพลง Foe (ไม่ใช่พระเอก) ที่ให้สาเหตุว่า วันทองเลือกขุนช้างเพราะมีฐานะดีร่ำรวยกว่าขุนแผน ซึ่งถึงแม้ขุนช้างจะมีเมียหลายคน แต่วันทองก็ยังหลงรักเพราะอยากจะมีเงินใช้จ่ายอย่างสบายและสามารถยกระดับฐานะของวันทองได้ ทำให้ขุนแผนเจ็บใจเป็นอย่างมาก

และเพลง เพลงข้าคือเรา ที่มีใจความหลักคือนางวันทองปิ่นใจจากขุนแผนไปอยู่กับขุนช้างเพราะขุนช้างมีทรัพย์สิน บรรณการมากมาย นางวันทองอยากรวยอยากสบายเลยไปกับขุนช้าง

ทั้งสองเพลงที่กล่าวมาข้างต้น แสดงให้เห็นถึงวาทกรรมแห่งพื้นที่อำนาจจากปัจจัยทางเศรษฐกิจหรืออำนาจของเงิน ที่กลายเป็นตัวกำหนดอำนาจและฐานะทางสังคม ซึ่งสะท้อนให้เห็นมุมมองการวัดคุณค่าของคน ที่ถูกให้ค่าจากทรัพย์สินเงินทอง อำนาจที่เกิดขึ้นจากปัจจัยทางเศรษฐกิจสะท้อนให้เห็นถึงบริบททางสังคมในประเทศไทยปัจจุบันที่เป็นสังคมบริโภคนิยม ในทางกลับกันเป็นการสื่อถึงผู้หญิงในลักษณะที่ไม่ใช่มนุษย์แต่เป็นเพียงสิ่งของที่ใช้อำนาจของเงินในการเป็นเจ้าของได้

(2) รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงาม ไม่ใช่ผู้หญิงเพียงอย่างเดียวที่สามารถสร้างอำนาจได้จากเรือนกายและรูปลักษณ์ภายนอก แต่ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดียังแสดงให้เห็นถึง รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงามของผู้ชายที่เป็นปัจจัยหนึ่งในการสร้างอำนาจได้เช่นเดียวกัน รูปลักษณ์ภายนอกเป็นประเด็นที่ถูกกล่าวถึงอยู่บ่อยครั้งในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ซึ่งรูปลักษณ์ภายนอกของตัวละครชายที่มีการนำมาอ้างอิงมากที่สุด คือ ตัวละครขุนช้างและขุนแผน ในส่วนของขุนแผนหรือพลายแก้ว ในวรรณคดีหลักได้อธิบายไว้ว่าขุนแผนมีรูปร่างหน้าตางดงามคมสัน ส่วนขุนช้าง มีลักษณะรูปชั่วตัวดำ หัวล้านมาแต่กำเนิดแต่มีฐานะมั่งมี

พระอภัยมณีมีรูปโฉมงดงาม พระรามคือพระนารายณ์อวตารรูปงามมีกายเป็นสีเขียว พระลักษมณ์น้องชายพระรามถูกอธิบายว่าเป็นผู้มีลักษณะดี ทศกัณฐ์ เป็นยักษ์ มีสิบหน้า รูปร่างหน้าตาน่ากลัว เป็นต้น ซึ่งในเพลงนั้นก็มีการนำเอารูปร่างหน้าตาของผู้ชายมาเปรียบเปรยว่าถึงความเป็นชายที่ได้รับการยอมรับ คือมีหน้าตาที่ดี หล่อเหลา เช่น ขุนแผน พระราม ส่วนตัวละครที่ไม่ได้รับการยอมรับ เพราะรูปลักษณะภายนอกไม่ได้เป็นไปตามที่สังคมต้องการ คือ ขุนช้าง และทศกัณฐ์

(3) อำนาจบุคคลและอำนาจกลุ่ม จากการตีความ พบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ซึ่งอำนาจที่ปรากฏในบทเพลงมีทั้งอำนาจบุคคล (Power) ที่หมายถึงบุคคลหนึ่งมีอิทธิพลต่อบุคคลอื่น และกลุ่มอำนาจ (Power groups) อันหมายถึง ลักษณะของกลุ่มที่มีอำนาจครอบงำผู้อื่น ทำให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลอื่นต้องสยบยอม ยินยอมทำตามคำสั่ง ทั้งโดยชอบธรรมและไม่ชอบธรรม ถูกกฎหมายหรือไม่ถูกกฎหมาย (วิเชียร เส้นทอง, 2554)

อำนาจกลุ่มที่พบในเพลง คือ อำนาจของพระรามที่มีผู้สนับสนุนในการสู้รบ จากเนื้อเพลงพระรามอกหัก “หนุมานช่วยที ช่วยข้านี้ให้พ้นจากความเศร้า ผากสุครีพช่วยไปซื้อเหล้า คินนี้จะเมาแล้วจะไปเฝ้ากรุงลงกา” และ เพลงสุวรรณมัจฉา จากเนื้อเพลง “ถ้าเปรียบตัวฉันเหมือนดังสุวรรณมัจฉา ที่รอหนุมาน เดินตามพระรามไปแสนไกล ทั้งให้เราเก้อหา ทั้งน้ำตาเศร้าเฝ้าใจ เหตุไฉนโยหนอไม่หวนกลับมา”

จากตัวอย่างเพลงข้างต้น แสดงให้เห็นถึงอำนาจของพระรามมีอำนาจในการให้พวกพ้องหรือกลุ่มของตนทำตามคำสั่ง ไม่ว่าจะเป็นการซื้อเหล้าหรือไปออกรบ ด้วยเหตุที่พระรามเป็นเทพในวรรณคดี มีชนชั้นวรรณะที่สูงกว่าตัวละครอื่น ซึ่งในบทเพลงยังมีการผลิตซ้ำในประเด็นนี้อยู่อย่างเดิม

(4) การสร้างอำนาจจากความเสียใจ จากการศึกษาคติความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ผู้วิจัยพบว่า มีเพลงที่อธิบายความรู้สึกเสียใจของผู้ชายอยู่เป็นจำนวนมาก เพลงที่แสดงความรู้สึกเสียใจของผู้ชายนี้ มีการอ้างอิงจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ 4 เพลง ประกอบด้วย I'm Sorry สีดา, พระรามอกหัก, พระราม (ขอโทษที่หุเบา), ตัวร้ายที่รักเธอ และจากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน 2 เพลง ประกอบด้วยเพลงวันทอง, ข้าคือเรา การแสดงความอารมณ์และความเสียใจของผู้ชายนั้นมีความแตกต่างจากการแสดงความเสียใจของผู้หญิง ส่งผลมาจากบทบาททางเพศที่สังคมกำหนดไว้อย่างแตกต่างกัน โดยปกติแล้วในสังคมไทยผู้หญิงสามารถแสดงอารมณ์ต่างๆ ไม่ว่าจะเป็น อารมณ์เสียใจ อ่อนแอ ร้องไห้ได้มากกว่าผู้ชายเพราะสังคมกำหนดบทบาททางเพศให้ผู้หญิงเป็นเพศที่อ่อนแอและใช้อารมณ์ส่วนผู้ชายเป็นเพศที่เข้มแข็งและใช้เหตุผลในการใช้ชีวิต

ซึ่งหากจะกล่าวถึงน้ำตาหรือการแสดงความรู้สึกเสียใจของผู้ชายต่อผู้หญิงนั้น สามารถมองได้ทั้งในทิศทางบวกและทางลบ ในแง่บวกคือการที่ผู้ชายก็มีความโศกเศร้าเสียใจและ

อยากบรรยายความรู้สึกของตนออกมาได้เช่นเดียวกับผู้หญิงนั้นเป็นไปได้ยาก โดยตัวผู้ชายเองก็อยากแสดงอารมณ์โศกเศร้าเสียใจออกมาเช่นเดียวกัน เพราะสังคมกำหนดบทบาทให้เพศชายเป็นเพศที่เข้มแข็งหรือยากที่จะเสียน้ำตา หากมีเรื่องให้ต้องร้องไห้จะต้องสูดอดอันแล้วจริงๆ แต่อีกด้านหนึ่งเมื่อพิจารณาจากปัจจัยหลายๆอย่าง อาจเกิดคำถามขึ้นมาว่าน้ำตาของผู้ชายนั้นมีความน่าเชื่อถือจริงหรือไม่อย่างไร บางทีอาจจะเป็นการแสดงเพื่อเรียกร้องความสนใจ และเบี่ยงเบนความผิดของตน

อันมีคำกล่าวว่าน้ำตาของผู้ชายถูกเปรียบเปรยเป็น "น้ำตาจระเข้" คำว่าน้ำตาจระเข้ หรือที่แปลมาจากวลีในภาษาอังกฤษว่า "Crocodile tears" นั้น มาจากการที่พบว่า เมื่อจระเข้จับเหยื่อ มันจะมีน้ำตาไหลออกมาด้วย ทำให้คนเข้าใจผิด คิดว่าจระเข้กำลังสงสารเหยื่อ แต่มันจำใจต้องกินเหยื่อนั้น เพื่อให้ตัวเองอยู่รอด ถึงแม้ว่า จระเข้จะมีต่อมน้ำตา (Lachrymal glands) ที่ทำหน้าที่สร้างน้ำตา ออกมาหล่อลื่นดวงตา เหมือนกับของคน แต่การที่มันมีน้ำตาออกมาระหว่างที่จับเหยื่อนั้น ไม่ใช่เพราะความสงสาร แต่เกิดจากกระดูกขากรรไกรไปบีบต่อมน้ำตาของมัน ทำให้น้ำตาไหลออกมาอย่างอัตโนมัตินั่นเอง หากเปรียบเทียบกับกรกระทำของคนแล้ว ก็เหมือนคนที่กำลังทำ ความผิด แล้วแกล้งเสแสร้งร้องไห้ออกมา มิได้รู้สึกเศร้าเสียใจจริงๆ การร้องไห้เป็นเพียงเพื่อกลบเกลื่อนเบี่ยงเบนความสนใจจากการกระทำผิดนั้น เท่านั้นเอง (อ้างใน เจษฎา เด่นดวงบริพันธ์, 2563)

เนื้อเพลงที่แสดงความเสียใจของผู้ชายที่อิงมาจากวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ มีการอ้างอิงเรื่องราววรรณคดีหลักตอนสิดาลุยไฟ มีเนื้อเรื่องย่อ ดังนี้ หลังจากเสร็จสิ้นสงครามที่ปัตเตือเป็นเวลานาน ทศกัณฐ์ตายแล้ว พระรามอยากเชิญนางสีดากลับโอโยธยาด้วยกัน แต่พระองค์ไม่ยอมให้ผู้ใดมาโน้มน้าวว่าร้ายนางสีดาที่ไปอยู่แดนศัตรูถึง 14 ปี นางสีดาจึงขอพิสูจน์ตนเองว่า จะขอลุยไฟพิสูจน์ความบริสุทธิ์ ถ้าตนคิดนอกใจสามีเพียงนิดเดียว ขอให้ไฟไหม้นางจนตาย แต่ถ้า นางมีรักมันต่อสามี ไฟจะไม่อาจทำอันตรายนางได้ อ้างอิงจากเรื่องราวในวรรณคดีหลัก

นางสีดาจึงขอลุยไฟต่อหน้าพระรามและเหล่าเทวดา แสดงความบริสุทธิ์ พระรามได้ให้สุครีพนำเชื้อไฟมากองไว้หน้าพลับพลาต่อหน้าเหล่าเทวดา แล้วทรงแผลงศรเป็นไฟลุกขึ้น ก่อนลุยไฟนางสีดาดั้งสัตย์อธิฐานว่า หากนางซื่อสัตย์ต่อสามีขออย่าให้มีความร้อน แล้วจึงลุยไฟมี ดอกบัวบานผุดขึ้นรองรับทุกก้าว ไฟภาพเหล่านั้นพ่ายแพ้ต่อแรงอธิฐานของนางสีดา นางสีดาพิสูจน์ตนเองได้ว่าบริสุทธิ์ทั้งกายใจ สามีภรรยาจึงได้กลับไปใช้ชีวิตร่วมกันอย่างมีความสุข ยกตัวอย่างเพลงที่แสดงถึงความเสียใจ

เพลง I'm Sorry สีดา “คือฉันเสียใจ ที่ฉันชอบทำผิดไปทุกที ความคิดไม่ตรงกับใจสักที ถ้าหากยังเป็นคนแบบนี้ ไม่รู้ว่าเธอจะยังเข้าใจกันบ้างไหม ถ้าหากความผิดที่ฉันทำ มันย่ำให้เธอต้องเสียใจ มันย่ำให้เธอต้องร้องไห้ ขอโทษ จากหัวใจ แต่จะให้ดีกว่านี้ก็คงไม่ไหวจริงๆ โอ้วา โอ้วาอกเอ๋ย โอ้วพระรามแพร์ัก ไม่หวันจะรบสมยัยัก จะหักเอากรุงลงกา แต่ว่าความรักกลับโดยอุบาย

ไม่เชื่อใจสีดา วาตรูปยักษ์ ดังแทงใจสั่งให้วายชีวา ผิดไปแล้วหนอใจ ที่ผลักใสแก้วตา โปรดรับรู้แม่สีดา พิพลาตไป”

เพลง I'm Sorry สีดา เป็นเพลงที่แสดงถึงความเสียใจของพระรามที่ไม่ไวใจ ไม่เชื่อใจสีดา ทำให้สีดาต้องไปลุยไฟเพื่อพิสูจน์ความบริสุทธิ์ แสดงให้เห็นถึงอำนาจของตัวละครชายในวรรณคดีที่ส่งผลให้ตัวละครหญิงต้องเสี่ยงชีวิตเพื่อพิสูจน์ตนเอง ความหมายของเพลงนี้เน้นย้ำเรื่องความเสียใจและความผิดที่ไม่เชื่อใจและทำให้ผู้หญิงต้องเสียใจ ซึ่งเพลงนี้เกือบที่เป็นเพลงที่แสดง ความหมายที่ดีด้านความรู้สึกผิดของผู้ชาย แต่ด้วยเนื้อเพลง “ขอโทษ จากหัวใจ แต่จะให้ดีกว่านี้ก็คงไม่ไหวจริงๆ” ซึ่งตีความได้ว่าอาจเป็นการขอโทษที่ไม่จริงใจเพราะไม่ได้คิดจะแก้ไขปรับปรุงในสิ่งที่ตนทำลงไป

เพลงพระรามอกหัก “เมื่อพระรามดราม่า น้ำตาต้องตกในอย่างนี้ ไม่เคยคิดเลยรักเธอทั้งชีวี อกหักวันนี้นักคำว่าดีเกินไป ว่าเอ็งว่าเอ๋ย รู้ไหมเจ็บนะตัวเอง ก็เลยต้องมาแต่งเพลง บอกผ่านความในใจ ไม่เคยคิดเลยตัวเองเป็นคนหลายใจ จำไว้ จำไว้ จำไว้ แม่นางสีดา เจ้าทศกัณฐ์มันดีกว่าเจ้าตรงไหน สิบหน้าสิบมือแล้วไง แค่มึงหนึ่งใจก็แล้วกัน แต่ไม่เป็นไรถ้าเจ้ารักทศกัณฐ์”

เพลงพระรามอกหัก เป็นเพลงที่มีการสร้างความหมายใหม่ที่แตกต่างจากเรื่องราวในวรรณคดีหลัก จากที่นางสีดาในวรรณคดีหลักเป็นคนซื่อสัตย์ มั่นคง ยึดมั่นต่อความรักที่ตนมีต่อสามี กลายเป็นผู้ที่มีพฤติกรรมเบี่ยงเบน คือนอกใจสามีไปรักกับทศกัณฐ์ ผู้ประพันธ์แทนตัวละครหลักเป็นพระรามที่อกหักจากนางสีดา ด้วยเหตุที่ตนเองดีเกินไป นางสีดาเลยปันใจให้กับทศกัณฐ์ที่เป็นคนไม่ดี แสดงให้เห็นความเศร้าโศกของตัวพระราม หรือผู้ชายที่อกหักจากผู้หญิงที่ตนเองรัก ซึ่งไม่ได้เป็นเพลงที่แสดงถึงความรู้สึกผิดของผู้ชายที่ทำผิดต่อผู้หญิง แต่แสดงถึงความรู้สึกเสียใจที่ถูกทอดทิ้ง โดยเพลงนี้มีการแสดงถึงอำนาจของพระรามที่มีผู้สนับสนุนในการสู้รบจากเนื้อเพลง หนุมานช่วยที ช่วยข้านี้ให้พ้นจากความเศร้า ฝากสุคริพช่วยไปซื้อเหล้า คินนี้จะเมาแล้วจะไปเฝ้ากรุงลงกา รวมไปถึงแสดงให้เห็นอำนาจของนางสีดาที่สามารถทำให้ ผู้ชายอกหักเสียใจและเกิดสงครามขึ้นมาได้

เพลงพระราม (ขอโทษที่หุบเขา) “ตัวพี่ต้องขอโทษ ที่หุบเขา ไปเชื่อคนอื่นเขา ไม่เชื่อใจเธอ ต้องขอโทษที่หุบเขา ทุกๆที่เธอนั้นรักเรา สุดหัวใจโชคดีที่พระลักษมณ์ ได้ช่วยเจ้าไว้ได้ทันการ ไม่งั้นตัวพี่ต้องจมปลัก กับความทุกข์ที่ทรมาน ตัวพี่นั้นทำผิดเจ้าต้องรอให้พี่ตาย ถึงจะกลับมาใกล้ชิด ตัวพี่เลยออกอุบาย แก่งตายเพื่อโกหกเพื่อจะให้เจ้ากลับ มาชบลงที่หน้าอก แต่พอเจ้ารู้ความจริง เจ้าก็หนีตัวพี่ไป โดยที่ไม่หวนกลับมา พี่แค่อยากบอกว่าเสียใจ”

เพลงพระราม (ขอโทษที่หุบเขา) มีความหมายใกล้เคียงกับเพลง I'm Sorry สีดา คือแสดงถึงความเสียใจของพระรามที่มีต่อนางสีดา ในเหตุการณ์ที่ทำให้นางสีดาต้องไป

เดินลุยไฟ พระรามรู้สึกผิดที่ขาดความเชื่อใจ หูเบา ซึ่งเพลงนี้ได้สื่อความหมายตามเรื่องราวในวรรณคดีหลักอย่างไม่มีการสร้างความหมายใหม่ใดๆ เป็นเพียงการสื่อถึงอารมณ์ความรู้สึกเสียใจของพระรามที่รู้สึกผิดต่อคนรัก

ตัวร้ายที่รักเธอ “ทำดีกับเธอเท่าไร เธอไม่เคยหันมาเหลียวแล ไม่เคยที่จะแยแส ไม่เคยที่จะสนใจ ไม่เคยที่จะสงสาร ไม่เคยที่จะเห็นใจ ก็เรานั้นเป็นตัวร้าย ที่ไม่มีใครเขาอยากจำ สุดท้ายก็เป็นอย่างนี้ สักทีก็แพ้เรื่อยมา สุดท้ายต้องจมอยู่กับน้ำตา ความเฉยชาและความเสียใจ ก็รู้ว่าคงสู้เขาไม่ไหว สุดท้ายก็พ่ายแพ้อยู่ดี”

เพลงตัวร้ายที่รักเธอ นั้นมีความแตกต่างจาก 3 เพลงข้างต้น ตรงที่ใช้ตัวละครทศกัณฐ์มาเล่าเรื่อง เพลงแสดงถึงความเศร้าโศกเสียใจของตัวร้ายคือทศกัณฐ์ ที่มีความสร้าง ความหมายใหม่จากวรรณคดีหลักเพราะในวรรณคดีหลักตัวทศกัณฐ์เป็นตัวร้าย และไม่เคยกล่าวอ้างถึงความดีของตน เพลงแสดงการตัดพ้อในเรื่องความรักที่ทศกัณฐ์พ่ายแพ้ต่อพระราม เสียใจที่ไม่ว่าอย่างไรนางสีดาก็เลือกพระรามอยู่ดี ซึ่งไม่ได้เป็นเพลงที่แสดงความเสียใจต่อการกระทำที่ทำต่อนางสีดา แต่แสดงถึงความเสียใจที่ตนผิดหวังในความรักที่นางสีดาไม่ได้เลือก

ข้าคือเรา “ก็ต่อแต่นี้เราคงต้องทำใจ เพราะถึงอย่างไรเธอก็จะไม่กลับมา สิ่งที่เหลือทิ้งไว้ก็คือน้ำตา ที่เธอฝากกับฉันไว้ก็เกินพอ เพราะเหตุอันใด โฉนกันเล่าจึงต้องเป็นพี่ที่เจ็บ หรือว่า คงเป็นเพราะบาป เพราะกรรม กำลังสำแดงฤทธิ์เดช หรือว่าเพราะพี่ไม่ได้มีเงินทอง เป็นส่วนผสมพิเศษ แต่ว่าแม่น้องก็คงยินยอม ให้คนดีพร้อมได้อภิเษก ก็คงได้รู้แล้วว่าเธอไม่เคยลืม เธอยังมีเยื่อใย กับคนที่เธอเคยซิดไถ่ และเขาเคยทำร้ายเธอ คนที่ทนเจ็บข้าคือเรา”

เพลงข้าคือเรา นั้นเป็นเพลงที่มีผู้ประพันธ์เดียวกับนักร้อง และร่วมกันร้อง 2 คน คนหนึ่งสวมบทบาทเป็นขุนแผน อีกคนหนึ่งเป็นขุนช้าง ใจความหลักของเพลงคือนางวันทองปันใจจากขุนแผนไปอยู่กับขุนช้างเพราะขุนช้างมีทรัพย์สิน บรรณการมากมาย นางวันทองอยากรวยอยากสบายแต่ยังแอบมีใจให้ขุนแผนอยู่ ซึ่งหากอ้างอิงจากวรรณคดีหลักเนื้อเพลงดังกล่าวอยู่ในลักษณะของการสร้างความหมายใหม่ และเขียนในมุมมองยกย่องความดีงามของผู้ชาย ทั้งๆที่ขุนแผนเองก็มีหลายเมียและขุนช้างก็ใช้อำนาจในการบีบบังคับนาง จะเห็นได้ว่าความผิดต่างๆของผู้ชายได้เลือนหายไป และยังมีเนื้อร้องที่เน้นย้ำว่านางวันทองเป็นผู้หญิงสองใจ โดยเพลงเน้นย้ำแต่ความเสียใจของตนเองที่ไม่ได้ถูกผู้หญิงเลือกซึ่งเป็นมุมมองของผู้ชายเพียงอย่างเดียว ไม่ได้แสดงความเห็นใจต่อผู้หญิงแต่อย่างใด

วันทอง “สวยก็ดีแล้วเป็นไง แต่เธอรักใครไม่เคยจริง สวยรักใครแล้วก็ทิ้ง วันทองคงมาสิ่งที่ใจเธอ คนที่เธอรัก คนที่เธอรัก นั้นมีมากมายจริงๆ คนที่เธอทิ้ง คนที่เธอทิ้ง นั้นเสียใจ

เท่าไร อย่าได้คิดนะว่าฉันจะรักเธอจริง เปื่อเธอแล้วฉันก็ทิ้ง จะไปแคร์อะไร อย่าได้คิดนะว่าสน ก็แค่ดูดีกว่าใคร สวยแล้วเป็นไง ถ้าไม่มีรักเดียว”

เพลงวันทองเป็นเพลงที่กล่าวถึงรูปลักษณ์ภายนอกของผู้หญิงที่มีความสวยงามแต่ไม่รักใคร่จริงเปรียบเหมือนนางวันทอง ที่ไม่รักใคร่จริง แสดงให้เห็นความเสียใจของผู้ชายที่ไม่ได้เป็นผู้ถูกเลือก และมีการประณามการกระทำของผู้หญิงว่าจะถูกทิ้งดังที่กำกับตน

จากเพลงที่กล่าวถึงดังข้างต้นนั้น แสดงให้เห็นถึงความเสียใจของผู้ชายในหลากหลายรูปแบบ ทั้งรูปแบบของความเสียใจของตนเองที่ทำให้คนรักต้องเสี่ยงชีวิต ดังเรื่องรามเกียรติ์ตอนสีดาลุยไฟ ที่ถูกนำมาอ้างอิงถึงอยู่บ่อยครั้งเมื่อมีการประพันธ์เพลงเกี่ยวกับวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ หรือรูปแบบความเสียใจที่โดนคนรักนอกใจ อันอาจจะเป็นการสร้างความหมายใหม่ที่ไม่ตรงตามวรรณคดีหลัก และยังทำให้ผู้วิจัยพบว่าความเสียใจนั้นอาจเป็นการเบี่ยงเบนความสนใจในความผิดที่ผู้ชายได้ทำลงไป การสื่อออกมาในรูปแบบนี้ทำให้สุดท้ายแล้วผู้หญิงถูกเข้าใจว่าเป็นฝ่ายกระทำผิด รวมไปถึงการผลิตซ้ำเรื่องราวในวรรณคดีหลัก เช่นเรื่องขุนช้างขุนแผน เมื่อนำเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาตีความหมายแล้ว เพลงนั้นแฝงไปด้วยอำนาจของมิติด้านเพศสถานะและเพศวิถีของทั้งหญิงและชายซึ่งอาจเป็นไปได้ทั้งในมุมมองที่ส่งเสริมหรือลดทอนความเป็นหญิงความเป็นชายตามการตีความของผู้รับสาร

2. ความสัมพันธ์เชิงอำนาจ

จากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้น ผู้วิจัยพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นมีมิติด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจแฝงอยู่ ซึ่งผู้ฟังทั่วไปที่ไม่ได้ทำการตีความ อาจจะพบว่าเนื้อหาของเพลงนั้นมีความเป็นปกติทั่วไป (Normal) แต่เมื่อนำมาตีความให้ลึกลงไปจะพบมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจด้านเพศสถานะและเพศวิถีแฝงอยู่ ซึ่งจากการวิจัย พบว่าความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปรากฏในเพลง ประกอบด้วยความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิงที่ปรากฏในเพลง ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างผู้ชายที่ปรากฏในเพลง สามารถอธิบายได้ดังต่อไปนี้

(1) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิง

ประการแรกความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิงที่ปรากฏในเพลง เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีหลากหลายเพลงได้สื่อให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้หญิงที่สามารถเลือกที่จะรัก ให้อภัยหรือเลือกที่จะทิ้งผู้ชายได้ ยกตัวอย่างวรรณคดีที่ถูกนำมากล่าวอ้างในมุมมองการเลือกของผู้หญิงอย่างเด่นชัด คือ วรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ และขุนช้างขุนแผน ในเรื่องรามเกียรติ์ นางในวรรณคดีที่ถูกนำมาอ้างอิงถึงคือนางสีดา เนื้อหาของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีทั้งที่แทนตนเองเป็น พระราม พระลักษณ์ และทศกัณฐ์ โดยมีทั้งเพลงที่สื่อสารออกมาตามเรื่องราวของวรรณคดีหลัก และเพลงที่มีการรื้อสร้างความหมายใหม่ที่แตกต่างจาก

วรรณคดีไปโดยสิ้นเชิง ยกตัวอย่างเช่น เพลงพระราชมอหัก ที่สร้างความหมายใหม่จากนางสีดาที่รักเดียวใจเดียวกลายเป็นหญิงไม่ดีแอบนอกใจพระราม หรือเพลงพระลักษณ์ (ผู้เสียสละ) แทนตัวผู้ร้องเป็นพระลักษณ์ แตกต่างจากเนื้อหาวรรณคดีหลัก กล่าวถึงความรักดีต่อพี่ชาย เสียสละ คอยอยู่เคียงข้างพี่ชาย ทั้งๆที่พระลักษณ์นั้นแอบรักนางสีดา เป็นการรื้อสร้างความหมายใหม่จากผู้ประพันธ์เพราะไม่เคยพบว่ามีเรื่องราวเหล่านี้ปรากฏอยู่ในวรรณคดีหลัก ความหมายส่วนใหญ่ที่ปรากฏในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่อ้างอิงมาจากรามเกียรติ์ มักกล่าวถึงความเศร้าโศกเสียใจ เสียหน้าตา แทนตนเองเป็นตัวละครชายที่ผิดหวังในความรัก ไม่ถูกเลือก ถูกนอกใจโดยคนรัก และแสดงความรู้สึกผิดขอโทษที่ไม่เชื่อใจ อีกหนึ่งตัวอย่าง คือวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ที่มีการนำเอาตัวละคร ขุนช้างขุนแผน และวันทอง มาอ้างอิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี จากการตีความพบว่า เพลงจากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน มีการเน้นย้ำเรื่องรูปลักษณ์หน้าตาที่สวยงามของนางวันทองที่ทำให้มีผู้ชายเข้ามาให้เลือกมากมาย บางเพลงได้นำนางวันทองมาเปรียบเทียบกับผู้หญิงปัจจุบัน ที่มีหน้าตาสวยทำให้เลือกผู้ชายได้และไม่รักใคร่จริง ดังนั้น จะพบว่าการรื้อสร้างความหมายใหม่ ได้แสดงให้เห็นอำนาจของผู้หญิงที่ปรากฏอยู่ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ไม่ว่าจะเป็นอำนาจที่มีทุนทางกายภาพหรือความสวยทำให้มีสิทธิที่จะเลือกผู้ชายได้ อำนาจที่สามารถยกโทษหรือไม่ยกโทษให้กับคนรักได้ และอำนาจในการทำให้ผู้ชายเศร้าโศกเสียใจน้ำตาตกใน ทั้งๆที่น้ำตาผู้ชายถูกยกย่องให้มีคุณค่า แต่กลับสามารถเสียให้กับผู้หญิง อันแสดงถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้หญิงที่ถูกตีความออกมาผ่านบทเพลง

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้ชายที่ปรากฏในเพลง จากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีพบว่า มีหลากหลายเพลงที่แสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้ชายในลักษณะที่แสดงถึงการกดทับและเหนือกว่าผู้หญิง ความเป็นชายอำนาจนำ ที่ไม่ว่าจะมีหน้าตา อำนาจคน ทรัพย์สินเงินทอง ที่จะสามารถชื้อแย่งผู้หญิงให้มารักมาชอบตนเองได้ อีกแง่หนึ่งคือมุมมองที่ถูกสื่อออกมาผ่านบทเพลง คือการทำให้ผู้หญิงตกอยู่ภายใต้ความเป็นสิ่งของและวัตถุทางเพศ ที่มีไว้เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ชาย อีกทั้งการให้ค่าเรื่องพรหมจารีหรือความบริสุทธิ์ของผู้หญิง มีเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีจำนวนมาก มีการกล่าวถึงผู้หญิงที่มีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามและเป็นที่ยอมรับทางสังคมทั้งหน้าตาและชื่อเสียง เป็นการแสดงให้เห็นการประเมินผู้หญิงผ่านสายตาของผู้ชาย (Male gaze) คุณค่าของผู้หญิงถูกตกอยู่ในวัฒนธรรมชายเป็นใหญ่ (Signifier) ผู้ชายจะเป็นผู้สร้างเกณฑ์ว่าผู้หญิงลักษณะที่ถูกยอมรับเป็นอย่างไร และไม่ถูกยอมรับเป็นอย่างไร ซึ่งเป็นการสร้างกรอบบรรทัดฐานทางสังคม เช่น หญิงดี หน้าตาสวยงาม ความเป็นกุลสตรีบริสุทธิ์ ไม่เสื่อมเสีย รักเดียวใจเดียว, หญิงเลว ไม่บริสุทธิ์ เที้ยวเตร่ ไม่เลือกผู้ชายคนใดคนหนึ่ง ทำให้ผู้หญิงที่หลุดจากกรอบบรรทัดฐานที่ถูกสร้างขึ้นของผู้ชายเกิดความเป็นอื่น (The other) ในที่สุด ใน

ประเด็นนี้แสดงให้เห็นถึงระบบโครงสร้างทางสังคมไทยที่อยู่ภายใต้กรอบชายเป็นใหญ่ทำให้เกิดการผลิตซ้ำความไม่เสมอภาคทางเพศที่มีมาตั้งแต่ในอดีตและยังคงส่งผลกระทบมายังปัจจุบัน

(2) ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชาย

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่ได้เกิดขึ้นในมุมมองของชายหญิงเพียงอย่างเดียว แต่ยังปรากฏในรูปแบบของ ความเป็นชายด้วยกันเอง ที่มีการกดทับ การแบ่งชนชั้นของผู้ชาย ที่แสดงให้เห็นว่าความเป็นชายที่ได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับทางสังคมเป็นเป็นอย่างไร โดยมีความสอดคล้องกับแหล่งที่มาของอำนาจที่ผู้วิจัยกล่าวไว้ข้างต้น คือ รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงามจากการตีความเพลงพบว่าผู้ที่มีรูปลักษณ์ภายนอกที่ดี มีโอกาสในการสมหวังในความสัมพันธ์มากกว่าผู้ที่มีรูปลักษณ์ภายนอกเป็นอื่น ซึ่งในหลายๆ เพลงแสดงให้เห็นถึงมุมมองการประชดประชันเรื่องความผิดหวังในความรักโดยนำตัวละครที่ขึ้นชื่อว่ารูปไม่งามมาใช้ เช่น ตัวละครศักดิ์สิทธิ์ที่เป็นยักษ์ นางแก้ว และไม้ซ่มมุษย์ ตัวละครขุนช้างที่มีศีรษะล้าน ในประเด็นนี้แสดงให้เห็นถึงพื้นที่ของผู้ที่มีหน้าตาดีจะถูกยอมรับหรือเป็นผู้ถูกเลือกมากกว่าผู้ที่มีหน้าตาไม่ดี ซึ่งเป็นการต่อสู้ในพื้นที่ของผู้ชายด้วยกันเอง อีกหนึ่งประเด็น คืออำนาจบุคคลและอำนาจกลุ่ม โดยส่วนใหญ่แล้วบุคคลที่มีทรัพยากรต่างๆ มากกว่าผู้อื่น จะเป็นผู้มีอำนาจเหนือกว่าเสมอ อีกทั้งเรื่องอำนาจนี้ ยังแสดงให้เห็นถึงชนชั้น วรณะ โดยที่เฉพาะทรัพยากรบุคคลที่มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในวรรณคดีหลัก การมีพรรคพวกทำให้รับชนะศึก และกลายเป็นผู้ครอบครองทรัพยากร ส่วนผู้ที่ไม่มีอำนาจบุคคลจะต้องตกอยู่ภายใต้อำนาจและคำสั่งซึ่งในบทเพลงสะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจในประเด็นดังกล่าว

(3) อำนาจของผู้ประพันธ์เพลง

ผู้ประพันธ์เพลง มีอำนาจในการสร้างสรรค์หรือประพันธ์เพลงอันเป็นช่องทางหนึ่งในการสื่อสาร จึงทำให้ผู้ประพันธ์สามารถสร้างภาพเพื่อฝัน ความลุ่มหลง รื้อสร้าง ความหมายใหม่ที่อาจจะถูกต้องหรือผิดเพี้ยนผ่านการใช้ภาษา สิ่งที่ผู้ประพันธ์สื่อออกมาผ่านบทเพลงส่งผลกระทบให้ต่อความคิดของผู้ฟังที่อาจจะคล้อยตามและเห็นด้วยไปกับเนื้อหาของเพลงโดยที่สิ่งไม่ถูกต้องในการสร้างทั้งความเป็นหญิงและความเป็นชาย ซึ่งการหยิบบัณฑิตในวรรณคดีมาเป็นตัวแทนความเป็นเพศในฐานะผู้รองรับความหมาย (Bearer of meaning) มิใช่ผู้สร้างความหมาย (Maker of meaning) ทำให้อำนาจในการสร้างความหมายตกอยู่กับผู้ประพันธ์ และส่งผลกระทบไปยังผู้รับสาร

บทเพลงล้วนถูกแทรกไปด้วยชุดความเชื่อและข้อมูลจำนวนหนึ่งที่สร้างอัตลักษณ์ของความเป็นหญิงในแบบเดียวกัน อันปรากฏอยู่บ่อยครั้งภายใต้สื่อบันเทิงและโลกแห่งการโฆษณา บางทีอาจเป็นเพียงความต้องการในโลกทางการค้า ที่กระทำต่อเพศหญิง คล้ายเป็นเพียงวัตถุทางเพศเพื่อสร้างความนิยมและดึงดูดความสนใจให้กับระบบทุนนิยมในสังคมชายเป็นใหญ่

3. ผลของการต่อรองอำนาจ

จากงานวิจัย พบว่า การต่อรองอำนาจของผู้ชายในสื่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี การต่อรองเชิงอำนาจระหว่างชายหญิง คือการประกอบสร้างภาพแทนความเป็นหญิง ในพื้นที่ของสื่อ ให้ผู้หญิงอยู่ภายใต้กรอบความเป็นหญิงดี ซึ่งถือเป็นการควบคุมเพศวิถีของผู้หญิงให้ เป็นไปตามความต้องการของผู้ชาย เช่น ควบคุมไม่ให้นอกใจ เป็นการเน้นย้ำว่าหากผู้หญิงประพฤติ ปฏิบัติตัวหลุดออกนอกบรรทัดฐานของสังคมที่ถูกปกครองด้วยระบอบชายเป็นใหญ่จะทำให้ถูกลงโทษ โดยสังคม ทั้งโดนตำหนิตะเยียน และตีตราว่าเป็นหญิงเลว ส่วนการต่อรองเชิงอำนาจของผู้ชายกับ ผู้ชาย ผู้วิจัยพบว่า ผู้ชายได้ใช้พื้นที่ของสื่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีในการช่วงชิงอำนาจ ของตน ไม่ว่าจะเป็น ด้านรูปลักษณ์ภายนอก อำนาจกลุ่มคน อำนาจเงินตรา หรือการเรียกร้อง ความเห็นใจ ซึ่งพบว่า ยิ่งผู้ชายที่มีอำนาจหรือทรัพยากรในครอบครองมากกว่าเท่าไร ผู้นั้นมักจะ ได้เป็นผู้ที่ครอบครองอำนาจสูงสุดได้รับการยอมรับในสังคมและได้รับในสิ่งที่ตนเองต้องการ

ส่วนการต่อรองเชิงอำนาจของผู้หญิง จะเห็นได้ชัดจากเพลงที่มีศิลปินและ ผู้ประพันธ์เป็นหญิงว่าผู้หญิงมีการต่อรองเชิงอำนาจในหลายแง่มุมเป็นการต่อสู้เชิงสัญลักษณ์ที่เกิดขึ้น ทั้ง ในแง่มุมที่พยายามอธิบายถึงความไม่เสมอภาคที่เกิดขึ้นจากการถูกควบคุมเพศวิถีของตน เช่น เพลง กากีหลงยุค ที่สื่อความหมายเกี่ยวกับทางเลือกชีวิตของผู้หญิงออกมาและให้เหตุผลในการกระทำที่ไม่ ตรงตามจารีตของสังคม ให้เห็นในมุมมองที่ผู้หญิงต้องประสบก่อนที่จะทำสิ่งเหล่านั้นลงไป อีกทั้งยัง ชี้ให้เห็นถึงความไม่เสมอภาคที่ผู้ชายสามารถมีมารักได้โดยไม่ถูกประณามเท่าที่ผู้หญิงโดน ในทาง กลับกันหลังจากที่ผู้หญิงพยายามต่อรองกับอำนาจแล้ว แต่สุดท้ายเพลงส่วนใหญ่มีการสื่อสารออกมา ว่ายอมจำนนกับอำนาจของผู้ชายเพราะไม่มีอำนาจมากพอที่จะเปลี่ยนแปลงแนวคิดชายเป็นใหญ่ที่ฝัง รากลึกอยู่กับสังคมไทย

เพลงที่เลือกใช้ในการเป็นตัวแทนของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี จาก การตีความเนื้อเพลงดังข้างต้น ทำให้ผู้วิจัยสามารถคัดเลือกเพลงออกมา 3 เพลงจาก 15 เพลง เพื่อเป็นตัวแทนเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีทั้งหมดที่จะนำไปให้ผู้รับสารฟังก่อนที่จะตีความ บทเพลง ประกอบไปด้วย 1. เพลง “พระรามอกหัก” 2. เพลง “ข้าคือเรา” 3. เพลง “กากีหลงยุค” ซึ่งผู้วิจัยมีเหตุผลในการเลือกเพลงดังต่อไปนี้

1. เพลง “พระรามอกหัก” ของ ปีนี ซีพราย มีเนื้อหาจากวรรณคดีหลักเรื่อง รามเกียรติ์ ที่ร้อยสร้างความหมายใหม่ให้กับภาพแทนตัวละครต่างๆในวรรณคดีหลัก บรรยายถึงความ ไม่สมหวังในความรักของพระรามที่ผิดหวัง เจ็บช้ำใจในความรักจากคนรักคือนางสีดา โดยเปลี่ยนนาง สีดาจากนางจารีตที่รักเดียวใจเดียวกลายเป็นนอกจารีต นอกใจพระราม ทำให้พระรามอกหัก เป็นการ สร้างภาพตัวแทนใหม่ให้แก่นางสีดา สาเหตุที่ผู้วิจัยนำเพลงพระรามอกหักมาเป็นเพลงตัวอย่าง เพราะ

เพลงดังกล่าวเป็นเพลงที่สื่อสารออกมาในมุมมองของผู้ชายที่สามารถตีความได้ในหลายแง่มุม เช่น แง่มุมที่ผู้หญิงมีอำนาจในการเลือก แง่มุมที่ผลิตภาพแทนผู้หญิงออกมาในรูปแบบนอกจารีต และ แง่มุมของผู้หญิงผ่านสายตาของผู้ชาย

2. เพลง “ข้าคือเรา” ของ The Rapper เป็นเพลงที่ประพันธ์และขับร้องโดย ศิลปิน ชาย 2 ท่านเนื้อหาบรรยายถึงแง่มุมของขุนช้างและขุนแผนที่เจ็บช้ำจากความรัก โดยกล่าวติเตียนนางวันทองที่สองใจเลือกใครไม่ได้ทำให้ทั้งสองคนเสียใจ เนื้อหาของเพลงต้องการให้นางวันทองเลือกใครสักคน สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกเพลงนี้มาเป็นตัวอย่าง เพราะเพลงดังกล่าวถูกประพันธ์และขับร้องผ่านมุมมองของผู้ชายสองคนที่ทำการสื่อสารเรื่องราวในวรรณคดีผนวกกับสื่อความหมายถึงผู้หญิง ปัจจุบัน อีกทั้งยังเป็นเพลงที่มาจากรายการประกวดร้องเพลงทำให้เพลงนี้มีจุดเด่นที่น่าสนใจในการนำมาเป็นตัวอย่างให้แก่กลุ่มตัวอย่างได้รับฟัง

3. เพลง “กาก็หลงยุค” ของ มินตรา น่านเจ้า สาเหตุที่ผู้วิจัยเลือกเพลงกาก็หลงยุคมาเป็นตัวอย่าง เพราะเพลงนี้เป็นเพลงที่ทั้งประพันธ์และขับร้องโดยศิลปินหญิง ซึ่งบรรยายถึงคุณค่าของผู้หญิงที่ถูกตีตราอย่างไม่เสมอภาคจากสังคม แสดงถึงแง่มุมของผู้หญิงจากเสียงของผู้หญิงเอง สร้างความเข้าใจใหม่ให้แก่ตัวละครคือนางกาก็ที่เป็นผู้หญิงที่มีหน้าตาอุปถัมภ์ภายนอกสวยงาม ไม่ได้ต้องการให้ผู้ชายมาหลงใหล แต่ด้วยความรักตัวกลัวตาย นางกาก็จึงไม่มีทางเลือก แสดงให้เห็นถึงทางเลือกในชีวิตของผู้หญิงที่บางครั้งผู้หญิงเองไม่มีสิทธิมากพอที่จะต่อรองกับอำนาจ ทำให้ผู้รับสารเห็นแง่มุมที่แตกต่างหลากหลายว่าถึงแม้จะเป็นเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีเหมือนกันแต่ประกอบสร้างความเป็นหญิงและสื่อสารความหมายออกมาอย่างแตกต่าง

บทที่ 5

ผู้หญิงกับการตีความความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

บทที่ผ่านมาเป็นการศึกษาตีความจากความหมายของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี โดยการศึกษาผ่านตัวบท (Text) ซึ่งเป็นการศึกษาตีความสัญญาในการร้อยสร้างความหมายของเพลงจากการใช้มุมมองด้านสตรีเพศสถานะและเพศวิถีเป็นหัวใจหลักในการตีความ เพื่อต้องการทราบสัญญาและความหมายที่สื่อประเภทเพลงได้สร้างขึ้นมาผ่านการหยิบยืมนำเอาเรื่องราวในวรรณคดีมาอ้างอิงถึง แต่การศึกษาจะสมบูรณ์ไม่ได้หากไม่ได้ทำการสัมภาษณ์ถึงมุมมองความคิด ค่านิยม ความเชื่อ ทศนคติของผู้ฟังหรือผู้รับสารว่ามีการตีความหมายจากเพลงที่ได้รับฟังอย่างไร เนื่องจากแต่ละบุคคลย่อมมีการปลูกฝังทางสังคม โดยมีพื้นฐาน ความรู้เกี่ยวกับวรรณคดีหลัก ความเชื่อ และวัฒนธรรมแตกต่างกันไป ผู้วิจัยจึงต้องการจะศึกษาตีความผู้รับสารหรือผู้ฟัง

ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการวิจัยเชิงคุณภาพโดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึกด้วยแนวคำถามแบบกึ่งโครงสร้าง และใช้การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) ซึ่งจะศึกษากลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้หญิงวัยช่วงอายุ 18-34 ปี เนื่องจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีล้วนมีเนื้อหาที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์ความรู้สึกด้านความรัก (Love) ซึ่งความรักนั้นมีหลายรูปแบบ เช่น รักแรกพบ (Infatuation), รักแบบโรแมนติก (Romantic love) แต่ละคนมีกลไกทางจิตชนิดฝันกลางวัน (Fantasy) และการเก็บกด (Impulsiveness) (ทิพย์ภา เชษฐเชาวลิต, 2541) ซึ่งผู้วิจัยเชื่อว่ากลุ่มตัวอย่างแต่ละคน อาจมีการตีความที่เหมือนและแตกต่างกันออกไป จากประสบการณ์ความรักที่เคยพบ และการขัดเกลาทางสังคมและวัฒนธรรมที่แตกต่างกัน

ซึ่งประเด็นความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ผู้วิจัยได้คัดเลือกเพลงที่จะเป็นสื่อแทนเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีเนื้อหาด้านเพศสถานะและเพศวิถีรวมถึงความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่แตกต่างกันจำนวน 3 เพลง คือ

1. เพลง “พระรามอกหัก” ของ ปีน ซีพราย มีเนื้อหาจากวรรณคดีหลักเรื่องรามเกียรติ์ที่ร้อยสร้างความหมายใหม่ให้กับภาพแทนตัวละครต่างๆในวรรณคดีหลัก บรรยายถึงความไม่สมหวังในความรักของพระรามที่ผิดหวัง เจ็บเข้าใจในความรักจากคนรักคือนางสีดา โดยเปลี่ยนนางสีดาจากนางจาริตที่รักเดียวใจเดียวกลายเป็นนอกจาริต นอกใจพระราม ทำให้พระรามอกหัก เป็นการสร้างภาพตัวแทนใหม่ให้แก่นางสีดา

2. เพลง “ข้าคือเรา” ของ The Rapper เป็นเพลงที่ประพันธ์และขับร้องโดยศิลปิน 2 ท่านเนื้อหาบรรยายถึงแง่มุมของขุนช้างและขุนแผนที่เจ็บเข้าใจจากความรัก โดยกล่าวติเตียนนางวันทองที่สองใจเลือกใครไม่ได้ทำให้ทั้งสองคนเสียใจ เนื้อหาของเพลงต้องการให้นางวันทองเลือกใครสักคน

3. เพลง “กาก็หลงยุค” ของ มินตรา น่านเจ้า เป็นเพลงที่ทั้งประพันธ์และขับร้องโดยศิลปินหญิง ซึ่งบรรยายถึงคุณค่าของผู้หญิงที่ถูกตีตราอย่างไม่เสมอภาคจากสังคม แสดงถึงแง่มุมของผู้หญิงจากเสียงของผู้หญิงเอง สร้างความเข้าใจใหม่ให้แก่ตัวละครคือนางกาก็ที่เป็นผู้หญิงที่มีหน้าตา รูปลักษณ์ภายนอกสวยงาม ไม่ได้ต้องการให้ผู้ชายมาหลงใหล แต่ด้วยความรักตัวกลัวตาย นางกาก็จึงไม่มีทางเลือก แสดงให้เห็นถึงทางเลือกในชีวิตของผู้หญิงที่บางครั้งผู้หญิงเองไม่มีสิทธิมากพอที่จะต่อรองกับอำนาจ

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-dept interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลจากผู้หญิงทั้งหมด 10 คน โดยมีข้อมูลเบื้องต้นดังต่อไปนี้

ตารางที่ 5.1

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	ชื่อเล่น	อายุ	อาชีพปัจจุบัน	ระดับการศึกษา
1	ปูเป้	18	นักศึกษา	มหาวิทยาลัยปีที่ 1
2	วิว	19	นักศึกษา	มหาวิทยาลัยปีที่ 2
3	จูน	19	นักศึกษา	มหาวิทยาลัยปีที่ 2
4	สิตางค์	22	นักศึกษา	ศึกษาอยู่ระดับปริญญาโท
5	ริต้า	23	พนักงานเอกชน	ปริญญาตรี
6	น้ำ	25	นักศึกษา	ศึกษาอยู่ระดับปริญญาโท
7	วี	26	นักวิเคราะห์นโยบาย	ปริญญาโท
8	กานต์	27	ธุรกิจส่วนตัว	ปริญญาโท
9	ชี	27	ครู	ปริญญาตรี
10	แก้ม	27	อาชีพนักวิจัยและ พัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร	ปริญญาโท

จากกรณีศึกษาทั้ง 10 คน มีกลุ่มตัวอย่างเพียง 1 คน คือริต้าที่ไม่เคยรับได้ยินหรือรับฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาก่อนหน้าที่ผู้วิจัยให้รับฟังขณะสัมภาษณ์ โดยกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีฐานะทางเศรษฐกิจปานกลางไปถึงค่อนข้างดี รวมถึงมีระดับทางการศึกษาที่สูงคือได้รับการศึกษาตั้งแต่ระดับปริญญาตรีขึ้นไป

5.1 ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับกลุ่มตัวอย่าง

คนที่ 1 ปุเป่ อายุ 18 ปี

ปุเป่กำลังศึกษาอยู่ระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 1 สาขาแพทย์แผนจีน ปุเป่มักใช้เวลาว่างในการฟังเพลงเป็นประจำ โดยเธอกล่าวว่าตนเองฟังเพลงทุกวันแต่ไม่ทั้งวัน โดยเพลงประเภทที่เธอฟังบ่อยที่สุดคือเพลงสากล ปุเป่เคยฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาบ้างแล้วเพราะเป็นเพลงที่มีชื่อเสียงได้รับความนิยมในหมู่เพื่อน ปุเป่ทราบเรื่องราววรรณคดีอยู่พอสมควร โดยสามารถอธิบายเรื่องขุนช้างขุนแผน ว่าขุนช้างมีนิสัยที่ชอบบังคับ ขุนแผนมีนิสัยที่มีคุณธรรม และนางวันทองรักกับขุนแผน แต่ได้เสียกันกับขุนช้างเพราะโดนบังคับ ส่วนในเรื่องรามเกียรติ์พอรู้คร่าวๆ เกี่ยวกับตัวละครพระราม นางสีดาและทศกัณฐ์ ส่วนเรื่องกาก็ยังไม่ทราบเลย ความคิดเห็นของปุเป่ต่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ปุเป่รู้สึกว่าเป็นการนำบทเรียนวรรณคดีมาผสมในบทเพลงเพื่อให้เกิดความเข้าใจง่ายขึ้นในการเรียนวรรณคดีไทย ทำให้ดูมีสาระมากขึ้น แต่ในเพลงกับวรรณคดีอาจมีเนื้อหาที่แตกต่างไปจากบทเรียนเล็กน้อย

ส่วนความคิดเห็นของปุเป่ต่อผู้หญิงไทยสมัยก่อนและปัจจุบันนั้น ปุเป่มีความคิดเห็นว่า เมื่อนำมาเปรียบเทียบแล้วไม่ค่อยแตกต่างเท่าไร ผู้หญิงในสมัยก่อนก็มีทั้งคนเรียบร้อยและไม่เรียบร้อย แต่ในปัจจุบันมีผู้คนเพิ่มขึ้นจำนวนมากเลยทำให้เราได้เจอผู้หญิงในสองรูปแบบนี้ในชีวิตประจำวันแบบเป็นเรื่องปกติ ส่วนใหญ่แล้วผู้หญิงไทยในปัจจุบันมีความคิดเห็นของตัวเอง และมีความเป็นผู้ใหญ่มากขึ้น

จากการสัมภาษณ์ถึงเนื้อหาเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ปุเป่กล่าวว่า ส่วนมากจะเป็นแนวพูดถึงผู้หญิงที่ไม่ดี ในมุมมองของการทำผิดลักษณะเชิงชั่วสาว พฤติกรรมการนอกใจ ซึ่งปุเป่ได้พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปรากฏขึ้นในบทเพลงที่ผู้วิจัยได้ให้ฟังไป คือเพลง ข้าคือเรา ว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น การที่ขุนช้างและขุนแผนแสดงด้านความดีของแต่ละคนออกมา มีการพูดเชิงทะเลาะกัน โดยเหมือนเป็นการบังคับให้นางวันทองเลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง จึงถือเป็นอำนาจที่บังคับนางวันทองให้เลือกซึ่งก็เป็นเรื่องยากในการตัดสินใจ ในส่วนของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจนั้น ปุเป่ให้ความคิดเห็นว่าเป็นการนำเสนอเพลงในรูปแบบการสะท้อนสังคม เพราะสังคมในปัจจุบัน ก็มีประเด็นการนอกใจ แต่ไม่ใช่แค่ผู้หญิงนอกใจเพียงอย่างเดียว ยังขาดมุมมองของผู้ชายนอกใจด้วย

คนที่ 2 : วิว อายุ 19 ปี

วิวกำลังศึกษาอยู่ระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 2 คณะบัญชี วิวเป็นคนที่ชอบฟังเพลงอยู่แล้วโดยเธอฟังเพลงทุกวัน แนวเพลงที่ฟังบ่อยที่สุดมีทั้งเพลงไทยและเพลงสากล วิวเคยฟังเพลง

และมีความชื่นชอบในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี โดยวิกกล่าวว่าเวลาที่หิวยืมเอาเรื่องราวในวรรณคดีเข้ามาประกอบในเพลงในทำให้เพลงดูมีความหมายเป็นไทย และมีประโยชน์ต่อคนที่ไม่ทราบเรื่องราวในวรรณคดีจะได้เรียนรู้เรื่องราวในวรรณคดีจากเพลง วิกกล่าวว่าตนไม่ทราบเรื่องราวในวรรณคดีหลักมากนักจะทราบแค่ในบทเรียนภาษาไทยที่ได้เรียนมา ยกตัวอย่างเช่น เรื่องรามเกียรติ์ ขุนช้างขุนแผน อิเหนา ไกรทอง

ความคิดเห็นของวิกต่อผู้หญิงไทยในปัจจุบัน วิกกล่าวถึงหญิงไทยสมัยนี้ว่า ถ้าจะใช้ชีวิตไม่รักนวลสงวนตัวเมื่อเปรียบเทียบกับอดีต ชอบเที่ยวไม่ค่อยอยู่บ้าน แต่มีความเป็นผู้นำมากขึ้น และออกไปทำงานนอกบ้าน ซึ่งมีความแตกต่างจากผู้หญิงไทยในอดีตเป็นอย่างมากเพราะในอดีตผู้หญิงมักจะอยู่แต่ในบ้าน เก่งงานบ้านหรือเย็บปักถักร้อย ต้องรอคอยและพึ่งพาผู้ชาย แต่ปัจจุบันผู้หญิงทำงานหาเงินเลี้ยงตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้

จากการสัมภาษณ์ถึงเนื้อหาเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี วิกกล่าวว่า ผู้หญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีพบว่า ความหมายหลักของเพลงมักจะกล่าวถึงผู้หญิงในแง่ของความหลายใจ มีสองใจ รักใครหลายคน และประเด็นการนอกใจคนรัก ชอบทิ้งคนรัก โดยวิกให้ความเห็นเกี่ยวกับความสัมพันธ์เชิงอำนาจว่าเธอไม่พบว่าเพลงแสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจ แต่แสดงให้เห็นด้านความสัมพันธ์ของความรักและคนรัก อันเป็นเรื่องปกติที่จะเกิดเหตุการณ์แบบนี้ รวมถึงเรื่องที่เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจนั้นก็ก็เป็นสิ่งที่ให้ข้อคิดไว้เตือนใจไม่ให้ทำ อีกทั้งว่าผู้หญิงไทยในปัจจุบันไม่แตกต่างจากเรื่องราวที่นำมากล่าวถึงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เป็นเรื่องราวปกติที่ต้องพบ

คนที่ 3 : จุน อายุ 19 ปี

จุนกำลังศึกษาอยู่ระดับมหาวิทยาลัยปีที่ 2 คณะบัญชี จุนกล่าวถึงพฤติกรรมการฟังเพลงของตนเองว่า เธอไม่ค่อยได้ฟังเพลงบ่อยมากนัก โดยแนวเพลงที่จุนชื่นชอบคือเพลงเกาหลีหรือ kpop และเมื่อกล่าวถึงเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้น จุนรู้สึกและได้เคยได้ยินมาบ้าง จุนมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีหลักจากบทเรียนวรรณคดีที่เคยเรียนมา ตัวละครหลักที่จุนจำได้ส่วนใหญ่มาจากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ ยกตัวอย่างตัวละคร ได้คือ พระราม นนทก และนางสีดา

ความคิดเห็นของจุนเกี่ยวกับหญิงไทยในปัจจุบัน คือมีความเก่งและฉลาดมากขึ้นกว่าในอดีต ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับระหว่างผู้หญิงในอดีตและปัจจุบัน ผู้หญิงปัจจุบันจะมีความเป็นตัวของตัวเองมากยิ่งขึ้น เพราะในปัจจุบันผู้หญิงได้รับสิทธิในการใช้ชีวิตมากขึ้นกว่าในอดีตที่ไม่ได้รับสิทธิเสมอภาคเท่าผู้ชายในเรื่องต่างๆทำให้ผู้หญิงมีอิสรภาพในการใช้ชีวิตมากกว่าเดิม

พบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีทั้งสามเพลงที่ได้รับฟังไป มีเนื้อหาที่แตกต่างจากในวรรณคดีหลัก ในวรรณคดีหลักที่เคยเรียนมา ผู้หญิงจะมีความเรียบร้อยและเป็นกุล

สตรีไทย แต่ที่ปรากฏในบทเพลงดูเหมือนผู้หญิงไม่เรียบร้อยไม่เหมือนในวรรณคดีที่เคยเรียนมา โดยเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมีเนื้อหาที่เกี่ยวกับด้านความรักที่สื่อถึง ผู้หญิงเจ้าชู้ หลายใจ ซึ่งเมื่อกล่าวถึงประเด็นอำนาจที่ปรากฏในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี จนได้กล่าวว่าพบอำนาจในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ในแง่ของอำนาจทางเศรษฐกิจ หรือเงินตรา ว่าเมื่อมีเงินตราจะทำให้บุคคลนั้นสมบรูณ์เป้าหมายในสิ่งที่ตนต้องการได้ อันนำมาซึ่งอำนาจที่เป็นพลังในการสู้รบและทำให้สมหวังในที่สุด

ซึ่งจูนให้ความคิดเห็นว่าการที่เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจนั้นจะทำให้คนสนใจและเพิ่มความน่าฟังของเพลง เพื่อให้ผู้ฟังต้องการที่จะค้นหาความจริงในเนื้อเพลงว่าจริงเท็จหรือไม่ โดยในมุมมองด้านความรัก จูนมีความคิดเห็นว่า ผู้หญิงในปัจจุบันไม่แตกต่างจากในเพลง เป็นแบบที่เพลงกล่าวถึงเยอะ ยิ่งถ้ามีหน้าตาสวยมักเจ้าชู้ หลายใจ คุยไปเรื่อย ไม่ค่อยจริงจังใจกับใคร ผู้ชายรูปร่างหน้าตาดีก็ดี มีฐานะก็ดี แต่ส่วนใหญ่มักเห็นเรื่องเงินเป็นเรื่องสำคัญ ซึ่งมักจะมองเรื่องฐานะทางเศรษฐกิจมากกว่านิสัยใจคอ

คนที่ 4 : สิตางค์ อายุ 22 ปี

สิตางค์กำลังศึกษาอยู่ระดับปริญญาโท คณะบริหารธุรกิจ สิตางค์กล่าวว่าเธอนั้นชื่นชอบการฟังเพลงเป็นอย่างมาก โดยเธอฟังเพลงแทบจะตลอดเวลาในทุกๆวัน แนวเพลงที่สิตางค์ชอบ คือแนว alternative, creamy ซึ่งสิตางค์ได้เคยฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาบ้างแล้ว เมื่อถามถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับเรื่องราววรรณคดีหลัก สิตางค์กล่าวว่า เธอพอที่จะรู้เรื่องราวในวรรณคดีเพราะจากตอนสมัยเรียนวิชาภาษาไทยที่มีสอนเรื่องวรรณกรรม และวรรณคดีของไทย รวมถึงเรื่องกาพย์กลอนด้วย สิตางค์ยกตัวอย่างตัวละครในวรรณคดีได้เป็นจำนวนมาก ไม่ว่าจะเป็นนางอุทัย จากอุทัยเทวี, หนุมาน จากระทมเกียรติ, นางสีดา พระราชม พระลักษมณ์ จากทศกัณฐ์, สังข์ทอง จากเงาะป่า ซึ่งเธอให้ความคิดเห็นส่วนตัวว่าเธอมักจะเข้ามาถึงเรื่องราวในวรรณคดีมากนัก เพราะคิดว่าการแต่งเนื้อเรื่องที่ไม่ค่อยสมเหตุสมผลมากเท่าใด

สิตางค์ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นผู้หญิงในปัจจุบันว่ามีความแตกต่างไปจากอดีต สืบเนื่องมาจากการที่ประเพณีและวัฒนธรรมของไทยไม่เป็นที่นิยมเท่าสมัยก่อน ทำให้การแต่งกายและการประพฤติตัวของผู้หญิงมีความแตกต่างไปจากเดิม ยุคปัจจุบันผู้หญิงไทยมีความกล้ามากขึ้น สามารถยืนหยัดด้วยตัวเอง ไม่เหมือนผู้หญิงในสมัยก่อนที่ผู้ชายต้องทำงานนอกบ้าน ผู้หญิงต้องทำงานบ้านภายในบ้าน เลี้ยงดูลูกเพียงอย่างเดียว แต่ปัจจุบันผู้หญิงสามารถออกไปทำงานนอกบ้านและหาเลี้ยงชีพได้เช่นเดียวกับผู้ชาย ทั้งนี้ความแตกต่างของผู้หญิงไทยในอดีตกับปัจจุบันก็ขึ้นอยู่กับตัวบุคคลเองว่าจะประพฤติตัวแบบไหน ได้รับการปลูกฝังและขัดเกลาทางสังคมมาในรูปแบบใด

โดยส่วนมากแล้วจากการอ้างถึงของเพลงที่ได้ลองรับฟังทั้ง 3 เพลง สื่อถึงความไม่สื่อกัดย นอกใจต่อคู่ครองของตน แต่ถ้าศึกษาเนื้อเรื่องฉบับเต็มของวรรณคดีแล้วไม่ใช่ผู้หญิงที่เป็นฝ่ายผิดอยู่ฝ่ายเดียว

จากการสัมภาษณ์เกี่ยวกับผู้หญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี สิตางค์กล่าวว่าเนื้อหาของเพลงส่วนใหญ่สื่อถึงความไม่สื่อกัดย นอกใจ หลายใจของผู้หญิง แต่โดยความคิดเห็นส่วนตัวสิตางค์กล่าวว่า เธอไม่เข้าใจว่าทำไมถึงแต่งเพลงออกมาแบบนี้ ที่สื่อไปว่าผู้หญิงผิดอยู่ฝ่ายเดียว เพลงที่สื่อออกมาเหมือนเราเห็นแค่ด้านใดด้านหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจจะมิใช่ผู้หญิงแบบนี้จริงๆ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเรารู้ถึงตัวตนและเรื่องราวทั้งหมดของเขาการแต่งเพลงแนวนั้นขึ้นมาในบางเพลงอาจทำให้เกิดภาพเหมารวมทางเพศได้ ซึ่งไม่ว่าจะเป็นเพศชายหรือหญิงก็มีนิสัยหลากหลายรูปแบบที่แตกต่างออกไป มุมมองต่อความรักมีหลากหลายแง่มุม สิตางค์ยกตัวอย่างว่าบางคนอาจจะคิดว่าคบหาหลายๆคน เพื่อหาคนที่ใช่ หรืออาจจะแค่รักสนุกก็เป็นได้ทั้งนั้น

คนที่ 5 : รัต้า อายุ 23 ปี

รัต้าจบการศึกษาปริญญาตรีคณะบริหารธุรกิจระหว่างประเทศ ปัจจุบันรัต้าทำงานเป็นพนักงานบริษัทเอกชน ซึ่งรัตนันมีความชอบในการฟังเพลง และฟังเพลงเป็นประจำทุกวัน แนวเพลงที่รัต้าชอบฟังคือเพลงสากล เมื่อสัมภาษณ์รัต้าเกี่ยวกับเพลงในวรรณคดี รัต้ากล่าวว่าเธอไม่เคยฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาก่อนหน้านี้ เธอมีความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีว่า เพลงเหล่านี้มีส่วนทำให้ผู้ฟังได้มีความรู้และทราบที่มาต่างๆ เกี่ยวกับเรื่องราวบางส่วนของวรรณคดี รัต้ามีความรู้เรื่องวรรณคดีหลักปานกลางจากการบอกเล่าของเธอเอง ตัวละครในวรรณคดีที่เธอรู้จัก มีขุนช้าง,ขุนแผน,นางวันทอง จากเรื่อง ขุนช้างขุนแผน พระราม,นางสีดา,ทศกัณฐ์,หนุมาน จากเรื่องรามเกียรติ์ เป็นต้น

รัต้าให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับความเป็นหญิงในปัจจุบันว่า ส่วนใหญ่แล้วในปัจจุบันนี้จะมีผู้หญิงที่เก่ง ทำงานเลี้ยงดูตนเองและครอบครัวได้ และมีความสามารถเป็นผู้นำที่ดีได้ ซึ่งจะพบความแตกต่างระหว่างปัจจุบันและในอดีต ผู้หญิงในอดีตจะมีความอ่อนโยน ไม่มีความเป็นผู้นำต้องอยู่บ้านเลี้ยงลูกอย่างเดียว แต่เมื่อสามารถออกมาทำงานนอกบ้านได้ บทบาทความเป็นหญิงจึงเปลี่ยนไป โดยผู้หญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมักถูกกล่าวถึงในทางแยๆแตกต่างจากเรื่องราวในวรรณคดีหลักที่เคยทราบมา

เมื่อสัมภาษณ์ถึงคำถามเกี่ยวกับผู้หญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี รัต้าให้ความคิดเห็นเห็นว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีกล่าวถึงผู้หญิงในแง่มุมความรัก เป็นผู้หญิงหลายใจ และสามารถพบความสัมพันธ์เชิงอำนาจในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีได้จากสัญลักษณ์ภายนอก ความสวยงามที่ทำให้นางในวรรณคดีมีอำนาจ ความสวยของนางในวรรณคดี เป็นที่หลงใหลของชายหนุ่ม จนทำให้เกิดสงครามได้ ส่วนการที่เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการ

เน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี / หญิงเลวและประเด็นการนอกใจ ริต้ามีความคิดเห็นว่า บางทีผู้หญิงที่อยู่ในวรรณคดีอาจจะไม่ต้องการให้เป็นแบบนี้ แต่อาจจะเลือกไม่ได้หรือมีเหตุผลที่คนอื่นอาจจะไม่ทราบแล้วนำมาว่าหรือกล่าวหา เชื่อว่าคนทุกคนย่อมเป็นคนดีกันมาก่อนแต่สังคมหรือบุคคลรอบข้างอาจจะทำให้เขาต้องเป็นคนเลวในสายตาผู้อื่น อย่างไรก็ตามหากมีความซื่อสัตย์หรือมีสติในการตัดสินใจ สถานการณ์จะเป็นไปในทิศทางที่ดี ไม่ทำให้เกิดเรื่องอย่างที่กล่าวมาข้างต้นแน่นอน

โดยหญิงไทยปัจจุบันแตกต่างจากเรื่องราวที่นำมากล่าวถึงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีเพราะผู้หญิงส่วนใหญ่ในตอนนี้หันมาทำงานและดูแลตัวเองมากขึ้นโดยไม่ต้องรอขอความช่วยเหลือจากใครไม่จำเป็นต้องมีคนรักและยังเป็นผู้นำชีวิตตัวเองและครอบครัวได้ดีกว่ามีผู้ชายมาเป็นผู้นำ

คนที่ 6 : น้ำ อายุ 25 ปี

ปัจจุบันน้ำกำลังศึกษาปริญญาโท พฤติกรรมการฟังเพลงของน้ำนั้นเธอกล่าวว่าเธอมักจะฟังเพลงทุกวันผ่าน www.youtube.com เพราะเป็นแหล่งที่สามารถเลือกฟังเพลงได้เองตามต้องการแตกต่างจากการฟังเพลงผ่านวิทยุ น้ำได้เคยฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาก่อนหน้าแล้ว ยกตัวอย่างเช่น เพลงตัวร้ายที่รักเธอ หรือเพลงสองรัก น้ำกล่าวว่าเพลงสองรักมีการใช้คำคล้ายคลึงกับคำกล่าวหานางวันทองสองใจในวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน ซึ่งในเพลงส่วนใหญ่ที่น้ำชอบฟังคือเพลงป๊อปที่บรรยายอารมณ์เศร้าออกมา เมื่อสัมภาษณ์ถึงความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับตัวละครในวรรณคดี น้ำก็สามารถตอบได้เป็นอย่างดี เช่นเรื่องรามเกียรติ์ ทศกัณฐ์ เจ้าชู้ มีเมียมาก มีความพยายามแต่ไม่ได้คำนึงถึงความถูกผิด พระรามเป็นผู้เห็นเกียรติเป็นสำคัญ นางสีดา มีความรักเดียวใจเดียว รักนวลสงวนตัว ซื่อสัตย์ต่อสามีของตน และเรื่องขุนช้างขุนแผน ขุนแผน เจ้าชู้ มีเมียมาก ฉลาดกับการใช้คารมเพื่อได้ใจผู้อื่น ขุนช้าง มีความเจ้าเล่ห์ และนางวันทองเป็นหญิงปากกล้า เป็นต้น

น้ำมีความคิดเห็นเกี่ยวกับนางในวรรณคดี ว่าให้ความรู้สึกที่แตกต่างออกไป เช่นให้อารมณ์และความรู้สึกอัดอั้น มีการแย่งชิง แต่ในขณะเดียวกันก็รู้สึกอำนาจของผู้หญิงที่มีต่อผู้ชายในกรณีที่ผู้หญิงสามารถทำให้ผู้ชายเสียใจและเสียหน้าได้ เมื่อกล่าวถึงหญิงไทยปัจจุบันมีความเชื่อมั่นและแสดงออกมาได้มากขึ้นกว่าเดิม สังคมเปลี่ยนไป ผู้หญิงสามารถยืนหยัดได้ด้วยตัวเองโดยไม่ต้องพึ่งพาฝ่ายชายเสมอไป ผู้หญิงมีความสามารถในการทำสิ่งต่างๆ เช่นประกอบอาชีพโดยไม่ได้ด้อยไปกว่าชาย และภาพลักษณ์ของผู้หญิงในอดีตแตกต่างกับปัจจุบัน ในสมัยก่อนจะพบว่า ภาพลักษณ์ของผู้หญิงดีคือเป็นผู้ตามให้ผู้ชายเป็นช้างเท้าหน้า ผู้หญิงต้องเป็นช้างเท้าหลัง เชื้อพึ่งสามี อยู่กับเหยาเผือกกับเรือน สังคมในอดีตนั้นเอื้อให้ผู้หญิงอยู่ในบริเวณบ้านในครัวเรือน ส่วนผู้ชายสามารถอยู่ข้างนอกได้มากกว่า อีกเรื่องหนึ่งคือเรื่องการศึกษา ที่มุ่งเน้นให้ผู้ชายได้เรียน ส่วนผู้หญิงคือน้อยกว่าหรือบางครั้งก็ไม่ได้เรียน จำกัดการศึกษา และต้องแต่งงานเข้าครอบครัวผู้ชายทำให้ผู้ชายมีอำนาจในการ

ควบคุมผู้หญิงได้ง่ายขึ้น แตกต่างจากปัจจุบันที่ผู้หญิงมีโอกาสไม่จำเป็นต้องเป็นช่างเท้าหลัง จากการเปลี่ยนแปลงไปของสังคม ทำให้ผู้หญิงได้แสดงความสามารถมากขึ้น ได้ออกมาทำงานข้างนอก มีสิทธิ์เลือกที่จะยืนหยัดด้วยตนเอง

น้ำให้ความคิดเห็นว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มีการสื่อถึงการทำให้ผู้หญิงกลายเป็นวัตถุทางเพศในการสนองความใคร่และความต้องการของผู้ชาย แสดงให้เห็นถึงอำนาจว่าตนเองเหนือกว่า แต่ก็มีบางเพลง เช่น เพลงกาภิหลงยุคที่ทำให้เกิดการคำนึงถึงเสียงของผู้หญิง ให้ผู้หญิงได้ออกมาพูดบ้าง ว่าไม่ได้ต้องการสนองความใคร่ของผู้ชายเพียงอย่างเดียว ในหลายครั้งผู้ชายก็ทำทุกอย่างเพื่อให้ตัวเองได้มาซึ่งกายและใจของผู้หญิง อีกนัยหนึ่งก็เปรียบเทียบให้เห็นว่าจะต่างอะไรกับชาย ในเมื่อผู้ชายเองก็มีความต้องการเช่นเดียวกัน และอาจมากกว่าฝ่ายหญิงเสียด้วยซ้ำ หากเปรียบเทียบกันแล้วเป็นความไม่เท่าเทียมอย่างหนึ่งที่ผู้หญิงถูกกำหนดในภาพที่ว่า ต้องเป็นผู้หญิงที่ดี รักนวลสงวนตัว รักเดียวใจเดียวแต่ในขณะที่ฝ่ายชายนั้นไม่ได้ถูกกำหนด และเป็นเรื่องที่บางคนมองว่าปกติ

คนที่ 7 : วี อายุ 26 ปี

จบการศึกษาปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจ ปัจจุบันประกอบอาชีพ นักวิเคราะห์นโยบายและแผน วีเป็นคนฟังเพลงเป็นประจำ แนวเพลงที่วีชื่นชอบคือ เพลงสากล, อินดี้ และ เพลงป๊อป วีเคยฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาบ้างแล้ว ความรู้สึกหลังจากที่ได้รับฟังคือนางในวรรณคดีที่อยู่ในเพลง มักจะถูกนำมา ต่อว่าเปรียบเปรยในเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ในความรัก เช่น กากี หรือนางวันทอง วิกกล่าวว่าตนมีความรู้วรรณคดีเบื้องต้นจากวิชาภาษาไทยในโรงเรียน และสามารถยกตัวอย่างตัวละครที่เรารู้จักได้เป็นอย่างดี ไม่ว่าจะเป็นพระราม, พระลักษมณ์, นางสีดา, ทศกัณฐ์, หนุมาน จากเรื่องรามเกียรติ์ ขุนช้าง, ขุนแผน, นางวันทอง จากเรื่องขุนช้างขุนแผน สังข์ทอง, เงาะป่า, รจนา จากเรื่องสังข์ทอง พระลอ, พระเพื่อน, พระแพง จากเรื่องลิลิตพระลอ และ พระอภัยมณี, ฝีเสื้อสมุทร, นางเงือก จากเรื่องพระอภัยมณี

วีให้ความคิดเห็นต่อหญิงไทยในปัจจุบัน ว่าหญิงไทยในปัจจุบัน กล้าคิด กล้าแสดงออก สามารถเก่งทั้งงานในบ้านและนอกบ้าน มีความเป็น working woman มีความคิดสร้างสรรค์ และพร้อมที่จะลงมือทำสิ่งใหม่ๆ แต่เมื่อนำผู้หญิงปัจจุบัน มาเปรียบเทียบกับในอดีต วีมีความคิดเห็นว่า อดีตกับปัจจุบันไม่แตกต่างมาก แต่เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไป สังคมให้ความสำคัญกับความเท่าเทียมกันทางเพศ สิทธิเสรีภาพมาก มีการส่งเสริมสิทธิสตรี ทำให้หญิงไทยในปัจจุบันสามารถแสดงศักยภาพทางด้านความคิดและการกระทำได้มากขึ้น และตัวละครนางในวรรณคดีที่ถูกนำมาอ้างอิงในบทเพลงมักจะมีการนำนางในวรรณคดีที่ถูกมองในแง่ไม่ซื่อสัตย์ ไม่รักเดียวใจเดียว มาเปรียบกับผู้หญิงที่มีการกระทำในลักษณะนั้น ซึ่งวีพบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นจากในบท

เพลง วิกกล่าวถึง ความเป็นชายอำานาจนา ในอดีตเพศหญิงถูกสอนให้อยู่ในกรอบ และไม่ได้มีสิทธิที่จะแสดงออกเหนือเพศชายมาก ไม่ว่าจะทางความคิดหรือการกระทำ เช่น นางากี นางวันทอง นางสีดา แท้จริงแล้วด้วยบริบทของเนื้อเรื่อง สถานการณ์ต่างๆ ทำให้ตัวละครเหมือนถูกกดขี่ เอาเปรียบ หรือจำใจที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์เหล่านั้นด้วยซ้ำ แต่ก็ถูกมองในแง่ลบได้ง่าย ด้วยบริบทสังคม วัฒนธรรม และการหล่อหลอมของครอบครัวในยุคสมัยนั้น

และการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจในบทเพลงที่จะสื่อในแง่ความไม่ซื่อสัตย์ในความรัก การนอกใจ หรือกล่าวตัดพ้อผู้หญิง ซึ่งการนำนางในวรรณคดีที่มีชื่อเสียง ที่เป็นที่ยึดในแง่ความซื่อสัตย์มาเปรียบเปรย อาจจะทำให้คุ้นหู เป็นที่ยึด เข้าใจง่าย เพราะทุกคนย่อมมีพื้นฐานวรรณคดีไทยมาบ้างอยู่แล้ว โดยแง่มุมของการไม่ซื่อสัตย์ในความรัก การนอกใจ ย่อมเกิดขึ้นได้กับทุกเพศ ทุกยุคทุกสมัย ความรักเป็นเรื่องซับซ้อน ในปัจจุบันมีการส่งเสริม ให้ความสำคัญเรื่องความเท่าเทียมทางเพศและคุณค่า/สิทธิสตรีมากขึ้นจากสมัยก่อนมาก การรับมือการปัญหาของผู้หญิงในปัจจุบันย่อมแตกต่างจากนางในวรรณคดี

คนที่ 8 : กานต์ อายุ 27 ปี

กานต์จบการศึกษาปริญญาโทด้านบริหารธุรกิจและการจัดการเกษตร ปัจจุบันประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว กานต์มีความชื่นชอบในการฟังเพลง โดยมีการฟังเพลงเป็นประจำ และชื่นชอบเพลงเกี่ยวกับวรรณคดีและเพลงลูกทุ่งเป็นพิเศษ เช่นเพลงของนิดา ลลดา ซึ่งกานต์กล่าวถึงเพลงที่นำเอาวรรณคดีมาอ้างอิงว่ามีเนื้อหาสาระดี มีความไพเราะฟังแล้วสบายหู เมื่อสัมภาษณ์ถึงความรู้เบื้องต้นในวรรณคดีหลัก กานต์กล่าวว่าเธอมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวรรณคดีปานกลาง จากเนื้อเรื่องเกี่ยวกับวรรณคดีถูกตีพิมพ์ลงในหนังสือเรียนวิชาภาษาไทย ในวัยเด็กส่วนใหญ่ทุกคนจะได้ศึกษายกตัวอย่างตัวละครที่เธอรู้จักเช่น รจนาและเงาะป่า จากสังข์ทอง นางสีดา พระราม พระลักษมณ์ ทศกัณฐ์ นางมณโฑ จากเรื่อง รามเกียรติ์ พระอภัยมณี ผีเสื้อสมุทร สุนทราคร จากเรื่อง พระอภัยมณี ขุนช้าง ขุนแผน นางสีดา พลายงาม จากเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นต้น จากที่กานต์กล่าวถึงเรื่องราวและตัวละครต่างๆ ได้เป็นจำนวนมาก ผู้วิจัยคิดว่าเธอมีความรู้เกี่ยวกับเรื่องราวในวรรณคดีเป็นอย่างดีทีเดียว

เมื่อกล่าวถึงผู้หญิงในปัจจุบัน กานต์แสดงความคิดเห็นว่าผู้หญิงในปัจจุบันมีความเป็นกุลสตรีที่ลดน้อยลงจากในอดีต อาจเป็นเพราะส่วนใหญ่เกิดจากการรับวัฒนธรรมจากประเทศอื่น เช่นการแต่งตัวที่วาบหวีว แต่หากกล่าวถึงความแตกต่างของหญิงในยุคอดีตและปัจจุบัน เธอให้ความเห็นว่าไม่มีความแตกต่างกันแต่อย่างใด แต่สิ่งเหล่านี้ขึ้นอยู่กับการศึกษา การอบรมเรื่องขนบธรรมเนียมประเพณี ในการประพฤติปฏิบัติตนอย่างไรให้เหมาะสมและถูกกาลเทศะ ผู้หญิงส่วนใหญ่ในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมักถูกสื่อออกมาในเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ในความรัก ที่ไม่

ต่างจากอะไรกับผู้หญิงในยุคสมัยปัจจุบัน เช่น ชาวเรื่องผู้หญิงสมัยใหม่ที่มีความประพฤติไม่เป็นกุลสตรีโดยการแย่งสามีผู้อื่น เพราะความไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจ เสื่อมทางศีลธรรมจรรยา

ในส่วนของบริษัทสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับผู้หญิงกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี กานต์กล่าวว่าเพลงส่วนใหญ่ได้กล่าวถึงผู้ที่มีความไม่ซื่อสัตย์ ในลักษณะการรักหลายคนในเวลาเดียวกัน และไม่พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดขึ้นในเพลง กานต์กล่าวว่าไม่มีอำนาจเกิดขึ้นแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับทำนอง และเนื้อหาของเพลง โดยเพลงแค่เป็นตัวกลางในการสื่อสาร เพลงถูกใช้เป็นเหมือนการเปรียบเทียบ หรือยกตัวอย่าง ลักษณะนิสัยของผู้หญิงในเรื่องความรัก ความซื่อสัตย์ และ คิดว่าผู้หญิงไทยในปัจจุบัน ไม่แตกต่าง จากเรื่องราวที่นำมากล่าวถึงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ไม่ว่าจะเป็นยุคใด สมัยไหน เรื่องความรักย่อมมีหลายแง่มุม

คนที่ 9 : ซี อายุ 27 ปี

ซีจบการศึกษาปริญญาตรี ด้านครุศาสตร์ประถมวัย ปัจจุบันประกอบอาชีพครู ซีนั้นฟังเพลงแทบทุกวัน โดยแนวเพลงที่ซีชอบคือเพลงแนวคลาสสิก ซีได้ฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาบ้าง และกล่าวถึงเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีว่า เพลงปัจจุบันมีความหมายที่เกี่ยวข้องกับความเป็นไทยขึ้น แต่เป็นการกล่าวถึงแต่ในแง่มุมที่ตรงข้ามกับในวรรณคดี เช่น ตัวละครนางสีดาจากรามเกียรติ์จากเป็นคนรักเดียวใจเดียวกลายเป็นสองใจ หรือ หลายใจ เนื่องจากซีประกอบอาชีพครูจึงมีความรู้เรื่องราวของตัวละครจากวรรณคดีหลักเป็นอย่างดี ซีสามารถยกตัวอย่างตัวละครจากวรรณคดีได้มากมาย เช่น ทศกัณฐ์ พระราม นางสีดา หนุมาน พระลักษมณ์ จากวรรณคดีเรื่องรามเกียรติ์ นางมัทนา,สุเทษณ์ จากมัทนะพาธา ขุนแผน,ขุนช้าง,นางพิมพิลาไลย จากขุนช้างขุนแผน

สำหรับมุมมองความเป็นหญิงไทยของซี ซีให้ความคิดเห็นว่า ลักษณะของผู้หญิงไทยในปัจจุบันนั้นมีความคิดเป็นของตนเอง สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามซึ่งแตกต่างจากในอดีตแตกต่างเพราะในอดีตฝ่ายหญิงจะต้องเป็นผู้ตามเสมอ แต่ปัจจุบันผู้หญิงมีความกล้า มีอิสระกล้าคิดและกล้าแสดงออกมากยิ่งขึ้น ซี กล่าวว่าสิ่งเหล่านี้ไม่หยุดนิ่ง เป็นไปตามยุคสมัย และจะเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆในอนาคต รวมไปถึงซีมีมุมมองต่อผู้หญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ได้รับฟังไปว่า ถูกสื่อว่าเป็นผู้หญิงหลายใจ เจ้าชู้ นิสัยแย่ โดยผู้หญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นมีแง่มุมที่น่าสงสาร เพลงสื่อเนื้อหาถึงความรัก ความหลง เป็นส่วนใหญ่ ซึ่งมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ยกตัวอย่างเช่นผู้แต่งหรือผู้พันธ์สามารถใส่มุมมองของตนลงไป มีสิทธิในการทำให้ผู้ฟังคล้อยตามได้

จากความคิดเห็นส่วนตัว ซีให้เหตุผลว่าการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลว และประเด็นการนอกใจนั้นเป็นสิ่งที่ดี สามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่าย ว่าคนสมัยนี้เป็นยังไงโดยการ

แสดงออกผ่านทางตัวละครในวรรณคดีที่คนรู้จักโดยแปลความหมายจากวรรณคดีในอดีตมาเป็นเพลงที่แสดงออกถึงคนในยุคปัจจุบันทำให้คนสนใจเยอะขึ้น แต่ในอีกแง่หนึ่งก็อาจจะทำให้คนรุ่นใหม่ที่ไม่ได้รู้เรื่องราววรรณคดีหลักดีมากนัก เข้าใจตัวละครผิดๆได้ ส่วนมุมมองเกี่ยวกับผู้หญิงปัจจุบันนั้น ชิคคิดมีความคิดเห็นว่า ผู้หญิงสมัยใหม่พอมีรูปลักษณ์ภายนอกที่สวยงาม ก็จะเจ้าชู้ มีคนมาคุยเยอะ จีบเยอะ คุยหมด คุยเพื่อเลือก ไม่อยากเลือกใคร สองแง่สองง่าม หลายใจ ไม่ค่อยกล้าเปิดตัวแฟน หรือ คนรักเพื่อคนอื่นมาจีบ เอายอด Like Follow เพราะเมื่อมีสถานะโสดแล้วคนชอบมากกว่า ขาดความจริงใจ

คนที่ 10 : แก้ม 27 ปี

แก้มจบการศึกษาปริญญาโท วิศวกรรมอาหารและเทคโนโลยีกระบวนการทางชีวภาพ อาชีพนักวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหาร แก้มนั้นฟังเพลงเป็นประจำทุกวัน แนวเพลงที่แก้มชอบมีหลากหลายแนวเพลง ทั้งเพลง Pop/R&B/Rap/สากล/เกาหลี และเพลงไทย แก้มเคยรับฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาก่อนหน้าที่ผู้วิจัยให้รับฟัง โดยแก้มให้ความคิดเห็นว่าศิลปินมีการใช้ตัวละครมาเปรียบเทียบซึ่งอาจทำให้ผู้ฟังเข้าใจเข้าถึงอารมณ์ความรู้สึกมากขึ้น แต่บางเพลงอาจจะนำมาปรับเนื้อหาทำให้ไม่ตรงกับเค้าโครง/เนื้อเรื่องเดิม อันเป็นเหตุให้ผู้ฟังเข้าใจในตัวละครนั้นผิดจากวรรณคดีหลักไปได้ ซึ่งแก้มมีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวรรณคดีไทยมาจากหนังสือเรียนภาษาไทย และละครของไทย เช่น สามารถยกตัวอย่างวรรณคดีเรื่อง รามเกียรติ์ แก้วหน้าม้า ขุนช้างขุนแผน ไกรทอง ปลาบู่ทอง ว่ามีตัวละครมาจากเรื่องใด พระลักษณ์, พระราม, นาสีดา, ทศกัณฐ์ จากเรื่องรามเกียรติ์ แก้วหน้าม้าจากเรื่องแก้วหน้าม้า ขุนช้าง ขุนแผน นางวันทอง จากเรื่องขุนช้างขุนแผน อ้าย, เอื้อย จากเรื่องปลาบู่ทอง ทำให้ผู้วิจัยทราบว่าแก้มมีความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวรรณคดีหลักเป็นอย่างดี

เมื่อกล่าวถึงมุมมองความเป็นหญิงไทยแก้มให้ความคิดเห็นว่าหญิงไทยในปัจจุบันมีอิสระทางความคิดมากขึ้น ถ้าพูดกล้าแสดงออก เป็นตัวของตัวเองกว่าในอดีต โดยสมัยก่อนเรื่องความเท่าเทียมกันของชายและหญิงยังไม่เป็นที่ยอมรับและถูกพูดถึงมากขนาดนี้ อาจเป็นเพราะสื่อต่างๆ ที่สามารถเข้าถึงมากขึ้น ความคิดและการกระทำของหญิงไทยก็เปลี่ยนไปมากขึ้น เช่น มีอิสระในการแต่งตัว พูดหรือกระทำในสิ่งที่มองว่าผิดในอดีตได้อย่างอิสระ แก้มพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มักสื่อสารถึงความผิดหวังของผู้ชายจากผู้หญิงจึงเปรียบเทียบกับนางในวรรณคดีที่มีพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกัน เช่น การนอกใจ หรือหลายใจ และแง่มุมที่ผู้หญิงเป็นคนหลายใจ นอกใจไปมีคนอื่น แก้มเป็นอีกคนหนึ่งพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น ใช้ ยกตัวอย่างเช่นเพลง ข้าคือเรา The Rapper Version ที่เนื้อหาท่อนแร็ป กล่าวแทนขุนแผนตัดพ้อถึงนางวันทอง ซึ่งความจริงแล้วเกิดจากที่ขุนแผนออกกลอุบายหลอกว่าขุนแผนตายแล้วและบังคับนางมาแต่งงานด้วยทรัพย์สินของตนเอง และความคิดเห็นของแก้มกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจ แก้มกล่าวว่า

เพลงเหล่านี้ค่อนข้างจะเป็นการฟังความข้างเดียว โดยหากผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของวรรณคดี มาก่อนมาฟังอาจเข้าใจผิดได้เลยว่านางในวรรณคดีนั้น เป็นตามเนื้อเพลงจริงๆ โดยไม่ได้ดูจากเนื้อ เรื่องทั้งหมด ซึ่งผู้หญิงไทยในปัจจุบันแตกต่างจากเรื่องราวที่นำมากล่าวถึงในเพลงมีทั้งแตกต่างและ เป็นเหมือนดังเพลง

5.2 การตีความหมายของความเป็นหญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีของผู้หญิง

จากการสัมภาษณ์เป็นกรณีศึกษาที่ส่วนใหญ่มีความคุ้นชินและเคยรู้จักเพลงประเภทที่มี นางในวรรณคดีมาบ้างแล้ว มีเพียงกลุ่มตัวอย่างแค่หนึ่งคนที่ไม่เคยได้รู้จักเพลงประเภทดังกล่าวมา ก่อน เนื่องจากยุคสมัยที่เปลี่ยนไป ทำให้ผู้คนสามารถการเชื่อมต่อสื่อสารและแชร์ข้อมูลให้กันอย่าง ทั่วถึง จึงไม่เป็นที่น่าแปลกใจว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีจะเป็นที่รู้จักโดยกลุ่มคนทั่วไป

ซึ่งงานวิจัยมุ่งเน้นไปที่การศึกษาด้านภาพตัวแทนความเป็นหญิง จากการสัมภาษณ์ กลุ่ม ตัวอย่างผู้หญิง ได้นิยามความเป็นหญิงของตนเองเอาไว้ ดังนี้

5.2.1 นิยามความเป็นหญิงอย่างเป็นปัจเจกของกรณีศึกษา

จากการนิยามความเป็นตัวเองของกรณีศึกษา ว่ามีความคิดเห็นหรือนิยามว่า ตนเองเป็นผู้หญิงอย่างไร แต่ละคนมีการกล่าวถึงรูปแบบความเป็นหญิงในลักษณะที่ต่างกัน ออกไป ผู้วิจัยพบว่ามีลักษณะของกรณีศึกษาที่สื่อออกมาได้อย่างน่าสนใจ คือประเด็นด้านการพึ่งพา และดูแลตนเองของกรณีศึกษาที่กล่าวในแง่มุมมองของการพึ่งพาดูแลตนเองได้ ซึ่งแสดงออกมาอย่างมี ความมั่นใจว่าไม่ต้องการพึ่งพาผู้ชาย ไม่ได้รอคอยความช่วยเหลือจากผู้ชาย รวมไปถึงการกล่าวถึงความ เอาแต่ใจ ตลก ร่าเริง เฟรนด์ลี่ ความเป็นคนง่ายๆสบายๆ แสดงถึงความเข้าใจในตนเองของ กรณีศึกษาและความมีความมองโลกในแง่บวก ส่วนเรื่องความอ่อนน้อมถ่อมตนกับผู้ใหญ่ มีความ ซื่อสัตย์ในความรัก เป็นการแสดงถึงมารยาททางสังคมที่ดีและมีความเชื่อแนวทางปฏิบัติแบบ (Monogamy) คือความรักเดียวใจเดียวตามความเชื่อและบรรทัดฐานของสังคมที่หญิงตั้งตามอุดม คติต้องรักเดียวใจเดียว

“เป็นคนค่อนข้างเอาแต่ใจ แต่เป็นคนตลก ร่าเริง เฟรนด์ลี่เข้ากับคนง่ายและมีการ ปรับตัวเข้าสังคมได้เร็ว” (ปูเป้, 18)

“คิดว่าเป็นผู้หญิงที่พึ่งพาตัวเอง สามารถดูแลตัวเองได้” (วิว, 19)

“สามารถดูแลตัวเอง มีความรับผิดชอบในหน้าที่การเรียนอย่างเต็มที่” (จูน, 19)

“ส่วนตัวคิดว่าเราเป็นคนง่ายๆสบายๆ ในที่นี้หมายถึงยังงี้ก็ได้ในเรื่องการตัดสินใจต่าง ๆ เช่น ไปเที่ยวที่นี่ก็ได้, กินข้าวร้านนี้ก็ได้, ไม่ชอบคนเยอะ, วุ่นวาย, ชอบอยู่เงียบ ๆ” (สิตางค์, 22)

“เป็นผู้หญิงที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตนกับผู้ชาย เป็นคนที่มีความซื่อสัตย์ในความรัก” (ริต้า, 23)

ส่วนการกล่าวถึงบทบาทหน้าที่รวมถึงสถานะทางการงานของนักศึกษาที่มีอายุ 25 ปีขึ้นไป ส่วนใหญ่เป็นวัยทำงานแล้ว มีการกล่าวถึงบทบาททางเพศ (Gender role) ของตนเองในด้านการรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่เป็นงานนอกบ้านในพื้นที่สาธารณะ (Public sphere) รวมถึงงานในพื้นที่ส่วนตัว (Private sphere) คืองานบ้าน, การทำอาหาร อีกทั้งยังสามารถพึ่งพาตนเองและเป็นที่พึ่งพาให้แก่ครอบครัว และยังแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองแบบผู้หญิงร่วมสมัย ที่นิยามด้วยการยืนหยัดด้วยตนเองอย่างมีความสุขโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย มองเห็นคุณค่าในตัวเอง เข้าใจในสิทธิความเสมอภาคระหว่างเพศเป็นอย่างดี

“ส่วนตัวเป็นคนพูดตรงไปตรงมา จะกล้าแสดงความคิดเห็นในบางครั้ง เป็นคนรับฟังความคิดเห็นผู้อื่น มีมุมมองในการมองโลกตามความเป็นจริง มีความซื่อสัตย์และซื่อสัตย์” (น้ำ, 25)

“ส่วนตัวเป็นผู้หญิงที่มีความมั่นใจในตนเอง หรือ (Self esteem) เชื่อมมั่นในคุณค่าของตนเอง มีความสุขกับสิ่งเล็กๆที่ได้ทำ สร้างโอกาสให้ตนเองได้เรียนรู้/ทำสิ่งใหม่ๆ ทำงานบ้านงานครัว พึ่งพาตนเองได้” (วี, 26)

“โดยส่วนตัวแล้วมีลักษณะที่เป็นกุลสตรีในเรื่องแม่บ้านแม่เรือน ทำกับข้าว มีความขยัน แต่นิสัยส่วนตัวเป็นคนง่ายๆสบายๆไม่เรื่องมาก” (กานต์, 27)

“เป็นผู้หญิงที่ดี สามารถเลี้ยงดูตัวเองและครอบครัวได้ไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย” (ซี, 27)

“ตนเองเป็นผู้ที่มีความเป็นตัวของตัวเองสูง มีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน แต่คำว่าผู้หญิงเป็นเพียงคำเรียกที่บอกถึงเพศสภาพเท่านั้น ซึ่งจริงๆ ก็คือมนุษย์คนหนึ่งที่ได้รับสิทธิหรือถูกปฏิบัติเท่าเทียมกับ ปัจจุบันทุกคนควรได้รับการให้เกียรติ ในขณะเดียวกัน ผู้หญิงก็ไม่ควรถือตัวเหนือผู้อื่น ควรให้เกียรติผู้อื่นเช่นกัน” (แก้ม, 27)

5.2.2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสร้างผู้หญิงในแงุ่มหรือลักษณะใด

ความคิดเห็นของนักศึกษาจากเพลงตัวอย่างที่ผู้วิจัยได้ให้นักศึกษารับฟัง นักศึกษามีการเปรียบเทียบเนื้อหาของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ถูกประกอบสร้างขึ้น

ใหม่ ว่ามีความแตกต่างจากเรื่องราวในวรรณคดีหลัก และพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นได้สร้างความเป็นหญิงในลักษณะที่เป็นหญิงไม่ดี ไม่ตรงตามจารีต มีมารัก นอกใจคู่ครอง มีการกล่าวถึงลักษณะเชิงชู้สาวที่แสดงให้เห็นว่าบทเพลงสะท้อนมุมมองด้านเพศออกมาอย่างเด่นชัดจนผู้ฟังรู้สึกได้ ในบทสัมภาษณ์นี้ยังแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปรากฏในบทเพลง และให้ความคิดเห็นในด้านมิติเพศสถานะและเพศวิถีที่ปรากฏอยู่ในบทเพลงได้เป็นอย่างดี มีการตีความว่าเพลงกล่าวถึงผู้หญิงในลักษณะความเป็นวัตถุทางเพศ

“ให้ความรู้สึกถึงมุมมองที่ไม่ดี ในลักษณะเชิงชู้สาว กล่าวถึงแต่ผู้หญิงนอกใจผู้ชาย” (ปู๊, 18)

จากมุมมองของปู๊พบว่า เนื้อหาของเพลงได้กล่าวถึงแต่ผู้หญิงนอกใจผู้ชาย ในทางกลับกันเรื่องราวของผู้ชายที่นอกใจผู้หญิงกลับไม่ได้ถูกกล่าวถึง เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่กรณศึกษาได้รับฟังไป ไม่มีการประณามหรือผลิตซ้ำการนอกใจของผู้ชาย ซึ่งการประพันธ์สร้างความหมายใหม่ ขึ้นอยู่กับความเชื่อและพื้นฐานทางความคิดของผู้ประพันธ์ หรือมีการสร้างความหมายที่คนในสังคมส่วนใหญ่ให้การยอมรับในการสื่อสารออกมา

“มีสองใจ รักหลายคน มารัก นอกใจ” (วิว, 19)

“มีหน้าตาที่สวยงาม จนสามารถทำให้ผู้ชายชอบได้” (จูน, 19)

มุมมองของจูนและวิวเป็นอีกหนึ่งมุมมองที่แสดงให้เห็นความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้หญิงตามที่เนื้อหาของเพลงสื่อออกมา จากการฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี สามารถตีความได้ว่าผู้หญิงที่มีหน้าตาหรือรูปลักษณ์ภายนอกสวยงามเท่านั้น ที่จะสามารถเลือกผู้ชายได้

“ในเพลงที่ลองฟังสื่อถึงความไม่ซื่อสัตย์ นอกใจต่อคู่ครองของตน แต่ถ้าศึกษาเนื้อเรื่องฉบับเต็มของวรรณคดีจะไม่ใช่นักหญิงที่เป็นฝ่ายแย้อยู่ฝ่ายเดียว” (สิตางค์, 22)

“ถูกพูดถึงในทางแย่ๆ แตกต่างจากในวรรณคดีที่เคยทราบมา” (ริต้า, 23) ความคิดเห็นของสิตางค์และริต้ามีการนำเอาทั้งวรรณคดีหลักและเพลงมาเปรียบเทียบกันว่าเพลงได้สื่อสร้างความใหม่ให้แก่ผู้หญิง เช่น นางสีดา จากในวรรณคดีมีความรักเดียวใจเดียว ในทางกลับกันเนื้อเพลงไม่ได้หยิบยืมเรื่องราวมาทั้งหมดเพียงแต่ใช้ชื่อตัวละครในวรรณคดีมาเป็นสื่อในการสร้างความหมายใหม่

“ถูกตีค่าให้กลายเป็นวัตถุทางเพศในการสนองความใคร่และความต้องการของชาย แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจว่าตัวเองเหนือกว่า ต้องได้ในสิ่งที่ต้องการ โดยไม่คำนึงถึงจิตใจของอีกฝ่าย” (น้ำ, 25)

“ในเพลง ใช้นางในวรรณคดีมาเปรียบเปรยถึงหญิงที่ไม่ซื่อสัตย์ในความรัก เช่น นางวันทอง กากี” (วี, 26)

“หญิงในวรรณคดีส่วนใหญ่ที่ประกอบในเพลงมักถูกสื่อออกมาเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ในความรัก ซึ่งไม่ต่างจากอะไรกับผู้หญิงในยุคสมัยปัจจุบัน เช่น ชาวปัจจุบัน มีเรื่องผู้หญิงที่ประพฤติดูโดยการแย่งสามีผู้อื่น เพราะความไม่รู้จักยับยั้งชั่งใจ เสื่อมทางศีลธรรม” (กานต์, 27)

ความคิดเห็นของกานต์แสดงให้เห็นถึงความเชื่อแบบรักเดียวใจเดียว (Monogamy) และศีลธรรมจรรยาอย่างชัดเจน

“หลายใจ เจ้าชู้ นิสัยแย” (ชี, 27)

“ส่วนมากเพลงจะสื่อถึงความผิดหวังของผู้ชายจากผู้หญิงจึงเปรียบเทียบกับนางในวรรณคดีที่มีพฤติกรรมที่ใกล้เคียงกัน เช่น การนอกใจ หรือหลายใจ” (แก้ม, 27)

จากความคิดเห็นดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยพบว่า “ความเป็นหญิงดี” จากแง่มุมที่ถูกสื่อออกมาในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี มักถูกนำไปอ้างอิงกับสถาบันครอบครัวเป็นส่วนใหญ่ ผู้หญิงถูกเชื่อมโยงกับบทบาทของความเป็นแม่และเมียที่เป็นสิ่งตัดสินว่าพฤติกรรมที่เธอปฏิบัติเป็นสิ่งพึงกระทำหรือไม่พึงกระทำ โดยเพลงที่เป็นสื่อกลางในการสื่อสารก็สามารถตีความไปได้ทั้งใน มุมมองบวก ตามที่กรณีศึกษาให้ความคิดเห็นไว้คือนำมาเปรียบเปรยให้คนในสังคมทราบว่าเป็นสิ่งไหนดีหรือไม่ดี แต่ในทางกลับกัน หากตีความในอีกด้านหนึ่ง จะพบว่ามีการผลิตซ้ำทางเพศที่ทำให้ผู้หญิงตกอยู่ภายใต้กรอบความเป็นหญิงดีอันเป็นการควบคุมกำกับสถานภาพ เนื้อตัวของพวกเธออยู่ภายใต้กฎของสังคมที่เป็นกฎแห่งชายเป็นใหญ่ ก่อให้เกิดความไม่เสมอภาคทางเพศเกิดขึ้น

5.2.3 การตีความความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปรากฏในบทเพลงของกรณีศึกษา

สอดคล้องกับแง่มุมความเป็นหญิงที่ถูกกล่าวถึงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีดังที่กล่าวมาข้างต้น เมื่อกล่าวถึงประเด็นเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่ปรากฏในเพลงพบว่า กรณีศึกษา 7 ราย พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจปรากฏในเพลงโดยแต่ละรายมีมุมมองเรื่องความสัมพันธ์เชิงอำนาจแตกต่างกัน ดังนี้

“มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจปรากฏในเพลง เช่น เพลงข้าคือเรา การที่ขุนช้างและขุนแผนแสดงด้านความดีของแต่ละคนออกมา มีการพูดเชิงทะเลาะกัน โดยเหมือนเป็นการบังคับให้นางวันทองเลือกฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง ถือว่าเป็นอำนาจที่บังคับนางวันทองในเลือก” (ปูเป้, 18)

ปูเป้พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศในรูปแบบการบังคับให้เลือก ซึ่งเป็นมุมมองที่คนส่วนใหญ่มองข้ามไป เพราะคนในสังคมไทยมักถูกขัดเกลายึดมั่นด้านคุณธรรมจริยธรรมความดี ผู้หญิงที่อยู่ภายใต้กรอบของหญิงดี จึงต้องมีความรักเดียวใจเดียว เป็นเหตุให้ต้องเลือกชายคนใดคนหนึ่ง ทั้งๆที่ความจริงแล้วประสบการณ์ชีวิตของแต่ละบุคคลไม่เท่ากัน เป็นเรื่องยากที่จะคิดและตัดสินใจเลือกคนใดคนหนึ่ง การดำเนินชีวิตจึงเป็นการบีบบังคับและก่อให้เกิดอำนาจทางเพศที่บังคับให้หญิงที่แทนเป็นนางวันทองต้องเลือกใครสักคนหนึ่งมาเป็นคู่ครอง

“มีเพราะคนที่มีอำนาจมักสมหวัง ไม่ว่าจะเป็นอำนาจในด้านพลังการต่อสู้ หรือ อำนาจเงินตรา” (จูน, 19)

ส่วนจูนพบรูปแบบความสัมพันธ์เชิงอำนาจในเรื่องของ อำนาจในการมีผลกำลัง ต่อสู้ ซึ่งผู้ที่มีพวกพ้องมากกว่ามักจะเป็นผู้ที่สามารถมีอำนาจบังคับผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่า ยกตัวอย่าง เช่น พระราม ที่มีพวกพ้อง คือ พระลักษณ์, หนุมาน, สุนทร หรือ รวมไปถึงอำนาจเงินตราที่สามารถนำไปใช้สร้างอำนาจในหลายๆด้าน เช่น ขุนช้าง ที่มีความร่ำรวย ซึ่งสิ่งที่จูนกล่าวมาเป็นอีกหนึ่งความจริงของอำนาจที่ปรากฏในบทเพลง

“มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เนื้อเพลงแสดงให้เห็นถึงอำนาจของผู้หญิง เพราะ นางในวรรณคดี มีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงาม เป็นที่หลงใหลของชายหนุ่ม จนทำให้เกิดสงครามได้” (ริต้า 23.)

จากการตีความหมายของริต้า แสดงให้เห็นถึงอำนาจของความเป็นหญิง เพราะ นางในวรรณคดี มีรูปลักษณ์ภายนอกสวยงาม เป็นที่หลงใหลของชายหนุ่ม จนทำให้เกิดสงครามได้ จะเห็นได้ว่าไม่ได้มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจของเพศชายเพียงอย่างเดียว รูปลักษณ์ภายนอกความสวยงามของผู้หญิงก็สามารถทำให้เกิดอำนาจได้เช่นกัน

“มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น ฝ่ายหญิงจะมีบทบาทน้อยกว่าฝ่ายชาย โดยมีหน้าที่สนองความต้องการของฝ่ายชาย แต่ในขณะเดียวกันผู้หญิงไม่สามารถแสดงถึงความต้องการที่แท้จริงของตนเองได้ ซึ่งผู้ชายสามารถทำได้โดยชอบธรรมอย่างเป็นเรื่องปกติ หากผู้หญิงทำตามสิ่งที่ตนเองต้องการบ้างจะถูกสังคมตีตราว่าเป็นหญิงไม่ดีไปโดยปริยาย” (น้ำ, 25)

“มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น จากความเป็นชายอำนาจนำที่เกิดขึ้นตั้งแต่ในอดีต เพศหญิงถูกสอนให้อยู่ในกรอบ และไม่ได้มีสิทธิที่จะแสดงออกเหนือเพศชายมาก ไม่ว่าจะเป็นทางความคิดหรือการกระทำ เช่น นางกาน์ นางวันทอง นางสีดา จริงๆด้วยบริบทของเนื้อเรื่อง สถานการณ์ต่างๆ ทำให้ตัวละครเหมือนถูกกดขี่ เอาเปรียบ หรือจำใจที่ต้องตกอยู่ในสถานการณ์เหล่านั้น และผู้หญิงก็ถูกมองในแง่ลบได้ง่าย จากบริบททางสังคม วัฒนธรรม และครอบครัว” (วี, 26)

จากการตีความของน้ำและวี เป็นไปในทิศทางเดียวกัน คือกรณีศึกษาทั้ง 2 ราย พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจทางเพศที่เพศชายมีอำนาจมากกว่าเพศหญิงมาตั้งแต่ในอดีตและส่งผลมาจนถึงปัจจุบัน อีกทั้งกรณีศึกษาทั้ง 2 ราย ทราบเรื่องราวของวรรณคดีหลักเป็นอย่างดี จึงทำให้พบว่า ตัวละครหญิงในวรรณคดีถูกถ่ายทอดออกมาในลักษณะที่สอดคล้องกับสังคมไทยที่ประกอบสร้างให้ เพศหญิงถูกควบคุมทางพฤติกรรมและเรื่อร่าจจากความเชื่อและคำสอนในสังคม รวมไปถึงบทเพลงที่ยังคงผลิตซ้ำให้ผู้หญิงด้อยอำนาจกว่าเพศชายอยู่ดังเดิม

โดยกรณีศึกษาอีก 2 ราย ได้กล่าวถึงมุมมองด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ที่อำนาจไม่ได้ปรากฏขึ้นจากความเป็นหญิงหรือความเป็นชายเพียงอย่างเดียว แต่อำนาจยังปรากฏขึ้นจากผู้ที่มีอำนาจเหนือกว่าจะมีสิทธิในการควบคุมผู้ที่มีอำนาจน้อยกว่าให้ตกอยู่ภายใต้อำนาจของตน จากความคิดเห็น

“มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ คนที่มีอำนาจมากกว่ามักมีสิทธิ์เยอะกว่า ไม่ว่าจะ เป็นทรัพย์สินเงินทอง หรืออำนาจคน” (ซี, 27)

“มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น เช่นเพลงข้าคือเรา The Rapper Version ที่ เนื้อหาตอนแรกล่าวแทนขุนแผนตัดพ้อถึงนางวันทอง ซึ่งความจริงแล้วเกิดจากที่ขุนแผนออกกลอุบายหลอกว่าขุนแผนตายแล้วและบังคับนางมาแต่งงานด้วยทรัพย์สินของตนเอง” (แก้ม, 27)

ทั้งซีและแก้มกล่าวถึงอำนาจ สิทธิในการครอบครองสิ่งต่างๆ ทั้งทรัพย์สินเงินทอง อำนาจคน, อำนาจทางสังคม, อำนาจในการหลอกล่อ เพื่อให้ได้รับในสิ่งที่ตนต้องการ

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่กรณีศึกษาผู้หญิงได้ตีความออกมา ตรงกับผลการวิจัยของผู้ศึกษาที่พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจในรูปแบบ การบีบบังคับทางสังคมของผู้มีอำนาจเหนือในสังคมชายเป็นใหญ่, ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มาจากอำนาจกลุ่มรวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดจากอุปนิสัยภายนอก

ในทางกลับกัน กรณีศึกษา 3 ราย ที่ไม่พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจจากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

“ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ เนื้อหาส่วนใหญ่ของเพลง เป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์ในด้านความรัก” (วิว, 19)

“ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจ ขึ้นอยู่กับเนื้อหาของเพลงหรือผู้แต่งล้วน ๆ” (สิตางค์, 22)

“ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจแต่อย่างใด ส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับทำนอง และเนื้อหาของเพลงที่ผู้ประพันธ์สื่อออกมาเพื่อความสนุกสนาน” (กานต์, 27)

กานต์กล่าวถึงแนวทางของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีในฐานะของสื่อที่ให้ความสนุกสนานแก่ผู้รับฟังเพียงอย่างเดียว ไม่ได้ความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้น

ซึ่งความคิดเห็นของ วิว สิตางค์ และกานต์ไม่ใช่เรื่องที่ผิดปกติแต่อย่างใด เพราะบทเพลงต่างๆ หากไม่ได้ตีความอย่างลึกซึ้ง เพลงก็อาจจะ เป็นเพียงสื่อบันเทิงหนึ่งที่ไม่ได้มีเจตนาอื่นๆ แอบแฝง เป็นเพลงสื่อที่ใช้ฟังเพื่อความสนุกสนานเพียงอย่างเดียว

5.2.4 เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่มีการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจ

ในประเด็นการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจที่ปรากฏในเพลง จากการสัมภาษณ์พบว่า กรณีศึกษา 6 ราย มีความคิดเห็นในเชิงบวกจากการฟังเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี

“ถือว่าเป็นการนำเสนอเพลงในรูปแบบการสะท้อนสังคม เพราะสังคมในปัจจุบันก็มีประเด็นการนอกใจ ทั้งผู้ชายและผู้หญิง” (ปูเป้, 18)

“ก็เป็นสิ่งที่ไว้คิดเตือนใจไม่ให้ทำ เป็นเรื่องปกติที่ต้องเจอ” (วิว, 19)

ทั้งปูเป้และวิวให้ความคิดเห็นว่าเป็นเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสื่อความหมายในการเตือนใจคนในสังคมเพื่อเน้นย้ำว่าการนอกใจคนรักเป็นสิ่งไม่ดี และไม่ควรทำ

“ทำให้คนสนใจและน่าฟังอยากค้นหาความจริงในเนื้อเพลง” (จูน, 19)

จูนตีความว่าการเน้นย้ำความดีความเลว เป็นการสร้างจุดสนใจที่ผู้ประพันธ์เพลงสร้างขึ้นให้คนสนใจอยากรู้เรื่องราวที่แท้จริงของวรรณคดีหลัก

“ด้วยเนื้อหาบทเพลงที่จะสื่อในแง่ความไม่ซื่อสัตย์ในความรัก การนอกใจ หรือกล่าวตัดพ้อผู้หญิง ซึ่งการนำนางในวรรณคดีที่มีชื่อเสียง ที่เป็นที่รู้จักในแง่ลบมาใช้เปรียบเปรย อาจจะทำให้คุ้นหู เป็นที่รู้จัก เข้าใจง่าย เพราะทุกคนย่อมมีพื้นฐานวรรณคดีไทยมาบ้างอยู่แล้ว” (วี, 26)

วีตีความว่าการเน้นย้ำในประเด็นดังกล่าวเป็นเพราะคนในสังคมไทยส่วนมากมีความรู้พื้นฐานเรื่องวรรณคดีไทยอยู่บ้างแล้ว ทำให้การที่ผู้ประพันธ์เอาตัวละครในวรรณคดีมาอ้างอิงเพื่อเพิ่มความคุ้นหูและน่าสนใจของเพลงทำให้เพลงเป็นที่รู้จักได้ง่ายมากยิ่งขึ้น

“เป็นเหมือนการเปรียบเทียบ หรือยกตัวอย่าง ลักษณะนิสัยของผู้หญิงในเรื่องความรัก ความซื่อสัตย์” (กานต์, 27)

กานต์ให้ความคิดเห็นว่าเป็นการเปรียบเปรยนิสัยของผู้หญิงในด้านความรัก ความซื่อสัตย์ ซึ่งเพลงสื่อว่าผู้หญิงที่มีความซื่อสัตย์ต่อคนรักเป็นผู้หญิงดีและผู้หญิงที่นอกใจคนรักเป็นหญิงเลว

“เป็นเรื่องที่ดี เข้าใจง่าย ว่าคนสมัยนี้เป็นยังไงโดยแสดงออกผ่านทางตัวละครในวรรณคดีที่คนรู้จักโดยแปลความหมายจากวรรณคดีในอดีตมาเป็นเพลงที่แสดงออกถึงคนในยุคปัจจุบันทำให้คนสนใจเยอะขึ้น แต่อาจจะทำให้คนรุ่นใหม่เข้าใจตัวละครผิดๆ” (ซี, 27)

ซีมีการตีความว่าคล้ายคลึงกับวี ว่าผู้กระพันธ์นำเอาตัวละครในวรรณคดีมาใช้ เพราะมีฐานความรู้จักของคนมาบ้างแล้ว แต่การสื่อสารในด้านความดีความเลว และการประกอบ

สร้างเรื่องราวของตัวละครขึ้นมาใหม่อาจทำให้คนที่ไม่ได้รู้เรื่องราวในวรรณคดีหลักมากนักเข้าใจตัวละครด้วยเนื้อหาที่ไม่ถูกต้องตามวรรณคดีหลัก

ซึ่งกรณีศึกษาอีก 4 ราย มีความคิดเห็นที่แตกต่างออกไป คือ

“ส่วนตัวไม่เข้าใจว่าทำไมถึงแต่งออกมาแนวนี้ ที่สื่อไปว่าผู้หญิงผิวยุ่ยฝ่ายเดียว เพลงที่สื่อออกมาเหมือนเราเห็นแค่ด้านหนึ่งเท่านั้น ซึ่งอาจจะมีผู้หญิงแบบนี้จริง ๆ แต่นั่นไม่ได้หมายความว่าเรารู้ถึงตัวตนและเรื่องราวทั้งหมดของเขา” (สิตางค์, 22)

“บางที่ผู้หญิงที่อยู่ในวรรณคดีอาจจะไม่ต้องการให้เป็นแบบนี้แต่อาจจะเลือกไม่ได้หรือมีเหตุผลที่คนอื่นอาจจะไม่รู้แล้วนำมาว่าหรือกล่าวหาเชื่อว่าคนทุกคนย่อมเป็นคนดีกันมาก่อนแต่สังคมหรือบุคคลรอบข้างอาจจะทำให้เขาต้องเป็นคนเลวในสายตาคนอื่น อย่างไรก็ตามการมีความซื่อสัตย์หรือมีสติในการตัดสินใจที่เป็นในทิศทางที่ดีจะไม่ทำให้เกิดเรื่องที่ถูกกล่าวมาข้างต้นอย่างแน่นอน” (ริต้า, 23)

สิตางค์ให้ความคิดเห็นจากการตีความเนื้อหาของเพลง ว่าเพลงได้กล่าวถึงแต่แง่มุมที่ผู้หญิงผิ แต่ไม่พบแง่มุมความผิของผู้ชาย ซึ่งเป็นมุมมองเพียงแค่ด้านเดียวของเรื่องราวทั้งหมดที่ถูกสื่อสารออกมาให้ผู้รับสารได้รับสารแต่เรื่องความผิของผู้หญิง ไม่ได้หมายความว่าสื่อสารได้ถึงความเป็นจริงทั้งหมด และริต้ากล่าวถึงการประกอบสร้างทางสังคมที่สร้างผู้หญิงออกมาในลักษณะหญิงเลว โดยพบว่ามุมมองที่เพลงไม่ได้กล่าวถึงคือเรื่องการเลือกตัดสินใจที่เป็นเรื่องยากและละเอียดอ่อนซึ่งผู้หญิงนั้นน่าเห็นใจ

“ตนเองไม่อยากให้เน้นย้ำในภาพลักษณ์ความเป็นหญิงดีหรือหญิงเลว มองว่าการเน้นย้ำไปที่ภาพใดภาพหนึ่ง เป็นการแสดงถึงอำนาจที่ใช้มากำหนดมากเกินไปและเป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะฝ่ายชายเพียงอย่างเดียว อย่างเช่น การที่ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว เป็นการที่แสดงถึงการครอบครองทางเพศของฝ่ายชาย” (น้ำ, 25)

น้ำตีความว่าการเน้นย้ำความเป็นหญิงดีหญิงเลวแสดงให้เห็นถึงการครอบครองของฝ่ายชายที่ตนเองไม่ต้องการให้ผู้หญิงออกนอกกรอบจารีตที่ตนเองตั้งไว้

“ค่อนข้างจะเป็นการฟังความข้างเดียว โดยหากผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของวรรณคดีมากก่อนมาฟังอาจเข้าใจผิดได้เลยว่านางในวรรณคดีนั้น เป็นตามเนื้อเพลงจริง ๆ โดนไม่ได้ดูจากเนื้อเรื่องทั้งหมด” (แก้ม, 27)

และแก้มตีความว่าการที่ผู้ประพันธ์ สร้างความดีความเลวในเนื้อหาใหม่ที่แตกต่างจากเดิมให้กับตัวละครนางในวรรณคดี จะผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของวรรณคดีมากก่อนมาฟังอาจเข้าใจผิดหรือคล้อยตามได้

5.3 สรุปการตีความหมายของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีของกรณศึกษา

จากการศึกษา พบว่า กรณศึกษาหญิง นิยามความเป็นหญิงจากการนิยามตนเองทั้งในแง่มุมมองของความเป็นผู้หญิงทันสมัย เช่น เป็นผู้หญิงที่พึ่งพาตนเองได้ดูแลตนเองได้ มีความรับผิดชอบ มีความคิดเป็นของตนเอง ในทางกลับกันกรณศึกษาบางรายก็ได้นิยามตนเองในเรื่องการเคารพผู้ใหญ่ และซื่อสัตย์ต่อความรักอันแสดงให้เห็นถึง สภาพแวดล้อมและการขัดเกลาทางสังคมที่สร้างกรอบแนวคิดความเชื่อแบบอุดมคติเช่นนี้ขึ้นมา และการเป็นที่พึ่งพาให้แก่ครอบครัว อีกทั้งแสดงให้เห็นถึงความมั่นใจในตัวเองแบบผู้หญิงร่วมสมัย ที่นิยามด้วยการยืนหยัดด้วยตนเองอย่างมีความสุขโดยไม่ต้องพึ่งพาผู้ชาย มองเห็นคุณค่าในตัวเอง แต่การที่วัยผู้ใหญ่เป็นวัยทำงาน จึงมีมุมมองบทบาททางเพศ (Gender role) ของตนเองในด้านความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงานที่เป็นงานนอกบ้านในพื้นที่สาธารณะ (Public sphere) รวมถึงงานในพื้นที่ส่วนตัว (Private sphere) คืองานบ้าน, การทำอาหาร

ในประเด็นเรื่องแง่มุมมองการประกอบสร้างผู้หญิงจากเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี หลังจากได้รับฟังเพลงตัวอย่างกรณศึกษา มีการเปรียบเทียบเนื้อหาของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นมาใหม่ ว่ามีความแตกต่างจากเรื่องราวในวรรณคดีหลัก และพบว่า เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นได้สร้างความเป็นหญิงในลักษณะที่เป็นหญิงไม่ดี ไม่ตรงตามจารีต มีมารัก นอกใจคู่ครอง มีการกล่าวถึงลักษณะเชิงชู้สาวที่แสดงให้เห็นว่าบทเพลงสะท้อนมุมมองด้านเพศออกมาอย่างเด่นชัดจนผู้ฟังรู้สึกได้ ซึ่งกรณศึกษารับรู้ว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีบางเพลงเป็นการรื้อสร้างความใหม่อันไม่ตรงตามวรรณคดีหลักโดยเป็นการสร้างภาพแทนของผู้หญิงไปในทางที่ไม่ดี และกรณศึกษามีการตีความภาพแทนความเป็นหญิงในเพลงอย่างคล้อยคลึงกัน แต่จะมีบางความคิดเห็นที่พบเพิ่มเติมในประเด็นเพศสถานะและเพศวิถี เช่น กรณศึกษาที่พบว่าเพลงทำให้ผู้หญิงถูกตีค่ากลายเป็นวัตถุทางเพศเพื่อใช้ในการสนองความใคร่และความต้องการของชาย แสดงให้เห็นถึงการใช้อำนาจว่าตัวเองเหนือกว่า ต้องได้ในสิ่งที่ต้องการ อีกทั้งกรณศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีเป็นการสร้างภาพแทนผู้หญิงที่ถูกสื่อออกมาเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ต่อคู่ครองรวมไปถึงเป็นเพลงที่สื่อสารเรื่องความเสียใจของผู้ชาย

อนึ่งการตีความความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้หญิง พบว่ากรณศึกษาส่วนใหญ่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจปรากฏในบทเพลง รูปแบบที่พบมีทั้งความสัมพันธ์เชิงอำนาจในรูปแบบการบีบบังคับทางสังคมของผู้มีอำนาจเหนือในสังคมชายเป็นใหญ่, ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มาจากอำนาจกลุ่มรวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดจากรูปลักษณ์ภายนอก และมีการเน้นย้ำไปที่มุมมองความไม่เสมอภาคทางเพศในด้านบทบาททางเพศของชายและหญิง ในลักษณะชายเหนือกว่าหญิงที่มีมาตั้งแต่อดีตและส่งผลมาถึงปัจจุบัน, ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดมาจากอำนาจใน

การครอบครองและสิทธิในการทำสิ่งต่างๆ เพลงมีอำนาจในการทำให้เพศหญิงถูกควบคุมทางพฤติกรรมและเรือนร่างจากความเชื่อและคำสอนในสังคม ทั้งนี้จากการศึกษาพบว่ามีการศึกษาส่วนน้อยที่ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นในเพลง โดยผู้ที่ไม่พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจให้เหตุผลว่า ที่ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นเพราะขึ้นอยู่กับการประพันธ์ของผู้แต่งเท่านั้น ส่วนใหญ่ในเพลงเป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์ในด้านความรัก รวมทั้งมีการให้เหตุผลว่า เพลงนั้นขึ้นอยู่กับทำนอง ในด้านเนื้อหาของเพลงที่ผู้ประพันธ์สื่อสารออกมาเพื่อความสุขสนุกสนานเท่านั้น

อีกทั้งประเด็นการเน้นย้ำเรื่องความเป็นหญิงดี/หญิงเลวและประเด็นการนอกใจ พบว่าทั้งกรณีศึกษามีทัศนคติในประเด็นดังกล่าวทั้งเชิงบวกและเชิงลบลดซ้ำ โดยกลุ่มตัวอย่างมีทัศนคติเกี่ยวกับภาพแทนความเป็นหญิงที่ปรากฏในเชิงบวก ในลักษณะให้ความคิดเห็นว่าเพลงประเภทนี้เป็นสิ่งสะท้อนสังคม เพราะสังคมในปัจจุบัน ก็มีประเด็นการนอกใจ ทั้งผู้ชายและผู้หญิง เป็นสิ่งเตือนใจไว้ไม่ให้ทำพฤติกรรมไม่ดี รวมไปถึง ทำให้คนสนใจและน่าฟังอยากค้นหาความจริงในเนื้อเพลง ส่วนในเชิงลบลดซ้ำพบว่าเพลงสื่อสารว่าผู้หญิงผิดอยู่ฝ่ายเดียว ซึ่งเป็นมุมมองเพียงด้านเดียวที่จะนำไปตัดสินหรือบางทีผู้หญิงที่อยู่ในวรรณคดีอาจจะไม่ต้องการให้เป็นแบบนี้แต่อาจจะเลือกไม่ได้หรือมีเหตุผลที่คนอื่นอาจจะไม่รู้แล้วนำมาผลิตซ้ำ และยังพบว่ามีการตีความการสร้างภาพแทนในเชิงบวก เช่น การนำนางในวรรณคดีที่มีชื่อเสียง ที่เป็นที่รู้จักในแง่ดีมาใช้เปรียบเปรย อาจจะทำให้คุ้นหู เป็นที่รู้จักเข้าใจง่าย เพราะทุกคนย่อมมีพื้นฐานวรรณคดีไทยมาบ้างอยู่แล้ว หรือเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีเป็นการเปรียบเทียบ หรือยกตัวอย่าง ลักษณะนิสัยของผู้หญิงในเรื่องความรัก ความซื่อสัตย์ให้ผู้ฟังทำตาม และทัศนคติที่พบว่ามีการผลิตซ้ำภาพแทน เช่น มองว่าการเน้นย้ำในการแสดงถึงอำนาจที่มากำหนดมากเกินไปและเป็นไปเพื่อประโยชน์เฉพาะผู้ชายเพียงอย่างเดียว อย่างเช่น การให้ผู้หญิงต้องรักษานวลสงวนตัว เป็นการที่แสดงถึงการครอบครองทางเพศของผู้ชาย หรือการสร้างภาพแทนดังกล่าวค่อนข้างจะเป็นการฟังความข้างเดียว โดยหากผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของวรรณคดีมาก่อนมาฟังอาจเข้าใจผิดได้เลยว่านางในวรรณคดีนั้น เป็นตามเนื้อเพลงจริง ๆ โดยไม่ได้ดูจากเนื้อเรื่องทั้งหมด

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัยและข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาองค์ประกอบ 2 ด้านของกระบวนการสื่อสาร คือ ตัวบท (Text) และ ผู้รับสารหรือผู้ฟัง (Audience) โดยการตีความตัวบท มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรู้ว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมีการประกอบสร้างภาพตัวแทนความเป็นหญิงอย่างไร รวมไปถึงมิติด้านเพศ ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างเพศที่ปรากฏในบทเพลงมีลักษณะอย่างไร ส่วนการศึกษาผู้รับสารมีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงให้เห็นถึงมุมมองของผู้หญิงว่าให้ความหมายเกี่ยวกับเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีอย่างไรและสอดคล้องหรือแตกต่างจากที่ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาไว้ อย่างไร โดยผู้วิจัยได้นำแนวคิดและทฤษฎี “ความเป็นผู้หญิง” ซิโมน เดอโบวัวร์ (Simone de Beauvoir) แนวคิดการสร้างภาพแทน (Representation) แนวคิดสตรีนิยมยุคหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism) ทฤษฎีสัมพันธบท (Intertextuality) ทฤษฎีสัญญวิทยา (Semiology) ทฤษฎีการศึกษาตัวสาร การเข้ารหัส-ถอดรหัส (Encoding-Decoding) มาใช้ในการตีความ

เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี เป็นรูปแบบสัมพันธบท (Intertextuality) ที่เกิดขึ้นมาใหม่ จากการปะทะกันของวรรณคดีหลักกับเพลงในช่องทางสื่อออนไลน์ที่เป็นสื่อใหม่ (New media) เพลงประเภทดังกล่าวได้สร้างนิยามความแปลกใหม่ให้แก่วัฒนธรรมเพลงร่วมสมัย ในปัจจุบันที่ทุกอย่างมีความเปลี่ยนแปลงและก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว ในทางกลับกันการศึกษาบทเพลงทำให้ผู้วิจัยพบว่ากลับมีกระแสเรียกร้องความเป็นไทย และการนำเอาสิ่งเก่ามาหลอมรวมกับสิ่งใหม่ กลายเป็นเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ได้รับความนิยมอย่างเป็นปรากฏการณ์ จากการตีความภาพตัวแทนความเป็นหญิงในงานวิจัย พบว่าการประกอบสร้างค่านิยมรวมไปถึงวาทกรรมหญิงดีหญิงเลวในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี สะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมและความต้องการของคนในสังคมไทยที่ตกอยู่ภายใต้อำนาจชายเป็นใหญ่ (Patriarchy)

ซึ่งจากการมองมิติเพศสถานะและเพศวิถีที่ปรากฏขึ้นผ่านทฤษฎีสตรีนิยมหลังสมัยใหม่ (Postmodern Feminism) พบว่า ถึงแม้จะมีการใส่ความหมายใหม่ให้แก่ตัวละครนางในวรรณคดี แต่จากการตีความหมายเชิงสัญลักษณ์กลับพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีส่วนใหญ่ไม่ได้สร้างภาพแทนใหม่ให้แก่ผู้หญิงในยุคปัจจุบัน แต่ยังคงผลิตซ้ำความไม่เสมอภาคแบบเก่า และมีการกดทับทางเพศแฝงอยู่ในบทเพลง เนื้อหาเพลงส่วนใหญ่ให้ความสำคัญในการควบคุมบทบาททางเพศของผู้หญิง โดยเน้นย้ำไปที่บทบาทของคู่รักที่ดี การดำเนินชีวิต ว่ากล่าวผู้หญิงที่อยู่นอกกรอบจารีต เป็น การกระทำที่ใช้เพื่อควบคุมเพศสถานะ เนื้อตัวร่างกายของผู้หญิง เพศวิถี กามารมณ์ ให้อยู่ภายใต้กฎที่ผู้ชายพึงพอใจ แต่ก็ไม่ได้หมายความว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีทั้งหมดจะแสดงถึงการ

กดทับทางเพศเพียงอย่างเดียว เพราะยังมีเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีบางเพลงที่สื่อความหมายในมุมมองของผู้หญิงที่มีสิทธิและอำนาจในการเลือกผู้ชาย และมุมมองที่สื่อสารออกมาว่าผู้หญิงสามารถทำให้ผู้ชายร้องไห้เสียใจได้อันแสดงถึงแนวความคิดที่แตกต่างออกไป จากงานวิจัยพบว่าบทประพันธ์เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสะท้อนแง่มุมความเป็นหญิง ออกมา 3 ประเด็น ดังที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้

ประการแรก เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสะท้อนให้เห็นมุมมองด้านเพศวิถี (Sexuality) ที่มีเรื่องความปรารถนาทางเพศ (Erotic desires) และอัตลักษณ์ (Identity) ทั้งวัฒนธรรม, การเมือง, กฎหมาย, ศาสนาและปรัชญา รวมไปถึงประเด็นเรื่องชาติพันธุ์วรรณาเข้ามาเกี่ยวข้อง สิ่งที่เด่นชัดที่สุดที่ปรากฏในบทเพลงคือ การเน้นย้ำไปที่วัฒนธรรมผัวเดียวเมียเดียว (Monogamy Culture) ซึ่งเป็นสิ่งที่ถูกสถาปนาให้เป็นอุดมการณ์หลักไม่เพียงแต่ในสังคมไทย แต่เป็นอุดมการณ์ในสังคมส่วนใหญ่ทั่วโลก ถูกเชิดชูให้เป็นสิ่งดีงามในสังคม ขณะเดียวกันก็มีอำนาจอื่นที่เข้ามาสนับสนุนให้วัฒนธรรมไปอยู่ในพื้นที่ทางการเมืองทั้งหมด เช่น การตราเป็นกฎหมาย หรือข้อปฏิบัติที่ต้องรักเดียวใจเดียว ยิ่งไปกว่านั้น วัฒนธรรมผัวเดียวเมียเดียวยังมาพร้อมกับความคิดเรื่อง “รักโรแมนติก” การเป็นคู่แท้หรือการกำหนดให้ความรักเป็นเรื่องของคนสองคนที่จะไม่นอกใจซึ่งกันและกัน เมื่อวัฒนธรรมผัวเดียวเมียเดียวผนวกกับความรักโรแมนติกและได้รับการให้คุณค่าจากสังคม พร้อมทั้งมีกฎหมายและระบบศีลธรรมเข้ามาสนับสนุน รวมทั้งสื่อที่นำเสนอรูปแบบความสัมพันธ์ลักษณะนี้เพียงอย่างเดียว จึงทำให้อุดมการณ์ดังกล่าวกลายเป็นกรอบทางสังคมที่ทรงพลังและครอบงำความคิดเรื่องความสัมพันธ์ของคนทุกคน (Nattatiti Kammoon, 2563)

เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี แสดงให้เห็นถึงมุมมองการถูกกดทับทางเพศในเรื่องเพศวิถี (Sexuality) ของผู้หญิงที่ถูกผูกติดอยู่ในกรอบความรักเดียวใจเดียวหรือวัฒนธรรมผัวเดียวเมียเดียว ยกตัวอย่างเช่น นางวันทอง จากวรรณคดีเรื่องขุนช้างขุนแผน เป็นภาพแทนของผู้หญิงหลายใจที่มีความสัมพันธ์เชิงชู้สาวกับผู้ชายที่ไม่ใช่สามีของตน วิถีชีวิตของนางถูกบิดามารดาหรือสามีกำหนด ไม่มีอำนาจและไม่มีความเป็นตัวของตัวเอง จนสุดท้ายไม่กล้าตัดสินใจเลือกใครเพราะความกลัว สุดท้ายนางจบชีวิตโดยถูกประหาร จากผู้ตัดสินใจที่เป็นเพศชาย ซึ่งเป็นความเชื่อและค่านิยมที่เข้ามาเป็นเวลานานมาแล้ว โดยเพลงที่กล่าวถึงนางวันทองในส่วนใหญ่ ยังคงมีการเน้นย้ำว่าการมีหลายผัวเป็นเรื่องที่ต่ำช้า เลวทราม และสมควรที่ถูกประณาม แตกต่างจากตัวละครชายในบทเพลงที่สามารถมีเมียหลายคนได้โดยไม่มีควมผิด และรูปแบบของความสัมพันธ์แบบผัวเดียวหลายเมียกลับถูกยอมรับได้

ยกตัวอย่างเพลงข้าคือเรา นั้นเป็นเพลงที่มีผู้ประพันธ์เดียวกับนักร้อง และร่วมกันร้อง 2 คน คนหนึ่งสวมบทบาทเป็นขุนแผน อีกคนหนึ่งเป็นขุนช้าง ใจความหลักของเพลงคือนางวันทองป็นใจ

จากขุนแผนไปอยู่กับขุนช้างเพราะขุนช้างมีทรัพย์สิน บรรณการมากมาย นางวันทองอยากรวบรวบสบายแต่ยังแอบมีใจให้ขุนแผนอยู่ ซึ่งหากอ้างอิงจากวรรณคดีหลักเนื้อเพลงดังกล่าวอยู่ในลักษณะของการสร้างความหมายใหม่ และเขียนในมุมมองยกย่องความดีงามของผู้ชาย ทั้งๆที่ขุนแผนเองก็มีหลายเมียและขุนช้างก็ใช้อำนาจในการบีบบังคับนาง จะเห็นได้ว่าความผิดต่างๆของผู้ชายได้เลือนหายไป และยังมีเนื้อร้องที่เน้นย้ำว่านางวันทองเป็นผู้หญิงสองใจ โดยเพลงเน้นย้ำแต่ความเสียใจของตนเองที่ไม่ได้ถูกผู้หญิงเลือกซึ่งเป็นมุมมองของผู้ชายเพียงอย่างเดียว ไม่ได้แสดงความเห็นใจต่อผู้หญิงแต่อย่างใด

แสดงให้เห็นว่าผู้ชายยังคงมีอำนาจเหนือกว่าในแทบทุกด้าน และผู้ชายก็ไม่จำเป็นต้องขอความยินยอม (Consent) จากคนรักในเรื่องต่างๆ รวมไปถึงการนอกใจ อีกทั้งสังคมยังไม่ตีตราประณามผู้ชายว่าสองใจแบบที่ผู้หญิงโดน นางวันทองเป็นภาพแทนของหญิงในสื่อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีที่ทำให้ทราบทัศนคติของผู้ประพันธ์บางท่านที่เป็นพื้นที่ของสื่อใหม่ในการสร้างสังคมที่ยังคงผลิตซ้ำความเป็นหญิงให้ตกอยู่ภายใต้ความสัมพันธ์ที่ถูกกดทับและไม่เสมอภาคอยู่ดังเดิม แต่ก็ยังมีเพลงที่แสดงให้เห็นถึงมิติการต่อสู้ของผู้หญิงที่ถูกตีตราว่าเป็นวันทอง คือเพลงอาญาสองใจ แทนตัวผู้ร้องเป็นวันทอง กล่าวถึงการถูกประณามที่ตนต้องเผชิญ ว่าเป็นหญิงสองใจ อธิบายเรื่องราวของวันทองในวรรณคดีจากมุมมองความเป็นผู้หญิงโดยผู้หญิง ที่ต้องเลือกซึ่งแสดงให้เห็นมุมมองใหม่ว่าหากเราตกอยู่ในสถานการณ์เดียวกับวันทอง นั้นยากที่จะเลือกใครคนใดคนหนึ่ง ทั้งขุนช้างและขุนแผนต่างก็มีข้อดีและข้อเสีย ไม่ว่าจะเป็นขุนแผนที่หลายใจหรือขุนช้างที่ออกอุบายล่อลวง อีกทั้งเพลงยังกล่าวถึงคุณค่าและหัวใจของลูกผู้หญิงที่ถูกมองข้ามโดนยื้อแย่งเหมือนไม่ใช่คนและสูญเสียความเป็นตัวตน

โดยเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีหลายๆเพลง เป็นการนำเอาเนื้อหาวรรณคดีหลักมาใช้เพื่อสื่อถึงผู้หญิงยุคปัจจุบัน จากการตีความทำให้ผู้วิจัยพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีแสดงให้เห็นถึงความเป็นหญิงในรูปแบบเก่าที่แตกต่างจากความเป็นหญิงปัจจุบัน โดย ผู้หญิงในแบบเก่า มีลักษณะที่แสดงความอ่อนแอ แสดงอารมณ์เสียใจ ต้องพึ่งพาผู้ชาย ยึดติดกับความสัมพันธ์แบบผัวเดียวเมียเดียว ห้ามมีชู้ไม่ว่าจะเป็นทางกายหรือทางใจ ผู้หญิงไม่มีสิทธิในการเลือก ส่วนผู้หญิงสมัยใหม่ ออกมาต่อสู้กับคำตีตรา มีอำนาจในตนเอง สามารถพึ่งพาตนเองได้ สามารถเลือกคนรักได้ด้วยตนเอง แม้สังคมจะประณามว่าหลายใจแต่ผู้หญิงสมัยใหม่เลือกเส้นทางชีวิตของตัวเองได้

ประการที่สอง เพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีสะท้อนให้เห็นว่า มีมิติด้านความสัมพันธ์เชิงอำนาจแฝงอยู่ ซึ่งผู้ฟังทั่วไปที่ไม่ได้ทำการตีความ อาจจะพบว่าเนื้อหาของเพลงนั้นมีความเป็นปกติทั่วไป (normal) แต่เมื่อนำมาตีความให้ลึกลงไปจะพบมิติความสัมพันธ์เชิงอำนาจด้าน

เพศสถานะและเพศวิถีแฝงอยู่ ซึ่งจากการวิจัย พบว่า แหล่งที่มาของอำนาจของหญิงและแหล่งที่มาของอำนาจชายในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมีทั้งความเหมือนและแตกต่างกัน โดยแหล่งอำนาจของผู้หญิง มาจาก ทูณทางร่างกายหรือรูปลักษณ์ภายนอกเพียงอย่างเดียว ส่วนแหล่งอำนาจของผู้ชายจะมีความหลากหลายกว่า ซึ่งประกอบไปด้วย ปัจจัยทางเศรษฐกิจ รูปลักษณ์ภายนอกหรือความงาม อำนาจบุคคลและอำนาจกลุ่ม และการสร้างอำนาจจากความเสียใจ ส่วนความสัมพันธ์เชิงอำนาจสามารถแยกได้เป็น ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายและหญิง ความสัมพันธ์เชิงอำนาจระหว่างชายด้วยกัน

ความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้หญิงที่เกิดจากทูณทางกายภาพหรือความสวย ทำให้ผู้หญิงความสามารถเลือกที่จะรัก ให้อภัยหรือเลือกที่จะทิ้งผู้ชายได้ อำนาจที่สามารถยกโทษหรือไม่ยกโทษให้กับคนรักได้ และอำนาจในการทำให้ผู้ชายเศร้าโศกเสียใจน้ำตาตกในทั้งที่น้ำตาผู้ชายถูกยกย่องให้มีคุณค่า แต่กลับสามารถเสียให้กับผู้หญิง ส่วนความสัมพันธ์เชิงอำนาจของผู้ชายที่ปรากฏในเพลง จากการตีความเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีคือการทำให้ผู้หญิงตกอยู่ภายใต้ความเป็นสิ่งของ และวัตถุทางเพศ ที่มีไว้เพื่อตอบสนองความต้องการทางเพศของผู้ชาย และทั้งการให้ค่าเรื่องพรหมจารีหรือความบริสุทธิ์ของผู้หญิงทำให้ผู้หญิงถูกกดทับและเป็นรอง และสุดท้าย ความสัมพันธ์เชิงอำนาจไม่ได้เกิดขึ้นในมุมมองของชายหญิงเพียงอย่างเดียว แต่ยังปรากฏในรูปแบบของ ความเป็นชายด้วยกันเอง จากการตีความหมายเพลง มีการกดทับ การแบ่งชนชั้นของผู้ชาย ที่แสดงให้เห็นว่าความเป็นชายที่ได้รับการยอมรับหรือไม่ยอมรับทางสังคมเป็นเป็นอย่างไร โดยผลการศึกษาคือพื้นที่ของผู้ครอบครองอำนาจทั้งรูปร่างหน้าตาที่ได้รับการยอมรับ ผู้ที่มีทรัพย์สินเงินทอง ชนชั้นวรรณะที่สูงกว่าจะเป็นผู้ครอบครองอำนาจและสมหวังในความรัก

ประการสุดท้ายแง่มุมความเป็นหญิงจากการตีความของผู้รับสารที่เป็นผู้หญิง จากการนำทฤษฎี เข้ารหัส-ถอดรหัส มาใช้ในการศึกษา การตีความของกรณีศึกษาผู้หญิงส่วนใหญ่ มีความสอดคล้องกับการตีความของงานวิจัย กรณีศึกษามีการเปรียบเทียบเนื้อหาของเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่ถูกประกอบสร้างขึ้นใหม่ ว่ามีความแตกต่างจากเรื่องราวในวรรณคดีหลัก และพบว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีนั้นได้สร้างความเป็นหญิงในลักษณะที่เป็นหญิงไม่ดี ไม่ตรงตามจารีต มีมารัก นอกใจคู่ครอง กล่าวถึงลักษณะเชิงคู่สาวที่แสดงให้เห็นว่าบทเพลงสะท้อนมุมมองด้านเพศออกมาอย่างเด่นชัดจนผู้ฟังรู้สึกได้ ซึ่งกรณีศึกษารับรู้ว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีบางเพลงเป็นการรื้อสร้างความเป็นใหม่อันไม่ตรงตามวรรณคดีหลักโดยเป็นการสร้างภาพแทนของผู้หญิงไปในทางที่ไม่ดี กรณีศึกษามีการตีความภาพแทนความเป็นหญิงในเพลงอย่างคล้ายคลึงกัน แต่จะมีบางความคิดเห็นที่พบเพิ่มเติมในประเด็นเพศสถานะและเพศวิถี เช่น กรณีศึกษาที่พบว่าเพลงทำให้ผู้หญิงถูกตีค่ากลายเป็นวัตถุทางเพศเพื่อใช้ในการสนองความใคร่และความต้องการของชาย แสดงให้เห็นถึง

การใช้อำนาจว่าตัวเองเหนือกว่า ต้องได้ในสิ่งที่ต้องการ อีกทั้งกรณีศึกษาส่วนใหญ่มีความคิดเห็นตรงกันว่าเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีเป็นการสร้างภาพแทนผู้หญิงที่ถูกสื่อออกมาเรื่องความไม่ซื่อสัตย์ต่อคู่ครองรวมไปถึงเป็นเพลงที่สื่อสารเรื่องความเสียใจของผู้ชาย

ในประเด็นอำนาจ กรณีศึกษาส่วนใหญ่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจปรากฏในบทเพลง รูปแบบที่พบมีทั้งความสัมพันธ์เชิงอำนาจในรูปแบบการบีบบังคับทางสังคมของผู้มีอำนาจเหนือในสังคมชายเป็นใหญ่, ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่มาจากอำนาจกลุ่มรวมถึงปัจจัยทางเศรษฐกิจ และความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดจากรูปลักษณ์ภายนอก และมีการเน้นย้ำไปที่มุมมองความไม่เสมอภาคทางเพศในด้านบทบาททางเพศของชายและหญิง ในลักษณะชายเหนือกว่าหญิงที่มีมาตั้งแต่อดีตและส่งผลมาถึงปัจจุบัน ความสัมพันธ์เชิงอำนาจที่เกิดมาจากอำนาจในการครอบครองและสิทธิในการทำสิ่งต่างๆ ผลศึกษาพบว่ามีการศึกษาส่วนน้อยที่ไม่พบว่ามีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นในเพลง โดยผู้ที่ไม่พบความสัมพันธ์เชิงอำนาจให้เหตุผลว่า ที่ไม่มีความสัมพันธ์เชิงอำนาจเกิดขึ้นเพราะขึ้นอยู่กับการประพันธ์ของผู้แต่งเท่านั้น ส่วนใหญ่ในเพลงเป็นการกล่าวถึงความสัมพันธ์ในด้านความรัก รวมทั้งมีการให้เหตุผลว่า เพลงนั้นขึ้นอยู่กับทำนอง ในด้านเนื้อหาของเพลงที่ผู้ประพันธ์สื่อสารออกมาเพื่อความสนุกสนานเท่านั้น และกรณีศึกษาค้นพบอำนาจของการสร้างภาพแทนจากผู้ประพันธ์ อันมีเหตุผลว่า การสื่อสารออกมาของบางเพลงค่อนข้างจะเป็นการฟังความข้างเดียว โดยหากผู้ที่ไม่ทราบเกี่ยวกับเนื้อเรื่องของวรรณคดีมาก่อนมาฟังอาจเข้าใจผิดได้เลยว่าเรื่องราวเป็นเช่นนั้น

ข้อเสนอแนะ

งานวิจัยเรื่อง“กากี สีดา วันทอง ในเพลงรักร่วมสมัย: การศึกษาภาพตัวแทนความเป็นหญิงในเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี” เป็นงานศึกษาครั้งแรกที่นำเอาเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดีมาใช้ในการศึกษา ซึ่งมีการศึกษาทั้งตัวเนื้อหาของเพลง (Textual analysis) และศึกษาผู้รับสาร (Audience) จากการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ผู้วิจัยพบมุมมองใหม่ในการศึกษามิติทางเพศในบริบทของการผสมผสานระหว่างวรรณคดีหลักกับบทเพลง หากมีงานศึกษาในประเด็นดังกล่าวต่อไปในอนาคต ควรมีการศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นต่อไปนี้

1. การศึกษาวิถีทัศน์ในสื่อของบทเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี (Music video) อาจทำให้ค้นพบการสร้างภาพแทนความหมายจากสื่อในมุมมองใหม่ ทำให้ทราบและเข้าใจถึงเจตนารมณ์ของผู้ผลิตสื่อวิถีทัศน์ประกอบเพลงได้มากขึ้น
2. งานวิจัยศึกษามิติทางเพศผ่านประเด็นหญิงชาย ผู้ศึกษาท่านอื่นๆ ยังสามารถวิเคราะห์ความหลากหลายทางเพศในสื่อเพลงวรรณคดีได้

3. ในการสร้างภาพแทนและการใส่ความหมายให้กับบทเพลง ผู้ประพันธ์เพลงหรือผู้ส่งสาร (Sender) มีอิทธิพลอย่างมากในการประกอบหรือรื้อสร้างความหมายใหม่ขึ้นมา ดังนั้นในประเด็นดังกล่าว ยังสามารถศึกษาวิจัยตัวผู้ประพันธ์เพิ่มเติมได้

รายการอ้างอิง

หนังสือและบทความในหนังสือ

- กาญจนา แก้วเทพ. (2550). *แนวพินิจใหม่ในลือสารศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- กาญจนา แก้วเทพ. (2552). *การวิเคราะห์ลือ: แนวคิดและเทคนิค*. คณะนิเทศศาสตร์. กรุงเทพฯ: ศูนย์หนังสือจุฬาลงกรณ์.
- ทิพย์ภา เชษฐเชาวลิต. (2541). *จิตวิทยาพัฒนาการสำหรับพยาบาล*. สงขลา: ชานเมืองการพิมพ์. ทวีทอง.
- นพพร ประชากุล. (2544). *โรลลิ่ง บาร์ตกับลือศาสตรวรรณกรรม, มายาคติสารนิพนธ์ จาก Mythologies ของ โรลลิ่ง บาร์ต*. กรุงเทพฯ: โครงการจัดพิมพ์คบไฟ.
- นพพร ประชากุล. (2552). *ยอกอักษร ย้อนความคิด: รวมบทความ*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อ่านและวิภาษา.
- อรรพรรณ ชมดง และ อรทัย เพียยุระ. (2557). *เพศวิถีและสังคมไทยในวรรณกรรมเพลงลูกทุ่ง*. ขอนแก่น: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

บทความวารสาร

- ณัชชา ตั้งตรงหลุทัย และ พรพรรณ ประจักษ์เนตร. (พฤษภาคม-สิงหาคม 2559). บทบาทของเพลงร็อคในการปลูกฝังคุณค่า และการสร้างกำลังใจในการดำเนินชีวิตของเยาวชน. *วารสารการสื่อสารและการจัดการนิต้า*, 2(2), 19-35.
- ทับทิม ชัยชนะ, โกชัย สาริกบุตร และ รังสรรค์ จันต๊ะ. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2559). บทบาทของผู้หญิงสามัญในเพลงลูกทุ่งร่วมสมัย. *พินเนศวร์สาร*, 12(2), 53-62.
- สันติ ทิพนา. (2562). ภาพลักษณ์ผู้หญิงสมัยใหม่ในบทเพลงลูกทุ่งของ ไบเตย อาร์สยาม. *วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์*, 20(2), 25-35.
- วิเชียร เส้นทอง. (กรกฎาคม-ธันวาคม 2557). ศึกษากลุ่มอำนาจ กลุ่มการเมือง กลุ่มกดดัน กลุ่มอิทธิพล และกลุ่มผลประโยชน์: กรณีศึกษาองค์การอิสระตามรัฐธรรมนูญคณะกรรมการเลือกตั้ง. *วารสารสารสนเทศ*, 13(2), 39-52.

วิทยานิพนธ์

- นิธน์นาวิน จุลละพราหมณ์. (2554). *สัมพันธบทในภาพยนตร์และละครโทรทัศน์อเมริกาแนวแวมไพร์ร่วมสมัย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชานิเทศศาสตร์, คณะนิเทศศาสตร์.
- ปริญญากา วังศ์กำแหงหาญ. (2557). *การสื่อสารอัตลักษณ์ความเป็นวัยรุ่นในเนื้อเพลงไทยสากลค่ายกามิกาเซ่*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยกรุงเทพ, สาขาวิชาการสื่อสารเชิงกลยุทธ์.
- ปวิณรัตน์ จันตโส. (2554). *บทบาททางสังคมของสตรีในบทเพลงลูกทุ่งไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). เชียงใหม่: มหาวิทยาลัยแม่โจ้.
- พันธกานต์ ทานนท์. (2559). *การสื่อสารภาพตัวแทนของผู้หญิงชนบทในเพลงลูกทุ่งที่ขับร้องโดยต๊ากแตน ชลดา*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- วรธิภา สัตยานุศักดิ์กุล. (2559). *“หญิงชั่ว” ในประวัติศาสตร์ไทย: การสร้างความเป็นหญิงโดยชนชั้นนำสยาม ช่วงต้นรัตนโกสินทร์ - พ.ศ. 2477*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, สาขาวิชาประวัติศาสตร์.
- ศรุตา แจ้งสว่าง. (2550). *เพลงฮิปปี้กับความเป็นผู้หญิง*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- สุทธิพงศ์ โรจน์วิภาต. (2557). *ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคเพลงออนไลน์ของผู้บริโภคชาวไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, สาขาวิชาการตลาดและการบัญชี.
- อุมาภรณ์ หนูเขียว. (2552). *การสื่อสารเพื่อต่อรองและต่อสู่ทางความหมายของผู้หญิงร้องเพลงกลางคืน*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, คณะวารสารศาสตร์และสื่อสารมวลชน.
- อวิธดา กานต์ภูมิ. (2555). *การแสดงภาพลักษณ์สตรีในบทเพลงไทยสากล : กรณีศึกษาบทเพลงที่ขับร้องโดย ธนพร แวกประยูร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยศิลปากร, สาขาวิชาสังคมวิทยาและพัฒนา.

สื่ออิเล็กทรอนิกส์

- เนื้อเรื่องย่อกาทิชาตก. (ออนไลน์). (2554). สืบค้นจาก <https://is.gd/nv4FcF> [2 ตุลาคม 2562]
- เนื้อเรื่องย่อขุนช้างขุนแผน. (ออนไลน์). (2559). สืบค้นจาก <http://www.truelookpanya.com/earning/detail/528> [1 ตุลาคม 2562]
- เนื้อเรื่องย่อพระอภัยมณี. (ออนไลน์). (2558). สืบค้นจาก <https://is.gd/uZKA9X> [2 ตุลาคม 2562]
- “A World of Married Couple” ภาพผัวเดียวเมียเดียวเป็นพิษในชีวิตจริง. (ออนไลน์). (2563). สืบค้นจาก https://www.sanook.com/movie/98465/?fbclid=IwAR3HcKBB5YFPL3yNzG_5jiErHP8UovqIwqDPxQpT0NGfvdAqEuFeWrp6B8 [1 มิถุนายน 2563]
- เนื้อเรื่องย่อรามเกียรติ์. (ออนไลน์). (2559). สืบค้นจาก <https://vajirayana.org/บทละครเรื่องรามเกียรติ์/เนื้อเรื่องย่อ> [1 ตุลาคม 2562]

Books and Book Articles

- Fiske, J. (1988). *Television Culture*. London: Methuen.
- Gojmerac, I. (2018). *Importance of Music in Education System*. Bosnia and Herzegovina: University of Herzegovina Press.
- Hall, S. (1980). *Encoding and decoding*. London: Hutchinson.
- Kristeva, J. (1986). *Word, dialogue and the novel, in The Kristeva reader*. In T. Moi. (Ed). The Kristeva reader. New York: Columbia University Press.
- Labbe, E., Schmidt, N., Babin, J. & Pharr, M. (2007). *Coping with stress: the effectiveness of different types of music*. Appl.Psychophysiol Biofeedback. Los Angeles: Louisiana State University Press.
- Lai HL., & Good M. (2005). *Music improves sleep quality in older adults*. J. Adv.Nurs. Ohio: Case Western Reserve University Press.
- Nilsson, U., Unosson, M., & Rawal, N. (2005). *Stress reduction and analgesia in patients exposed to calming music postoperatively: a randomized controlled trial*. European journal of anaesthesiology. Pennsylvania: Lippincott Williams & Wilkins.
- Portnoy, K. (1998) *Screen Adaptation: A Scriptwriting Handbook*. New York: Focal.

- Roland, B. (1975). *Roland Barthes par Roland Barthes*. Paris: Seuil.
- Siedliecki, S.L., & Good, M. (2006). *Effect of music on power, pain, depression and disability*. J. Adv.Nurs. Ohio: Case Western Reserve University Press.
- Teng, X.F., Wong, M.Y., & Zhang, Y.T. (2007). *The effect of music on hypertensive patients*. Annual International Conference of the IEEE Engineering in Medicine and Biology Society (EMBC). New York: Institute of Electrical and Electronics Engineers.
- Tong, R. (2009). *Feminist thought: A more comprehensive introduction*. Boulder, Colo: Westview Press.
- Wolf, N. (1990). *The Beauty Myth: How Images of Beauty Are Used Against Women*. New York: Morrow.

ภาคผนวก

ภาคผนวก

เนื้อเพลงที่ประกอบด้วยนางในวรรณคดี ที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

1. I'M SORRY (สีดา) - The Rube

ศิลปิน: เดอะ รัส, บดินทร์ เจริญราษฎร์

วันนี้ คำว่าเราก็คงไม่มี อีกแล้ว
จะขอร้องให้เธอนั้นย้อนคืน ก็ไม่มีวิแว
คือฉันนั้นเป็นคนผิดเอง
ผิดและพลั้งพลาดไปซะจนใจเธอเริ่มทนมัไหว
(ทนมัไหว ทนมัไหว)

เมื่อวันนี้เธอมีคำบอกลา
ส่วนตัวฉันก็มีคำหนึ่งคำที่ไม่เคยพูดไป
จะบอกเธอในวันนี้
คือฉันเสียใจ ที่ฉันชอบทำผิดไปทุกที
ความคิดไม่ตรงกับใจสักที
ถ้าหากยังเป็นคนแบบนี้
ไม่รู้ว่าจะเธอยังเข้าใจกันบ้างไหม
ถ้าหากความผิดที่ฉันทำ
มันย่ำให้เธอต้องเสียใจ
มันย่ำให้เธอต้องร้องไห้
ขอโทษ จากหัวใจ
แต่จะให้ดีกว่านี้ก็คงไม่ไหวจริงๆ

โอ้วว่า โอ้วว่าอกเอ๋ย โอ้วพระรามแพร์รัก
ไม่หวั่นจะรบสยมยักษ์ จะหักเอากรุงลงกา
แต่ว่าความรักกลับโดยอุบาย ไม่เชื่อใจสีดา

วาดรูปยักษ์ ดั่งแทงใจสั่งให้วายชีวา

ผิดไปแล้วหนอใจ ที่ผลักใส่แก้วตา
โปรดรับรู้แม่สีดาพิพลาตไป

ฉันเสียใจ ที่ฉันชอบทำผิดไปทุกที
ความคิดไม่ตรงกับใจสักที (คิดไม่ตรงกับใจสักที)
ถ้าหากยังเป็นคนแบบนี้
ไม่รู้ว่าเธอจะยังเข้าใจกันบ้างไหม
ถ้าหากความผิดที่ฉันทำ
มันย่ำให้เธอต้องเสียใจ (ต้องเสียใจ)
มันย่ำให้เธอต้องร้องไห้
ขอโทษ จากหัวใจ
แต่จะให้ดีกว่านี้ก็คงไม่ไหวจริงๆ

โอ้วว่าพระรามยังแคลงใจ จบศึกกรุงลงกา
พิสูจน์เจ้านางสีดา ให้บุกเดินลุยไฟ
แต่ว่ารูปยักษ์ไม่ทันได้ถาม กลับสนองดวงใจ
แค่เพียงเจ้าคิดเจ้าแค้นเจ้านางไม่เคยจะคิดปณใจ
แต่กว่าจะรู้ก็ตอนเมื่อสายจะให้พี่ทำอย่างไร
ต้องให้พี่ตายเลยแก่งตาย
ยิ่งกลับทำลายดวงใจเข้าไปใหญ่
อยากจะบอกเธอว่าฉันเสียใจจริงๆ

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=CQbO1bDRTPA>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/11097>

2.พระรามอกหัก - ปิ่น ซีพราย

ศิลปิน : ปิ่น ซีพราย

จะกล่าวถึงเรื่องรามเกียรติ์
ที่หนูเคยเรียนยังมีอีกตอนที่พลาดไป
ชื่อว่าตอนพระรามเสียใจ
อกหักจากหวานใจนามว่านางสีดา

เลื่องลือนามก็มีอยู่ว่า
แม่นางสีดาลับมาแปรผันใจ
บอกว่าพระรามนั้นดีเกินไป
และยกหัวใจให้กับทศกัณฐ์

ฝ่ายพระรามได้ยินแล้วสะอื้น
แทบล้มทั้งยืนบอกเธอทำได้ไง
รู้ไหมว่ารักเจ้าแค่ไหนนะ
ทำไม ทำไม เจ้าจึงทำได้ลง

เมื่อพระรามตราม่า
น้ำตาต้องตกในอย่างนี้
ไม่เคยคิดเลยรักเธอทั้งชีวิต
อกหักวันนี้กับคำว่าดีเกินไป
ว่าเอาจริงๆเอ๋ย รู้ไหมเจ็บนะตัวเอง

ก็เลยต้องมาแต่งเพลง
บอกผ่านความในใจ
ไม่เคยคิดเลยตัวเองเป็นคนหลายใจ
จำไว้ จำไว้ จำไว้ แม่นางสีดา

เจ้าทศกัณฐ์มันดีกว่าเค้าตรงไหน
สืบน้าสืบมือแล้วไง
เค้ามีหนึ่งใจก็แล้วกัน
แต่ไม่เป็นไรถ้าเจ้ารักทศกัณฐ์
คนแพ้อย่างฉัน ก็คงต้องทำใจ

หนุมานช่วยที
ช่วยข้านี้ให้พ้นจากความเศร้า
ฝากสุคริพช่วยไปซื้อเหล้า
คืนนี้จะเมาแล้วจะไปเฝ้ากรุงลงกา

เมื่อพระรามตราม่า
น้ำตาต้องตกในอย่างนี้
ไม่เคยคิดเลยรักเธอทั้งชีวิต
ออกหักวันนี้กับคำว่าดีเกินไป

ว่าเอ็งว่าเอย รู้ไหมเจ็บนะตัวเอง
ก็เลยต้องมาแต่งเพลง
บอกผ่านความในใจ
ไม่เคยคิดเลยตัวเองเป็นคนหลายใจ
จำไว้ จำไว้ จำไว้ แม่นางสีดา

เจ้าทศกัณฐ์มันดีกว่าเค้าตรงไหน

สืบน้าสืบมือแล้วไง
 เค้ามีหนึ่งใจก็แล้วกัน
 แต่ไม่เป็นไรถ้าเจ้ารักทศกัณฐ์
 คนแพ้อย่างฉัน ก็คงต้องทำใจ

หนุมานช่วยที
 ช่วยข้านี้ให้พ้นจากความเศร้า
 ฝากสุคริพช่วยไปซื้อเหล้า
 คืนนี้จะเมาแล้วจะไปเฝ้ากรุงลงกา

โอ้วแม่นางสีดา
 ข้ายังคงรักเจ้า
 โอ้วแม่นางสีดา
 ข้ายังคงรักเจ้า

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=q0ahRBQOpRM>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/11298>

3.ผีเสื้อสมุทร (รักเกินจะหักใจ) - มินตรา น่านเจ้า

คำร้อง/ทำนอง/ศิลปิน : มินตรา ฐระยศ

อย่าหวาดกลัวฉันเลยได้ไหม ฉันไม่คิดจะทำร้ายเธอ

แค่ได้เจอก็รู้สึกรัก รักเธอหมดใจ

เห็นสายตาที่เธอมองฉัน ก็รู้ว่าเป็นเช่นไร

เธอต้องฝืนหัวใจแค่ไหน ตอนอยู่กับฉัน

ทั้งที่รู้ว่าเขาไม่รักจะหักใจก็ทำไม่ไหว

ยากแค่ไหนฉันหวังให้เธอ รักกันได้สักวัน

ใช้เวลาเนิ่นนานหลายปี

ก็ไม่มีี่แวววันนั้น มากลับกลายเป็นคิดหนัก

ข้าไม่ทันเตรียมใจ

อกข้าสะท้อน หัวใจแหลกลาญ เมื่อเธอจะหนี

โอ้ สุดชีวิต พระอภัยมณี พี่คือดวงใจ

แม้ร่างกายของข้าเป็นยักษ์ แต่ใจรักดีรักไม่เสื่อมคลาย

ต่อให้อดตาย ไม่คิดทำร้าย กายพี่ให้ขอบข้า

กลับมาเถิดหนา แก้วตาของข้า

โอ้ ดวงมณี ผีเสื้อยักษ์ ยอมพลีทั้งกายใจไม่คืนคำ

ร้องไห้วอน น้ำตาเป็นสาย

ไม่อาจเปลี่ยนใจ ได้เพียงระกำ

เป่าปี่สังหารให้ตายก็ยัง รักเกินจะหักใจ

อกข้าสะท้อน หัวใจแหลกลาญ เมื่อเธอจะหนี

โอ้ สุดชีวิต พระอภัยมณี พี่คือดวงใจ

แม้ร่างกายของข้าเป็นยักษ์ แต่ใจรักดีรักไม่เสื่อมคลาย

ต่อให้อดตาย ไม่คิดทำร้าย กายพี่ให้ขอบข้า

กลับมาเถิดหนา แก้วตาของข้า
โอ้ ดวงมณี ผีเสื้อยักซี่ ยอมพลีทั้งกายใจไม่คืนคำ
ร้องไห้หวอน น้ำตาเป็นสาย
ไม่อาจเปลี่ยนใจ ได้เพียงระกำ
เป่าปี่สังหารให้ตายก็ยัง รักเกินจะหักใจ
ตราบลมหายใจสุดท้าย ก็ยังรักเธอ ไม่เสื่อมคลาย

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=ngduL3IKows>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/11321>

4.ตัวร้ายที่รักเธอ - ทศกัณฐ์

ศิลปิน : กวินทร์ วงศ์มานิจ (แก๊ป ทศกัณฐ์)

ทำดีกับเธอเท่าไร เธอไม่เคยหันมาเหลียวแล
ไม่เคยที่จะแยแส ไม่เคยที่จะสนใจ
ไม่เคยที่จะสงสาร ไม่เคยที่จะเห็นใจ
ก็เรามันเป็นตัวร้าย ที่ไม่มีใครเขาอยากจำ

ก็รู้ว่าคงสู้เขาไม่ไหว สุดท้ายก็พ่ายแพ้อยู่ดี
ดังทศกัณฐ์ที่แพ้พระรามทุกที ให้ดีแค่ไหนก็ไม่ได้ใจสีดา

ถึงกูจะร้าย กูก็รักไม่น้อยกว่าเขา
แล้วเหตุใดเล่า จึงเป็นตัวเราที่แพ้เสมอ
ทุกๆ อย่างทุกการกระทำเพียงหวังให้เธอ
หันมาเจอเจอ หันมาจ้องมองและลองสนใจ
และตอนสุดท้ายกูคงต้องตายในตอนจบ
ไม่มีใครคบ ไม่มีใครเห็น ไม่มีใครสนใจ
ถึงกูจะร้ายแต่ก็รักเธอจนสุดหัวใจ
อยากให้รู้ไว้ ถึงฉันจะร้ายแต่ก็รักเธอ

สุดท้ายก็เป็นอย่างนี้ สักทีที ก็แพ้เรื่อยมา
สุดท้ายต้องจมอยู่กับน้ำตา ความเฉยชาและความเสียใจ

ก็รู้ว่าคงสู้เขาไม่ไหว สุดท้ายก็พ่ายแพ้อยู่ดี
ดังทศกัณฐ์ที่แพ้พระรามทุกที ให้ดีแค่ไหนก็ไม่ได้ใจสีดา

ถึงกูจะร้าย กูก็รักไม่น้อยกว่าเขา

แล้วเหตุใดเล่า จึงเป็นตัวเราที่แพ้เสมอ
ทุกๆ อย่างทุกการกระทำเพียงหวังให้เธอ
หันมาเจอเจอ หันมาจ้องมองและลองสนใจ
และตอนสุดท้ายคงต้องตายในตอนจบ
'ไม่มีใครคบ ไม่มีใครเห็น ไม่มีใครสนใจ
ถึงกูจะร้ายแต่ก็รักเธอจนสุดหัวใจ
อยากให้รู้ไว้ ถึงฉันจะร้ายแต่ก็รักเธอ

เกิดมาชาติใด ขอเพียงสักครั้งได้คู่กับเธอ
ได้ไหมเล่าเธอ ให้เธอหันมาสนใจ

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=a8qMHBp7WQ4>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/11246>

5.อาญาสองใจ (วันทอง)- มินตรา น่านเจ้า

ศิลปิน : มินตรา ชุระยศ

หยุดประณามฉัน ว่าวันทองสองใจเสียที
 ตกที่นั่งนี้ ใครจะรู้ถ้าไม่ลองเป็นฉัน
 ลำบากแค่ไหน ที่ต้องเลือกต้องทำแบบนั้น
 ไม่เลือกก็โดนลงทัณฑ์ ต้องโทษประหารอาญาสองใจ

หนึ่งใจก็รัก ขุนแผนพี่คือที่หนึ่ง
 ขุนช้างก็ชิง คอยดูแลไม่เคยจากไป
 อุบายก่อนนั้น เคยอุตรังยื้อฉันเอาไว้
 ขุนแผนก็แสนหลายใจ เคียงข้างกายมีใครหลายคน

เคยมองเห็นคุณค่ากันบ้างไหม เคนึกถึงหัวใจฉันบ้างไหม
 ยื้อแย่งกันไป ดุดกายฉันเหมือนไม่ใช่คน
 เป็นหญิงแคใคร่อ่อนองหนึ่งรัก ยากนักไม่ได้ตั้งใจสักหน
 สูญเสียความเป็นตัวตน ต้องทนอีกนานเท่าไร

ไม่ได้สองใจ เจ็บแค่ไหนคำคนประณาม
 เปื่อกับคำถาม ที่วนเวียนว่าจะเลือกใคร
 ยอมให้ประหาร ดีกว่าตอกย้ำให้นันปวดใจ
 ไม่ขอเลือกใครได้ไหม ปล่อยให้ฉันตาย คงจบบทรัก

เคยมองเห็นคุณค่ากันบ้างไหม เคนึกถึงหัวใจฉันบ้างไหม
 ยื้อแย่งกันไป ดุดกายฉันเหมือนไม่ใช่คน
 เป็นหญิงแคใคร่อ่อนองหนึ่งรัก ยากนักไม่ได้ตั้งใจสักหน
 สูญเสียความเป็นตัวตน ต้องทนอีกนานเท่าไร

ไม่ได้สองใจ เจ็บแคไหนคำคนประณาม
เปื้อกับคำถาม ที่วนเวียนว่าจะเลือกใคร
ยอมให้ประหาร ดีกว่าตอกย้ำให้มันปวดใจ
ไม่ขอเลือกใครได้ไหม ปล่อยให้ฉันตาย คงจบบทรัก
ลงทัณฑ์ฆ่าฉันให้ตาย จะได้จบรักสามเส้า สักที

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=WjhxcvMzFFM>

ที่มาเนื้อเพลง : เพลง.meemodel.com/เนื้อเพลง/อาญาสองใจ%20(วันทอง)_มินตรา%20น่านเจ้า

6. Foe (ไม่ใช่พระเอก) - The Rube Feat. หลิว อาจารย์ยา

เนื้อร้อง/ทำนอง ศิวพงษ์ เหมวงศ์, บดินทร์ เจริญราษฎร์ (MildVocalist)

ร่วมร้องโดย หลิว อาจารย์ยา พรหมพุกษ์

แอบเห็นเธอไปกับใคร แต่ฉันนั้นก็เข้าใจ

ว่าฉันไม่ใช่คนอื่นใดแค่คนเก่า

แต่เห็นแล้วมันซัดตา หัวใจมันเริ่มจะชา

อยากจะเห็นเขาและเธอเลิกรา กันสักที

ไม่ใช่พระเอก ฉันทนไม่ไหว

ฉันมีหัวใจ อย่าทำอะไรให้มันเกินทน

เออ เออ เอย เอิ้ง เอย

ว่าวงการไฮโซ ร้องโอโหต้องรู้จัก

นามของเรดิงก์ ชื่อขุนช้างรำรวย

ฉันชื่อพิมคนสวย ฉันไม่รวยมากนัก

แต่ฉันมีคนรัก ชื่อตังนกเสียจริงด้วย

อ้อรู้ละขุนแผน สะท้านแสนมากมี

และฉันรู้จักเป็นอย่างดี เพราะเขามีเมียหลาย

ก็เขาฮึดเล่าไ้ใจเลยหลงรัก

โอยมันซัดใจนัก เขียวไปรักกันให้ไกลๆ

ตาจ้องมองตา ปวดอุราซ้ำในหัวใจ

ตาจ้องมองตา ปวดอุราซ้ำในหัวใจ

เจ็บแปลบไปถึงในทรวง

โอย เจ็บแปลบไปถึงในทรวง

โ้วเมธิดาแน่นสรวง

ก็รู้น้องนั้นมีของหวง

กลัวเขาจะจับ กลัวเขาจะล้วง

และกลายเป็นของคนอื่นไป

ไม่ใช่พระเอก ฉันทน์ไม่ไหว

ฉันมีหัวใจ อย่าทำอะไรให้มันเกินทน

เออ เออ เอย เอิง เอย

ก่อนชอบนักรักหนา ชมัยตาแลกกัน

เห็นเขาหล่อโอยใจสั่น เพลงนั้นหลายใจ

คนหัวล้านมั่งมี รวยแล้วดีมานักหรือ

ทำดีรวยวนยื้อ เขาไม่ซื้อเลยออกลาย

คิ้วก็ยังสะพานแขวน แขนก็แอ่นเป็นไม้ดัด

คิดว่าสวยเลือกยากนัก ระวังรักจะกลับกลาย

ถึงเขาชั่วให้ตายอย่างไร ใจก็จะรัก

เห็นแล้วขัดใจนัก เชิญไปรักกันให้ไกลๆ

ถึงไม่ไล่ฉันก็จะไป เชิญไปรักกันให้ไกลๆ

ตาจ้องมองตา ปวดอุราซ้ำในหัวใจ

ตาจ้องมองตา ปวดอุราซ้ำในหัวใจ

เจ็บแปลบไปถึงในทรวง

โอย เจ็บแปลบไปถึงในทรวง

โอดแม่ธิดาแมนสรวง
ก็รู้ว่าน้องนั้นมีของหวง กลัวเขาจะจับ
กลัวเขาจะล้วง และกลายเป็นของคนอื่นไป

ตาจ้องมองตา ปวดอุราซ้ำในหัวใจ
ตาจ้องมองตา ปวดอุราซ้ำในหัวใจ
เจ็บแปลบไปถึงในทรวง
โอด เจ็บแปลบไปถึงในทรวง
โอดแม่ธิดาแมนสรวง
ก็รู้ว่าน้องนั้นมีของหวง กลัวเขาจะจับ
กลัวเขาจะล้วง และกลายเป็นของคนอื่นไป

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=u2AaxxF0y1E>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/12198>

7.วันทอง นานา

ศิลปิน : นานา คำร้อง vespa

สวยก็ดีแล้วเป็นไง
แต่เธอรักใครไม่เคยจริง
สวยรักใครแล้วก็ทิ้ง
วันทองคงมาสิงที่ใจเธอ

คนที่เธอรัก คนที่เธอรัก
นั่นมีมากมายจริงๆ
คนที่เธอทิ้ง คนที่เธอทิ้ง
นั่นเสียใจเท่าไร

อย่าได้คิดนะว่าฉันจะรักเธอจริง
เบื่อเธอแล้วฉันก็ทิ้ง จะไปแคร์อะไร
อย่าได้คิดนะว่าสน ก็แค่ดูดีกว่าใคร
สวยแล้วเป็นไง ถ้าไม่มีรักเดียว

หวังให้เธอนั้นมีใจ
แต่เธอรักใครไม่เคยจริง
สวยรักใครแล้วก็ทิ้ง
วันทองคงมาสิงที่ใจเธอ

คนที่เธอรัก คนที่เธอรัก
นั่นมีมากมายจริงๆ
คนที่เธอทิ้ง คนที่เธอทิ้ง
นั่นเสียใจเท่าไร

อย่าได้คิดนะว่าฉันจะรักเธอจริง
เบื่อเธอแล้วฉันก็ทิ้ง จะไปแคร์อะไร
อย่าได้คิดนะว่าสน ก็แค่ดูดีกว่าใคร
สวยแล้วเป็นไง ถ้าไม่มีรักเดียว

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=0QDJoWkTmkE>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailyric/2365>

8.คนข้างเธอ [เมียทศกัณฐ์] - วิรดา วงศ์เทเวศ

ศิลปิน : วิรดา วงศ์เทเวศ

แม้เธอจะมองข้ามความรักของฉันไป
 แม้เธอมีใครมากมายอีกหลายคน
 ฉันยังคงคอยให้เธอมองเห็นในหัวใจ
 ไม่เคยมีใคร ก็มีแต่เธอเสมอมา
 และยังจะเฝ้าหวังใย ใครจะว่าอย่างไร แต่ฉันยังเข้าใจ

จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
 อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป ไม่มีวันจะหนีไปไหน
 อยู่ดูแลไม่ห่างไกล
 จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
 อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป อยู่คู่พญานาคไทย
 ยอยักษ์ผู้ยิ่งใหญ่ กับนางมณโฑ

แม้เพียงในใจ เศษเสี้ยวของวินาที
 ให้เธอมีฉัน ติดอยู่ในใจก็พอ
 และยังจะเฝ้าหวังใย ใครจะว่าอย่างไร แต่ฉันยังเข้าใจ
 จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
 อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป ไม่มีวันจะหนีไปไหน
 อยู่ดูแลไม่ห่างไกล
 จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
 อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป อยู่คู่พญานาคไทย
 ยอยักษ์ผู้ยิ่งใหญ่ กับนางมณโฑ

และยังจะเฝ้าหวังใย ใครจะว่าอย่างไร

แต่ฉันยังเข้าใจ

จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป ไม่มีวันจะหนีไปไหน
อยู่ดูแลไม่ห่างไกล
จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป อยู่คู่พญานาคไทย

จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป ไม่มีวันจะหนีไปไหน
อยู่ดูแลไม่ห่างไกล
จะอยู่เคียงข้างเธอเสมอ
อยู่เคียงข้างเธอเรื่อยไป อยู่คู่พญานาคไทย
ยอยักษ์ผู้ยิ่งใหญ่ กับนางมณโฑ

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=0GAM7eFs-Wo>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/11308>

9. ข้าคือเรา - Perm YARB vs MAIYARAP THE RAPPER 2

ศิลปิน : นครินทร์ จรุงวิทย์ฯ ร่วมกับ เพิ่มพูน มิตรประเสริฐพร

ก็ต่อแต่นี้เราคงต้องทำใจ
 เพราะถึงอย่างไรเธอก็ยังไม่กลับมา
 สิ่งที่เหลือทิ้งไว้ก็คือน้ำตา
 ที่เธอฝากกับฉันไว้ก็เกินพอ

สักวาหวานอื่นมีหมื่นแสน
 และนี่คือเสียงของขุนแผนที่ร้องถึงวันทอง
 เคยคิดว่าน้องเป็นรักแท้
 แต่ว่าดันปลอม
 เมื่อใจน้องมันมีทั้งสอง
 พี่ก็ต้องปล่อยมือ
 เพราะเหตุอันใด
 ไฉนกันเล่าจึงต้องเป็นพี่ที่เจ็บ
 หรือว่า คงเป็นเพราะบาป เพราะกรรม
 กำลังสำแดงฤทธิ์เดช
 หรือว่าเพราะพี่ไม่ได้มีเงินทอง
 เป็นส่วนผสมพิเศษ
 แต่ว่าแม่น้องก็คงยินยอม
 ให้คนดีพร้อมได้อภิเษก

ถึงแม้ศรัทธาไร้เกศา
 ถึงแม้ใบหน้าดูอัปลักษณ์
 แต่พี่มีไหลให้เอนหา
 ในคราที่น้องนั้นอยากจะพัก

ยอมโดนดูถูกให้ไปเป็นหมา
 เพราะใจของข้าไม่อยากจะซ้ำ
 แต่หากว่าได้พี่ไปเป็นสา
 มีเจ้าเองคงมียากจะรับ
 มียากจะอยู่ในตัวข้า
 ได้ย่างกรายเป็นส่วนหนึ่ง
 เพราะฤทธิ์พี่เองไม่ได้ชะล่า
 ว่าใจน้องยังอยู่บ่วงอื่น
 และเมื่อผู้เป็นหนึ่งในใจน้อง
 เขาย้อนกลับมาและพาชักนำ
 ใจน้องเองก็คงพร้อม
 จะไปโดยที่ไม่ลาสักคำ

ก็คงได้รู้แล้วว่าเธอไม่จริงใจ
 เราไม่มีความหมาย
 ดูเธอไม่มีน้ำใจ
 ไปจากฉันง่ายดายโดยไม่มีคำล่ำลา

ก็คงได้รู้แล้วว่าเธอไม่เคยลืม
 เธอยังมีเยื่อใย
 กับคนที่เธอเคยซิดไถ่
 และเขาเคยทำร้ายเธอ
 คนที่ทนเจ็บซ้ำคือเรา

เคยคิดคำนึงว่าจะได้สมหวัง
 สักวันคงจะได้สวมแหวน
 กลับกลายเป็นน้องมาลวง
 มาหลอกมาสวมเขา

เพราะคนที่เจ้ารักมันคือไอ้ขุนแผน

แล้วเหตุอันใด

จึงทิ้งรอยแผลให้ปวดทุกข์

ทั้งที่เคยกอดหอมนอน

อินางวันทองสองใจ

เช่นนั้นขอให้สมวิวาหิในห้องนอน

ครองเรือนด้วยกันจนคอเคล็ด

ขอให้ได้อือไม้เท้ายอดทอง

ได้ครองกระบองยอดเพชร

มิต้องกังวล

ว่าคนอย่างพี่จะรำให้

ในเมื่อพี่เกิดมาเพียงลำพัง

ลาโลกลำพังก็ยอมได้

ทั้งที่น้องบอกว่าจะไม่ทิ้งกันไป

น้องพูดคำไหนน้องจะไม่กลับคำ

น้องพูดทุกอย่างให้มันดีกับใจ

สัญญามากมายที่รู้สึกดีกับมัน

เคยคิดว่าน้องนะคงไม่เหมือนกับใคร

พี่ก็เลยทุ่มเทลงไปได้เต็มที่

แต่ว่าสิ่งที่พี่ได้รับ

กลับไปก็คือน้องไม่ได้เห็นใจ

ไม่ได้คุ้มค่างับมัน

มีแค่เมตตามหานิยม

แค่โถมจิ้งจังกำบังกาย

จะสู้อะไรกับบรรณาการ

ที่ขุนช้างมันขนเอามาให้

แต่พี่เข้าใจในเจตจำนง

ว่าคนทุกคนย่อมอยากสบาย
ความรักแตกกิ่งทุกแห่งหน
สุดท้ายออกผล แต่กลับกินไม่ได้

ก็คงได้รู้แล้วว่าเธอไม่จริงใจ
เราไม่มีความหมาย
ดูเธอไม่มีน้ำใจ
ไปจากฉันง่ายดายโดยไม่มีคำล่ำลา

ก็คงได้รู้แล้วว่าเธอไม่เคยลืม
เธอยังมีเยื่อใย
กับคนที่เธอเคยซัดไถล
และเขาเคยทำร้ายเธอ
คนที่ทนเจ็บช้ำคือเรา

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=TWM5BLZdayo>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.smule.com/song/perm-yarb-vs-maiyarap-the-rapper-2>

10.พระราม (ขอโทษที่หุบเขา) - มิกซ์ เชมเบ้

ศิลปิน : มิกซ์ เชมเบ้

โถแม่สีดา ตัวพินันขอโทษ
 ที่พินันทำไป เพราะหุบเขาและความโกรธ
 โมโหร้ายเธอ ทั้งๆที่ไม่มีความผิด
 ไม่สนเรื่องที่เธอเจอ มัวแต่ระแวงและจับผิด
 ทศกัณฐ์ ได้จับเจ้าไป ตัวพินันก็แคลงใจ
 โดยไม่สนว่าเจออะไร เพราะไม่มีความเชื่อใจ
 มองไม่เห็นหรือความสำคัญ ที่มีให้กันเมื่อครั้งอดีต
 ทั้งๆที่เธอนั้นให้ใจพี่ มากกว่าบุรุษคนไหนซะอีก
 ตัวพี่ให้หนูมาร ทหารเอกไปสืบข่าว
 เรื่องตัวเจ้าที่กรุงลงกา เพราะกลัวเจ้าเหลือร่างเปล่า
 อีกไม่นานหรือแม่สีดา เพราะพี่พร้อมจะเปิดศึก
 เพื่อชิงตัวเจ้านั้นกลับคืนมา ไม่ว่าจะหาหรือว่าจะดิ๊ก
 และทุกคนนั้นต้องตลึง เมื่อตอนจบศึกกรุงลงกา
 เพราะตัวพินันไม่เชื่อใจ ในความรักแม่สีดา
 จึงให้ตัวเจ้าบุกลุยไฟ ไปพร้อมกับน้ำตา
 ทั้งๆที่เจ้านั้นสือสัตย์ และรักพี่ตลอดมา
 ** ตัวพี่ต้องขอโทษ ที่หุบเขา ไปเชื่อคนอื่นเขา ไม่เชื่อใจเธอ
 ต้องขอโทษ ที่หุบเขา ทั้งๆที่เธอนั้นรักเรา สุดหัวใจ
 โชคดีที่พระลักษมณ์ ได้ช่วยเจ้าไว้ได้ทันการ
 ไม่งั้นตัวพี่ต้องจมปลัก กับความทุกข์ที่ทรมาณ
 ขมขื่นฝืนใจ ที่ได้ฆ่าคนรักไป
 โดยที่ทำร้ายจิตใจ แบบที่ไม่เหลือเยื่อใย
 เมื่อตอนที่พี่รู้ ว่าเจ้าหนีไปอยู่ในป่า
 พี่ก็รีบตามหาเจ้า เพื่อตามตัวเจ้านั้นกลับมา

แต่ตัวเจ้าก็ไม่ยอม เพราะตัวพี่นั้นทำผิด
เจ้าต้องรอให้พี่ตาย ถึงจะกลับมาใกล้ชิด
ตัวพี่เลยออกอุบาย แกล้งตายเพื่อโกหก
เพื่อจะให้เจ้ากลับ มาชบลงที่หน้าอก
แต่พอเจ้ารู้ความจริง เจ้าก็หนีตัวพี่ไป
โดยที่ไม่หวนกลับมา พี่แค่อยากบอกว่าเสียใจ

(**)

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=VCcqzdoKsdk>

ที่มาเนื้อเพลง : <http://www.lyric.in.th/lyric.php?n=35471>

11.พระลักษมณ์ (ผู้เสียสละ) - Feedback Band

ศิลปิน : Feedback Band

รักภักดีพี่ชาย ยอมถวายชีวา
ออกหน้าสู้รักษา ปกป้องสีดาให้ปลอดภัย
ถึงตัวต้องตายอีกสักทีหนะ จะทนเพื่อเธอ
ชื่อสัตย์ภักดีอย่างนี้เสมอ ตลอดไป

ได้เพียงมองพี่ราม เคียงคู่เธอน้องสีดา
ส่วนฉันเหวว่า ไม่มีเธอมาเคียงข้างกาย
เคยหมายปองน้องสีดา แต่รักพี่มีมากกว่า
จึงยอมหลักทางเป็นคนเคียงข้าง ที่รักเธอ

ได้เพียงมองพี่ราม เคียงคู่เธอน้องสีดา
ส่วนฉันเหวว่า ไม่มีเธอมาเคียงข้างกาย
เคยหมายปองน้องสีดา แต่รักพี่มีมากกว่า
จึงยอมหลักทางเป็นคนเคียงข้าง ที่รักเธอ

ได้เพียงมองพี่ราม เคียงคู่เธอน้องสีดา
ส่วนฉันเหวว่า ไม่มีเธอมาเคียงข้างกาย
เคยหมายปองน้องสีดา แต่รักพี่มีมากกว่า
จึงยอมหลักทางเป็นคนเคียงข้าง ที่รักเธอ
ต้องยอมหลักทางเป็นคนเคียงข้าง ที่รักเธอ
ตัวฉันพระลักษมณ์ผู้เสียสละ ของพวกเธอ

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=uuh8kByHlfk>

ที่มาเนื้อเพลง : [https://เพลง.meemodel.com/เนื้อเพลง/พระลักษมณ์ %20\(ผู้เสียสละ\)_Feedback](https://เพลง.meemodel.com/เนื้อเพลง/พระลักษมณ์%20(ผู้เสียสละ)_Feedback)

12. Fin (วันทอง) - The Rube Feat. MILDVOCALIST

ศิลปิน : The Rube Feat. MILDVOCALIST

คำร้อง ศิวพงษ์ เหมวงศ์, Mild vocalist

โอ้วาดีกแล้วเอ๋ย ใจก็ยังรอรัก
 โอ้วาดีกแล้วหนอ ใจก็ยังคิดถึง
 โอ้ใจน้องนาง คิดถึงกันบ้างไหม
 โอ้เจ้าดอกลำไย ออกพี่แตกตายเป็นแล้วหนอ

ยามตื่นพี่ก็ยังคงคิดถึง
 ยามนอนภาพน้องยังคงตราตรึง
 ยามไกล พี่ก็ยังคงคะนึ่ง
 รำพึงรำพัน ทั้งวันทั้งคืน

เธอทำมิสยูนิเวิร์สต้องหลบซ้าย
 ทำนางสาวไทยต้องหลบขวา
 งามเกินกว่าดาราสวยยิ่งกว่าอภิสรา
 มองไปแค่คราเดียวไม่อาจจะละสายตา Girl

Look in to my eyes
 มองให้ลึกเข้าไปเธอคงจะเห็นตัวเอง
 อยู่ข้างใน Girl
 อย่ามัวแต่มองใคร มองมาที่พี่เนี่ยะ
 มองมาที่พี่สิไม่ต้องไปมองใคร

Lambo พี่ว่าแรงไม่อาจจะแซงใจพี่
 ลองรักพี่ดูแล้วกันแล้วน้องจะติดใจ Baby ฮี

อย่าหาว่าพี่นี้ขี้หี
 ของพี่ไม่ดีจริงพี่ไม่เคยมาคุ้ยหลอกยาหยี

โอ้วว่าตึกแล้วเอ๋ย ใจก็ยังรอรัก
 โอ้วว่าตึกแล้วหนอ ใจก็ยังคิดถึง
 โอ้ใจน้องนาง คิดถึงกันบ้างไหม
 โอ้เจ้าดอกลำไย ออกพี่แตกตายแล้วหนอ

เปิดเฟสดูรูปในทามไลน์
 กรีดกรายเรือนร่างของน้องนาง
 โอ้ยฟินเหลือเกิน นะอือฮือ นะฮือฮือ นะอือฮือ
 กตลาคืออย่างไร
 เปล่งแสงอร่ามใน IG
 โอ้น้องทำพี่ใจแทบวาย
 คนตาม เป็นหมื่นเป็นแสน
 มาจีบ มาแวน มีพี่คนเดียวรักจริง

โอ้วแม่ดอกพลับพลึง
 คิดถึงแต่น้อง
 โอ้วแม่ดอกชบา
 อยู่ในใจตลอดเวลา
 โอ้วแม่ดอกจำปา
 รักพี่เถอะนะ
 รับรองไม่มีวันเสียน้ำตา

ก่อนนอนเฟสทามดูเจ้ากลอย
 ปากนิต แก้มนวล จมูกหน้อย
 โอ้ยฟิน นะฮือฮือนะฮือฮือ

หัวใจจะหลุดลอย ระรวย ระริน

เอ๋ย รักพี่ได้ไหม
 บ่อดังหมดใจให้เธอสิ้น
 เวลาเธอยิ้ม ช่างเฝ้าชวนใจ เอ๋ย
 เจ้านกขมิ้นเหลืองอ่อน
 หลับตาลงนอนคิดถึงน้องนาง

โอ้ว่าตึกแล้วเอ๋ย ใจก็ยังรอรัก
 โอ้ว่าตึกแล้วหนอ ใจก็ยังคิดถึง
 โอ้ใจน้องนาง คิดถึงกันบ้างไหม
 โอ้เจ้าดอกลำไย ออกพี่แตกตายแล้วหนอ

Missing you missing you missing you tonight
 Missing you missing you missing you all night

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=6ygZGEZ0YRM>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/11577>

13.สุพรรณมัจฉา (สุพรรณมัจฉา) ฉบับเต็ม by บุหลัน คชรรมย์ (Official Audio)

ศิลปิน : บุหลัน คชรรมย์

คำร้อง/ทำนอง บุหลัน คชรรมย์, ธนวิษญ์ ต้นแก้ว

รักที่ฉันให้ไปมันมีความหมาย มากพอรีเปลา
แต่มันก็ต้องเศร้าเมื่อเธอไม่เอา จึงต้องคืนมา
ฝากแผลใจ เอาไว้นานแสนนาน
จึงต้องเก็บมัน หอบรักฝังใจลงดิน

ถ้าเปรียบตัวฉันเหมือนดังสุพรรณมัจฉา
ที่รอหนุมาน เดินตามพระรามไปแสนไกล
ทิ้งให้เราเก้อหา ทิ้งน้ำตาเศร้าเฝ้าใจ
เหตุไฉนโยหนอไม่หวนกลับมา

รักเท่าไรก็ไร้ค่า เสียใจตามากเท่าไร
เคยรู้ไหม ว่าใครนั่นเฝ้ารอคอย
ขอแค่เพียงเธอหันมา
ก่อนจากลาไปไกลแสนไกล
สักครั้งได้ไหม หรือเธอหมดใจก็พูดมา

ถ้าเปรียบตัวฉันเหมือนดังสุพรรณมัจฉา
ที่รอหนุมาน เดินตามพระรามไปแสนไกล
ทิ้งให้เราเก้อหา ทิ้งน้ำตาเศร้าเฝ้าใจ
เหตุไฉนโยหนอไม่หวนกลับมา

ความรักของฉัน เปรียบดังภูผา
เธอลืมนสัญญา ความรักที่ให้กันไว้

เธอบอกว่ารัก ฝงใจเอาไว้
รักมากเท่าไร แต่สุดท้ายก็ต้องจากลา

สุวรรณมัจฉานอนจมน้ำตา
ด้วยความเศร้า..เอ๋ย

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=BdFpZCdmU4Y>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailyrical/11309>

14.The Rube - Fail (ชั้นหมากล้อม) | (OFFICIAL MV)

ทำนอง เป้ วงมายด์

เรียบเรียง เดอะรู๊ป, เป้ วงมายด์

ก่อนเคยเก็บ เห็ดตับเต่า ขึ้นริมเถาหญ้านาง
เจ้าพลายแก้ว เคียงข้าง ฉันทกับแม่พิมพ์ เพื่อนกัน
ทิวไผ่เอนอ่อนโอน เราเล่นเป็นคนรักกัน รักกัน

เติบโตมา ชีวิตดีดี ชื่อเสียงขุนช้างก้องไกล
เหลือแค่เพียง หัวใจแม่พิมพ์ คนเดียวเท่านั้น
บอกแม่ สาริกา ช่วยมาสู่ขอเธอที่รัก โอ้ว เอ

แก้ว แหวนเงินทอง นมมันไม่พอใช้ไหม
ใจเธอมีใคร จึ่งปฏิเสธฉัน

โห โห โห โห ชั้นหมากล้อมแล้วเอ๊ย
โห โห โห โห ทำไมไม่รักกัน

มา ตอน นี้ รู้ เพียงว่าใจเธอนั้นมีใคร
บ้างก็คิด บ้างก็แค้น พลายแก้วมันหนามยอกกาย
อยากจะยอม แต่ใจมันยังคงเจ็บเหลือเกิน โอ้ว โว

แก้ว แหวนเงินทอง นมมันไม่พอใช้ไหม
ใจเธอมีใคร จึ่งปฏิเสธฉัน

โห โห โห โห ชั้นหมากล้อมแล้วเอ๊ย
โห โห โห โห ปวดใจจริงเอ๊ย
โห โห โห โห ชั้นหมากล้อมแล้วหนอ

โห โห โห โห ทำไมไม่รักกัน

เอ้า มาละเหว้ย มาละหว่า

เอ้า มาละเหว้ย มาละหว่า

มาแต่ของเขาของเรากี่มา ตะละล้า

ใครมีมะกรูด มาแลกมะนาว

ใครมีลูกสาว มาแลกลูกเขย

เอวอะเอะเหว้ยลูกเขยกลองยาว

ตะละล้า ฮุย ฮา โห ฮิ้ว

โห โห โห โห ทำไมไม่รักกัน

โห โห โห โห ทำไมไม่รักกัน

โห โห โห โห ทำไมไม่รักกัน

ที่มาของเพลง : <https://www.youtube.com/watch?v=8l885FqpIlc>

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.siamzone.com/music/thailytic/12389>

15.กากี หลงยุค - มินตรา น่านเจ้า

ศิลปิน : มินตรา น่านเจ้า

คำร้อง/ทำนอง : มินตรา ฐระยศ

คำก็ระยำ คำก็อัปรีย...คำก็หญิงแพศยา

นางวรรณคดีในตำรา ยังไม่มีผู้ใดเอื้อฉาวเท่าฉัน
แต่จะมีใครพอรู้บ้างไหมว่าฉันเองก็ปวดร้าวเหมือนกัน
เปื้อนราศีควา...ฉาวทั้งคืนวันต่างประณามชื่อฉันว่ากากี
*ฉันไม่ได้ต้องการให้ใครต้องมนต์ลุ่มหลงในกลิ่นหอม
ความงามเป็นที่หมายปองฉันผิดใจใหม่ที่เกิดมาแบบนี้
ต้องยอมเป็นทาสสวาทชายพลีกายเหมือนคนไร้ศักดิ์ศรี
เหมือนโซ่สวาทรัดคออย่างนี้ ผิดหรือที่ฉันรักตัวกลัวตาย

****ผิดมากไหม แล้วต่างอะไรกับคนยุคนี้**

มีมารัก...และไม่รู้จักจะพอสักที

เปื้อนวันไหนก็ลอยแพ ได้แล้วก็ลอยแพ เอิง เอิง เอย

คำก็ระยำ คำก็อัปรีย คำก็หญิงแพศยา

หากว่าตัวฉันหลงยุคเข้ามา ยังจะประณามอีกไหมว่ากากี

(ซ้ำ **)

Solo

(ซ้ำ *,**)

เอือ เอิง เอยเอือ เอิง เอย ฮีม.....

คำก็ระยำ คำก็อัปรีย์ คำก็กากี้

ที่มาของเพลง : https://www.youtube.com/watch?v=rVPJC_r5SNU

ที่มาเนื้อเพลง : <https://www.mechords.com/2018/06/kakee.html>

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ

นางสาวดารัณ อุดมรัตน์ปภากุล

วันเดือนปีเกิด

22 กุมภาพันธ์ 2538

วุฒิการศึกษา

ปีการศึกษา 2559: สังคมวิทยาและมานุษยวิทยา

บัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์